

Godina XXVIII
Utorak, 13. veljače/februara 2024. godine

Број/Број

11

Година XXVIII
Уторак, 13. фебруара 2024. године

ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik
ISSN 1512-7486 - bosanski jezik

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE

149

Temeljem članka 37. Pravilnika o prirodnim mineralnim i prirodnim izvorskim vodama ("Službeni glasnik BiH", br. 26/10 i 32/12), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine objavljuje

POPIS

PRIZNATIH PRIRODNIH MINERALNIH VODA I PRIRODNIH IZVORSKIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

I.

POPIS PRIZNATIH PRIRODNIH MINERALNIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Broj odobrenja	Trgovački naziv proizvoda	Naziv proizvođača	Naziv uvoznika	Naziv izvora	Mjesto crpljenja izvora	Zemlja porijekla
UP-1-26-9-20-2/23	VITINKA	VITINKA a.d. Kozluk		Vitinka	Kozluk	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-24-4/23	TILEA	TILEA d.o.o. Kiseljak		BM-1	Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-30-2/21	EVIAN	SOCIETE ANONYME DES EAUX MINERALES D'EVIAN	PLANET d.o.o. Posušje	Cachat	Evian (Haute - Sovie)	Francuska
UP-1-26-9-17-2/20	LIPICKI STUDENAC GROFOVA VRELA	STUDENAC d.o.o. Lipik	BILI BRIG d.o.o. Grude	Lipički Studenac Grofova Vrela	Lipik	Hrvatska
UP-1-26-9-20-2/19	S. PELLEGRINO	SANPELLEGRINO S.P.A.	BINVEST d.o.o. Posušje	S. Pellegrino	San Pellegrino Terme (Bergamo-Italija)	Italija
UP-1-26-9-21-2/19	ACQUA PANNA	SANPELLEGRINO S.P.A.	BINVEST d.o.o. Posušje	Scarperia (Firenca) Panna	Scarperia San Piero (FI) Italija	Italija
UP-1-26-9-2-3/20	SARA	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak		Sara	Kreševo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-15-2/20	MATTONI GAZIRANA PRIRODNA MINERALNA VODA	MATTONI 1873 a.s.	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Mattoni	Kyselka Karlove Vary	Češka
UP-1-26-9-20-2/20	MATTONI	MATTONI 1873 a.s.	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Mattoni	Kyselka Karlove Vary	Češka
UP-1-26-9-28-2/20	VODA VODA	VODA VODA d.o.o. Mionica	FRUTELA GROUP d.o.o. Banja Luka	Voda Voda	Gornja Toplica	Srbija
UP-1-26-9-3-5/20	HAMIDIYE	HAMIDIYE d.d. Mitatpaša Mah.	OTTOMAN GROUP COMPANY d.o.o. Sarajevo	Gölyaka/Düzce	Saçmalipinar Gölyaka/Düzce	Turska
UP-1-26-9-22-2/20	AQUA VIVA	KNJAZ MILOŠ a.d. Arandelovac	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Banja	Arandelovac	Srbija
UP-1-26-9-13-4/21	OAZA	OAZA d.o.o. Tešanj		Kiseljak - Bušotina 7	Crni vrh - Kiseljak	Bosna i Hercegovina

UP-1-26-9-21-2/20	DONAT Mg	KOLINSKA PREHRAMBENA INDUSTRIJA d.d. PPE Rogaški vrelci	ATACO d.o.o. Mostar	Donat	Rogaška Slatina	Slovenija
UP-1-26-9-17-4/21	MINAQUA - gazirana prirodna mineralna voda	BB MINAQUA d.o.o. Novi Sad	OLD GOLD-KOMERC d.o.o. Dvorovi	Minaqua	Futoški put 93b, Novi Sad, Srbija	Srbija
UP-1-26-9-31-2/21	CHRISTINEN - prirodna mineralna voda negazirana	TEUTOBURGER MINERALBRUNNEN GmbH & Co. KG	EUROPA TRADING MATTEO d.o.o. Tuzla	Steinhagen, Felsenquelle	Steinhagen	Njemačka
UP-1-26-9-33-2/20	BABYLOVE	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	DM-DROGERIE MARKT d.o.o. Sarajevo	Felsenquelle - Steinhagen	Wiesenburg	Njemačka
UP-1-26-9-11-2/22	BENEDICTA - prirodna mineralna voda negazirana	ACQUA MINERALE SAN BENEDETTO S.p.A.,	LEBURIĆ KOMERC d.o.o. Prnjavor	Scorzé	Scorzé	Italija
UP-1-26-9-10-2/22	BENEDICTA - gazirana prirodna mineralna voda	ACQUA MINERALE SAN BENEDETTO S.p.A.	LEBURIĆ KOMERC d.o.o. Prnjavor	Scorzé	Scorzé	Italija
UP-1-26-9-35-2/22	RADENSKA NATURELLE	RADENSKA d.d. Radenci	BILI BRIG d.o.o. Grude	Radenska Naturelle	Radenci	Slovenija
UP-1-26-9-38-2/22	RADENSKA KRALJEVI VRELEC	RADENSKA d.d. Radenci	BILI BRIG d.o.o. Grude	Kraljevi Vrelec	Radenci	Slovenija
UP-1-26-9-46-2/22	IVORELL	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	DM-DROGERIE MARKT d.o.o. Sarajevo	Belleau	Schwolen	Njemačka
UP-1-26-9-2-2/22	KNJAZ MILOŠ	KNJAZ MILOŠ a.d. Arandelovac	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Knjaz Miloš	Arandelovac	Srbija
UP-1-26-9-3-2/22	AQUA VIVA	KNJAZ MILOŠ a.d. Arandelovac	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Park	Arandelovac	Srbija
UP-1-26-9-28-2/22	STUDENA	STUDENAC d.o.o. Lipik	BILI BRIG d.o.o. Grude	Studena	Lipik	Hrvatska
UP-1-26-9-25-2/22	PROLOM VODA	PLANIKA a.d. Kuršumlija	OLD GOLD-KOMERC d.o.o. Dvorovi	Veliki Pupovac	Prolom Banja	Srbija
UP-1-26-9-45-2/22	TEŠANJSKI KISELJAK	ZEMA d.o.o. Tešanj		Raduša	Raduša - Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-24-2/22	DIJAMANT	TEŠANJSKA VRELA d.o.o. Tešanj		Cerik	Kardaglje Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-14-3/23	MIVELA Mg	NOVA SLOGA a.d. Trstenik	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Mivela-1	Veluče	Srbija
UP-1-26-9-8-4/23	DA1, prirodna mineralna voda negazirana	MIONI d.o.o. Novi Beograd	ĐURIĆ MBB d.o.o. Doboј	Gala	selo Ključ, Mionica, Republika Srbija	Srbija
UP-1-26-9-21-2/23	DA1, prirodna mineralna voda gazirana	MIONI d.o.o. Novi Beograd	ĐURIĆ MBB d.o.o. Doboј	Gala	selo Ključ, Mionica, Republika Srbija	Srbija
UP-1-26-9-15-3/23	JAMNICA	JAMNICA PLUS d.o.o. Zagreb	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Janino vrelo	Pisovarna	Hrvatska
UP-1-26-9-17-2/23	SARAJEVSKI KISELJAK	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak		Vrelo Park	Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-16-3/23	JANA	JAMNICA PLUS d.o.o. Zagreb	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Sveta Jana	Gorica Svetojanska	Hrvatska

II.

POPIS PRIZNATIH PRIRODNIH IZVORSKIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Broj odobrenja	Trgovački naziv proizvoda	Naziv proizvođača	Naziv uvoznika	Naziv izvora	Mjesto crpljenja izvora	Zemlja porijekla
UP-1-26-9-19-3/23	VIVIA	VITINKA a.d. Kozluk		Banjica	Raševo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-17-4/18	BIJELA VODA	BIJELA VODA d.o.o. Prača		Bijele vode	Bijele vode - Prača	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-9-2/19	GODA	KUSTURA d.o.o. Zagreb	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Goda	Ličko Lešće	Hrvatska
UP-1-26-9-15-5/19	KIYA	RUDING d.o.o. Istočno Sarajevo		Jablanica	Trnovo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-19-10/19	DIVA	HERCEGOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Mostar		Hercegovačka pivovara	Hercegovačka pivovara	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-13-9/19	AQUA DORIA	AQUA DORIA d.o.o. Derventa - P.J. Aqua Doria Brod		Vrela donja	Donja vrela	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-6-4/20	MAJA	BLUE GOLD d.o.o. Brčko		Rašljansko vrelo	Maoča	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-11-7/19	JAZAK	NIŠ a.d. Novi Sad - Pogon za proizvodnju pijače vode	GALEB KOMERC d.o.o. Banja Luka	Jaz-1/x	Niš a.d. Novi Sad, Pogon za proizvodnju pijače vode	Srbija
UP-1-26-9-34-5/23	CETINA	NATURALIS d.o.o. Civljane	KAMENSKO d.o.o. Tomislavgrad	Cetina	Civljane	Hrvatska

UP-1-26-9-5-2/20	CETINA	NATURALIS d.o.o. Civljane	INTRA d.o.o. Mostar	Cetina	Civljane	Hrvatska
UP-1-26-9-32-3/20	HLADIVODA	SAMS GROUP d.o.o. Kakanj		Hladivoda	Kakanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-14-4/21	OAZA	OAZA d.o.o. Tešanj		Bušotina "Hala"	Crni vrh - Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-2/20	VLAŠIČKA ROSA	UTD BEST d.o.o. Travnik		Kanare Dolac na Lašvi	Dolac na Lašvi	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-26-7/20	BISTRİK	PAPAGO d.o.o. Lukavac		Planinsko vrelo	Devetak - Lukavac	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-3-3/21	LIPA VODA	BIHAČKA PIVOVARA d.d. Bihac		Lipa voda	Podgrede i Dobrenica	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-4-3/21	ELLA	BIOLIFE d.o.o. Sarajevo - Podružnica Hadžići		Vilenac	Blažuj Ilidža	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-33-2/21	SARAJEVSKA PRIRODNA IZVORSKA VODA	SARAJEVSKA PIVARA d.d. Sarajevo		Bunar B2	Izvorište Sarajevske pivare	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-34-2/21	SARAJEVSKA GAZIRANA PRIRODNA IZVORSKA VODA	SARAJEVSKA PIVARA d.d. Sarajevo		Bunar B2	Izvorište Sarajevske pivare	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-18-3/21	NEVRA	NEVRA d.o.o. Kreševo		Nevra	Deževice	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-12-4/21	LEDA	LUKAS TP NAKIĆ d.o.o. Široki Brijeg		Borak	Široki Brijeg	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-19-4/21	VILA	VILIĆ d.o.o. Odžak		Bunar P-1	Potočani	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-30-2/20	OLIMPIJA	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-29-3/20	OLIMPIJA - gazirana prirodna izvorska voda	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-10/19	MELI	BIO POOL d.o.o. Kladanj		Pod Bratilo	Starići Kladanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-56-3/21	OLIMPIJA NATURAQUA	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-55-2/21	NOA	NOALAND-NOAZEMLJA d.o.o. Bugojno		Zlatarica	Ljubnić-Bugojno	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-58-3/21	PRINCESS	PRIRODNI KISELJAK PRINCESS d.o.o. Jelah		BOP-2	Oraš Planje Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-37-3/21	AQUA VODA	AQUA TIM d.o.o. Laktaši		Gornji Srdevići	Gornji Srdevići	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-57-3/21	OLIMPIJA NATURAQUA - gazirana prirodna izvorska voda	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-32-4/21	LEJLA	SARAJEVSKA PIVARA d.d. Sarajevo		Bunar B3	Sarajevska pivara izvorište B3	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-29-3/22	STOGLAV	STOGLAV d.o.o. Rudo		Stoglav	Pazalje	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-41-5/22	LEDENA	GAKOM d.o.o. Gračanica		GOB-1 Lipik	Gornja Orahovica - Gračanica	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-34-6/22	ROSA	COCA-COLA HBC-Srbija d.o.o. Zemun	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Vlasina - Topli Do	Fabrika vode Topli Do	Srbija
UP-1-26-9-13-3/23	EIGHT	VALLEY AQUA d.o.o. Bugojno		Husića vrelo	Bugojno	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-47-4/22	KRALJEVSKA	KRALJEVSKA d.o.o. Sarajevo		Radakovica	Gornja Borovica, Općina Vareš	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-2/22	DIJAMANT	TEŠANJSKA VRELA d.o.o. Tešanj		Cerik - Šib	Kardaglje Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-30-2/22	AQUA VITA	PLANINSKI STUDENAC d.o.o. Caparde		Planinski studenac	Vilčevići Caparde	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-19-3/23	VIVIA	VITINKA a.d. Kozluk		Banjica	Raševo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-36-3/22	KRISTAL	KOBENS d.o.o. Živinice		Kristal	Priluk	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-10-9/23	GORA	IRIŠKIĆ d.o.o. Tešanj		Jezeračka rijeka	Jezera općina Zenica	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-22-2/23	NATURAQUA	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-2/23	NATURAQUA - prirodna izvorska voda gazirana	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina

III

Objavom ovog Popisa prestaje važiti Popis priznatih prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 1/23).

Broj 02-2-26-9-149-1/24
5. veljače 2024. godine
Mostar

Ravnatelj
Dr. sc. **Džemil Hajrić**, v. r.

На основу члана 37. Правилника о природним минералним и природним изворским водама ("Службени гласник БиХ", бр. 26/10 и 32/12), Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине објављује

**ЛИСТУ
ПРИЗНАТИХ ПРИРОДНИХ МИНЕРАЛНИХ ВОДА И ПРИРОДНИХ ИЗВОРСКИХ ВОДА У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ**

I.

ЛИСТА ПРИЗНАТИХ ПРИРОДНИХ МИНЕРАЛНИХ ВОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Број одобрења	Трговачки назив производа	Назив произвођача	Назив увозника	Назив извора	Мјесто црљења извора	Земља поријекла
УП-1-26-9-20-2/23	ВИТИНКА	ВИТИНКА а.д. Козлук		Витинка	Козлук	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-24-4/23	ТИЛЕА	ТИЛЕА д.о.о. Кисељак		БМ-1	Кисељак	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-30-2/21	EVIAN	SOCIETE ANONYME DES EAUX MINERALES DEVIAN	ПЛАНЕТ д.о.о. Посушје	Cachat	Evian (Haute - Sovie)	Француска
УП-1-26-9-17-2/20	ЛИПИЧКИ СТУДЕНАЦ ГРОФОВА ВРЕЛА	СТУДЕНАЦ д.о.о. Липик	БИЛИ БРИГ д.о.о. Груде	Липички Студенац Грофова Врела	Липик	Хрватска
УП-1-26-9-20-2/19	S. PELLEGRINO	SANPELLEGRINO S.P.A.	БИНВЕСТ д.о.о. Посушје	S. Pellegrino	San Pellegrino Terme (Bergamo-Italija)	Италија
УП-1-26-9-21-2/19	ACQUA PANNA	SANPELLEGRINO S.P.A.	БИНВЕСТ д.о.о. Посушје	Scarperia (Firenca) Panna	Scarperia San Piero (FI) Italija	Италија
УП-1-26-9-2-3/20	САРА	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК д.д. Кисељак		Сара	Крешево	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-15-2/20	МАТТОНИ ГАЗИРАНА ПРИРОДНА МИНЕРАЛНА ВОДА	МАТТОНИ 1873 a.s.	КЊАЗ МИЛОШ д.о.о. Бања Лука	Mattoni	Kyselka Karlove Vary	Чешка
УП-1-26-9-20-2/20	МАТТОНИ	МАТТОНИ 1873 a.s.	КЊАЗ МИЛОШ д.о.о. Бања Лука	Mattoni	Kyselka Karlove Vary	Чешка
УП-1-26-9-28-2/20	ВОДА ВОДА	ВОДА ВОДА д.о.о. Мионица	ФРУТЕЛА ГРОУП д.о.о. Бања Лука	Вода Вода	Горња Топлица	Србија
УП-1-26-9-3-5/20	НАМИДИЈЕ	НАМИДИЈЕ d.d. Mitatpasa Mah.	OTTOMAN GROUP COMPANY д.о.о. Сарајево	Gülyaka/Dызce	Sazmalipinar Gülyaka/Dызce	Турска
УП-1-26-9-22-2/20	AQUA VIVA	КЊАЗ МИЛОШ а.д. Аранђеловац	КЊАЗ МИЛОШ д.о.о. Бања Лука	Бања	Аранђеловац	Србија
УП-1-26-9-13-4/21	ОАЗА	ОАЗА д.о.о. Тешањ		Кисељак - Бушотина 7	Црни врх - Кисељак	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-21-2/20	ДОНАТ Mg	КОЛИНСКА ПРЕХРАМБЕНА ИНДУСТРИЈА д.д. ППЕ Рогашки врелци	АТАЦО д.о.о. Мостар	Донат	Рогашка Слатина	Словенија
УП-1-26-9-17-4/21	MINAQUA - газирана природна минерална вода	ВВ MINAQUA д.о.о. Нови Сад	OLD GOLD-KOMERC д.о.о. Дворови	Minaqua	Футошки пут 93б, Нови Сад, Србија	Србија
УП-1-26-9-31-2/21	CHRISTINEN - природна минерална вода негазирана	TEUTOBURGER MINERALBRUNNEN GmbH & Co. KG	EUROPA TRADING MATTEO д.о.о. Тузла	Steinhagen, Felsenquelle	Steinhagen	Њемачка
УП-1-26-9-33-2/20	BABYLOVE	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	ДМ-ДРОГЕРИЕ МАРКТ д.о.о. Сарајево	Felsenquelle - Steinhagen	Wiesenburg	Њемачка
УП-1-26-9-11-2/22	BENEDETTA - природна минерална вода негазирана	ACQUA MINERALE SAN BENEDETTO S.p.A.,	ЛЕБУРИЋ КОМЕРЦ д.о.о. Прњавор	Scorzij	Scorzij	Италија
УП-1-26-9-10-2/22	BENEDETTA - газирана природна минерална вода	ACQUA MINERALE SAN BENEDETTO S.p.A.	ЛЕБУРИЋ КОМЕРЦ д.о.о. Прњавор	Scorzij	Scorzij	Италија
УП-1-26-9-35-2/22	РАДЕНСКА НАТУРЕЛЛЕ	РАДЕНСКА д.д. Раденци	БИЛИ БРИГ д.о.о. Груде	Раденска Натурелле	Раденци	Словенија
УП-1-26-9-38-2/22	РАДЕНСКА КРАЉЕВИ ВРЕЛЕЦ	РАДЕНСКА д.д. Раденци	БИЛИ БРИГ д.о.о. Груде	Краљеви Врелец	Раденци	Словенија
УП-1-26-9-46-2/22	IVORELL	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	ДМ-ДРОГЕРИЕ МАРКТ д.о.о. Сарајево	Belleau	Schwolen	Њемачка
УП-1-26-9-2-2/22	КЊАЗ МИЛОШ	КЊАЗ МИЛОШ а.д. Аранђеловац	КЊАЗ МИЛОШ д.о.о. Бања Лука	Књаз Милош	Аранђеловац	Србија
УП-1-26-9-3-2/22	AQUA VIVA	КЊАЗ МИЛОШ а.д. Аранђеловац	КЊАЗ МИЛОШ д.о.о. Бања Лука	Парк	Аранђеловац	Србија
УП-1-26-9-28-2/22	СТУДЕНА	СТУДЕНАЦ д.о.о. Липик	БИЛИ БРИГ д.о.о. Груде	Студена	Липик	Хрватска
УП-1-26-9-25-2/22	ПРОЛОМ ВОДА	ПЛАНИКА а.д. Куршумлија	ОЛД ГОЛД-	Велики Пуповац	Пролом Бања	Србија

			КОМЕРЦ д.о.о. Дворови			
УП-1-26-9-45-2/22	ТЕШАЊСКИ КИСЕЉАК	ЗЕМА д.о.о. Тешањ		Радуша	Радуша - Тешањ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-24-2/22	ДИЈАМАНТ	ТЕШАЊСКА ВРЕЛА д.о.о. Тешањ		Церик	Кардаглије Тешањ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-14-3/23	МИВЕЛА Мг	НОВА СЛОГА а.д. Трстеник	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК д.д. Кисељак	Мивела-1	Велуће	Србија
УП-1-26-9-8-4/23	ДА!, природна минерална вода негазирана	МИОНИ д.о.о. Нови Београд	ЂУРИЋ МББ д.о.о. Добој	Гала	село Кључ, Мионица, Република Србија	Србија
УП-1-26-9-21-2/23	ДА!, природна минерална вода газирана	МИОНИ д.о.о. Нови Београд	ЂУРИЋ МББ д.о.о. Добој	Гала	село Кључ, Мионица, Република Србија	Србија
УП-1-26-9-15-3/23	ЈАМНИЦА	ЈАМНИЦА ПЛУС д.о.о. Загреб	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК д.д. Кисељак	Јанино врело	Писоварна	Хрватска
УП-1-26-9-17-2/23	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК д.д. Кисељак		Врело Парк	Кисељак	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-16-3/23	ЈАНА	ЈАМНИЦА ПЛУС д.о.о. Загреб	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК д.д. Кисељак	Света Јана	Горица Светојанска	Хрватска

II

ЛИСТА ПРИЗНАТИХ ПРИРОДНИХ ИЗВОРСКИХ ВОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Број одобрења	Трговачки назив производа	Назив произвођача	Назив увозника	Назив извора	Мјесто приљења извора	Земља поријекла
УП-1-26-9-19-3/23	ВИВИА	ВИТИНКА а.д. Козлук		Бањица	Рашево	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-17-4/18	БИЈЕЛА ВОДА	БИЈЕЛА ВОДА д.о.о. Прача		Бијеле воде	Бијеле воде - Прача	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-9-2/19	ГОДА	КУСТУРА д.о.о. Загреб	САРАЈЕВСКИ КИСЕЉАК д.д. Кисељак	Года	Личко Лешће	Хрватска
УП-1-26-9-15-5/19	КИУА	РУДИНГ д.о.о. Источно Сарајево		Јабланица	Трново	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-19-10/19	ДИВА	ХЕРЦЕГОВАЧКА ПИВОВАРА д.о.о. Мостар		Херцеговачка пивовара	Херцеговачка пивовара	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-13-9/19	AQUA DORIA	AQUA DORIA д.о.о. Дервента - П.Ј. Акуа Дориа Брод		Vrela donja	Donja vrela	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-6-4/20	МАЈА	БЛУЕ ГОЛД д.о.о. Брчко		Рашљанско врело	Маоча	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-11-7/19	ЈАЗАК	НИШ а.д. Нови Сад - Погон за производњу пијаће воде	ГАЛЕБ КОМЕРЦ д.о.о. Бања Лука	Јаз-1/х	Ниш а.д. Нови Сад, Погон за производњу пијаће воде	Србија
УП-1-26-9-34-5/23	ЦЕТИНА	НАТУРАЛИС д.о.о. Цивљане	КАМЕНСКО д.о.о. Томиславград	Цетина	Цивљане	Хрватска
УП-1-26-9-5-2/20	ЦЕТИНА	НАТУРАЛИС д.о.о. Цивљане	ИНТРА д.о.о. Мостар	Цетина	Цивљане	Хрватска
УП-1-26-9-32-3/20	ХЛАДИВОДА	САМС ГРУП д.о.о. Какањ		Хладивода	Какањ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-14-4/21	ОАЗА	ОАЗА д.о.о. Тешањ		Бушотина "Хала"	Црни врх - Кисељак	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-23-2/20	ВЛАШИЊКА РОСА	УТД БЕСТ д.о.о. Травник		Канаре Долац на Лашви	Долац на Лашви	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-26-7/20	БИСТРИК	ПАПАГО д.о.о. Лукавац		Планинско врело	Деветак - Лукавац	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-3-3/21	ЛИПА ВОДА	БИХАЊКА ПИВОВАРА д.д. Бихаћ		Липа вода	Подгреде и Добреница	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-4-3/21	ELLA	BIOLIFE д.о.о. Сарајево - Подружница Хаџићи		Виленац	Блажуј Илица	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-33-2/21	САРАЈЕВСКА ПРИРОДНА ИЗВОРСКА ВОДА	САРАЈЕВСКА ПИВАРА д.д. Сарајево		Бунар Б2	Извориште Сарајевске пиваре	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-34-2/21	САРАЈЕВСКА ГАЗИРАНА ПРИРОДНА ИЗВОРСКА ВОДА	САРАЈЕВСКА ПИВАРА д.д. Сарајево		Бунар Б2	Извориште Сарајевске пиваре	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-18-3/21	НЕВРА	НЕВРА д.о.о. Крешево		Невра	Дежевице	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-12-4/21	ЛЕДА	ЛУКАС ТП НАКИЋ д.о.о. Широки Бријег		Борак	Широки Бријег	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-19-4/21	ВИЛА	ВИЛИЋ д.о.о. Ошак		Бунар П-1	Поточани	Босна и Херцеговина

УП-1-26-9-30-2/20	ОЛИМПИЈА	СОСА-CОЛА НВС В-Н д.о.о. Сарајево		Олимпија	Coca-Cola НВС В-Н	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-29-3/20	ОЛИМПИЈА - газирана природна изворска вода	СОСА-CОЛА НВС В-Н д.о.о. Сарајево		Олимпија	Coca-Cola НВС В-Н	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-23-10/19	МЕЛИ	БИО ПООЛ д.о.о. Кладањ		Под Братило	Старићи Кладањ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-56-3/21	ОЛИМПИЈА NATURAQUA	СОСА-CОЛА НВС В-Н д.о.о. Сарајево		Олимпија	Coca-Cola НВС В-Н	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-55-2/21	НОА	НОАЛАНД-НОАЗЕМЉА д.о.о. Бугојно		Златарица	Љубнић-Бугојно	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-58-3/21	PRINCESS	PRIRODNI KISELJAK PRINCESS д.о.о. Јелах		БОП-2	Ораш Плање Тешањ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-37-3/21	AQUA VODA	AQUA ТИМ д.о.о. Лакташи		Горњи Срђевићи	Горњи Срђевићи	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-57-3/21	ОЛИМПИЈА NATURAQUA - газирана природна изворска вода	СОСА-CОЛА НВС В-Н д.о.о. Сарајево		Олимпија	Coca-Cola НВС В-Н	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-32-4/21	ЛЕЈЛА	САРАЈЕВСКА ПИВАРА д.д. Сарајево		Бунар БЗ	Сарајевска пивара извориште БЗ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-29-3/22	СТОГЛАВ	СТОГЛАВ д.о.о. Рудо		Стоглав	Пазалје	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-41-5/22	ЛЕДЕНА	ГАКОМ д.о.о. Грачаница		ГОБ-1 Липик	Горња Ораховица - Грачаница	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-34-6/22	РОСА	СОСА-CОЛА НВС-Србија д.о.о. Земун	СОСА-CОЛА НВС В- Н д.о.о. Сарајево	Власина - Топли До	Фабрика воде Топли До	Србија
УП-1-26-9-13-3/23	EIGHT	VALLEY AQUA д.о.о. Бугојно		Хусића врело	Бугојно	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-47-4/22	КРАЉЕВСКА	КРАЉЕВСКА д.о.о. Сарајево		Радаковица	Горња Боровица, Опћина Вареш	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-23-2/22	ДИЈАМАНТ	ТЕШАЊСКА ВРЕЛА д.о.о. Тешањ		Церик - Шиб	Кардаглије Тешањ	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-30-2/22	AQUA VITA	ПЛАНИНСКИ СТУДЕНАЦ д.о.о. Цапарде		Планински студенац	Вилчевићи Цапарде	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-19-3/23	ВИВИА	ВИТИНКА а.д. Козлук		Бањица	Рашево	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-36-3/22	КРИСТАЛ	КОБЕНС д.о.о. Живинице		Кристал	Прилук	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-10-9/23	ГОРА	ИРИШКИЋ д.о.о. Тешањ		Језерачка ријека	Језера опћина Зеница	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-22-2/23	NATURAQUA	СОСА-CОЛА НВС В-Н д.о.о. Сарајево		Олимпија	Coca-Cola НВС В-Н	Босна и Херцеговина
УП-1-26-9-23-2/23	NATURAQUA - природна изворска вода газирана	СОСА-CОЛА НВС В-Н д.о.о. Сарајево		Олимпија	Coca-Cola НВС В-Н	Босна и Херцеговина

III

Објавом ове Листе престаје важити Листа признатих природних минералних и природних изворских вода у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 1/23).

Број 02-2-26-9-149-1/24
5. фебруара 2024. године
Мостар

Директор
Др **Цемил Хајрић**, с. р.

Na osnovu člana 37. Pravilnika o prirodnim mineralnim i prirodnim izvorskim vodama ("Sluzbeni glasnik BiH", br. 26/10 i 32/12), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine objavljuje

LISTU PRIZNATIH PRIRODNIH MINERALNIH VODA I PRIRODNIH IZVORSKIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

I.

LISTA PRIZNATIH PRIRODNIH MINERALNIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Broj odobrenja	Trgovački naziv proizvoda	Naziv proizvođača	Naziv uvoznika	Naziv izvora	Mjesto crpljenja izvora	Zemlja porijekla
UP-1-26-9-20-2/23	VITINKA	VITINKA a.d. Kozluk		Vitinka	Kozluk	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-24-4/23	TILEA	TILEA d.o.o. Kiseljak		BM-1	Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-30-2/21	EVIAN	SOCIETE ANONYME DES EAUX MINERALES D'EVIAN	PLANET d.o.o. Posušje	Cachat	Evian (Haute - Sovie)	Francuska
UP-1-26-9-17-2/20	LIPICKI STUDENAC GROFOVA VRELA	STUDENAC d.o.o. Lipik	BILI BRIG d.o.o. Grude	Lipički Studenac Grofova Vrela	Lipik	Hrvatska
UP-1-26-9-20-2/19	S. PELLEGRINO	SANPELLEGRINO S.P.A.	BINVEST d.o.o.	S. Pellegrino	San Pellegrino Terme	Italija

			Posušje	(Bergamo-Italija)		
UP-1-26-9-21-2/19	ACQUA PANNA	SANPELLEGRINO S.P.A.	BINVEST d.o.o. Posušje	Scarperia (Firenca) Panna	Scarperia San Piero (FI) Italija	Italija
UP-1-26-9-2-3/20	SARA	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak		Sara	Kreševo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-15-2/20	MATTONI GAZIRANA PRIRODNA MINERALNA VODA	MATTONI 1873 a.s.	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Mattoni	Kyselka Karlove Vary	Češka
UP-1-26-9-20-2/20	MATTONI	MATTONI 1873 a.s.	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Mattoni	Kyselka Karlove Vary	Češka
UP-1-26-9-28-2/20	VODA VODA	VODA VODA d.o.o. Mionica	FRUTELA GROUP d.o.o. Banja Luka	Voda Voda	Gornja Toplica	Srbija
UP-1-26-9-3-5/20	HAMIDIYE	HAMIDIYE d.d. Mitpatša Mah.	OTTOMAN GROUP COMPANY d.o.o. Sarajevo	Gölyaka/Düzce	Saçmalipinar Gölyaka/Düzce	Turska
UP-1-26-9-22-2/20	AQUA VIVA	KNJAZ MILOŠ a.d. Arandelovac	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Banja	Arandelovac	Srbija
UP-1-26-9-13-4/21	OAZA	OAZA d.o.o. Tešanj		Kiseljak - Bušotina 7	Cmi vrh - Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-21-2/20	DONAT Mg	KOLINSKA PREHRAMBENA INDUSTRIJA d.d. PPE Rogaški vrelci	ATACO d.o.o. Mostar	Donat	Rogaška Slatina	Slovenija
UP-1-26-9-17-4/21	MINAQUA - gazirana prirodna mineralna voda	BB MINAQUA d.o.o. Novi Sad	OLD GOLD-KOMERC d.o.o. Dvorovi	Minaqua	Futoški put 93b, Novi Sad, Srbija	Srbija
UP-1-26-9-31-2/21	CHRISTINEN - prirodna mineralna voda negazirana	TEUTOBURGER MINERALBRUNNEN GmbH & Co. KG	EUROPA TRADING MATTEO d.o.o. Tuzla	Steinhagen, Felsenquelle	Steinhagen	Njemačka
UP-1-26-9-33-2/20	BABYLOVE	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	DM-DROGERIE MARKT d.o.o. Sarajevo	Felsenquelle - Steinhagen	Wiesenburg	Njemačka
UP-1-26-9-11-2/22	BENEDICTA - prirodna mineralna voda negazirana	ACQUA MINERALE SAN BENEDETTO S.p.A.,	LEBURIĆ KOMERC d.o.o. Prnjavor	Scorzé	Scorzé	Italija
UP-1-26-9-10-2/22	BENEDICTA - gazirana prirodna mineralna voda	ACQUA MINERALE SAN BENEDETTO S.p.A.	LEBURIĆ KOMERC d.o.o. Prnjavor	Scorzé	Scorzé	Italija
UP-1-26-9-35-2/22	RADENSKA NATURELLE	RADENSKA d.d. Radenci	BILI BRIG d.o.o. Grude	Radenska Naturelle	Radenci	Slovenija
UP-1-26-9-38-2/22	RADENSKA KRALJEVI VRELEC	RADENSKA d.d. Radenci	BILI BRIG d.o.o. Grude	Kraljevi Vrelec	Radenci	Slovenija
UP-1-26-9-46-2/22	IVORELL	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	DM-DROGERIE MARKT d.o.o. Sarajevo	Belleau	Schwolen	Njemačka
UP-1-26-9-2-2/22	KNJAZ MILOŠ	KNJAZ MILOŠ a.d. Arandelovac	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Knjaz Miloš	Arandelovac	Srbija
UP-1-26-9-3-2/22	AQUA VIVA	KNJAZ MILOŠ a.d. Arandelovac	KNJAZ MILOŠ d.o.o. Banja Luka	Park	Arandelovac	Srbija
UP-1-26-9-28-2/22	STUDENA	STUDENAC d.o.o. Lipik	BILI BRIG d.o.o. Grude	Studena	Lipik	Hrvatska
UP-1-26-9-25-2/22	PROLOM VODA	PLANIKA a.d. Kuršumljija	OLD GOLD-KOMERC d.o.o. Dvorovi	Veliki Pupovac	Prolom Banja	Srbija
UP-1-26-9-45-2/22	TEŠANJSKI KISELJAK	ZEMA d.o.o. Tešanj		Raduša	Raduša - Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-24-2/22	DIJAMANT	TEŠANJSKA VRELA d.o.o. Tešanj		Cerik	Kardaglje Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-14-3/23	MIVELA Mg	NOVA SLOGA a.d. Trstenik	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Mivela-1	Veluče	Srbija
UP-1-26-9-8-4/23	DA!, prirodna mineralna voda negazirana	MIONI d.o.o. Novi Beograd	ĐURIĆ MBB d.o.o. Doboj	Gala	selo Ključ, Mionica, Republika Srbija	Srbija
UP-1-26-9-21-2/23	DA!, prirodna mineralna voda gazirana	MIONI d.o.o. Novi Beograd	ĐURIĆ MBB d.o.o. Doboj	Gala	selo Ključ, Mionica, Republika Srbija	Srbija
UP-1-26-9-15-3/23	JAMNICA	JAMNICA PLUS d.o.o. Zagreb	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Janino vrelo	Pisovarna	Hrvatska
UP-1-26-9-17-2/23	SARAJEVSKI KISELJAK	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak		Vrelo Park	Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-16-3/23	JANA	JAMNICA PLUS d.o.o. Zagreb	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Sveta Jana	Gorica Svetojanska	Hrvatska

II
LISTA PRIZNATIH PRIRODNIH IZVORSKIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Broj odobrenja	Trgovački naziv proizvoda	Naziv proizvođača	Naziv uvoznika	Naziv izvora	Mjesto crpljenja izvora	Zemlja porijekla
UP-1-26-9-19-3/23	VIVIA	VITINKA a.d. Kozluk		Banjica	Raševo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-17-4/18	BIJELA VODA	BIJELA VODA d.o.o. Prača		Bijele vode	Bijele vode - Prača	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-9-2/19	GODA	KUSTURA d.o.o. Zagreb	SARAJEVSKI KISELJAK d.d. Kiseljak	Goda	Ličko Lešće	Hrvatska
UP-1-26-9-15-5/19	KIYA	RUDING d.o.o. Istočno Sarajevo		Jablanica	Tmovo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-19-10/19	DIVA	HERCEGOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Mostar		Hercegovačka pivovara	Hercegovačka pivovara	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-13-9/19	AQUA DORIA	AQUA DORIA d.o.o. Derventa - P.J. Aqua Doria Brod		Vrela donja	Donja vrela	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-6-4/20	MAJA	BLUE GOLD d.o.o. Brčko		Rašljansko vrelo	Maoča	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-11-7/19	JAZAK	NIŠ a.d. Novi Sad - Pogon za proizvodnju pijače vode	GALEB KOMERC d.o.o. Banja Luka	Jaz-1/x	Niš a.d. Novi Sad, Pogon za proizvodnju pijače vode	Srbija
UP-1-26-9-34-5/23	CETINA	NATURALIS d.o.o. Civljane	KAMENSKO d.o.o. Tomislavgrad	Cetina	Civljane	Hrvatska
UP-1-26-9-32-3/20	HLADIVODA	SAMS GROUP d.o.o. Kakanj		Hladivoda	Kakanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-14-4/21	OAZA	OAZA d.o.o. Tešanj		Bušotina "Hala"	Crni vrh - Kiseljak	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-2/20	VLAŠIČKA ROSA	UTD BEST d.o.o. Travnik		Kanare Dolac na Lašvi	Dolac na Lašvi	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-26-7/20	BISTRİK	PAPAGO d.o.o. Lukavac		Planinsko vrelo	Devetak - Lukavac	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-3-3/21	LIPA VODA	BIHAČKA PIVOVARA d.d. Bihać		Lipa voda	Podgrede i Dobrenica	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-4-3/21	ELLA	BIOLIFE d.o.o. Sarajevo - Podružnica Hadžići		Vilenac	Blažuj Iliđa	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-33-2/21	SARAJEVSKA PRIRODNA IZVORSKA VODA	SARAJEVSKA PIVARA d.d. Sarajevo		Bunar B2	Izvorište Sarajevske pivare	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-34-2/21	SARAJEVSKA GAZIRANA PRIRODNA IZVORSKA VODA	SARAJEVSKA PIVARA d.d. Sarajevo		Bunar B2	Izvorište Sarajevske pivare	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-18-3/21	NEVRA	NEVRA d.o.o. Kreševo		Nevra	Deževce	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-12-4/21	LEDA	LUKAS TP NAKIĆ d.o.o. Široki Brijeg		Borak	Široki Brijeg	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-19-4/21	VILA	VILIĆ d.o.o. Odžak		Bunar P-1	Potočani	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-30-2/20	OLIMPIJA	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-29-3/20	OLIMPIJA - gazirana prirodna izvorska voda	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-10/19	MELI	BIO POOL d.o.o. Kladanj		Pod Bratilo	Starići Kladanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-56-3/21	OLIMPIJA NATURAQUA	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-55-2/21	NOA	NOALAND-NOAZEMLJA d.o.o. Bugojno		Zlatarica	Ljubnić-Bugojno	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-58-3/21	PRINCESS	PRIRODNI KISELJAK PRINCESS d.o.o. Jelah		BOP-2	Oraš Planje Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-37-3/21	AQUA VODA	AQUA TIM d.o.o. Laktaši		Gornji Srdevići	Gornji Srdevići	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-57-3/21	OLIMPIJA NATURAQUA - gazirana prirodna izvorska voda	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-32-4/21	LEJLA	SARAJEVSKA PIVARA d.d. Sarajevo		Bunar B3	Sarajevska pivara izvorište B3	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-29-3/22	STOGLAV	STOGLAV d.o.o. Rudo		Stoglav	Pazalje	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-41-5/22	LEDENA	GAKOM d.o.o. Gračanica		GOB-1 Lipik	Gornja Orahovića - Gračanica	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-34-6/22	ROSA	COCA-COLA HBC-Srbija d.o.o. Zemun	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Vlasina - Topli Do	Fabrika vode Topli Do	Srbija

UP-1-26-9-13-3/23	EIGHT	VALLEY AQUA d.o.o. Bugojno		Husića vrelo	Bugojno	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-47-4/22	KRALJEVSKA	KRALJEVSKA d.o.o. Sarajevo		Radakovica	Gornja Borovica, Općina Vareš	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-2/22	DIJAMANT	TEŠANJSKA VRELA d.o.o. Tešanj		Cerik - Šib	Kardaglije Tešanj	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-30-2/22	AQUA VITA	PLANINSKI STUDENAC d.o.o. Caparde		Planinski studenac	Vilčevići Caparde	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-19-3/23	VIVIA	VITINKA a.d. Kozluk		Banjica	Raševo	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-36-3/22	KRISTAL	KOBENS d.o.o. Živnice		Kristal	Priluk	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-10-9/23	GORA	IRIŠKIĆ d.o.o. Tešanj		Jezeracka rijeka	Jezerca općina Zenica	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-22-2/23	NATURAQUA	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina
UP-1-26-9-23-2/23	NATURAQUA - prirodna izvorska voda gazirana	COCA-COLA HBC B-H d.o.o. Sarajevo		Olimpija	Coca-Cola HBC B-H	Bosna i Hercegovina

III

Objavom ove Liste prestaje važiti Lista priznatih prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 1/23).

Broj 02-2-26-9-149-1/24
5. februara 2024. godine
Mostar

Direktor
Dr. sci. **Džemil Hajrić**, s. r.

150

Temeljem članka 19. stavak (3) Pravilnika o stolnim vodama ("Službeni glasnik BiH", br. 40/10 i 43/10), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine objavljuje

**POPIS
STOLNIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI**

I.
POPIS STOLNIH VODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Trgovački naziv proizvoda	Naziv proizvođača	Naziv uvoznika	Zemlja porijekla
KPLUS	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
MERCATOR VODA	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
AQUA BIANCA	CORTO d.o.o. Sarajevo - Podružnica Aqua Bianca Vareš		Bosna i Hercegovina
VIVIT	TEMAX BiH d.o.o. Orašje		Bosna i Hercegovina
MOJ IZBOR	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
BABYLOVE	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	DM-DROGERIE MARKT d.o.o. Sarajevo	Njemačka
MOJ DAN	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
HERCEGOVKA	HERCEGOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Mostar		Bosna i Hercegovina
HERCEGOVKA - gazirana stona voda	HERCEGOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Mostar		Bosna i Hercegovina
FRUCTAL FIRST	FRUCTAL d.o.o. Ajdovščina	BILI BRIG d.o.o. Grude	Slovenija
BELLA	TEŠANJSKA VRELA d.o.o. Tešanj		Bosna i Hercegovina

II.

Objavom ovog Popisa prestaje da važi Popis stolnih voda u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 1/23).

Broj 02-2-26-9-150-1/24
5. veljače 2024. godine
Mostar

Ravnatelj
Dr. sc. **Džemil Hajrić**, v. r.

На основу члана 19. став (3) Правилника о стоним водама ("Службени гласник БиХ", бр. 40/10 и 43/10), Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине објављује

**ЛИСТУ
СТОНИХ ВОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

I
ЛИСТА СТОНИХ ВОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Трговачки назив производа	Назив произвођача	Назив увозника	Земља поријекла
КПЛУС	НЕВРА д.о.о. Крешево		Босна и Херцеговина
МЕРЦАТОР ВОДА	НЕВРА д.о.о. Крешево		Босна и Херцеговина
AQUA BIANCA	ЦОРТО д.о.о. Сарајево - Подружница Аква Бианца Вареш		Босна и Херцеговина
ВИВИТ	ТЕМАХ БиХ д.о.о. Орашје		Босна и Херцеговина
МОЈ ИЗБОР	НЕВРА д.о.о. Крешево		Босна и Херцеговина
BABYLOVE	ДМ-ДРОГЕРИЕ МАРКТ ГмбХ+ЦО. КГ	ДМ-ДРОГЕРИЕ МАРКТ д.о.о. Сарајево	Немачка
МОЈ ДАН	НЕВРА д.о.о. Крешево		Босна и Херцеговина
ХЕРЦЕГОВКА	ХЕРЦЕГОВАЧКА ПИВОВАРА д.о.о. Мостар		Босна и Херцеговина
ХЕРЦЕГОВКА - газирана стона вода	ХЕРЦЕГОВАЧКА ПИВОВАРА д.о.о. Мостар		Босна и Херцеговина
ФРУЦТАЛ ФИРСТ	ФРУЦТАЛ д.о.о. Ајдовштина	БИЛИ БРИГ д.о.о. Груде	Словенија
BELLA	ТЕШАЊСКА ВРЕЛА д.о.о. Тешањ		Босна и Херцеговина

II

Објавом ове Листе престаје да важи Листа стоних вода у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 1/23).

Број 02-2-26-9-150-1/24
5. фебруара 2024. године
Мостар

Директор
Др **Џемил Хајрић**, с. р.

На основу члана 19. став (3) Правилника о стоним водама ("Службени гласник БиХ", бр. 40/10 и 43/10), Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине објављује

**ЛИСТУ
СТОНИХ ВОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

I
ЛИСТА СТОНИХ ВОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Трговачки назив производа	Назив произвођача	Назив увозника	Земља поријекла
KPLUS	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
MERCATOR VODA	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
AQUA BIANCA	CORTO d.o.o. Sarajevo - Podružnica Aqua Bianca Vareš		Bosna i Hercegovina
VIVIT	TEMAX BiH d.o.o. Orašje		Bosna i Hercegovina
MOJ IZBOR	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
BABYLOVE	DM-DROGERIE MARKT GmbH+CO. KG	DM-DROGERIE MARKT d.o.o. Sarajevo	Njemačka
MOJ DAN	NEVRA d.o.o. Kreševo		Bosna i Hercegovina
HERCEGOVKA	HERCEGOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Mostar		Bosna i Hercegovina
HERCEGOVKA - gazirana stona voda	HERCEGOVAČKA PIVOVARA d.o.o. Mostar		Bosna i Hercegovina
FRUCTAL FIRST	FRUCTAL d.o.o. Ajdovščina	BILI BRIG d.o.o. Grude	Slovenija
BELLA	TEŠANJSKA VRELA d.o.o. Tešanj		Bosna i Hercegovina

II

Објавом ове Листе престаје да важи Листа стоних вода у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 1/23).

Број 02-2-26-9-150-1/24
5. фебруара 2024. године
Мостар

Директор
Др. sci. **Џемил Хајрић**, с. р.

**AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
BOSNE I HERCEGOVINE**

151

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

**POPIS
LIJEKOVA ZA KOJE SU IZDATE DOZVOLE ZA STAVLJANJE LIJEKOVA U PROMET
NA TRŽIŠTU BOSNE I HERCEGOVINE**

У раздобљу од 01. listopada до 31. prosinca 2023. године издате су Дозvole за upis у Регистар слjедећих лијекова:

Rb	Naziv lijeka	ATC	INN	JIDL	Proizvođač	Oblik	Jaina	Pakovanje	Način izdavanja	Broj dozvole	Datum rješenja	Važi do
1	SUCCINEX-M	H02AB04	metilprednizolon	BIH-H-752864-3	WELCURE REMEDIES, Indija	prašk i rastvarač za rastvor za injekciju	40 mg/1 bočica	1 bočica sa praškom za rastvor za injekciju i 1 ampula sa rastvaračem (vođa za injekciju), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-64/23	03.10.2023	02.10.2028
2	VANCOMAX	J01XA01	vankomicin	BIH-H-0236339-8	VEMILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	prašk za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 bočica praška za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8407/21	03.10.2023	02.10.2028
3	VANCOMAX	J01XA01	vankomicin	BIH-H-453920-7	VEMILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	prašk za rastvor za infuziju	1000 mg/1 bočica	1 bočica praška za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8408/21	03.10.2023	02.10.2028
4	ATRACURIUM Kaleks	M03AC04	atrakurijum besilat	BIH-H-8573980-7	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	50 mg/5 mL	5 staklenih ampula od 5 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9481/22	03.10.2023	02.10.2028

LEVOBUPIVAKAIN 5 KABI 5 mg/mL otopina za injekciju/infuziju	N01BB10	levobupivakain	BIH-H-4350151-0	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	otopina za injekciju/ infuziju	5 mg/1 mL	5 ampula sa po 10 mL otopine za infuziju/injekciju u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8433/21	03.10.2023	02.10.2028
6 EZRUSTA	C10BA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-0609632-7	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	20 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/A/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8368/21	09.10.2023	08.10.2028
7 EZRUSTA	C10BA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-2037999-6	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/A/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8367/21	09.10.2023	08.10.2028
8 TIGECID	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-5872144-4	CENTURION ILAC SANAYI VE TIC. A.S., Turska	prašak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 bočica sa praškom blistera za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3822/21	10.10.2023	09.10.2028
9 VERZENIOS	L01EF03	abemaciklib	BIH-H-1355435-8	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10140/22	10.10.2023	09.10.2028
10 VERZENIOS	L01EF03	abemaciklib	BIH-H-9027542-4	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10141/22	10.10.2023	09.10.2028
11 VERZENIOS	L01EF03	abemaciklib	BIH-H-7988052-6	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10142/22	10.10.2023	09.10.2028
12 MASARU	R03BB06	glikopironijum bromid	BIH-H-9173507-8	ABDI BRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	prašak za inhalaciju, tvrda kapsula	50 µg/1 kapsula	30 kapsula (3 Al-Al blister sa 10 kapsula) i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10559/21	26.10.2023	26.10.2028

13	TIOLIZEN	A16AX01	tioldinska kiselina	BIH-H-1428934-1	SC LABORMED PHARMA SA, Rumunija	film tableta	600 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC /PVDC /Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5268/21	27.10.2023	26.10.2028
14	AMPICILIN/SULBAM TAM AptaPharma	J01CR01	ampicilin, sulbaktam	BIH-H-2729274-8	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	2 g/1 bočica+ 1 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11545/22	27.10.2023	26.10.2028
15	AMPICILIN/SULBAM TAM AptaPharma	J01CR01	ampicilin, sulbaktam	BIH-H-8793811-5	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1 g/1 bočica+ 0,5 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11544/22	27.10.2023	26.10.2028
16	POLIVY	L01FX14	poliazumab vedotin	BIH-H-5953878-1	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	prašak za koncentrat za otopinu za infuziju	30 mg/1 bočica	1 staklena bočica od 6ml sa 30 mg praška, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2555/23	27.10.2023	26.10.2028
17	Abiraterone Accord	L02EX03	abirateron	BIH-H-0708316-0	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 transparentnih PVC/PVDC/AL blistera po 10 film tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4364/23	27.10.2023	26.10.2028
18	Abiraterone Accord	L02EX03	abirateron	BIH-H-5654443-8	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	tableta	250 mg/1 tableta	120 tableta (1 HDPE bočica zatvorena PP čepom) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4362/23	27.10.2023	26.10.2028

19	Abiraterone Accord	L02EX03	abirateron	BIH-H-9964959-0	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	56 film tableta (4 transparentna PVC/PVDC/AL blistera po 14 film film tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj uštanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4363/23	27.10.2023	26.10.2028
20	MASARU	R03BB06	glikopironijum bromid	BIH-H-6276265-6	ABDIERRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.Ş., Turska	prašak za inhalaciju, tvrda kapsula	50 µg/1 kapsula	90 kapsula (9 AL-AL blistera sa po 10 kapsula) i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10558/21	27.10.2023	26.10.2028
21	TEZEO	C09CA07	telmisartan	BIH-H-924898-0	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	40 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/AL/PVC/AL blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10929/21	30.10.2023	29.10.2028
22	TEZEO	C09CA07	telmisartan	BIH-H-185422-3	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	80 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/AL/PVC/AL blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10930/21	30.10.2023	29.10.2028
23	TEZEO HCT	C09DA07	hidrohlorotiazid, telmisartan	BIH-H-2790779-0	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	80 mg/1 tableta+ 12,5 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/AL/PVC/A blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10988/21	30.10.2023	29.10.2028
24	SWISSCELLIN	J01CA01	ampicilin	BIH-H-6424029-5	SWISS PARENTERALS LIMITED., Indija	prašak za rastvor za injekciju	1 g/1 bočica	1 staklena bočica od 10 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj uštanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8463/22	30.10.2023	29.10.2028
25	RINOFF	R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-8718604-6	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	sprej za nos, rastvor	1 mg/1 mL	smeđa staklena bočica od 10ml (hidroalitičke otpornosti II), sa pumpicom sa aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-6186/22	30.10.2023	29.10.2028

26	RINOFF	R01AA07	kstlometazolin	BIH-H-0626282-9	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	0,5 mg/1 mL	sprej za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	smeđa staklena bočica od 10mL (hidrolitičke otpornosti III), sa pumpicom sa aplikatorom za nos i zaštitnom kapićom, u kutiji	Bp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-6187/22	30.10.2023	29.10.2028
27	ALVESCO	R03BA08	ciklesonid	BIH-H-5622930-8	COVIS PHARMA EUROPE V., Nizozemska	80 µg/1 doza	rastvor za inhaliranje pod pritiskom	80 µg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza rastvora za inhaliranje pod pritiskom, u kutiji	Bp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-7935/21	30.10.2023	29.10.2028
28	ALVESCO	R03BA08	ciklesonid	BIH-H-7336377-3	COVIS PHARMA EUROPE V., Nizozemska	160 µg/1 doza	rastvor za inhaliranje pod pritiskom	160 µg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza rastvora za inhaliranje pod pritiskom, u kutiji	Bp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-7936/21	30.10.2023	29.10.2028
29	ZYGOSIS	A02BC02	pantoprazol	BIH-H-3990390-9	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC.A.S., Turska	40 mg/1 bočica	prašak za rastvor za injekciju	40 mg/1 bočica	1 bezbojna staklena bočica (tip D) od 10 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10801/21	31.10.2023	30.10.2028
30	RAPTEN FORTE 2% gel	D11AX18	diklofenak	BIH-H-6176283-1	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	20 mg/1 g	gel	20 mg/1 g	1 aluminijska laminirana tuba od 60 g, u kutiji	Bp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-7628/22	01.11.2023	31.10.2028
31	BUSULFAN FRESENIUS KABI	L01AB01	busulfan	BIH-H-5962244-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	6 mg/1 mL	Koncentrat za otopinu za infuziju	6 mg/1 mL	8 bočica sa po 10 mL koncentrata za otopinu za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8643/21	01.11.2023	31.10.2028
32	ENSPRYNG	L04AC19	satalizumab	BIH-H-1510210-6	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	120 mg/1 mL	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	120 mg/1 mL	Jedna napunjena šprica od 1 ml, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-181/22	01.11.2023	31.10.2028

33	NAPROKSEN GALENIKA	M01AE02	naproksen	BIH-H-1578031-6	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	550 mg/1 tableta	20 film tableta (2 PVC- Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5702/22	01.11.2023	31.10.2028
34	NAPROKSEN GALENIKA	M01AE02	naproksen	BIH-H-1987855-4	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	275 mg/1 tableta	10 film tableta (1 PVC- Al -blister sa 10 tableta) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5701/22	01.11.2023	31.10.2028
35	FORTECA	J01MA12	levofloksacin	BIH-H-2746399-6	COOPER Pharmaceuticals S.A., Grčka	rastvor za infuziju	500 mg/100 mL	1 plastična boca od polipropilena od 100 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2747/22	02.11.2023	01.11.2028
36	PROSTAMOL UNO	G04CX02	ekstrakt ploda testeraste palme	BIH-H-6149118-5	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	kapsula, meka	320 mg/1 kapsula	90 kapsula, mekih (6 PVC/PVDC/ Al blistera sa po 15 kapsula) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-11467/21	03.11.2023	02.11.2028
37	TIGECYCLINE ANFARM	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-4885666-0	ANFARM HELLAS S.A., Grčka	prašak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bocica	10 staklenih bocica (bocica od bezbojnog stakla tip I od 5 ml sa flip-off zatvaračem) u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3862/22	09.11.2023	08.11.2028
38	POLTECHNET	V09FX01	tehnecijum (^{99m}Tc) pertehndat	BIH-H-0698386-3	NARODOWE CENTRUM BADAN JADROWYCH, Poljska	radionuklidni generator	-	1 radionuklidni generator	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6436/23	10.11.2023	09.11.2028
39	IodoPol	V10XA01	natrijum jodid (131 I)	BIH-H-7147196-0	NARODOWE CENTRUM BADAN JADROWYCH, Poljska	kapsula, tvrda	37 megaBq/1 kapsula - 7400 megaBq/1 kapsula	1 kapsula, tvrda pakovana u 1 polipropilenskoj bocici, u olovnom spremniku, u transportnoj kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6435/23	10.11.2023	09.11.2028

40	Maspah	C02XX04	mactentan	BIH-H-2268113-0	NOBEL ILIAC SANAYII VE TICARET A.S., Turska	filmsom obložena tableta	10 mg/1 tableta	28 filmsom obloženih tableta (4 PVC/PF/PVDC-AL blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-328/22	28.11.2023	27.11.2028
41	OROFAR AKUT	R02AX01	flurbiprofen	BIH-H-5618480-0	GEISER PHARMA S.L., Španija	lozenga	8,75 mg/1 lozenga	24 lozenge (2 PVC- PVDC/AL blistera sa po 12 lozeng) u kutiji	Bp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4013/22	28.11.2023	27.11.2028
42	OROFAR AKUT	R02AX01	flurbiprofen	BIH-H-7631440-4	SEIMET PHARMACEUTICALS SL, Španija	sprej za usnu sluznicu, rastvor	8,75 mg/1 doza	EDPE bočica od 15 ml sa pumpom za doziranje, u kutiji	Bp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4014/22	28.11.2023	27.11.2028
43	VABYSMO	S01LA09	faricimab	BIH-H-6027673-6	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	otopina za injekciju	120 mg/1 mL	1 staklena bočica od 0,24 ml i 1 igla s filtrinom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9747/22	29.11.2023	28.11.2028
44	AKINET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-9362436-9	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+50 mg/1 g	60 g gela u aluminjskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatravačem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13067/21	01.12.2023	30.11.2028
45	AKINET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-5392583-5	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+50 mg/1 g	25 g gela u aluminjskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatravačem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13069/21	01.12.2023	30.11.2028
46	AKINET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-9924347-7	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+50 mg/1 g	50 g gela u aluminjskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatravačem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13070/21	01.12.2023	30.11.2028
47	AKINET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-2444979-0	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+50 mg/1 g	30 g gela u aluminjskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatravačem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13068/21	01.12.2023	30.11.2028

48	PARACETAMOL S.A.L.F.	N02BE01	paracetamol	BIH-H-5211347-1	S.A.L.F.-S.P.A. LABORATORIO FARMACOLOGICO, Italija	rastvor za infuziju	10 mg/1 mL	30 PP bočica po 100 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-5370/23	01.12.2023	30.11.2028
49	FRAXIPARINE	E01AB06	nadroparin	BIH-H-0522491-2	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	2850 i.j./0.3 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9714/22	04.12.2023	03.12.2028
50	FRAXIPARINE	E01AB06	nadroparin	BIH-H-0683299-5	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	3800 i.j./0.4 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9715/22	04.12.2023	03.12.2028
51	FRAXIPARINE	E01AB06	nadroparin	BIH-H-2017909-1	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	5700 i.j./0.6 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9716/22	04.12.2023	03.12.2028

52	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-3146321-5	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	7600 mg/0,8 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZURp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-9717/22	04.12.2023	03.12.2028
53	TAKHZYRO	B06AC05	lanadelumab	BIH-H-0827235-9	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, (Ireland Branch), Irska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	300 mg/2 mL	1 napunjena šprica od 2 mL, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-8432/21	04.12.2023	03.12.2028
54	TYGEPOL	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-1203607-9	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC.A.S., Turska	pršak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	Bezbojna staklena bočica (6 R.tip I) prekrivena narandžastim plastičnim zavaračem sa svim čepom promjera 20 mm, u kutiji. Pakovanje sadrži 10 bočica.	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12426/21	04.12.2023	03.12.2028
55	ANALGEN	N02BB02	metamizol natrijum	BIH-H-7235814-5	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	tableta	500 mg/1 tableta	6 tableta (1 PVC/Al blister sa 6 tableta) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-1595/22	04.12.2023	03.12.2028
56	ATOSIBAN STRAGEN	G02CX01	atosiban	BIH-H-1870161-1	BIONIKA PHARMACEUTICALS D.O.O. Skopje, Republika Severna Makedonija	otopina za injekciju	6,75 mg/0,9 mL	1 bočica sa 0,9 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12508/21	05.12.2023	04.12.2028

57	ATOSIBAN STRAGEN	G02CX01	atosiban	BIH-H-4766825-5	BIONIKA PHARMACEUTICALS D.O.O. Skoplje, Republika Severna Makedonija	Koncentrat za otopinu za infuziju	7,5 mg/1 mL	1 bočica sa 5 ml koncentrata za otopinu za infuziju u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12509/21	05.12.2023	04.12.2028
58	Pazopanib Teva	L01EX03	pazopanib	BIH-H-4721962-6	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V., Nizozemska	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	30 tableta (3 AL/PVC/PE/PVDC blister sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi tercijarnog ili sekundarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10077/21	05.12.2023	04.12.2028
59	Pazopanib Teva	L01EX03	pazopanib	BIH-H-1784211-2	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V., Nizozemska	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	30 tableta (3 AL/PVC/PE/PVDC blister sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10078/21	05.12.2023	04.12.2028
60	FULAIR	R01AD58	azelastin, flutikazon	BIH-H-6105998-1	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	sprej za nos, suspenzija	50 µg/1 doza+ 137 µg/1 doza	bočica sa 25 ml sprej za nos, suspenzije, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-4211/22	05.12.2023	04.12.2028
61	REFIDORO	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-3752630-7	ALKALOID AD Skoplje, Republika Severna Makedonija	film tableta	5 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-659/22	06.12.2023	05.12.2028
62	Refidoro	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-4664221-8	ALKALOID AD Skoplje, Republika Severna Makedonija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-660/22	06.12.2023	05.12.2028
63	Refidoro	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-4317663-7	ALKALOID AD Skoplje, Republika Severna Makedonija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-661/22	06.12.2023	05.12.2028
64	Refidoro	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-1513089-5	ALKALOID AD Skoplje, Republika Severna Makedonija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-662/22	06.12.2023	05.12.2028

65	VARIVAX	J07BK01	vakcina protiv varicele, živa	BIH-H-0748894-3	MERCK SHARP & DOHME BV, Nizozemska	prah i rastvarač za suspenziju za injekciju u napunjenoj injekcionoj šprici	≥ 1350 Pook Forming Units/0.5 mL	1 bočica sa praškom, 1 napunjena šprica sa rastvaračem (0,75 ml vode za injekcije) i 2 igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-1597/23	06.12.2023	05.12.2028
66	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-5308591-8	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	150 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta) u kutiji	ZU/Ep – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4365/23	06.12.2023	05.12.2028
67	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-6923819-2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Ep – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4366/23	06.12.2023	05.12.2028
68	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-1209096-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	120 film tableta (12 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Ep – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4367/23	06.12.2023	05.12.2028

69	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-2718689-2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o. o., Poljska	film tableta	300 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Al perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4368/23	06.12.2023	05.12.2028
70	Genbutrol 7,5	V08CA09	gabobutrol	BIH-H-9905068-7	GEN İLAÇ VE SAĞLIK URUNLERI SAN. VE TİC. A.Ş., (skraćeno GEN), Mustafa Kemal Mah., 2119. Sok. No.3, D:2-3, 06520 Çankaya/ANKARA, Turska	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1723/23	07.12.2023	06.12.2028
71	Genbutrol 15	V08CA09	gabobutrol	BIH-H-52113720-1	GEN İLAÇ VE SAĞLIK URUNLERI SAN. VE TİC. A.Ş., (skraćeno GEN), Mustafa Kemal Mah., 2119. Sok. No.3, D:2-3, 06520 Çankaya/ANKARA, Turska	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1724/23	07.12.2023	06.12.2028
72	ROCURONIUM BROMIDE KALCEKS	M03AC09	rocuronijum bromid	BIH-H-4017476-3	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	10 mg/1 mL	10 bočica po 5 ml (2 blistera sa po 5 bočica) u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8553/22	08.12.2023	07.12.2028
73	ROCURONIUM BROMIDE KALCEKS	M03AC09	rocuronijum bromid	BIH-H-0900958-8	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	10 mg/1 mL	50 bočica od 5 ml (10 blistera sa po 5 bočica), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8554/22	08.12.2023	07.12.2028

74	TIGECYCLIN TECNIMEDE	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-4659441-1	TECNIMEDE SOCIEDADE TECNICI Medicinal S.A., Portugal	prášak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 staklenih (tip D) bočica zapremine 10 ml sa svim čepom od bromobutil gume i aluminijumskim zatvaračem sa plastičnom flip-off kapičom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1487/23	12.12.2023	11.12.2028
75	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-2090481-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje od stakla tip I od 5ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6503/23	12.12.2023	11.12.2028
76	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-3477600-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje stakla tip I od 50 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6506/23	12.12.2023	11.12.2028
77	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-4323732-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje od stakla tip I od 15ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6504/23	12.12.2023	11.12.2028
78	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-0733070-7	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	koncentrat za rastvor za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje od stakla tip I od 100 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6505/23	12.12.2023	11.12.2028
79	PELGRAZ	L03AA13	pegfilgrastim	BIH-H-4953336-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Otopina za injekciju u napunjenom injektoru	6 mg/0,6 mL	1 napunjeni injektor s jastučićem natopljenim alkoholom, u blister pakiranju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-5653/23	13.12.2023	12.12.2028

80	PELGRAZ	L03AA13	pegfilgrastim	BIH-H-5813850-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o. o., Poljska	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	6 mg/0,6 mL	1 napunjena štrcaljka sa sigurnosnom zaštitom za iglu, u blisteru, sa jastučićem matoplijerim alkoholom, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-5654/23	13.12.2023	12.12.2028
81	Bortezomib Venus	L01XG01	bortezomib	BIH-H-0285600-1	VENUS PHARMA GmbH, Njemačka	prašak za rastvor za injekciju	3,5 mg/1 bočica	1 bočica, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4395/21	18.12.2023	17.12.2028
82	KALCIJ GLUKONAT 10% B. BRAUN	B05BB01	kalcijum glukonat	BIH-H-7947375-3	B. BRAUN Melsungen AG, Njemačka	otopina za injekciju	940 mg/10 mL	20 LDPE ampula od 10 ml u kartonskoj kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11771/21	19.12.2023	18.12.2028
83	KALIJ HLORID 7,45% B. BRAUN	B05XA01	kalcijum-hlorid	BIH-H-0734290-4	B. BRAUN Melsungen AG, Njemačka	Koncentrat za otopinu za infuziju	7,45 mg/1 mL	20 LDPE ampula od 20 ml koncentrata za otopinu za infuziju	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1141/21	19.12.2023	18.12.2028
84	LIDOCAIN KABI 20 mg/mL	N01BB02	lidokain	BIH-H-0984927-2	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za injekciju	20 mg/1 mL	50 ampula (polietilenske ampule) po 20 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11335/21	19.12.2023	18.12.2028
85	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-9932482-2	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	25 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/FVDC//AL blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6632/22	20.12.2023	19.12.2028

86	GITAS	A10BH01	stagiptin	BIH-H-0976902-7	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC//AL blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6636/22	20.12.2023	19.12.2028
87	GITAS	A10BH01	stagiptin	BIH-H-5181854-4	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVDC//AL blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6633/22	20.12.2023	19.12.2028
88	CIBINQO	D11AH08	abroctinib	BIH-H-0429451-6	PFIZER INC, 66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC//AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2652/22	20.12.2023	19.12.2028
89	CIBINQO	D11AH08	abroctinib	BIH-H-1112488-4	PFIZER INC, 66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC//AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2653/22	20.12.2023	19.12.2028
90	CIBINQO	D11AH08	abroctinib	BIH-H-2326103-9	PFIZER INC, 66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC//AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2654/22	20.12.2023	19.12.2028
91	VLOFINOX	J01MA12	levofloksacin	BIH-H-3906356-6	ANFARM HELLAS S.A. Grčka	rastvor za infuziju	5 mg/1 mL	1 staklena boca (tipa D) od 100 ml otopine za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2115/22	20.12.2023	19.12.2028
92	SPIRTOS	L01BE01	gefitinib	BIH-H-1896049-3	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	250 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC aluminijumska blistera sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-12645/21	20.12.2023	19.12.2028

93	LEFISYO		N07BC05	levornetadon	BIH-H-1203481-9	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	100 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10959/21	20.12.2023	19.12.2028
94	LEFISYO		N07BC05	levornetadon	BIH-H-7005737-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	500 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10960/21	20.12.2023	19.12.2028
95	LEFISYO		N07BC05	levornetadon	BIH-H-2010151-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	1000 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10961/21	20.12.2023	19.12.2028

97	SMOPKABIVEN PERIPHERAL	B05BA10	alanin, aminokiseline, aminokiseline, glukoza, lipidi, arginin, cink, fenilalanin, glicin, glukoza, histidin, izoleucin, kalcijum-hlorid, kalijum-hlorid, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin	BIH-H-5070281-7	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kratwagen 1, Kungälvstegen 136:37, Švedska	ermulzija za infuziju	71 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 3,8 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 0,93 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 2,3 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 1,4 g/1000 mL+ 0,63 g/1000 mL+ 0,12 g/1000 mL+ 2,9 g/1000 mL+ 0,18 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 0,38 g/1000 mL+ 1,4	4 vrećice po 1448 ml ermulzije za infuziju (vrećice po tri odjeljka), u kutiji tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10687/21	21.12.2023	20.12.2028
----	---------------------------	---------	---	-----------------	---	--------------------------	---	--	--------------------	------------	------------

98	SMOFKABIWEN PERIPHERAL	B05BA10	alanin, aminokiseline, aminokiseline, glukoza, lipidi, arginin, cink, fenilalanin, glicin, glukoza, histidin, izoleucin, kalcijum-hlorid, kalijum-hlorid, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin	BIH-H-5613533-6	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraifvagen 1, Kungälvägen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	71 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 3,8 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 0,93 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 2,3 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 0,32 g/1000 mL+ 1,4 g/1000 mL+ 0,63 g/1000 mL+ 0,12 g/1000 mL+ 2 g/1000 mL+ 0,18 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 0,38 g/1000 mL+ 1,4	4 vrećice po 1904 ml emulzije za infuziju (vrećice po tri odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10688/21	21.12.2023	20.12.2028
99	TYGEX	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-1877678-1	VEMILAC SANAYI VE TIGARET ANONIM SIRKETI, Turska	prašak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bocića	10 staklenih bocića sa hiofiziranim praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-7337/23	21.12.2023	20.12.2028

100	CABAZITAXEL MSN	L01CD04	kabazitaksel	BIH-H-5390949-0	MSN Labs Europe Limited, Malta	koncentrat i rastvor za infuziju	60 mg/1,5 mL	1 bočica sa 1,5 mL koncentrata za rastvor za infuziju i 1 bočica sa 4,5 mL rastvarača u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-7455/23	21.12.2023	20.12.2028
101	MEMORION	N06DX01	memantin	BIH-H-6316575-7	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	10 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PE/PVDC/Alum inum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5754/22	21.12.2023	20.12.2028
102	MEMORION	N06DX01	memantin	BIH-H-3918859-3	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	20 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PE/PVDC/Alum inum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5755/22	21.12.2023	20.12.2028
103	GITAS PLUS	A10BD07	metformin, sitagliptin	BIH-H-9301489-4	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 850 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC/Alum inum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6661/22	22.12.2023	21.12.2028
104	GITAS PLUS	A10BD07	metformin, sitagliptin	BIH-H-522465-0	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 1000 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC/Alum inum blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6662/22	22.12.2023	21.12.2028
105	Fentanil citrat Kalceks	N01AH01	fentanil	BIH-H-4813972-3	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju	0,05 mg/1 mL	10 staklenih ampula od 10mL (1 PVC blister sa 10 ampula), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10487/22	22.12.2023	21.12.2028
106	Fentanil citrat Kalceks	N01AH01	fentanil	BIH-H-7423714-8	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju	0,05 mg/1 mL	50 staklenih ampula od 10mL (5 PVC blistera sa 10 ampula), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10488/22	22.12.2023	21.12.2028

107	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-5741822-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktasi, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 3 litra. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventili za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2095/23	25.12.2023	24.12.2028
108	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-6845376-9	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktasi, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 5 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventili za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2096/23	25.12.2023	24.12.2028
109	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-4491639-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktasi, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 10 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventili za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2097/23	25.12.2023	24.12.2028

110	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-6190223-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bostai Hercegovina	medicinski gas, korprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 14 litara Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2098/23	25.12.2023	24.12.2028
111	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-4762021-8	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bostai Hercegovina	medicinski gas, korprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 20 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2090/23	25.12.2023	24.12.2028
112	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-0948833-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bostai Hercegovina	medicinski gas, korprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 30 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2091/23	25.12.2023	24.12.2028
113	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-7898933-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bostai Hercegovina	medicinski gas, korprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 40 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2092/23	25.12.2023	24.12.2028

114	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-0375082-2	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, B osna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Baterija boca za gas, zapremine 12x50 litara. Baterija boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2094/23	25.12.2023	24.12.2028
115	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-5382518-1	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, B osna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Baterija boca za gas, zapremine 12x40 litara. Baterija boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2093/23	25.12.2023	24.12.2028
116	RINVOQ, tablete sa produženim oslobađanjem, 30 mg	L04AA44	upadacitinib	BIH-H-4093208-5	ABBVIE INC., Sjedinjene Američke Države, AbbVie Inc., 1401 Sheridan Road, North Chicago, IL 60064, Sjedinjene Američke Države	tableta s produženim oslobađanjem	30 mg/1 tableta	28 tableta u blisterima (4 PVC/PE/PCTFE/alu blistera sa po 7 tableta), u kutiji. Jedan kalendarski blister sadrži 7 tableta,	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10803/22	28.12.2023	27.12.2028
117	RINVOQ, tablete sa produženim oslobađanjem, 45 mg	L04AA44	upadacitinib	BIH-H-3446010-8	AbbVie Inc., 1401 Sheridan Road, North Chicago, IL 60064, Sjedinjene Američke Države, ABBVIE INC., Sjedinjene Američke Države	tableta s produženim oslobađanjem	45 mg/1 tableta	28 tableta u blisterima (4 PVC/PE/PCTFE/alu blistera sa po 7 tableta), u kutiji. Jedan kalendarski blister sadrži 7 tableta,	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10802/22	28.12.2023	27.12.2028

Ukupan broj lijekova kojima je izdata dozvola za stavljanje lijekova u promet u Bosni i Hercegovini od 01. listopada do 31. prosinca 2023. godine je 117.

Broj 10-02.3-685/24
31. siječnja 2024. godine

Ravnatelj
Prim. mr ph. **Nataša Grubiša**

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", бр. 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

**СПИСАК
ЛИЈЕКОВА КОЈИМА СУ ИЗДАТЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ НА ТРЖИШТУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

У периоду од 01. октобра до 31. децембра 2023. године издате су Дозволе за упис у Регистар следећих лијекова

Кб	Назив лијека	АТЦ	INN	JDL	Произвођач	Облик	Јачина	Паковање	Наћин издавања	Број дозволе	Датум истека	Важи до
1	SUCCINEX-AM	H02AB04	metilprednizolon	BHH-H-7528864-3	WELCURE REMEDIES, Инђија	прашак и раствараћ за раствор за инјекцију	40 mg/1 боћка	1 боћка са праћком за раствор за инјекцију и 1 ампула са раствором (вода за инјекцију), у кутији	ZU – Лијек се примјењује у здравственој установи секундарног или терцијарног нивоа	04-07.3-1-64/23	03.10.2023	02.10.2028
2	VANCOMAX	J01XA01	vankomicin	BHH-H-0236539-8	VEMILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	прашак за раствор за инфузију	500 mg/1 боћка	1 боћка прашка за раствор за инфузију, у кутији	ZU – Лијек се примјењује у здравственој установи секундарног или терцијарног нивоа	04-07.3-1-8407/21	03.10.2023	02.10.2028
3	VANCOMAX	J01XA01	vankomicin	BHH-H-4539920-7	VEMILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	прашак за раствор за инфузију	1000 mg/1 боћка	1 боћка прашка за раствор за инфузију, у кутији	ZU – Лијек се примјењује у здравственој установи секундарног или терцијарног нивоа	04-07.3-1-8408/21	03.10.2023	02.10.2028
4	ATRACURIUM Kalceks	M03AC04	atrakurijum besilat	BHH-H-8573980-7	AS KALCEKS, Latvija	раствор за инјекцију/ инфузију	50 mg/5 mL	5 стаклених ампула од 5 mL, у кутији	ZU – Лијек се примјењује у здравственој установи секундарног или терцијарног нивоа	04-07.3-1-9481/22	03.10.2023	02.10.2028
5	LEVOBUPTIVAKAI IN KABI 5 mg/mL otopina za injekciju/infuziju	N01BE10	lev-obupivakain	BHH-H-4350151-0	FRESENIUS KABI Austria Grub.H, Austrija	otopina za injekciju/ infuziju	5 mg/1 mL	5 ampula sa po 10 mL otopine za infuziju/injekciju, у кутији	ZU – Лијек се примјењује у здравственој установи секундарног или терцијарног нивоа	04-07.3-1-8433/21	03.10.2023	02.10.2028

6	EZRUSTA	C10BA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-0609632-7	GALENIKA a d Beograd, Srbija	film tableta	20 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8368/21	09.10.2023	08.10.2028
7	EZRUSTA	C10BA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-2037999-6	GALENIKA a d Beograd, Srbija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8367/21	09.10.2023	08.10.2028
8	TIGECID	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-5872144-4	CENTURION ILAC SANAYI VE TIC. A.S., Turska	prašak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3822/21	10.10.2023	09.10.2028
9	VERZENIOS	L01EF03	ab-emacliklib	BIH-H-1355435-8	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obožena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom oboženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10140/22	10.10.2023	09.10.2028
10	VERZENIOS	L01EF03	ab-emacliklib	BIH-H-9027542-4	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obožena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom oboženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10141/22	10.10.2023	09.10.2028
11	VERZENIOS	L01EF03	ab-emacliklib	BIH-H-7988052-6	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obožena tableta	150 mg/1 tableta	28 filmom oboženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10142/22	10.10.2023	09.10.2028
12	MASARU	R03BB06	glikopironijum bromid	BIH-H-9173507-8	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	prašak za inhalaciju, tvrda kapsula	50 µg/1 kapsula	30 kapsula (3 Al-Al blister sa 10 kapsula) i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10559/21	26.10.2023	26.10.2028
13	TIOILZEN	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-1428934-1	SC LABORMED PHARMA SA, Rumunija	film tableta	600 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC / PVDC /Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5268/21	27.10.2023	26.10.2028

14	AMPICILIN/SULB AKTAM AptaPharma	J01CR01	ampicilin, sulbaktam	BIH-H-2729274-3	APTA MEDICA INTERNATIONA L.d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	2 g/1 bočica+ 1 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11545/22	27.10.2023	26.10.2028
15	AMPICILIN/SULB AKTAM AptaPharma	J01CR01	ampicilin, sulbaktam	BIH-H-8793811-5	APTA MEDICA INTERNATIONA L.d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1 g/1 bočica+ 0,5 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11544/22	27.10.2023	26.10.2028
16	POLIVY	L01FX14	polatuzumab vedotin	BIH-H-5953878-1	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	prašak za koncentrat za otopinu za infuziju	30 mg/1 bočica	1 staklena bočica od 6ml sa 30 mg praška, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2555/23	27.10.2023	26.10.2028
17	Abiraterone Accord	L02BX03	abirateron	BIH-H-0708316-0	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z.o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 transparentnih PVc/PVDC/AL blistera po 10 film tableta) u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izazetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4364/23	27.10.2023	26.10.2028
18	Abiraterone Accord	L02BX03	abirateron	BIH-H-5654443-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z.o.o., Poljska	tableta	250 mg/1 tableta	120 tableta (1 HDPE bočica zatvorena PP čepom) u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izazetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4362/23	27.10.2023	26.10.2028

19	Abiraterone Accord	L02EX03	abirateron	BIH-H-9964959-0	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z.o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	56 film tableta (4 transparentna PVC/PVDC/Al, blistera po 14 film tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4363/23	27.10.2023	26.10.2028
20	MASARU	R03BB06	glikopironijum bromid	BIH-H-6276265-6	ABDIIBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	prašak za inhalaciju, tvrda kapsula	50 µg/1 kapsula	90 kapsula (9 Al-Al blistera sa po 10 kapsula) i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10558/21	27.10.2023	26.10.2028
21	TEZEO	C09CA07	telmisartan	BIH-H-9524898-0	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	40 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10929/21	30.10.2023	29.10.2028
22	TEZEO	C09CA07	telmisartan	BIH-H-1855422-3	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	80 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10930/21	30.10.2023	29.10.2028
23	TEZEO HCT	C09DA07	hidrohlorotiazid, telmisartan	BIH-H-2790779-0	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	80 mg/1 tableta+ 12,5 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/Al/PVC/A blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10988/21	30.10.2023	29.10.2028
24	SWISSCILLIN	J01CA01	ampicilin	BIH-H-6424029-5	SWISS PARENTERALS LIMITED., Indija	prašak za rastvor za injekciju	1 g/1 bočica	1 staklena bočica od 10 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8463/22	30.10.2023	29.10.2028
25	RINOFF	R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-8718604-6	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	špraj za nos, rastvor	1 mg/1 mL	srmeđa staklena bočica od 10ml (hidrolitičke otpornosti III), sa pumpicom sa aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-6186/22	30.10.2023	29.10.2028

26 RINOFF	R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-0626282-9	GALENIKA, a.d. Beograd, Srbija	rasvor za nos, rasvor	0,5 mg/1 mL	smeđa staklena bočica od 10ml (hidrolitičke otpornosti III), sa pumpicom sa aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-6187/22	30.10.2023	29.10.2028
27 ALVESCO	R03BA08	ciklesonid	BIH-H-6622930-8	COVIS PHARMA EUROPE B.V., Nizozemska	rasvor za inhaliranje pod pritiskom	80 µg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza rasvora za inhaliranje pod pritiskom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-7935/21	30.10.2023	29.10.2028
28 ALVESCO	R03BA08	ciklesonid	BIH-H-7336377-3	COVIS PHARMA EUROPE B.V., Nizozemska	rasvor za inhaliranje pod pritiskom	160 µg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza rasvora za inhaliranje pod pritiskom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-7936/21	30.10.2023	29.10.2028
29 ZYGOSIS	A02BC02	panitoprazol	BIH-H-9990390-9	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC A.S., Turska	prašak za rasvor za injekciju	40 mg/1 bočica	1 bezbojna staklena bočica (tip D) od 10 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-108601/21	31.10.2023	30.10.2028
30 RAPTEN FORTE 2% gel	D11AX18	diklofenak	BIH-H-6176283-1	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	gel	20 mg/1 g	1 aluminijumska laminirana tuba od 60 g, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-7628/22	01.11.2023	31.10.2028
31 BUSULFAN FRESENIUS KABI	L01AB01	busulfan	BIH-H-9962244-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	Koncentrat za otopinu za infuziju	6 mg/1 mL	8 bočica sa po 10 mL koncentrata za otopinu za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8643/21	01.11.2023	31.10.2028

32	ENSRFYNG	L04AC19	satralizumab	BIH-H-1510210-6	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	120 mg/1 mL	Jedna napunjena šprica od 1 ml, u kutiji	ZU/Ep - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-181/22	01.11.2023	31.10.2028
33	NAPROKSEN GALENKA	M01AE02	naproksen	BIH-H-1578031-6	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	550 mg/1 tableta	20 film tableta (2 PVC- Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-5702/22	01.11.2023	31.10.2028
34	NAPROKSEN GALENKA	M01AE02	naproksen	BIH-H-1987854	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	275 mg/1 tableta	10 film tableta (1 PVC Al-bliester sa 10 tableta) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liječničkog recepta	04-07-3-1-5701/22	01.11.2023	31.10.2028
35	FORTECA	J01MA12	levofloksacin	BIH-H-2746399-6	COOPER Pharmaceuticals S.A., Grčka	rastvor za infuziju	500 mg/100 mL	1 plastična boca od polipropilena od 100 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-2747/22	02.11.2023	01.11.2028
36	PROSTAMOL UNO	G04CX02	ekstrakt ploda besterasite palme	BIH-H-6149118-5	BEBLIN-CHEMIE AG, Njemačka	kapsula, mlika	320 mg/1 kapsula	90 kapsula, mekih (6 PVC/PVDC//Al blistera sa po 15 kapsula) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liječničkog recepta	04-07-3-1-11467/21	03.11.2023	02.11.2028
37	TIGECYCLINE ANFARM	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-4885666-0	ANFARM HELLAS S.A., Grčka	prašak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bocica	10 staklenih bocica (bocica od bezbojnog stakla tip I od 5 ml sa flip-off zatvaračem) u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-3862/22	09.11.2023	08.11.2028
38	POLTECHNET	V09FX01	tehnecijum (^{99m} Tc) pertechnetat	BIH-H-06989386-3	NAFODOWE CENTRUM BADAN JADROWYCH, Poljska	radionuklidni generator	-	1 radionuklidni generator	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-6436/23	10.11.2023	09.11.2028

39	IodoPol	V10XA01	matrijum jodid (131 I)	BIH-H-7147196-0	NARODOWE CENTRUM EADAN JADROWYCH, Poljska	kapsula, tvrda	37 megaBq/1 kapsula - 7400 megaBq/1 kapsula	1 kapsula, tvrda pakovana u 1 polipropilenskoj bočici, u olovnom spremniku, u transportnoj kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6435/23	10.11.2023	09.11.2028
40	Masipah	C02KX04	macitanan	BIH-H-2268113-0	NOBELILAC SANAVI VE TICARET A.S., Turska	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-328/22	28.11.2023	27.11.2028
41	OrofAR AKUT	R02AX01	flurbiprofen	BIH-H-5618480-0	GEISER PHARMA S.L., Španija	lozenga	8,75 mg/1 lozenga	24 lozenge (2 PVC- PVDC/Al blistera sa po 12 lozengi), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4013/22	28.11.2023	27.11.2028
42	OrofAR AKUT	R02AX01	flurbiprofen	BIH-H-7631440-4	SEJMET PHARMACEUTIC ALS SL, Španija	sprej za usnu sluznicu, rastvor	8,75 mg/1 doza	HDPE bočica od 15 ml sa pumpom za doziranje, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4014/22	28.11.2023	27.11.2028
43	VABYSMO	S01LA09	faricimab	BIH-H-6027673-6	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	otopina za injekciju	120 mg/1 mL	1 staklena bočica od 0,24 ml i 1 igla s filtronom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9747/22	29.11.2023	28.11.2028
44	AKNET Duo	D10AF51	benzoiil-peroksid, klindamicin	BIH-H-9362436-9	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	60 g gela u aluminijskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatvaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13067/21	01.12.2023	30.11.2028
45	AKNET Duo	D10AF51	benzoiil-peroksid, klindamicin	BIH-H-5392583-5	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	25 g gela u aluminijskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatvaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13069/21	01.12.2023	30.11.2028
46	AKNET Duo	D10AF51	benzoiil-peroksid, klindamicin	BIH-H-9924347-7	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	50 g gela u aluminijskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatvaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-13070/21	01.12.2023	30.11.2028

47	AKNET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-2444979-0	JADRANI - Galenški laboratorij d.d., Hrvatska	gel	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	30 g gela u aluminjskoj tubi zatvorenoj bijelim plastičnim zatvaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-13068/21	01.12.2023	30.11.2028
48	PARACETAMOL S.A.L.F.	N02BE01	paracetamol	BIH-H-5211347-1	S.A.L.F.-S.P.A. LABORATORIO FARMACOLOGICI CO, Italija	rastvor za infuziju	10 mg/1 mL	30 PP bočica po 100 mL, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-5370/23	01.12.2023	30.11.2028
49	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-09522491-2	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	2850 i.j./0.3 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-9714/22	04.12.2023	03.12.2028
50	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-0693299-5	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	3800 i.j./0.4 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-9715/22	04.12.2023	03.12.2028
51	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-2017909-1	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	5700 i.j./0.6 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-9716/22	04.12.2023	03.12.2028

52	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-3146321-5	BGP PRODUCTS OPERATIONS Grihb, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	7,600 i j /0,8 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-9717/22	04.12.2023	03.12.2028
53	TAKHZYRO	B06AC05	lanadelumab	BIH-H-0827235-9	TAKEDA PHARMACEUTIC ALS INTERNATIONAL L,AG, (Ireland Branch), Irska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	300 mg/2 mL	1 napunjena šprica od 2 mL, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-8432/21	04.12.2023	03.12.2028
54	TYGEPOL	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-1203607-9	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC A.S., Turska	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	Bezbojna staklena bočica (6 R tip I) prekrivena narandžastim plastičnim zatvaračem sa sivim čepom promjera 20 mm, u kutiji. Pakovanje sadrži 10 bočica	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12426/21	04.12.2023	03.12.2028
55	ANALGIN	N02EB02	metarnizol natrijum	BIH-H-7235814-5	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	tableta	500 mg/1 tableta	6 tableta (1 PVC/Al blister sa 6 tableta) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-1595/22	04.12.2023	03.12.2028
56	ATOSIBAN STRAGEN	G02CX01	atosiban	BIH-H-1870161-1	BIONIKA PHARMACEUTIC ALS D.O.O. Skopje, Republika Severna Makedonija	otopina za injekciju	6,75 mg/0,9 mL	1 bočica sa 0,9 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12508/21	05.12.2023	04.12.2028
57	ATOSIBAN STRAGEN	G02CX01	atosiban	BIH-H-476825-5	BIONIKA PHARMACEUTIC ALS D.O.O. Skopje, Republika Severna Makedonija	Koncentrat za otopinu za infuziju	7,5 mg/1 mL	1 bočica sa 5 ml koncentrata za otopinu za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12509/21	05.12.2023	04.12.2028

58	Pazopanib Teva	L01EX03	pazopanib		BIH-H-4721962-6	TEVA PHARMACEUTIC ALS EUROPE B.V., Nizozemska	filmom obožena tableta	200 mg/1 tableta	30 tableta (3 AL/PVC/PE/PVDC blister sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10077/21	05.12.2023	04.12.2028
59	Pazopanib Teva	L01EX03	pazopanib		BIH-H-1784211-2	TEVA PHARMACEUTIC ALS EUROPE B.V., Nizozemska	filmom obožena tableta	400 mg/1 tableta	30 tableta (3 AL/PVC/PE/PVDC blister sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10078/21	05.12.2023	04.12.2028
60	FULAIR	R01AD58	azelastin, flutikazon		BIH-H-6105998-1	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	sprej za nos, suspenzija	50 µg/1 doza+ 137 µg/1 doza	bočica sa 25 ml sprej za nos, suspenzije, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07-3-1-4211/22	05.12.2023	04.12.2028
61	REFIDORO	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin		BIH-H-3752630-7	ALKALOID AD Skopje, R epublika Severna Makedonija	film tableta	5 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07-3-1-659/22	06.12.2023	05.12.2028
62	Refidoro	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin		BIH-H-4664221-8	ALKALOID AD Skopje, R epublika Severna Makedonija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07-3-1-660/22	06.12.2023	05.12.2028
63	Refidoro	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin		BIH-H-4317663-7	ALKALOID AD Skopje, R epublika Severna Makedonija	film tableta	20 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07-3-1-661/22	06.12.2023	05.12.2028
64	Refidoro	C10EA06	ezetimib, rosuvastatin		BIH-H-1513083-5	ALKALOID AD Skopje, R epublika Severna Makedonija	film tableta	40 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07-3-1-662/22	06.12.2023	05.12.2028

65	VARIVAX	J07BK01	vakcina protiv varicele, živa	BIH-H-0748894-3	MERCK SHARP & DOHME BV, Nizozemska	priručnik rastvarač za suspenziju za injekciju u napunjenoj injekcionoj bočici	≥ 1350 Pook Forming Units/0.5 mL	1 bočica sa praškom, 1 napunjena šprica sa rastvaračem (0,75 ml vode za injekcije) i 2 igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1597/23	06.12.2023	05.12.2028
66	Capcitabine Accord	L01BC06	kapcitabin	BIH-H-5308591-8	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	film tableta	150 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta) u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4366/23	06.12.2023	05.12.2028
67	Capcitabine Accord	L01BC06	kapcitabin	BIH-H-6923819-2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4366/23	06.12.2023	05.12.2028
68	Capcitabine Accord	L01BC06	kapcitabin	BIH-H-1209096-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	120 film tableta (12 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4367/23	06.12.2023	05.12.2028
69	Capcitabine Accord	L01BC06	kapcitabin	BIH-H-2718689-2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	film tableta	300 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4368/23	06.12.2023	05.12.2028

70	Genbutrol 7,5	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-9905068-7	GENBUTROL SAČLIK URUNLERISAN, VE TIC. A Š., (skraćeno GEN), Mustafa Kemal Mah., 2119. Sok, No.3, D/2-3,	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1723/23	07.12.2023	06.12.2028
71	Genbutrol 15	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-5213720-1	GENBUTROL SAČLIK URUNLERISAN, VE TIC. A Š., (skraćeno GEN), Mustafa Kemal Mah., 2119. Sok, No.3, D/2-3,	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1724/23	07.12.2023	06.12.2028
72	ROCURONIUM BROMIDE KALCEKS	M03AC09	rocuronium bromid	BIH-H-4017476-3	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	10 mg/1 mL	10 bočica po 5 ml (2 blistera sa po 5 bočica),u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8553/22	08.12.2023	07.12.2028
73	ROCURONIUM BROMIDE KALCEKS	M03AC09	rocuronium bromid	BIH-H-0900958-8	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	10 mg/1 mL	50 bočica od 5 ml (10 blistera sa po 5 bočica), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8554/22	08.12.2023	07.12.2028
74	TIGECYCLIN TECNIMEDE	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-4659441-1	TECNIMEDE SOCIEDADE Tecnici Medicinal S.A., Portugal	prášak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 staklenih (tip D) bočica zapremine 10 ml sa sivim čepom od bronobutili gume i aluminijumskim zatvaračem sa plastičnom flip-off kapicom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1487/23	12.12.2023	11.12.2028
75	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-2090481-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje od stakla tip I od 5ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6503/23	12.12.2023	11.12.2028

76	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	Karboplatin	BIH-H-3477600-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje stakla tip I od 50 mL, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6504/23	12.12.2023	11.12.2028
77	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	Karboplatin	BIH-H-4323732-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje od stakla tip I od 15mL, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6504/23	12.12.2023	11.12.2028
78	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	Karboplatin	BIH-H-0733070-7	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	koncentrat za rastvor za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantarne boje od stakla tip I od 100 mL, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6505/23	12.12.2023	11.12.2028
79	PELGRAZ	L03AA13	pegfilgrastim	BIH-H-4953336-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	Otopina za injekciju u napunjenom injektoru	6 mg/0.6 mL	1 napunjeni injektor s jastučićem natopljenim alkoholom, u blister pakiranju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-5653/23	13.12.2023	12.12.2028
80	PELGRAZ	L03AA13	pegfilgrastim	BIH-H-5813850-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	6 mg/0.6 mL	1 napunjena štrcaljka sa sigurnosnom zaštitom za iglu, u blisteru, sa jastučićem natopljenim alkoholom, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-5654/23	13.12.2023	12.12.2028
81	Bortezomib Venus	L01XG01	bortezomib	BIH-H-0285600-1	VENUS PHARMA GmbH, Njemačka	prašak za rastvor za injekciju	3,5 mg/1 bočica	1 bočica, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4395/21	18.12.2023	17.12.2028

82	KALCIJ GLUKONAT 10% B. BRAUN	B05BB01	kalijum glukonat	BIH-H-7947375-3	B. BRAUN Melsungen AG, Njemačka	otopina za injekciju	940 mg/10 mL	20 LDPE ampula od 10 ml u kartonskoj kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11771/21	19.12.2023	18.12.2028
83	KALIJ HLORID 7,45% B. BRAUN	B05XA01	kalijum-hlorid	BIH-H-0734290-4	B. BRAUN Melsungen AG, Njemačka	Koncentrat za otopinu za infuziju	7,45 mg/1 mL	20 LDPE ampula od 20 ml koncentrata za otopinu za infuziju	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11141/21	19.12.2023	18.12.2028
84	LIDOCAINE KABI 20 mg/mL	N01BB02	lidokain	BIH-H-0984927-2	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za injekciju	20 mg/1 mL	50 ampula (polietilenske ampule) po 20 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11335/21	19.12.2023	18.12.2028
85	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-9952482-2	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	25 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC//AL blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-6632/22	20.12.2023	19.12.2028
86	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-0976902-7	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC//AL blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-6636/22	20.12.2023	19.12.2028
87	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-5181854-4	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVDC//AL blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-6633/22	20.12.2023	19.12.2028
88	CIBINQO	D11AH08	abrocitinib	BIH-H-0429451-6	PFIZER INC., 66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC/AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-2652/22	20.12.2023	19.12.2028

89	CIEINQO	D11AH08	abrocitinib	BIH-H-1112488-4	Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Države	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC/AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-2653/22	20.12.2023	19.12.2028
90	CIEINQO	D11AH08	abrocitinib	BIH-H-2326103-9	Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Države	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC/AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-2654/22	20.12.2023	19.12.2028
91	VLOFINOX	J01MA12	levofloksacin	BIH-H-3906356-6	ANFARM HELLAS S.A., Grčka	rastvor za infuziju	5 mg/1 mL	1 staklena boca (tipa D) od 100 ml otopine za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-21115/22	20.12.2023	19.12.2028
92	SFIRTOS	L01EB01	gefifinib	BIH-H-1896049-3	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	250 mg/1 tableta	30 film tableta (3 obala/PVC aluminijumska blistera sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-12645/21	20.12.2023	19.12.2028
93	LEFISYO	N07BC05	levomefazon	BIH-H-1203481-9	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	100 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10959/21	20.12.2023	19.12.2028
94	LEFISYO	N07BC05	levomefazon	BIH-H-7005737-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	500 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10960/21	20.12.2023	19.12.2028
95	LEFISYO	N07BC05	levomefazon	BIH-H-2010151-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	1000 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10961/21	20.12.2023	19.12.2028

<p>SMOFCABIVEN PERIPHERAL</p>	<p>96</p>	<p>B05BA10</p>	<p>alanin, aminokiseline, aminokiseline, glukoza, lipidi, arginin, cink, fenilalanin, glicin, glukoza, histidin, izoleucin, kalcijum-hlorid, kalijum-hlorid, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin</p>	<p>BIH-H-1741570-8 FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftvägen 1, Kungsängen 196 37, Švedska</p>	<p>emulzija za infuziju</p>	<p>4 vrećice po 1206 ml emulzije za infuziju (vrećice po tri odjeljka) u kutiji</p>	<p>ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi (sekundarnog ili tercijarnog nivoa</p>	<p>04-07.3-1-10686/21</p>	<p>21.12.2023</p>	<p>20.12.2028</p>
-----------------------------------	-----------	----------------	---	---	---------------------------------	---	---	---------------------------	-------------------	-------------------

	97 SMOKABEVEN PERIPHERAL	B03BA10	alanin, aminokiseline, aminokiseline, glukoza, lipidi, arginin, cink, fenilalanin, glicin, glukoza, hustin, izoleucin, kalijum-hlorid, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, laurin, tirozini, treonin, triptofan, valin	BIH-H-5070281-7	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftvägen 1, Kungsängen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	4 vrećice po 1448 ml emulzije za infuziju (vrećice po tri odjeljka), u kuitiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10687/21	21.12.2023	20.12.2028																													
71 g/1000	mL+ 4,4	g/1000	mL+ 3,8	g/1000	mL+ 3,5	g/1000	mL+ 0,93	g/1000	mL+ 1,6	g/1000	mL+ 2,3	g/1000	mL+ 2,1	g/1000	mL+ 1,3	mL+ 1,6	g/1000	mL+ 3,5	g/1000	mL+ 2,1	mL+ 1,3	mL+ 1,6	g/1000	mL+ 0,32	g/1000	mL+ 1,4	g/1000	mL+ 0,63	g/1000	mL+ 0,12	g/1000	mL+ 2,9	g/1000	mL+ 0,18	g/1000	mL+ 1,3	g/1000	mL+ 0,38	g/1000	mL+ 1,4

100	CABAZITAXEL MSN	L01CD04	kabazitaksel	BIH-H-5390949-0	MSN Labs Europe Limited, Malta	koncentrat i rastvarač za infuziju	60 mg/1,5 mL	1 bočica sa 1,5 mL koncentrata za rastvor za infuziju i 1 bočica sa 4,5 mL rastvarača, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-7455/23	21.12.2023	20.12.2028
101	MEMORION	N06DX01	memantin	BIH-H-6316575-7	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	10 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PE/PVDC/Aluminijum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5754/22	21.12.2023	20.12.2028
102	MEMORION	N06DX01	memantin	BIH-H-3918859-3	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	20 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PE/PVDC/Aluminijum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5755/22	21.12.2023	20.12.2028
103	GITAS PLUS	A10BD07	metformin, sitagliptin	BIH-H-9301489-4	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 850 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC//Al blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6661/22	22.12.2023	21.12.2028
104	GITAS PLUS	A10BD07	metformin, sitagliptin	BIH-H-552465-0	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 1000 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6662/22	22.12.2023	21.12.2028
105	Fentamili citrat Kalcoks	N01AH01	fentamili	BIH-H-4813972-3	AS KALCOEKS, Latvija	rastvor za injekciju	0,05 mg/1 mL	10 staklenih ampula od 10ml (1 PVC blister sa 10 ampula), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10487/22	22.12.2023	21.12.2028
106	Fentamili citrat Kalcoks	N01AH01	fentamili	BIH-H-7423714-8	AS KALCOEKS, Latvija	rastvor za injekciju	0,05 mg/1 mL	50 staklenih ampula od 10ml (5 PVC blistera sa 10 ampula), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-10488/22	22.12.2023	21.12.2028

107	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-5741822-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 3 litra. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2095/23	25.12.2023	24.12.2028
108	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-6845376-9	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 5 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2096/23	25.12.2023	24.12.2028
109	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-4491639-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 10 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2097/23	25.12.2023	24.12.2028
110	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-6190223-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 14 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2098/23	25.12.2023	24.12.2028

111	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-4762021-8	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapreminne 20 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2090/23	25.12.2023 24.12.2028
112	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-0948833-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapreminne 30 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2091/23	25.12.2023 24.12.2028
113	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-7898933-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapreminne 40 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2092/23	25.12.2023 24.12.2028
114	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-0375082-2	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % v/v/1 inhalacija	Baterija boca za gas, zapreminne 12x50 litara. Baterija boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2094/23	25.12.2023 24.12.2028

115	Medicinski kislonik KRAS	V03AN01	kislonik	BIH-H-5382518-1	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5 % w/w/1 inhalacija	Baterija boca za gas, zapremine 12x40 litara Baterija boca za gas je izrađena od željeza i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavnika bolničkog liječenja	04-07-3-1-2093/23	25.12.2023	24.12.2028
116	RINVOQ, tablete sa Produženim oslobađanjem, 30 mg	L04AA44	up adactinib	BIH-H-4093208-5	ABEVIE INC., Sjedinjene Američke Države, AbbVie Inc., 1401 Sheridan Road, North Chicago, IL 60064, Sjedinjene Američke Države	tableta s produženim oslobađanjem	30 mg/1 tableta	28 tableta u blisterima (4 PVC/PE/PCTFE/Alu blistera sa po 7 tableta), u kutiji. Jedan kalendarski blister sadrži 7 tableta.	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavnika bolničkog liječenja	04-07-3-1-10803/22	28.12.2023	27.12.2028
117	RINVOQ, tablete sa Produženim oslobađanjem, 45 mg	L04AA44	up adactinib	BIH-H-34446010-8	AbbVie Inc., 1401 Sheridan Road, North Chicago, IL 60064, Sjedinjene Američke Države, ABEVIE INC., Sjedinjene Američke Države	tableta s produženim oslobađanjem	45 mg/1 tableta	28 tableta u blisterima (4 PVC/PE/PCTFE/Alu blistera sa po 7 tableta) u kutiji. Jedan kalendarski blister sadrži 7 tableta.	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavnika bolničkog liječenja	04-07-3-1-10802/22	28.12.2023	27.12.2028

Укупан број лијекова којима је издата дозвола за стављање лијека у промет у Босни и Херцеговини од 01. октобра до 31. децембра 2023. године је 117.

Број 10-02.3-685/24
31. јануара 2024. године

Директор
Prim. mr ph. Наташа Грубиша

Na osnovu člana 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK LIJEKOVA ZA KOJE SU IZDATE DOZVOLE ZA STAVLJANJE LIJEKOVA U PROMET NA TRŽIŠTU BOSNE I HERCEGOVINE

U periodu od 01. listopada do 31. decembra 2023. godine izdate su Dozvole za upis u Registar sljedećih lijekova:

Red.	Naziv lijeka	ATC	INN	JML	Proizvođač	Oblik	Jakina	Pakovanje	Način izdavanja	Broj dozvole	Datum rješenja	Važi do
1	SUCCINEX-M	H02AB04	metilprednizolon	BIH-H-752864-3	WELCURE REMEDIES, Indija	prašak i rastvor za injekciju	40 mg/1 bočica	1 bočica sa praškom za rastvor za injekciju i 1 ampula sa rastvaračem (voda za injekciju), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-64/23	03.10.2023	02.10.2028
2	VANCOMAX	J01XA01	vankomicin	BIH-H-0236539-8	VEMILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 bočica praška za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8407/21	03.10.2023	02.10.2028
3	VANCOMAX	J01XA01	vankomicin	BIH-H-4539920-7	VEMILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	prašak za rastvor za infuziju	1000 mg/1 bočica	1 bočica praška za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8408/21	03.10.2023	02.10.2028
4	ATRACURIDIM Kalceks	M03AC04	atrakurijum besilat	BIH-H-8573980-7	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	50 mg/5 mL	5 staklenih ampula od 5 mL, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-9481/22	03.10.2023	02.10.2028

U periodu od 01. oktobra do 31. decembra 2023. godine izdate su Dozvole za upis u Registar sljedećih lijekova:

5	LEVOBUPIVAKAIN KABI 5 mg/mL otopina za injekciju/infuziju	N01BB10	levobupivakain	BIH-H-4350151-0	FRESENTUS KABI Austria GmbH, Austrija	otopina za injekciju/ infuziju	5 mg/1 mL otopina za injekciju/ infuziju, u kutiji	5 ampula sa po 10 mL otopine za infuziju/injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8433/21	03.10.2023	02.10.2028
6	EZRUSTA	C10BA06	ezeftimb, rosuvastatin	BIH-H-0609632-7	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	20 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-8368/21	09.10.2023	08.10.2028
7	EZRUSTA	C10BA06	ezeftimb, rosuvastatin	BIH-H-2037999-6	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-8367/21	09.10.2023	08.10.2028
8	TIGECID	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-5872144-4	CENTURION ILAC SANAYI VE TIC. A.S., Turska	prah za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 bočica sa prahom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-3822/21	10.10.2023	09.10.2028
9	VERZENIOS	L01EF03	abemaciclib	BIH-H-1355435-8	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/ Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-10140/22	10.10.2023	09.10.2028
10	VERZENIOS	L01EF03	abemaciclib	BIH-H-9027542-4	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/ Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-10141/22	10.10.2023	09.10.2028
11	VERZENIOS	L01EF03	abemaciclib	BIH-H-7968052-6	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PCTFE/PE/PVC/ Al blister sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-10142/22	10.10.2023	09.10.2028
12	MASARU	R03BB06	glikopironijum bromid	BIH-H-9173507-8	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	prah za inhalaciju, tvrda kapsula	50 µg/1 kapsula	30 kapsula (3 Al- Al blister sa 10 kapsula) i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-10559/21	26.10.2023	26.10.2028

13	TIOUZEN	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-1428934-1	SC LABORMED PHARMA SA, Rumunija	film tableta	600 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-5268/21	27.10.2023	26.10.2028
14	AMPICILIN/SULEA KTAM AptaPharma	J01CR01	ampicilin, sulbaktam	BIH-H-2729274-8	AFTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	2 g/1 bočica+ 1 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-11545/22	27.10.2023	26.10.2028
15	AMPICILIN/SULEA KTAM AptaPharma	J01CR01	ampicilin, sulbaktam	BIH-H-8793811-5	AFTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1 g/1 bočica+ 0,5 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-11544/22	27.10.2023	26.10.2028
16	POLIVY	L01FX14	polatuzumab vedotin	BIH-H-5953878-1	F. HOFFMANN - LILA ROCHE LTD, Švajcarska	prašak za koncentrat za otopinu za infuziju	30 mg/1 bočica	1 staklena bočica od 6ml sa 30 mg praška, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-2555/23	27.10.2023	26.10.2028
17	Abiraterone Accord	L02BX03	abirateron	BIH-H-0708316-0	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 transparentnih PVC/PVDC/AL blistera po 10 film tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4364/23	27.10.2023	26.10.2028
18	Abiraterone Accord	L02BX03	abirateron	BIH-H-5654443-8	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	tableta	250 mg/1 tableta	120 tableta (1 HDPE bočica zabavljena PP džepom), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4362/23	27.10.2023	26.10.2028
19	Abiraterone Accord	L02BX03	abirateron	BIH-H-9964959-0	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	56 film tableta (4 transparentna PVC/PVDC/AL blistera po 14 film tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4363/23	27.10.2023	26.10.2028
20	MASARU	R.03BB06	glikopironijum bromid	BIH-H-6276265-6	AEDIBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	prašak za inhalaciju, tvrda kapsula	50 µg/1 kapsula	90 kapsula (9 Al blistera sa po 10 kapsula) i 1 inhalator, u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-10558/21	27.10.2023	26.10.2028

21	TEZEO		C09CA07	telmisartan	BIH-H-9524898-0	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	40 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/AI/PVC/AI blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10929/21	30.10.2023	29.10.2028
22	TEZEO		C09CA07	telmisartan	BIH-H-1855422-3	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	80 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/AI/PVC/AI blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10930/21	30.10.2023	29.10.2028
23	TEZEO HCT		C09DA07	hidrochlorotiazid, telmisartan	BIH-H-2790779-0	ZENTIVA, k. s., Češka Republika	tableta	80 mg/1 tableta+ 12,5 mg/1 tableta	28 tableta (4 OPA/AI/PVC/AI blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-10988/21	30.10.2023	29.10.2028
24	SWISSCILLIN		J01CA01	ampicilin	BIH-H-6424029-5	SWISS PARENTERALS LIMITED, Indija	prášak za rastvor za injekciju	1 g/1 bočica	1 staklena bočica od 10 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8463/22	30.10.2023	29.10.2028
25	RINOFF		R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-8718604-6	GALENIKA a. d. Beograd, Srbija	sprej za nos, rastvor	1 mg/1 mL	smeđa staklena bočica od 10ml (hidroalitičke opornosti III), sa pumpicom sa aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6186/22	30.10.2023	29.10.2028
26	RINOFF		R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-0626282-9	GALENIKA a. d. Beograd, Srbija	sprej za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	smeđa staklena bočica od 10ml (hidroalitičke opornosti III), sa pumpicom sa aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6187/22	30.10.2023	29.10.2028
27	ALVESCO		R03BA08	ciklesomid	BIH-H-6622930-8	COVIS PHARMA EUROPE B. V., Nizozemska	rastvor za inhaliranje pod pritisakom	80 µg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza rastvora za inhaliranje pod pritisakom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7935/21	30.10.2023	29.10.2028

28	ALVESCO	R03BA08	cikloesomid	BIH-H-7336377-3	COVIS PHARMA EUROPE B.V., Nizozemska	rastvor za inhaliranje pod pritiskom	160 µg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza rastvora za inhaliranje pod pritiskom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-1-79936/21	30.10.2023	29.10.2028
29	ZYGOSIS	A02BC02	pantoprazol	BIH-H-8990390-9	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC A.S., Turska	prašak za rastvor za injekciju	40 mg/1 bočica	1 bezbojna staklena bočica (tip D) od 10 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-108801/21	31.10.2023	30.10.2028
30	RAPTEN FORTE 2% gel	D11AX18	diklofenak	BIH-H-6176283-1	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	gel	20 mg/1 g	1 aluminijska laminirana tuba od 60 g, u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-7628/22	01.11.2023	31.10.2028
31	BUSULFAN FRESENIUS KABI	L01AB01	busulfan	BIH-H-8962244-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	Koncentrat za otopinu za infuziju	6 mg/1 mL	8 bočica sa po 10 mL koncentrata za otopinu za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8643/21	01.11.2023	31.10.2028
32	ENSPLYNG	L04AC19	satralizumab	BIH-H-1510210-6	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	120 mg/1 mL	Jedna napunjena šprica od 1 ml, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-181/22	01.11.2023	31.10.2028
33	NAPROKSEN GALENIKA	M01AE02	naproksen	BIH-H-1578031-6	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	550 mg/1 tableta	20 film tableta (2 PVC-AL blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-5702/22	01.11.2023	31.10.2028
34	NAPROKSEN GALENIKA	M01AE02	naproksen	BIH-H-1987855-4	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	275 mg/1 tableta	10 film tableta (1 PVC AL-bliester sa 10 tableta) u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-5701/22	01.11.2023	31.10.2028
35	FORTECA	J01MA12	levofloksacin	BIH-H-2746399-6	COOPER Pharmaceuticals S.A., Grčka	rastvor za infuziju	500 mg/100 mL	1 plastična boca od polipropilena od 100 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-2747/22	02.11.2023	01.11.2028

36	PROSTAMOL UNO	G04CX02	ekstrakt ploda testenaste patrne	BIH-H-6149118-5	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	kapsula, meka	320 mg/1 kapsula	90 kapsula, mekih (6 PVC/PVDC/Al) blistera sa po 15 kapsula) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez lijeckarskog recepta	04-07.3-1-11467/21	03.11.2023	02.11.2028
37	TIGECYCLINE ANFARM	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-4885666-0	ANFARM HELLAS S.A., Grčka	prášak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 staklenih bočica (bočica od bezbojnog stakla tip I od 5 ml sa flip-off završavačem) u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3862/22	09.11.2023	08.11.2028
38	POLTECHNET	V09FX01	tehnecijurn (99mTc) pertehneta	BIH-H-0698386-3	NARODOWE CENTRUM BADAN JADROWYCH, Poljska	radionuklidni generator	-	1 radionuklidni generator	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6436/23	10.11.2023	09.11.2028
39	IodoPol	V10XA01	natrijum jodid (131 I)	BIH-H-7147196-0	NARODOWE CENTRUM BADAN JADROWYCH, Poljska	kapsula, tvrda	37 megaBq/1 kapsula - 7400 megaBq/1 kapsula	1 kapsula, tvrda pakovana u 1 polipropilenskoj bočici, u olovnom spremniku, u transportnoj kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6435/23	10.11.2023	09.11.2028
40	Maspah	C02KX04	mactentan	BIH-H-2268113-0	NOBEL ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC/ Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz lijeckarski recept	04-07.3-1-328/22	28.11.2023	27.11.2028
41	OROFAR AKUT	R02AX01	flurbiprofen	BIH-H-5618480-0	GEISER PHARMA S.L., Španija	lozenga	8,75 mg/1 lozenga	24 lozenge (2 PVC PVDC/Al blistera sa po 12 lozengi) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez lijeckarskog recepta	04-07.3-1-4013/22	28.11.2023	27.11.2028
42	OROFAR AKUT	R02AX01	flurbiprofen	BIH-H-7631440-4	SEJMET PHARMA CEUTICA L.S.L., Španija	sprej za usnu sluznicu, rastvor	8,75 mg/1 doza	HDPE bočica od 15 ml sa pumpom za doziranje u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez lijeckarskog recepta	04-07.3-1-4014/22	28.11.2023	27.11.2028
43	VABYSMO	S01LA09	faricimab	BIH-H-6027673-6	F. HOFFMANN - L.A. ROCHE LTD, Švajcarska	otopina za injekciju	120 mg/1 mL	1 staklena bočica od 0,24 ml i 1 igla s filtrom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9747/22	29.11.2023	28.11.2028

44 AKNET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-9362436-9	JADRAN - Galenski laboratorij d.o.o., Hrvatska	gel		10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	60 g gela u aluminijskoj tubi završenoj bijelim plastičnim zavaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-13067/21	01.12.2023	30.11.2028
45 AKNET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-5392583-5	JADRAN - Galenski laboratorij d.o.o., Hrvatska	gel		10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	25 g gela u aluminijskoj tubi završenoj bijelim plastičnim zavaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-13069/21	01.12.2023	30.11.2028
46 AKNET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-9924347-7	JADRAN - Galenski laboratorij d.o.o., Hrvatska	gel		10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	50 g gela u aluminijskoj tubi završenoj bijelim plastičnim zavaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-13070/21	01.12.2023	30.11.2028
47 AKNET Duo	D10AF51	benzoi-peroksid, klindamicin	BIH-H-2444979-0	JADRAN - Galenski laboratorij d.o.o., Hrvatska	gel		10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	30 g gela u aluminijskoj tubi završenoj bijelim plastičnim zavaračem, u kutiji.	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-13068/21	01.12.2023	30.11.2028
48 PARACETAMOL S.A.L.F.	N02BE01	paracetamol	BIH-H-5211347-1	S.A.L.F. S.P.A. LABORATORIO FARMACOLOGICO Italiya	rastvor za infuziju	10 mg/1 mL	30 PP bočica po 100 mL, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa		04-07.3-1-5370/23	01.12.2023	30.11.2028
49 FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-0522491-2	BGP PRODUCTS OPERATIONS GrnbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	2850 i.j./0.3 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavnika bolničkog liječenja		04-07.3-1-9714/22	04.12.2023	03.12.2028

50	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-0683299-5	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	3800 i j /0.4 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9715/22	04.12.2023	03.12.2028
51	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-2017909-1	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	5700 i j /0.6 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9716/22	04.12.2023	03.12.2028
52	FRAXIPARINE	B01AB06	nadroparin	BIH-H-3146321-5	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	7600 i j /0.8 mL	10 napunjenih staklenih šprica, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9717/22	04.12.2023	03.12.2028
53	TAKHZYRO	B06AC05	lanadelumab	BIH-H-0827235-9	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, (Ireland) <small>Republika</small>	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	300 mg/2 mL	1 napunjena šprica od 2 mL, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8432/21	04.12.2023	03.12.2028
54	TYGEPOL	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-1203607-9	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC A.S., <small>Turska</small>	prášak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	Bezbojna staklena bočica (6 R, tip D) prekrivena narandžastim plastičnim zatvaračem sa sivim čepom promjera 20 mm, u kutiji. Pakovanje sadrži 10 bočica.	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-12426/21	04.12.2023	03.12.2028

55	ANALGIN	N02BB02	metamizol natrijum	BIH-H-7235814-5	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	tableta	500 mg/1 tableta	6 tableta (1 PVC/Al blister sa 6 tableta) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-1-1595/22	04.12.2023	03.12.2028
56	ATOSIBAN STRAGEN	G02CX01	atosiban	BIH-H-1870161-1	BIONIKA PHARMACEUTICA LS D.O.O. Skopje, Republika Severna Makedonija	otopina za injekciju	6,75 mg/0,9 mL	1 bočica sa 0,9 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12508/21	05.12.2023	04.12.2028
57	ATOSIBAN STRAGEN	G02CX01	atosiban	BIH-H-4766825-5	BIONIKA PHARMACEUTICA LS D.O.O. Skopje, Republika Severna Makedonija	Koncentrat za otopinu za infuziju	7,5 mg/1 mL	1 bočica sa 5 ml koncentrata za otopinu za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-12509/21	05.12.2023	04.12.2028
58	Pazopanib Teva	L01EX03	pazopanib	BIH-H-4721962-6	TEVA PHARMACEUTICA LS EUROPE B.V., Nizozemska	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	30 tableta (3 A/PVC/PE/PVDO blister sa 10 tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10077/21	05.12.2023	04.12.2028
59	Pazopanib Teva	L01EX03	pazopanib	BIH-H-1784211-2	TEVA PHARMACEUTICA LS EUROPE B.V., Nizozemska	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	30 tableta (3 A/PVC/PE/PVDO blister sa 10 tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10078/21	05.12.2023	04.12.2028
60	FULAIR	R01AD58	azelastin, flutikazon	BIH-H-6105998-1	STADA Arzneumittel AG, Njemačka	Sprej za nos, suspenzija	50 µg/1 doza+ 137 µg/1 doza	bočica sa 25 ml sprej za nos, suspenzije, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-4211/22	05.12.2023	04.12.2028
61	REFIDORO	C10BA06	ezetimib, rosuvastatin	BIH-H-3752630-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	film tableta	5 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-659/22	06.12.2023	05.12.2028

62 Refidoro	C10BA06	ezetimb, rosuvastatin	BIH-H-4664221-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	film tableta	10 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-660/22	06.12.2023	05.12.2028
63 Refidoro	C10BA06	ezetimb, rosuvastatin	BIH-H-4317663-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	film tableta	20 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-661/22	06.12.2023	05.12.2028
64 Refidoro	C10BA06	ezetimb, rosuvastatin	BIH-H-1513089-5	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	film tableta	40 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/AL/PVC/Al blistera sa po 10 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-1-662/22	06.12.2023	05.12.2028
65 VARIVAX	J07BK01	vakcina protiv varicele, živa	BIH-H-0748894-3	MERCK SHARP & amp; DOHME BV, Nizozemska	pršak i rastvarač za suspenciju za injekciju u napunjenoj injekcionoj šprici	≥ 1350 Pook Forming Units/0.5 mL	1 bočica sa praškom, 1 napunjena šprica sa rastvaračem (0.75 ml vode za injekcije) i 2 igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-1597/23	06.12.2023	05.12.2028
66 Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-5308591-8	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp z o o, Poljska	film tableta	150 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta) u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-4365/23	06.12.2023	05.12.2028

67	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-6923819-2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4366/23	06.12.2023	05.12.2028
68	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-1209096-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	500 mg/1 tableta	120 film tableta (12 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4367/23	06.12.2023	05.12.2028
69	Capecitabine Accord	L01BC06	kapecitabin	BIH-H-2718689-2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	film tableta	300 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/PVdC/Alu perforirana blistera djeljiva na pojedinačne doze sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-4368/23	06.12.2023	05.12.2028
70	Genbutrol 7,5	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-9905068-7	GENİL AÇ VE SAGLIK URUNLERI SAN. VE TIC. A.Ş., (skraćeno GEN), Mustafa Kemal Mah., 2119. Sok. No.3, D:2-3, 06520 Çankaya/ANKARA, Turska	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1723/23	07.12.2023	06.12.2028

71	Genbutrol 15	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-5213720-1	GENİLAÇ VE SAĞLIK URUNLERI SANI VE TIC. A.Ş., (skraćeno GEN), Mustafa Kemal Mah., 2119. Sok, No 3, D-2-3, 06520 Çankaya/ANKARA, Turska	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-1724/23	07.12.2023	06.12.2028
72	ROCURONTUM BROMIDE KALCEKS	M03AC09	rocuronijum bromid	BIH-H-4017476-3	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	10 mg/1 mL	10 bočica po 5 ml (2 blistera sa po 5 bočica),u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8553/22	08.12.2023	07.12.2028
73	ROCURONTUM BROMIDE KALCEKS	M03AC09	rocuronijum bromid	BIH-H-0900958-8	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju/ infuziju	10 mg/1 mL	50 bočica od 5 ml (10 blistera sa po 5 bočica), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-8554/22	08.12.2023	07.12.2028
74	TIGECYCLIN TECNIMEDE	J01AA12	tigeciklin	BIH-H-4659441-1	TECNIMEDE SOCIEDADE Tecnici Medicinal S. A., Portugal	prášak za rastvor za infuziju	50 mg/1 bočica	10 staklenih (tip D) bočica zapremine 10 ml sa svim šeporn od bromobutil gurne i aluminijumskim završaćem sa plastičnom flip-off kapićorn, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-1487/23	12.12.2023	11.12.2028
75	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-2090481-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica janiame boje od stakla tip I od 5ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-6503/23	12.12.2023	11.12.2028

76	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-3477600-3	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantame boje stakla tip I od 50 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6506/23	12.12.2023	11.12.2028
77	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-4323732-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Koncentrat za otopinu za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantame boje od stakla tip I od 15ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6504/23	12.12.2023	11.12.2028
78	CARBOPLATIN ACCORD	L01XA02	karboplatin	BIH-H-0733070-7	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	koncentrat za rastvor za infuziju	10 mg/1 mL	1 bočica jantame boje od stakla tip I od 100 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6505/23	12.12.2023	11.12.2028
79	PELGRAZ	L03AA13	pegfilgrastim	BIH-H-493336-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	Otopina za injekciju u napunjenom injektoru	6 mg/0,6 mL	1 napunjeni injektor s jastučićern matopljenim alkoholom, u blišter pakiranju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-5653/23	13.12.2023	12.12.2028
80	PELGRAZ	L03AA13	pegfilgrastim	BIH-H-5813850-9	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp. z o.o., Poljska	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	6 mg/0,6 mL	1 napunjena štrcaljka sa sigurnosnom zaštitom za iglu, u blišteru, sa jastučićern matopljenim alkoholom, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-5654/23	13.12.2023	12.12.2028
81	Bortezomib Venus	L01XG01	bortezomib	BIH-H-0285600-1	VENUS PHARMA GmbH, Njemačka	prašak za rastvor za injekciju	3,5 mg/1 bočica	1 bočica, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4395/21	18.12.2023	17.12.2028

82	KALCIJ GLUKONAT 10% B. BRAUN	B05BE01	kalcijum glukonat	BIH-H-7947375-3	B. BRAUN Melsungen AG, Njemačka	otopina za injekciju	940 mg/10 mL	20 LDPE ampula od 10 ml u kartonskoj kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11771/21	19.12.2023	18.12.2028
83	KALIJ HLORID 7,45% B. BRAUN	B05XA01	kalijum-klorid	BIH-H-0734290-4	B. BRAUN Melsungen AG, Njemačka	Koncentrat za otopinu za infuziju	7,45 mg/1 mL	20 LDPE ampula od 20 ml koncentrata za otopinu za infuziju	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11141/21	19.12.2023	18.12.2028
84	LIDOCAINE KABI 20 mg/mL	N01BB02	lidokain	BIH-H-0984927-2	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za injekciju	20 mg/1 mL	50 ampula (φ-oličenske ampule) po 20 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-11335/21	19.12.2023	18.12.2028
85	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-9932482-2	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	25 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC//A L blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-6632/22	20.12.2023	19.12.2028
86	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-0976902-7	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC//A L blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-6636/22	20.12.2023	19.12.2028
87	GITAS	A10BH01	sitagliptin	BIH-H-5181854-4	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVDC//A L blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-6633/22	20.12.2023	19.12.2028
88	CIBINQO	D11AH08	abrocitinib	BIH-H-0429451-6	PFIZER INC., 66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC/AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-1-2652/22	20.12.2023	19.12.2028

89	CIBINQO	D11AH08	abrocitinib	BIH-H-1112488-4	PFIZER INC., '66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC/AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-2653/22	20.12.2023	19.12.2028
90	CIBINQO	D11AH08	abrocitinib	BIH-H-2326103-9	PFIZER INC., '66 Hudson Boulevard East, New York, NY 10001-2192, Sjedinjene Američke Države	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 PVDC/AL blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-2654/22	20.12.2023	19.12.2028
91	VLOFINOX	J01MA12	levofloksacin	BIH-H-3906356-6	ANFARM HELLAS S. A., Grčka	rastvor za infuziju	5 mg/1 mL	1 staklena boca (tipa D) od 100 ml otopine za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-2115/22	20.12.2023	19.12.2028
92	SPIRTOS	L01EB01	gefitinib	BIH-H-1896049-3	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	250 mg/1 tableta	30 film tableta (3 oPA/Al/PVC aluminijumska blistera sa 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka	04-07-3-1-12645/21	20.12.2023	19.12.2028
93	LEFISYO	N07BC05	levometadon	BIH-H-1203481-9	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	100 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10959/21	20.12.2023	19.12.2028
94	LEFISYO	N07BC05	levometadon	BIH-H-7005737-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	500 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10960/21	20.12.2023	19.12.2028
95	LEFISYO	N07BC05	levometadon	BIH-H-2010151-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	oralni rastvor	5 mg/1 mL	1000 ml oralnog rastvora, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10961/21	20.12.2023	19.12.2028

	96	SMOFFABIVEN PERIPHERAL	B05BA10	alanin, aminokiseline, aminokiseline, glukoza, lipidi, arginin, cink, fenilalanin, glicin, glukoza, histidin, izoleucin, kalcijum-hlorid, kalijum-hlorid, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin	BIH-H-1741570-3	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftwägen 1, Kungälvägen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	71 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 3,8 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 0,93 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 2,3 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 0,32 g/1000 mL+ 1,4 g/1000 mL+ 0,63 g/1000 mL+ 0,12 g/1000 mL+ 0,18 g/1000 mL+ 2 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 0,38 g/1000 mL+ 1,4 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,004 g/1000 mL+ 8,5 g/1000 mL+ 8,5 g/1000	4 vrećice po 1206 ml emulzije za infuziju (vrećice po tri odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10686/21	21.12.2023	20.12.2028
--	----	---------------------------	---------	---	-----------------	--	-------------------------	---	---	--	--------------------	------------	------------

<p>98 SMOFKABIVEN PERIPHERAL</p>	<p>B05BA10</p>	<p>alanin, aminokiseline, aminokiseline, glukoza, lipidi, arginin, cink, fenilalanin, glicin, glukoza, histidin, izoleucin, kalcijum-hlorid, kalijum-hlorid, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin</p>	<p>BIH-H-5613533-6</p>	<p>FRESENIUS KABI Austria GrobH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftwägen 1, Kungänsängen 196 37, Švedska</p>	<p>emulzija za infuziju</p>	<p>71 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 3,8 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 0,93 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 2,3 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 3,5 g/1000 mL+ 2,1 g/1000 mL+ 0,32 g/1000 mL+ 1,4 g/1000 mL+ 0,63 g/1000 mL+ 0,12 g/1000 mL+ 2 g/1000 mL+ 0,18 g/1000 mL+ 1,3 g/1000 mL+ 0,38 g/1000 mL+ 1,4 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,004 g/1000 mL+ 8,5 g/1000 mL+ 8,5 g/1000 mL+ 7 g/1000 mL+ 4,2 g/1000</p>	<p>4 vrećice po 1904 ml emulzije za infuziju (vrećice po tri odjeljka), u kutiji</p>	<p>ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa</p>	<p>04-07.3-1-10688/21 21.12.2023 20.12.2028</p>
<p>99 TYGEX</p>	<p>J01AA12</p>	<p>tigeciklin</p>	<p>BIH-H-1877678-1</p>	<p>VEM ILAC SANAYI VE TICARET ANONIM SIRKECI, Turska</p>	<p>prášak za rastvor za infuziju</p>	<p>50 mg/1 boćica</p>	<p>10 staklenih boćica sa liofiliziranim práškom za rastvor za infuziju, u kutiji</p>	<p>ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa</p>	<p>04-07.3-1-7337/23 21.12.2023 20.12.2028</p>

100	CABAZITAXEL MSN	L01CD04	kabazitaksel	BIH-H-5390949-0	MSN Labs Europe Limited, Malta	Koncentrat i rastvor za infuziju	60 mg/1,5 mL	1 bočica sa 1,5 mL koncentrata za rastvor za infuziju i 1 bočica sa 4,5 mL rastvarača, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-7455/23	21.12.2023	20.12.2028
101	MEMORION	N06DX01	mernantin	BIH-H-6316575-7	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	10 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PE/PVDC/Al uminiurnum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-5754/22	21.12.2023	20.12.2028
102	MEMORION	N06DX01	mernantin	BIH-H-3918859-3	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	film tableta	20 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PE/PVDC/Al uminiurnum blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-5755/22	21.12.2023	20.12.2028
103	GITAS PLUS	A10ED07	metformin, sitagliptin	BIH-H-9301483-4	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 850 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-6661/22	22.12.2023	21.12.2028
104	GITAS PLUS	A10ED07	metformin, sitagliptin	BIH-H-5522465-0	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 1000 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PE/PVDC/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07-3-1-6662/22	22.12.2023	21.12.2028
105	Fentanil citrat Kalceks	N01AH01	fentanil	BIH-H-4813972-3	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju	0,05 mg/1 mL	10 staklenih ampula od 10ml (1 PVC blister sa 10 ampula), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10487/22	22.12.2023	21.12.2028
106	Fentanil citrat Kalceks	N01AH01	fentanil	BIH-H-7423714-8	AS KALCEKS, Latvija	rastvor za injekciju	0,05 mg/1 mL	50 staklenih ampula od 10ml (5 PVC blistera sa 10 ampula), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-1-10488/22	22.12.2023	21.12.2028

107	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-5741822-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5% v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 3 litra. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2095/23	25.12.2023	24.12.2028
108	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-6845376-8	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5% v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 5 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2096/23	25.12.2023	24.12.2028
109	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik	BIH-H-44491639-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5% v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 10 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem djelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2097/23	25.12.2023	24.12.2028

110	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-6190223-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5% v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 14 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivos, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2098/23	25.12.2023	24.12.2028
111	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-4762021-8	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5% v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 20 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivos, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2090/23	25.12.2023	24.12.2028
112	Medicinski kiseonik KRAS	V03AN01	kiseonik		BIH-H-0948833-6	KRAS d.o.o. za proizvodnju i trgovinu Laktaši, Bosna i Hercegovina	medicinski gas, komprimovani	99,5% v/v/1 inhalacija	Boca za gas, zapremine 30 litara. Boca za gas je izrađena od čelika i sadrži on/off ventil za punjenje i ispuštanje gasa. Boca je obojena bijelom bojom u gornjem i donjem dijelu. Pritisak: 150 ili 200 bara	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivos, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-2091/23	25.12.2023	24.12.2028

116	RINVOO, tablete sa produženim oslobađanjem, 30 mg	L04AA44	upadacitimb	BIH-H-4093208-5	ABBVIE INC., Sjedinjene Američke Države, AbbVie Inc., 1401 Sheridan Road, North Chicago, IL 60064, Sjedinjene Američke Države	tableta s produženim oslobađanjem	30 mg/1 tableta	28 tableta u blisterima (4 PVC/PE/PCTFE/a lu blistera sa po 7 tableta), u kartiji Jedan kalendarski blister sadrži 7 tableta	ZU/Ep – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10603/22	28.12.2023	27.12.2028
117	RINVOO, tablete sa produženim oslobađanjem, 45 mg	L04AA44	upadacitimb	BIH-H-3446010-8	AbbVie Inc., 1401 Sheridan Road, North Chicago, IL 60064, Sjedinjene Američke Države, ABBVIE INC., Sjedinjene Američke Države	tableta s produženim oslobađanjem	45 mg/1 tableta	28 tableta u blisterima (4 PVC/PE/PCTFE/a lu blistera sa po 7 tableta), u kartiji Jedan kalendarski blister sadrži 7 tableta	ZU/Ep – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-1-10603/22	28.12.2023	27.12.2028

Ukupan broj lijekova kojima je izdata dozvola za stavljanje lijekova u promet u Bosni i Hercegovini od 01. oktobra do 31. decembra 2023. godine je 117.

Broj 10-02.3-685/24
31. januara 2024. godine

Direktor
Prim. mr ph. Nataša Grubiša

152

Na temelju članka 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

POPIS LIJEKOVA KOJIMA JE IZDATA DOZVOLA (U OBNOVLJENOM POSTUPKU) ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

U razdoblju od 01. listopada do 31. prosinca 2023. godine izdate su Dozvole za obnovu dozvole u Registru sljedećih lijekova:

Rb.	Naziv lijeka	ATC	INN	JIDL	Proizvođač	Oblik	Jacina	Pakovanje	Način izdavanja	Broj dozvole	Datum rješenja	Važi do
1	FORDEX	A10BA02	metformin	BIH-H-0025688-2	EOSNVALLEK d.d., Bosna i Hercegovina	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-1718/22	02.10.2023	01.10.2028
2	MIRAPEXIN	N04BC05	pramipexol	BIH-H-1730313-7	EOEHRINGER INGELHEIMERCV GmbH &arrp, Co.KG, Austrija	tableta	0.18 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC/Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4036/22	02.10.2023	01.10.2028
3	MIRAPEXIN	N04BC05	pramipexol	BIH-H-2589219-3	EOEHRINGER INGELHEIMERCV GmbH &arrp, Co.KG, Austrija	tableta	0.7 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4037/22	02.10.2023	01.10.2028
4	OLFREX	N05AH03	olanzapin	BIH-H-2556606-1	NOBEL ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 Al/Al - blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3884/22	02.10.2023	01.10.2028
5	OLFREX	N05AH03	olanzapin	BIH-H-6500046-2	NOBEL ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	10 mg/1 tableta	28 film tableta (2 Al/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3885/22	02.10.2023	01.10.2028
6	NITROGLICEROL	C01DA02	gliceril trinitrat	BIH-H-0828248-9	EOSNVALLEK d.d., Bosna i Hercegovina	kapusla s produženim oslobađanjem, tvrda	2.5 mg/1 kapsula	20 kapsula sa produženim oslobađanjem, tvrdih (2 PVC/Al blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3909/22	03.10.2023	02.10.2028
7	FINASTERID HEMOPARM	G04CB01	finasterid	BIH-H-6997310-6	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	5 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4511/22	03.10.2023	02.10.2028

8	COMBIVIR	J05AR01	lamivudin, zidovudin	BIH-H-0017770-8	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta+ 300 mg/1 tableta	60 filmom obloženih tableta (6 neprozirnih PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2068/22	03.10.2023	02.10.2028
9	VENTOR	M01AX17	nimesulid	BIH-H-7285645-5	REPLEK FARM DOOEL SKOPIJE, Republika Severna Makedonija	tableta	100 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/PVDC/Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4723/22	03.10.2023	02.10.2028
10	PROTAMIN SULFAT GALENKA	V03AB14	prolamin	BIH-H-2582508-9	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	rastvor za injekciju	50 mg/5 mL	5 staklenih ampula po 5 mL rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6677/22	03.10.2023	02.10.2028
11	MILGAMMA 100	A11DB	benfotiamin, piridoksin	BIH-H-8419610-8	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	30 obloženih tableta (2 PVC/PVDC//Al - blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4938/22	04.10.2023	03.10.2028
12	MILGAMMA 100	A11DB	benfotiamin, piridoksin	BIH-H-0476480-0	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	60 obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al - blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4939/22	04.10.2023	03.10.2028
13	ITOMED	A03FA07	itoprid	BIH-H-0446890-6	PRO.MED. CS Praha a.s., Češka Republika	film tableta	50 mg/1 tableta	40 film tableta (2 PVC/PVdC/Al blistera po 20 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3894/22	05.10.2023	04.10.2028
14	ITOMED	A03FA07	itoprid	BIH-H-5203808-1	PRO.MED. CS Praha a.s., Češka Republika	film tableta	50 mg/1 tableta	20 film tableta (1 PVC/PVdC/Al blister sa 20 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-12-3895/22	05.10.2023	04.10.2028
15	MILGAMMA N	A11DB	cijanokobalamin, piridoksin, tiarmin	BIH-H-4594959-3	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	rastvor za injekciju	100 mg/2 mL+ 100 mg/2 mL+ 1 mg/2 mL	5 ampula sa po 2 mL rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4940/22	05.10.2023	04.10.2028
16	EPCLUSA	J05AP55	sofosbuvir, velpatasvir	BIH-H-6251789-8	GILEAD SCIENCES IRELAND UC, Irska	film tableta	400 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	1 HDPE bočica sa 28 film tableta, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7752/22	05.10.2023	04.10.2028

17	LYSOBACT P SPRAY s aromom banane	R02AA20	lizezim, piridoksin	BIH-H-0765225-1	BOSNALJEK d.d., Bosna i Hercegovina	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u sredjoj staklenoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4873/22	05.10.2023	04.10.2028
18	RESPEKT	B01AC04	klopidogrel	BIH-H-3658073-3	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	75 mg/1 tableta	28 film tableta (2 OPA-AL PVC blistera po 14 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4470/22	06.10.2023	05.10.2028
19	DARZALEX	L01FC01	daratumumab	BIH-H-9980666-7	JANSSEN-CILAG Kft, Mađarska	koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/5 mL	1 staklena bočica od 5 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4792/22	06.10.2023	05.10.2028
20	DARZALEX	L01FC01	daratumumab	BIH-H-7371952-2	JANSSEN-CILAG Kft, Mađarska	koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/20 mL	1 staklena bočica od 20 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4791/22	06.10.2023	05.10.2028
21	RHINOSTOP HOT	R01BA52	paracetamol, pseudoefedrin	BIH-H-3625993-6	BOSNALJEK d.d., Bosna i Hercegovina	granule za oralnu otopinu	500 mg/1 vrecica+ 60 mg/1 vrecica	8 vrecica sa po 1,5 g granula za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-3910/22	09.10.2023	08.10.2028
22	HUMAN ALBUMIN 200g/l TAKEDA	B05AA01	albumin	BIH-H-1547210-0	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, (Ireland Branch), Irska, Takeda Manufacturing S.p.A Via G.B. Oliva, 2 56121 - Loc. Ospedaletto, Pisa, Italy	rastvor za infuziju	200 g/1000 mL	1 staklena bočica sa 50 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8238/22	10.10.2023	09.10.2028

23	HUMAN ALBUMIN 200g/l TAKEDA	albumin	BIH-H-2540805-5	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, (Irland Branch), Irsko, Takeda Manufacturing S.p.A. Via G.B. Oliva, 2 56121 -Loc. Ospedaleto, Pisa, Italy	rasivjer za infuziju	200 g/1000 mL	1 staklena bočica sa 100 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8239/22	10.10.2023	09.10.2028
24	PRESSING	loratadin	BIH-H-6629456-4	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al - blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-5658/22	10.10.2023	09.10.2028
25	SALAZOPYRIN EN	sulfasalazin	BIH-H-3617671-4	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg, Receptarm Uppsala AB Rapsålgatan 23 D SE-751 82 Uppsala, Sweden, Švedska	gastrorezistentna tableta	500 mg/1 tableta	100 gastrorezistentnih tableta (1 HD polietilen bočica), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3537/22	11.10.2023	10.10.2028
26	PRESSING	loratadin	BIH-H-0172756-6	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	stup	5 mg/5 mL	staklena boca sa 120 mL sirupa i plastičnom kasićicom od 5 ml, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-5659/22	11.10.2023	10.10.2028
27	SILDENA	sildenafil	BIH-H-7547545-3	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	25 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC-Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5128/22	12.10.2023	11.10.2028
28	SILDENA	sildenafil	BIH-H-8239329-2	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	50 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5129/22	12.10.2023	11.10.2028
29	SILDENA	sildenafil	BIH-H-9046706-9	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	100 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5130/22	12.10.2023	11.10.2028
30	VENTOLIN	salbutamol	BIH-H-5248754-0	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irsko	rasivjer za raspršivanje	5 mg/1 mL	1 bočica sa 20ml rastvora za raspršivanje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2911/22	12.10.2023	11.10.2028
31	FLEEAVEN	diosmin	BIH-H-5380516-1	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	tableta	1000 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4945/22	16.10.2023	15.10.2028

32	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-6333057-1	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	tableta	1000 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4946/22	16.10.2023	15.10.2028
33	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-0865795-8	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	60 tableta (4 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	Bsp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4944/22	16.10.2023	15.10.2028
34	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-7056986-8	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	30 tableta (2 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	Bsp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4948/22	16.10.2023	15.10.2028
35	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-9832598-5	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	90 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	Bsp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4947/22	16.10.2023	15.10.2028
36	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-2535034-4	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	granule za oralnu suspenziju	125 mg/5 mL	1 staklena boca sa 100 mL oralne suspenzije sa plastičnom odmjernom čašicom i kašikom u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2909/22	16.10.2023	15.10.2028
37	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-1473239-2	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	granule za oralnu suspenziju	125 mg/5 mL	1 staklena boca sa 50 mL oralne suspenzije sa plastičnom odmjernom čašicom i doznom kašikom u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2904/22	16.10.2023	15.10.2028
38	DECAPEPTYL	L02AE04	triptorelin	BIH-H-8441199-5	FERRING PHARMACEUTICALS BV, Nizozemska	otopina za injekciju	0,1 mg/1 mL	7 šprica sa po 1 mL otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3847/22	17.10.2023	16.10.2028
39	DECAPEPTYL DEPOT	L02AE04	triptorelin	BIH-H-9212563-4	FERRING PHARMACEUTICALS BV, Nizozemska	prašak i otapalo za suspenziju za injekciju	3,75 mg/1 mL	1 šprica sa 172 mg mikrokapsula praška i 1 šprica sa 1 mL otapala za suspenziju za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3838/22	17.10.2023	16.10.2028
40	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-4741790-5	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	125 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2905/22	18.10.2023	17.10.2028
41	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-9844876-6	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2906/22	18.10.2023	17.10.2028
42	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-4143104-6	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2907/22	18.10.2023	17.10.2028

43	SEREVIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-6371815-3	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prášak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 100 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjeracem doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2900/22	18.10.2023	17.10.2028
44	SEREVIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-0016163-8	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prášak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 250 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjeracem doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2901/22	18.10.2023	17.10.2028
45	SEREVIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-7343252-9	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prášak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 500 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjeracem doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2902/22	18.10.2023	17.10.2028
46	ALDFACTONE	C03DA01	spironolakton	BIH-H-3560072-5	KERN PHARMA S.L., Španija	obložena tableta	50 mg/1 tableta	20 obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2593/22	23.10.2023	22.10.2028
47	TREVICTA	N05AX13	paliperidon	BIH-H-0818593-7	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	263 mg/1.315 mL	1,315 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8346/22	24.10.2023	23.10.2028
48	TREVICTA	N05AX13	paliperidon	BIH-H-6917026-3	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	350 mg/1.75 mL	1,750 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8347/22	24.10.2023	23.10.2028
49	TREVICTA	N05AX13	paliperidon	BIH-H-3809617-2	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	525 mg/2.625 mL	2,625 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8348/22	24.10.2023	23.10.2028

50	BIMANOX	S01EA05	brimonidin	BIH-H-0994956-6	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	kapi za oko, otopina	2 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, otopine (1 plastična bočica sa umetkom za kapanje i plastičnom zatvaračem), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3888/22	24.10.2023	23.10.2028
51	NEXAVAR	L01EX02	sorafenib	BIH-H-6695608-4	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka	film tableta	200 mg/1 tableta	112 film tableta (4 PP/Al) blistera po 28 tableta), u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, uzveho se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-5169/22	25.10.2023	24.10.2028
52	NEODOLFASS E	M01AB55	diklofenak, orfenadrin	BIH-H-0875166-7	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za infuziju	75 mg/250 mL+ 30 mg/250 mL	10 staklenih boca sa po 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6901/22	31.10.2023	30.10.2028
53	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-8739476-2	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta	28 sublingvalnih tableta (4 PVC/Al - blistera po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5816/22	31.10.2023	30.10.2028
54	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-1225955-2	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta+ 0.5 mg/1 tableta	28 sublingvalnih tableta (4 PVC/Al - blistera po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5814/22	31.10.2023	30.10.2028
55	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-6705373-4	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5815/22	31.10.2023	30.10.2028
56	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-4038402-4	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta+ 0.5 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/Al - blister sa 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5813/22	31.10.2023	30.10.2028

57	SUXAMETHONIUM CHLORID VUAB 100 mg	M03AB01	suksametonijska kiselina	BIH-H-0463201-2	VUAB Pharma a.s., Česká Republika	prášek za rastvor za injekciju/mfuziju	100 mg/1 bočica	1 bočica sa 100 g praška za rastvor za injekciju i infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7170/22	02.11.2023	01.11.2028
58	EXELON	N06DA03	rivastigmin	BIH-H-1830656-7	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapsula, tvrda	1,5 mg/1 kapsula	28 kapsula, tvrdih (2 PVC/Al - blistera po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3310/22	06.11.2023	05.11.2028
59	EXELON	N06DA03	rivastigmin	BIH-H-9744265-7	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapsula, tvrda	3 mg/1 kapsula	28 kapsula, tvrdih (2 PVC/Al - blistera po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3311/22	06.11.2023	05.11.2028
60	MEMOBLOCU S	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-8110119-3	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4666/22	07.11.2023	06.11.2028
61	MEMOBLOCU S	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-4383951-5	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4665/22	07.11.2023	06.11.2028
62	MEMOBLOCU S	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-5322338-0	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4664/22	07.11.2023	06.11.2028
63	MEMOBLOCU S	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-6478670-3	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4663/22	07.11.2023	06.11.2028
64	CLYNTH HA	R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-4111658-5	FAMAR HEALTH CARE SERVICES MADRID, S.A.U., Španija	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL	plastična bočica sa odmjernim sistemom za rasprivanje sa 10 ml spreja za nos, otopine, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-617/22	07.11.2023	06.11.2028

65	XOLAIR	R03DX05	omalizumab	BIH-H-3485627-1	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	rasvor za injekciju u napunjenoj šprici	75 mg/0,5 mL	1 staklena napunjena šprica sa 0,5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-4658/22	07.11.2023	06.11.2028
66	XOLAIR	R03DX05	omalizumab	BIH-H-1255007-1	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	rasvor za injekciju u napunjenoj šprici	150 mg/1 mL	1 staklena napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-4659/22	07.11.2023	06.11.2028
67	OMNIPACQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-0663821-8	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	647 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa 50 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10151/22	07.11.2023	06.11.2028

68	OMNIPAQUE	V08AB02	Joheksol	BIH-H-8387108-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	647 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa po 100 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10152/22	07.11.2023	06.11.2028
69	OMNIPAQUE	V08AB02	Joheksol	BIH-H-6787624-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	6 polipropilenskih boca sa po 500 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10153/22	07.11.2023	06.11.2028
70	OMNIPAQUE	V08AB02	Joheksol	BIH-H-7519257-2	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa po 50 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10154/22	07.11.2023	06.11.2028
71	OMNIPAQUE	V08AB02	Joheksol	BIH-H-5008534-2	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica po 100 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10155/22	07.11.2023	06.11.2028
72	OMNIPAQUE	V08AB02	Joheksol	BIH-H-5469582-6	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih boca sa po 200 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10156/22	07.11.2023	06.11.2028
73	THIOGAMMA 600 Oral	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-4280050-9	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	film tableta	600 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC- PVD/CI/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4937/22	08.11.2023	07.11.2028
74	THIOGAMMA 600 Oral	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-9474284-1	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	film tableta	600 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al) blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4936/22	08.11.2023	07.11.2028

75	DUTRYS	G04CB02	dutasterid	BIH-H-1511136-9	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	kapusula, trnaka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mernih (2 PVC-PP-PVDC/Al blistera sa po 15 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4943/22	08.11.2023	07.11.2028
76	DEXOMEN 25	M01AE17	dekstetoprofen	BIH-H-8732796-2	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	granule za oralnu otopinu	25 mg/1 kesa	10 kesica sa granulama za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-1808/22	08.11.2023	07.11.2028
77	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-8957861-4	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3876/22	08.11.2023	07.11.2028
78	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-6811453-5	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3877/22	08.11.2023	07.11.2028
79	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-2574094-8	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3875/22	08.11.2023	07.11.2028
80	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-5283624-9	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3874/22	08.11.2023	07.11.2028
81	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-0550235-7	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3873/22	08.11.2023	07.11.2028
82	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-7313864-4	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3872/22	08.11.2023	07.11.2028
83	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-7015507-3	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3870/22	08.11.2023	07.11.2028
84	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-0796615-4	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3871/22	08.11.2023	07.11.2028
85	KLOMID	A03FA01	metoklopramid	BIH-H-5167549-9	ZADA Pharmaceuticals d.o.o., Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	40 tableta (4 PVC/PVDC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4489/22	09.11.2023	08.11.2028

86	RINOBACT	R01AB06	ksilometazolin , lizozim	BIH-H-6069622-9	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	otopina za nos, sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapiicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-3907/22	09.11.2023	08.11.2028
87	RINOBACT P	R01AB06	ksilometazolin , lizozim	BIH-H-5557089-4	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	otopina za nos, sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapiicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-3908/22	09.11.2023	08.11.2028
88	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-6130029-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju u napunjenjnoj štrcaljki	0,5 mmol/1 mL	10 napunjenih injekcionih štrcaljki sa po 10 ml otopine za injekciju u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2633/23	09.11.2023	08.11.2028
89	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-9468360-0	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 20 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2632/23	09.11.2023	08.11.2028
90	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-9663719-6	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 15 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2631/23	09.11.2023	08.11.2028
91	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-1614994-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 10 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2630/23	09.11.2023	08.11.2028

92	ANASTRAZE	L02B G03	anastrozol	BIH-H-2094863-6	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	1 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 Al/PVC blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3326/22	10.11.2023	09.11.2028
93	AROMASIN	L02B G06	eksarnestan	BIH-H-2260035-5	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg	obložena tableta	25 mg/1 tableta	30 obloženih tableta (2 Al/PVDC/PVC-PVDC blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-1728/22	10.11.2023	09.11.2028
94	OPERIL	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-0033647-5	LEK farmacevtska družba d.d., Slovenija	sprej za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	1 PE bočica sa 10 ml spreja za nos, rastvora, u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4661/22	10.11.2023	09.11.2028
95	OPERIL P	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-6946442-4	LEK farmacevtska družba d.d., Slovenija	sprej za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	1 PE bočica sa 10 ml spreja za nos, rastvora, u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4660/22	10.11.2023	09.11.2028
96	VAXIGRIP TETRA	J07BB02	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	BIH-H-9118652-3	SANOPI PASTEUR, Francuska	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL	10 napunjenih staklenih šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7793/22	13.11.2023	12.11.2028
97	VAXIGRIP TETRA	J07BB02	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	BIH-H-2856942-2	SANOPI PASTEUR, Francuska	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL	1 napunjena staklena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7792/22	13.11.2023	12.11.2028
98	DUOTRAV	S01ED51	timolol, travoprost	BIH-H-6137228-0	NOVARTIS PHARMA Services A.G, Švajcarska	kapi za oko, otopina	40 µg/1 mL+ 5 mg/1 mL	1 polipropilenska bočica (PP) sa 2,5 ml kapi za oko, otopine sa kapaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5034/22	13.11.2023	12.11.2028
99	UNIFLOX 0,3%	S03AA	ofloksacin	BIH-H-2805403-2	UNIMED PHARMA spol. s r.o., Slovačka	kapi za uši/ochi, rastvor	3 mg/1 mL	LDPE bočica sa 10 ml kapi za uši/ochi, rastvora i kapaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4968/22	13.11.2023	12.11.2028

100	OXYCORT	D07CA01	hidrokortizon, oksitektacklin	BIH-H-9420091-6	TARCHOMIŃSKIE ZAKŁADY FARMACEUTYCZNE „POLFA” SPÓŁKA AKCYJNA, Poljska	sprej za kožu, suspenzija	9,3 mg/l g+ 3,1 mg/l g	32,25 g spreja za kožu, suspenzije u aluminijском spremniku pod pritiskom s raspršivačem i PP zabvračem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6518/22	14.11.2023	13.11.2028
101	PRAZEPAM HEMOFARM	N05BA11	prazepam	BIH-H-7850455-5	HEMOFARM proizvodnja farmaceutičkih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	20 tableta (2 PVC/Al - blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6127/22	15.11.2023	14.11.2028
102	MONOPIN	C08CA09	lacidipin	BIH-H-6085211-2	PLIVA HRVATSKA d.o.o., Hrvatska	filmom obložena tableta	4 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 OPA/Al/PVC/Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6683/22	23.11.2023	22.11.2028
103	VELCADE	L01XG01	bortezomib	BIH-H-5325140-0	JANSSEN PHARMACEUTICA N.V., Belgija	prašak za rastvor za injekciju	3,5 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za otopinu za injekciju u providnom blister pakovanju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-10597/21	23.11.2023	22.11.2028

104 DUOVIT	A11AA03	askorbinska kiselina, bakar, cijanokobalam in, cink, folna kiselina, fosfor, gvožđe (II)-fumarat, holekalciferol, kalcijum- hidrogenfosfat, kalcijum- paratofenat, magnezijum, mangan, molibden, nikotinamid, piridoksin, retinol, riboflavin, tiamin, vitamin E	BIH-H-2354940-2	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	obložena tableta	5000 t/1/ tableta+ 200 t/1/ tableta+ 60 mg/1 tableta+ 13 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta+ 0.4 mg/1 tableta+ 3 µg/1 tableta+ 20 mg/1 tableta+ 15 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta+ 3 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta+ 1.2 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 0.1 mg/1 tableta+ 12 mg/1 tableta	40 obloženih tableta (20 crvenih vitaminskih i 20 plavih mineralnih tableta u Al//PVC/PVDC/PVC blisteru), u kutiji	Erp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-073-2-1689/22	24.11.2023	23.11.2028
------------	---------	---	-----------------	---	---------------------	--	--	--	------------------	------------	------------

105	DEPAKINE CHRONO 300	N03AG01	natrijum- valproat, valproonska kiselina	BIH-H-5838029-1	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	prilagođenim oslobađanjem	87 mg/1 tableta + 199,8 mg/1 tableta	100 tableta sa prilagođenim oslobađanjem (2 polipropilenska spremnika (bočice) sa 50 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-8451/22	24.11.2023	23.11.2028
106	DEPAKINE CHRONO 500	N03AG01	natrijum- valproat, valproonska kiselina	BIH-H-3939440-3	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	prilagođenim oslobađanjem	145 mg/1 tableta + 333 mg/1 tableta	30 tableta sa prilagođenim oslobađanjem u sa polipropilenskom spremniku (bočica) polietilenskim zatvaračem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-8452/22	24.11.2023	23.11.2028
107	SEROXAT	N06AB05	paroksetin	BIH-H-0329548-7	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irška	filmom obložena tableta	20 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 PVC/Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2045/22	24.11.2023	23.11.2028
108	SULLIQUA	A10AE54	insulin glargin, liksisematid	BIH-H-0574826-7	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u napunjenom pernu	100 jednica/1 mL + 33 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 mL rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7874/22	27.11.2023	26.11.2028
109	SULLIQUA	A10AE54	insulin glargin, liksisematid	BIH-H-4374747-8	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u napunjenom pernu	100 jednica/1 mL + 50 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 mL rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7875/22	27.11.2023	26.11.2028
110	NAKLOFEN	M01AB05	diklofenak	BIH-H-6094740-8	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	oboljena za injekciju	75 mg/3 mL	5 staklenih ampula po 3 mL otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi. sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4949/22	27.11.2023	26.11.2028
111	FLUNISAN	N06AB03	fluoksetin	BIH-H-6916949-9	HENMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	20 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al - blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7194/22	28.11.2023	27.11.2028

112	Gadovist 1,0 mmol/ml otopina za injekciju	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-0241740-9	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT , Njemačka	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica sa 7,5 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-5167/22	28.11.2023	27.11.2028
113	Gadovist 1,0 mmol/ml otopina za injekciju	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-6316641-0	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT , Njemačka	otopina za injekciju	604,72 mg/1 mL	1 bočica sa 15 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-5168/22	28.11.2023	27.11.2028
114	KABIVEN PERIPHERAL 1000 kcal	B05BA10	aminokiseline, masti, glukoza	BIH-H-6998477-6	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftwagen 1, Kungälvägen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 22,3 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 4,5 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 1,9 g/1000 mL+ 0,23 g/1000 mL+ 7,3 g/1000 mL+ 0,74 g/1000 mL+ 5,04 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 5,97 g/1000 mL+ 4,9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL	4 vrećice po 1440 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po tri odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8926/22	29.11.2023	28.11.2028

117	TENLOP	C09CA01	losartan	BIH-H-6218132-4	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	50 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-1719/22	29.11.2023	28.11.2028
118	MEROPENEM APTAPHARMA	J01DH02	meropenem	BIH-H-2655289-1	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1000 mg/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7243/22	29.11.2023	28.11.2028
119	MEROPENEM APTAPHARMA	J01DH02	meropenem	BIH-H-6709433-5	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7244/22	29.11.2023	28.11.2028
120	Imipenem/cilastatin AptaPharma	J01DH51	cilastatin, imipenem	BIH-H-2246239-0	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica + 500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6064/22	29.11.2023	28.11.2028
121	ERTAPENEM APTAPHARMA	J01DH03	ertapenem	BIH-H-0100000-9	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	1 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10494/22	30.11.2023	29.11.2028
122	AGLIKEM	A10BA02	metformin	BIH-H-3949291-6	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	500 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7167/22	01.12.2023	30.11.2028

123	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	iwabradin	BIH-H-5487730-5	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmnom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmnom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4089/22	04.12.2023	03.12.2028
124	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	iwabradin	BIH-H-6018516-4	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmnom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmnom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4086/22	04.12.2023	03.12.2028
125	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	iwabradin	BIH-H-0383686-0	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmnom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmnom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4087/22	04.12.2023	03.12.2028
126	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	iwabradin	BIH-H-5132760-1	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmnom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmnom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4089/22	04.12.2023	03.12.2028
127	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	iwabradin	BIH-H-3313006-1	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmnom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmnom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4090/22	04.12.2023	03.12.2028
128	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	iwabradin	BIH-H-9247588-7	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	filmnom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmnom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4091/22	04.12.2023	03.12.2028
129	UNICLOPHEN 0,1%	S01BC03	diklofenak	BIH-H-3421716-4	UNIMED PHARMA spol. s.r.o., Slovačka	kapji za oči, rastvor	1 mg/1 mL	1 LDPE bočica sa 10 ml rastvora, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5404/22	04.12.2023	03.12.2028

132	OCTAPLEX 500 IU	B02BD01	faktor koagulacije II, humani, faktor koagulacije IX, faktor koagulacije VII, humani, faktor koagulacije X, humani, protein C, protein S	BIH-H-0422792-8	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	prašak i rastvarač za rastvor za infuziju	25 i.j./1 mL+ 9 i.j./1 mL - 24 i.j./1 mL+ 18 i.j./1 mL 30 i.j./1 mL+ 13 i.j./1 mL - 31 i.j./1 mL+ 12 i.j./1 mL - 32 i.j./1 mL+ 14 i.j./1 mL - 38 i.j./1 mL	1. staklena bočica sa praškom, 1 staklena bočica sa rastvaračem, 1 set za prijenos Nektaro, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3342/23	06.12.2023	05.10.2028
133	PANKLAV	J01CR02	amoksisiclin, klavulanska kiselina	BIH-H-7226419-7	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	prašak za oralnu suspenziju	125 mg/5 mL+ 31.25 mg/5 mL	1. staklena bočica sa 11,5 g praška za pripremu 100 ml oralne suspenzije, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6575/22	07.12.2023	06.12.2028
134	PANKLAV forte	J01CR02	amoksisiclin, klavulanska kiselina	BIH-H-8140410-5	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	prašak za oralnu suspenziju	250 mg/5 mL+ 62.5 mg/5 mL	1. staklena bočica sa 16,5 g praška za pripremu 100 ml oralne suspenzije i nijemom kašikom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6576/22	07.12.2023	06.12.2028
135	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni, humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-2211654-1	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1. staklena bočica sa 50 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4224/23	07.12.2023	06.12.2028
136	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni, humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-5102339-9	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1. staklena bočica sa 100 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4225/23	07.12.2023	06.12.2028
137	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni, humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-4931230-6	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1. staklena bočica sa 200 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4226/23	07.12.2023	06.12.2028

138	BIOKMAX	M02AA13	ibuprofen	BIH-H-1096773-2	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	gel	50 mg/1 g	aluminijaska tuba sa 50g gela, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-6757/22	07.12.2023	06.12.2028
139	HERNOVIR	D06BB03	aciklovir	BIH-H-3565637-5	NOBEL ILAC SANAYII VE TICAFET A.S., Turska	krem	50 mg/1 g	Al - tuba sa 10 g kreme, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6748/22	08.12.2023	07.12.2028
140	PELIMERA	L01BA04	penetrekسد	BIH-H-5354266-2	SYNTHON B.V., Nizozemska	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za koncentrat za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6635/22	08.12.2023	07.12.2028
141	PELIMERA	L01BA04	penetrekسد	BIH-H-2943826-8	SYNTHON B.V., Nizozemska	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6634/22	08.12.2023	07.12.2028
142	NAZOPASS	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-4485668-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	kapi za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-6758/22	08.12.2023	07.12.2028
143	NAZOPASS	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-348989-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	kapi za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-6759/22	08.12.2023	07.12.2028
144	LANTUS	A10AE04	insulin glargin	BIH-H-2920854-5	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u patroni	3.6378 mg/1 mL	5 patrona po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-8371/22	11.12.2023	10.12.2028

145	AMINOSTERIL N-HEPA 8%		B05BA01	glicin, L- alanin, L- arginin, L- fenilalanin, L- histidin, L- izoleucin, L- leucin, L-izn, L-metionin, L- prolin, L- serin, L- treonin, L- triptofan, L- valin	BIH-H-0629152-8	FRESENIUS KABI Austria GrmbH, Austrija	10,4 g/1000 mL+ 13,09 g/1000 mL+ 6,88 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,52 g/1000 mL+ 0,88 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 0,7 g/1000 mL+ 10,08 g/1000 mL+ 10,72 g/1000 mL+ 2,8 g/1000 mL+ 5,82 g/1000 mL+ 4,64 g/1000 mL+ 5,73 g/1000 mL+ 2,24 g/1000 mL+ 4,421 g/1000 mL	10 staklenih boca sa 500 ml rastvora za infuziju u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-6978/22	11.12.2023	10.12.2028
146	NINLARO	L01XG03	iksazomib	BIH-H-5500625-2	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	3 kapsule, tvrde ("PVC- A/AI) blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	2,3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC- A/AI) blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6598/22	12.12.2023	11.12.2028
147	NINLARO	L01XG03	iksazomib	BIH-H-2534690-0	TAKEDA PHARMACEUTICALS Švajcarska	3 kapsule, tvrde ("PVC- A/AI) blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC- A/AI) blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6597/22	12.12.2023	11.12.2028
148	NINLARO	L01XG03	iksazomib	BIH-H-7818136-1	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	3 kapsule, tvrde ("PVC- A/AI) blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	4 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC- A/AI) blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6596/22	12.12.2023	11.12.2028

149	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-1508395-8	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PVDC-Alu blistera sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6745/22	18.12.2023	17.12.2028
150	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-5298098-0	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	14 film tableta (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6744/22	18.12.2023	17.12.2028
151	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-5687930-9	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	20 mg/1 tableta	2 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 2 film tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6746/22	18.12.2023	17.12.2028
152	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-6898774-3	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	20 mg/1 tableta	4 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 4 film tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6747/22	18.12.2023	17.12.2028
153	Impenem/Cilast atin Kabi 500 mg/500 mg		J01DH51	cilastatin, impenem	BIH-H-9758977-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica zapremine 20 ml sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4757/23	18.12.2023	17.12.2028
154	RENNIE		A02AD01	kalcijum karbonat, magnezijum karbonat, teški	BIH-H-2427009-7	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT , Njemačka	tableta za žvakanje	680 mg/1 tableta+ 80 mg/1 tableta	24 tablete za žvakanje (2 PVC/Al blistera po 12 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-5003/22	21.12.2023	20.12.2028
155	KAMFART		M02AC	benzil- nikotinat, karnifor, mentol, metil- salicilat	BIH-H-0094206-3	BOSNALDEK d.d., Bosna i Hercegovina	krem	20 mg/1 g+ 10 mg/1 g+ 10 mg/1 g+ 10 mg/1 g	Al - tuba sa 40 g kreme, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-1721/22	21.12.2023	20.12.2028
156	AREXTRA		B01AX05	fondaparinux	BIH-H-4929722-9	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	2,5 mg/0,5 mL	10 napunjenih šprica po 0,5 mL rastvora, u kutiji	ZURp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, uzuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog ličenja	04-07.3-2-5801/22	25.12.2023	24.12.2028

157	ERLOTINIB TEVA	L01EB02	erlotinib	BIH-H-4604227-3	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V., Nizozemska	film tableta	150 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-6830/22	25.12.2023	24.12.2028
158	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-0694925-5	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	pjena za kožu	7,5 g/100 mL	500 ml pjene za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom	BRp – Lijek se izdaje bez liječarskog recepta	04-07.3-2-10632/22	26.12.2023	25.12.2028
159	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-7461528-2	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	rastvor za kožu	10 g/100 mL	100 ml rastvora za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom, u kutiji	BRp – Lijek se izdaje bez liječarskog recepta	04-07.3-2-11543/22	26.12.2023	25.12.2028
160	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-2487654-9	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	rastvor za kožu	10 g/100 mL	500 ml rastvora za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom	BRp – Lijek se izdaje bez liječarskog recepta	04-07.3-2-11542/22	26.12.2023	25.12.2028
161	POLGYL	J01XD01	metronidazol	BIH-H-0415506-5	POLIFARMA ILAC SAN ve TTC A.S., Turska	rastvor za infuziju	500 mg/100 mL	1 polipropilenska vrećica sa 100 ml rastvora za infuziju, posebno upakovana u zatvorenu, prozirnu, zaštitnu vanjsku LHDPE plastičnu vrećicu (*twirnbag*)	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-9850/22	26.12.2023	25.12.2028
162	CENOMAR	J01MA14	moksifloksaci n	BIH-H-5671592-9	HEMOPARM proizvodnja farmaceutičkih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	rastvor za infuziju	400 mg/250 mL	1 staklena boca sa 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3347/23	27.12.2023	26.12.2028

163	AEROGAL	R06AX27	desloratadin	BIH-H-9545241-7	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	5 mg/1 tableta	10 film tableta (1 Alu/PVC-PVC blister), u kutiji	Rep - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-5950/22	27.12.2023	26.12.2028
164	AEROGAL	R06AX27	desloratadin	BIH-H-6747558-2	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	sirop	0,5 mg/1 mL	1 staklena boca sa zatvaračem od polietilena sa 60 ml sirupa, u kutiji	Rep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-10706/22	27.12.2023	26.12.2028
165	NEXETIN	N06AX21	duloksetin	BIH-H-8219677-1	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S., Turska Ulkar Kimya Sanayii Ve Ticaret A.S. Gazi Osman Pasa Mah. COSE Fatih Bulariv No.9 Cekirkozoy, Tekirdag-59500, Turska	gastrorezistentna kapsula, tvrdi	20 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Alu blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6208/22	28.12.2023	27.12.2028
166	NEXETIN	N06AX21	duloksetin	BIH-H-2923957-5	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S., Turska Ulkar Kimya Sanayii Ve Ticaret A.S. Gazi Osman Pasa Mah. COSE Fatih Bulariv No.9 Cekirkozoy, Tekirdag-59500, Turska	gastrorezistentna kapsula, tvrdi	40 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Alu blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6209/22	28.12.2023	27.12.2028
167	BRALTUS	R03BB04	tiotropijum-bromid	BIH-H-8961743-8	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE E.V., Nizozemska	prašak za inhaliranje, tvrdi kapsula	10 µg/1 doza	30 kapsula u bočici i 1 inhalator Zonda, u kutiji	Rep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6934/22	28.12.2023	27.12.2028

Ukupan broj lijekova kojima je izvršena obnova dozvole za stavljanje lijeka u promet u Bosni i Hercegovini od 01. listopada do 31. prosinca 2023. godine je 167.

Broj 10-02.3-686/24
31. siječnja 2024. godine

Ravnatelj
Prim mr ph. **Nataša Grubiša**

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

**СПИСАК
ЛИЈЕКОВА КОЈИМА ЈЕ ИЗДАТА ДОЗВОЛА (У ОБНОВЉЕНОМ ПОСТУПКУ) ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ НА
ТРЖИШТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

У периоду од 01. октобра до 31. децембра 2023. године издате су Дозволе за обнову дозволе у Регистру сљедећих лијекова:

Р.б	Назив лијека	АТЦ	INN	JIDL	Произвођач	Облик	Јачина	Паковање	Наћин издavanja	Број дозволе	Датум истекања	Важи до
1	FORDEX	A10BA02	metformin	BIH-H-0029688-2	BOSNALLJEK d. d., Bosnia i Hercegovina	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC/Al blistera по 10 tableta), у кутији	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-1718/22	02.10.2023	01.10.2028
2	MIRAPREXIN	N04BC05	pramipexsol	BIH-H-1730313-7	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & amp; Co.KG, Austrija	tableta	0.18 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC/Al - blistera по 10 tableta), у кутији	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4036/22	02.10.2023	01.10.2028
3	MIRAPREXIN	N04BC05	pramipexsol	BIH-H-2589219-3	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & amp; Co.KG, Austrija	tableta	0.7 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera по 10 tableta), у кутији	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4037/22	02.10.2023	01.10.2028
4	OLFREX	N05AH03	olanzapin	BIH-H-2556606-1	NOBEL ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 Al/Al - blistera по 14 tableta), у кутији	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3884/22	02.10.2023	01.10.2028

5	OLFREX	N05AH03	olanzapin	BIH-H-6500046-2	NOBEL ILIAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	10 mg/1 tableta	28 film tableta (2 Al/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3885/22	02.10.2023	01.10.2028
6	NITROGLICE ROL	C01DA02	gliceril trinitrat	BIH-H-0828248-9	BOSNALLIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	kapula s produženim oslobađanje m, tvrda	2.5 mg/1 kapula	20 kapula sa produženim oslobađanjem, tvrdih (2 PVC/Al blistera po 10 kapula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3909/22	03.10.2023	02.10.2028
7	FINASTERID HEMOPARM	G04CB01	finasterid	BIH-H-6997310-6	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	5 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4511/22	03.10.2023	02.10.2028
8	COMBIVIR	J05AR01	lamivudin, zidovudin	BIH-H-0017770-8	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta+ 300 mg/1 tableta	60 filmom obloženih tableta (6 neprozirnih PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2068/22	03.10.2023	02.10.2028
9	VENTOR	M01AX17	nimesulid	BIH-H-7285645-5	REPLEK FARM DOOEL SKOPIJE, Republika Severna Makedonija	tableta	100 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4723/22	03.10.2023	02.10.2028

10	PROTAMIN 10 SULFAT GALENIKA	V03AB14	protamin	BIH-H-2582508-9	GALENIKA a.d. Beograd, Srbija	rastvor za injekciju	50 mg/5 mL	5 staklenih ampula po 5 mL rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6677/22	03.10.2023	02.10.2028
11	MLGAMMA 100	A111DB	benfotiamin, piridoksin	BIH-H-8419610-8	WORWAG PHARMA GmbH & Co. KG, Njemačka	obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	30 obloženih tableta (2 PVC/PVDC/Al - blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4938/22	04.10.2023	03.10.2028
12	MLGAMMA 100	A111DB	benfotiamin, piridoksin	BIH-H-0476480-0	WORWAG PHARMA GmbH & Co. KG, Njemačka	obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	60 obloženih tableta (4 PVC/PVDC/Al - blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4939/22	04.10.2023	03.10.2028
13	ITOMED	A03FA07	itoprid	BIH-H-0446890-6	PRO.MED.CS Praha a.s., Češka Republika	film tableta	50 mg/1 tableta	40 film tableta (2 PVC/PVDC/Al - blistera po 20 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3894/22	05.10.2023	04.10.2028
14	ITOMED	A03FA07	itoprid	BIH-H-5203808-1	PRO.MED.CS Praha a.s., Češka Republika	film tableta	50 mg/1 tableta	20 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 20 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-12-3895/22	05.10.2023	04.10.2028
15	MLGAMMA N	A111DB	cijanokobalamin, piridoksin, tiarinin	BIH-H-4594959-3	WORWAG PHARMA GmbH & Co. KG, Njemačka	rastvor za injekciju	100 mg/2 mL+ 100 mg/2 mL+ 1 mg/2 mL	5 ampula sa po 2 mL rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4940/22	05.10.2023	04.10.2028

16	EPCLUSA	J05AP55	sofosbuvir, velpatasvir	BIH-H-6251789-8	GILEAD SCIENCES IRELAND UC, Irska	film tableta	400 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	1 HDPE bočica sa 28 film tableta, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-7752/22	05.10.2023	04.10.2028
17	LYSOBACT P SPRAY s aromom banane	R02AA20	lizozim, pindoksil	BIH-H-0765225-1	BOSNALLJEK d.d., Bosna i Hercegovina	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u srednjoj staklenoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4873/22	05.10.2023	04.10.2028
18	RESPEKT	B01AC04	klpidogrel	BIH-H-3658073-3	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	75 mg/1 tableta	28 film tableta (2 OPA-Al-PVC blistera po 14 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4470/22	06.10.2023	05.10.2028
19	DARZALEX	L01FC01	daratumumab	BIH-H-9980666-7	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/5 mL	1 staklena bočica od 5 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4792/22	06.10.2023	05.10.2028
20	DARZALEX	L01FC01	daratumumab	BIH-H-7371952-2	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/20 mL	1 staklena bočica od 20 ml, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4791/22	06.10.2023	05.10.2028
21	RHINOSTOP HOT	R01BA52	paracetamol, pseudoefedrin	BIH-H-3625993-6	BOSNALLJEK d.d., Bosna i Hercegovina	granule za oralnu otopinu	500 mg/1 vrecica+ 60 mg/1 vrecica	8 vrecica sa po 1,5 g granula za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-3910/22	09.10.2023	08.10.2028

22	HUMAN ALBUMIN 200g/1 TAKEDA	B05AA01	albumin	BIH-H-1547210-0	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, (Ireland Branch), Irska, Takeda Manufacturing Sp A Via G.B. Oliva, 2 56121 -Loc. Ospedaletto, Pisa, Italy	rastvor za infuziju	200 g/1000 mL	1 staklena bočica sa 50 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8238/22	10.10.2023	09.10.2028
23	HUMAN ALBUMIN 200g/1 TAKEDA	B05AA01	albumin	BIH-H-2540805-5	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, (Ireland Branch), Irska, Takeda Manufacturing Sp A Via G.B. Oliva, 2 56121 -Loc. Ospedaletto, Pisa, Italy	rastvor za infuziju	200 g/1000 mL	1 staklena bočica sa 100 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8239/22	10.10.2023	09.10.2028
24	PRESSING	R06AX13	loratadin	BIH-H-6629456-4	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al - blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-5658/22	10.10.2023	09.10.2028
25	SALAZOPYRI NEN	A07EC01	sulfasalazin	BIH-H-3617671-4	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg, Receptarm Uppsala AB Rapsgatan 23 D SE-751 82 Uppsala, Sweden, Švedska	gastroreziste nina tableta	500 mg/1 tableta	100 gastrorezistentnih tableta (1 HD polietilen bočica), u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-5537/22	11.10.2023	10.10.2028

26	PRESSING	R06AX13	loratadin	BIH-H-0172756-6	HEMOPARM proizvodnja farmaceutičkih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	sirup	5 mg/5 mL	staklena boca sa 120 mL sirupa i plastičnom kašičicom od 5 mL, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-5659/22	11.10.2023	10.10.2028
27	SILDENA	G04BE03	sildenafil	BIH-H-7547545-3	HEMOPARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	25 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5128/22	12.10.2023	11.10.2028
28	SILDENA	G04BE03	sildenafil	BIH-H-8239329-2	HEMOPARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	50 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5129/22	12.10.2023	11.10.2028
29	SILDENA	G04BE03	sildenafil	BIH-H-9046706-9	HEMOPARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	100 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5130/22	12.10.2023	11.10.2028
30	VENTOLIN	R03AC02	sabutamol	BIH-H-5248754-0	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	rastvor za raspršivanje	5 mg/1 mL	1 bočica sa 20 mL rastvora za raspršivanje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2911/22	12.10.2023	11.10.2028
31	FLIBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-5380516-1	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	tableta	1000 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4945/22	16.10.2023	15.10.2028
32	FLIBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-6333057-1	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	tableta	1000 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4946/22	16.10.2023	15.10.2028

33	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-0865795-8	KRKA, tovarna zdravi, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	60 tableta (4 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4944/22	16.10.2023	15.10.2028
34	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-7056986-8	KRKA, tovarna zdravi, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	30 tableta (2 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4948/22	16.10.2023	15.10.2028
35	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-9832598-5	KRKA, tovarna zdravi, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	90 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4947/22	16.10.2023	15.10.2028
36	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-2535034-4	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	granule za oralnu suspenciju	125 mg/5 mL	1 staklena boca sa 100 mL oralne suspencije sa plastičnom odmjernom čašicom i kašikom u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2903/22	16.10.2023	15.10.2028
37	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-1473239-2	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	granule za oralnu suspenciju	125 mg/5 mL	1 staklena boca sa 50 ml oralne suspencije sa plastičnom odmjernom čašicom i dozirnorn kašikom u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2904/22	16.10.2023	15.10.2028
38	DECAPEPTY L	L02AE04	triptorelin	BIH-H-8441199-5	FERRING PHARMACEUTICA L.S.BV, Nizozemska	otopina za injekciju	0.1 mg/1 mL	7 šprica sa po 1 mL otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-3847/22	17.10.2023	16.10.2028

39	DECAPEPTY L.DEPOT	L02AE04	triptorelin	BIH-H-9212663-4	FERRING PHARMACEUTICA L.S.BV, Nizozemska	prašak i otapalo za suspenziju za injekciju	3.75 mg/1 mL	1 špric sa 172 mg mikrokapsula praška i 1 špric sa 1 mL otapala za suspenziju za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi ili sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-3838/22	17.10.2023	16.10.2028
40	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-4741790-5	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	125 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2905/22	18.10.2023	17.10.2028
41	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-9844876-6	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2906/22	18.10.2023	17.10.2028
42	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-4143104-6	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2907/22	18.10.2023	17.10.2028
43	SERETIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-6371815-3	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prašak za inhaliranje	50 µg/1 doza + 100 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjeračem doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2900/22	18.10.2023	17.10.2028

44	SERETIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-0016163-8	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prašak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 250 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjeračem doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2901/22	18.10.2023	17.10.2028
45	SERETIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-7343252-9	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prašak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 500 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjeračem doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2902/22	18.10.2023	17.10.2028
46	ALDACTONE	C03DA01	spironolakton	BIH-H-3560072-5	KERN PHARMA S.L., Španija	obložena tableta	50 mg/1 tableta	20 obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2593/22	23.10.2023	22.10.2028
47	TREVICTA	N05AX13	paliperidon	BIH-H-0818593-7	JANSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m.	263 mg/1,315 mL	1,315 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8346/22	24.10.2023	23.10.2028

48	TREVICTA	N05AX13	paliperidon	BIH-H-6917026-3	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m	350 mg/1,75 mL	1,750 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8347/22	24. 10. 2023	23.10.2028
49	TREVICTA	N05AX13	paliperidon	BIH-H-3809517-2	JANSSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m	525 mg/2,625 mL	2,625 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8348/22	24. 10. 2023	23.10.2028
50	BIMANOX	S01EA05	brimonidin	BIH-H-0994956-6	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	kapi za oko, otopine	2 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, otopine (1 plastična bočica sa umerkom za kapanje i plastičnim zatvaračem), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3888/22	24. 10. 2023	23.10.2028
51	NEXAVAR	L01EX02	sorafenib	BIH-H-6695608-4	BAYER AKTIENGESELLS CHAFT, Njemačka	film tableta	200 mg/1 tableta	112 film tableta (4 PP/Al blistera po 28 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07-3-2-5169/22	25. 10. 2023	24.10.2028

52	NEODOLPAS SE	M01AB55	diklofenak, orfenadrin	BIH-H-0875166-7	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rasvor za infuziju	75 mg/250 mL+ 30 mg/250 mL	10 staklenih boca sa po 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6901/22	31.10.2023	30.10.2028
53	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-8739476-2	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta	28 sublingvalnih tableta (4 PVC/Al - blistera po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5816/22	31.10.2023	30.10.2028
54	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-1225955-2	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta+ 0,5 mg/1 tableta	28 sublingvalnih tableta (4 PVC/Al - blistera po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5814/22	31.10.2023	30.10.2028
55	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-6705373-4	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5815/22	31.10.2023	30.10.2028
56	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-4038402-4	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta+ 0,5 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/Al - blister sa 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5813/22	31.10.2023	30.10.2028
57	SUXAMETH ONIUM CHLORID VUAB 100 mg	M03AB01	suksametonijski m	BIH-H-0463201-2	VUAB Pharma a.s., Češka Republika	prašak za rasvor za injekciju/infu ziju	100 mg/1 bočica	1 bočica sa 100 g praška za rasvor za injekciju i infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7170/22	02.11.2023	01.11.2028

58	EXELON	N06DA03	rivastigmin	BIH-H-1830656-7	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapsula, tvrda	1,5 mg/1 kapsula	28 kapsula, tvrdih (2 PVC/Al blistera po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3310/22	06.11.2023	05.11.2028
59	EXELON	N06DA03	rivastigmin	BIH-H-9744265-7	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapsula, tvrda	3 mg/1 kapsula	28 kapsula, tvrdih (2 PVC/Al blistera po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3311/22	06.11.2023	05.11.2028
60	MEMOBLOC US	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-8110119-3	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4666/22	07.11.2023	06.11.2028
61	MEMOBLOC US	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-4383951-5	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4665/22	07.11.2023	06.11.2028
62	MEMOBLOC US	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-5322338-0	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4664/22	07.11.2023	06.11.2028

63	MEMOBLOC US	N06DX02	grinško bitoba, list	BIH-H-6478670-3	SANDOZ PHARMACEUTICA L.S.D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	100 filmom obloženi tableta (10 PP/Alu blištara po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-4663/22	07.11.2023	06.11.2028
64	OLYNTHA	R01AA07	ksimetazolin	BIH-H-4111638-5	FAMAR HEALTH CARE SERVICES MADRID, S.A.U., Španija	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL	plastična bočica sa odrujernim sistemom za raspršivanje sa 10 ml spreja za nos, otopine, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-617/22	07.11.2023	06.11.2028
65	XOLAIR	R03DX05	omalizumab	BIH-H-3485627-1	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	75 mg/0.5 mL	1 staklena napunjena šprica sa 0,5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZURp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-4658/22	07.11.2023	06.11.2028
66	XOLAIR	R03DX05	omalizumab	BIH-H-1255007-1	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	150 mg/1 mL	1 staklena napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZURp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-4659/22	07.11.2023	06.11.2028

67	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-0663821-8	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	647 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa 50 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10151/22	07.11.2023	06.11.2028
68	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-8587108-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	647 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa po 100 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10152/22	07.11.2023	06.11.2028
69	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-6787624-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	6 polipropilenskih bočica sa po 500 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10153/22	07.11.2023	06.11.2028
70	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-7519257-2	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa po 50 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10154/22	07.11.2023	06.11.2028
71	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-5008534-2	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica po 100 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10155/22	07.11.2023	06.11.2028

72	OMNIPACQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-5469582-6	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bova sa po 200 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10156/22	07.11.2023	06.11.2028
73	THIOGAMM A 600 Oral	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-4280050-9	WORWAG PHARMA GmbH & Co.KG, Njemačka	film tableta	600 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC-PVDC//Al blištera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4937/22	08.11.2023	07.11.2028
74	THIOGAMM A 600 Oral	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-9474284-1	WORWAG PHARMA GmbH & Co.KG, Njemačka	film tableta	600 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC//Al blištera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4936/22	08.11.2023	07.11.2028
75	DUTRYS	G04CB02	dutasterid	BIH-H-1511136-9	KRKA, tovarna Zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	kapusula, mekka	0,5 mg/1 kapusula	30 kapusula, mekih (2 PVC- PE-PVDC/Al blištera sa po 15 kapusula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4943/22	08.11.2023	07.11.2028
76	DEXOMEN 25	M01AE17	deksketoprofen	BIH-H-8732796-2	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	granule za oralnu otopinu	25 mg/1 kesa	10 kesica sa granulama za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-1808/22	08.11.2023	07.11.2028

77	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-8957861-4	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/AJ/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07.3-2-3876/22	08.11.2023	07.11.2028
78	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-6811453-5	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/AJ/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07.3-2-3877/22	08.11.2023	07.11.2028
79	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-2574094-8	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/AJ/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07.3-2-3875/22	08.11.2023	07.11.2028
80	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-5283624-9	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/AJ/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07.3-2-3874/22	08.11.2023	07.11.2028
81	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-0550235-7	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/AJ/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07.3-2-3873/22	08.11.2023	07.11.2028

82	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-7313864-4	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	60 mg/1 tableta	14 filrnorn obloženi tableta (2 OPA/A/PVC/A1 blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3872/22	08.11.2023	07.11.2028
83	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-7015507-3	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	30 mg/1 tableta	28 filrnorn obloženi tableta (4 OPA/A/PVC/A1 blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3870/22	08.11.2023	07.11.2028
84	ETOXIB	M01AH05	etonikoksib	BIH-H-0796615-4	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	30 mg/1 tableta	14 filrnorn obloženi tableta (2 OPA/A/PVC/A1 blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3871/22	08.11.2023	07.11.2028
85	KLOMID	A03FA01	metoklopramid	BIH-H-5167549-9	ZADA Pharmaceuticals d.o.o., Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	40 tableta (4 PVC/PVDC//A1 blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4489/22	09.11.2023	08.11.2028
86	RINOBACT	R01AB06	ksilometazolin, lizozim	BIH-H-6069622-9	BOSNALLJEK d.d., Bosna i Hercegovina	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-3907/22	09.11.2023	08.11.2028

87	RINOBACT P	R01AB06	ksilometazolin, lizozin	BIH-H-3537089-4	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-3908/22	09.11.2023	08.11.2028
88	CLARISCAN	V08CA02	gadoterična kiselina	BIH-H-6130029-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	0,5 mmol/1 mL	10 napunjenih injekcionih štrcaljki sa po 10 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2633/23	09.11.2023	08.11.2028
89	CLARISCAN	V08CA02	gadoterična kiselina	BIH-H-9468360-0	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 20 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2632/23	09.11.2023	08.11.2028
90	CLARISCAN	V08CA02	gadoterična kiselina	BIH-H-9663719-6	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 15 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2631/23	09.11.2023	08.11.2028
91	CLARISCAN	V08CA02	gadoterična kiselina	BIH-H-1614994-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 10 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2630/23	09.11.2023	08.11.2028

92	ANASTRAZE	L02BG03	anastrozol	BIH-H-2094863-6	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D D, Slovenija	filmom obložena tableta	1 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 Al/PVC blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3326/22	10.11.2023	09.11.2028
93	AROMASIN	L02BG06	eksarnestan	BIH-H-2260035-5	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg	obložena tableta	25 mg/1 tableta	30 obloženih tableta (2 Al- PVC/PVC- PVC blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-1728/22	10.11.2023	09.11.2028
94	OPERIL	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-0033647-5	LEK farmacevtska družba d. d., Slovenija	sprej za nos, rastvor	0.5 mg/1 mL	1 PE bočica sa 10 mL spreja za nos, rastvor, u kutiji	BERp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4661/22	10.11.2023	09.11.2028
95	OPERIL P	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-6946442-4	LEK farmacevtska družba d. d., Slovenija	sprej za nos, rastvor	0.25 mg/1 mL	1 PE bočica sa 10 mL spreja za nos, rastvor, u kutiji	BERp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4660/22	10.11.2023	09.11.2028
96	VAXIGRIP TETRA	J07BB02	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	BIH-H-9118652-3	SANOFLI PASTEUR, Francuska	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	10 napunjenih staklenih šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7793/22	13.11.2023	12.11.2028
97	VAXIGRIP TETRA	J07BB02	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	BIH-H-2856942-2	SANOFLI PASTEUR, Francuska	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	1 napunjena staklena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7792/22	13.11.2023	12.11.2028

98	DUOTRAV	S01ED51	timolol, travoprost	BIH-H-6137228-0	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapli za oko, otopina	40 µg/1 mL+ 5 mg/1 mL	1. polipropilenska bočica (PP) sa 2,5 ml kapli za oko, otopine sa kapaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-5034/22	13.11.2023	12.11.2028
99	UNIFLOX 0,3%	S03AA	ofloksacin	BIH-H-2805403-2	UNIMED PHARMA spol. s r.o., Slovačka	kapli za uši/odi, rastvor	3 mg/1 mL	LDPE bočica sa 10 ml kapli za uši/odi, rastvora i kapaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4968/22	13.11.2023	12.11.2028
100	OXYCORT	D07CA01	hidrokortizon, okstetraciklin	BIH-H-9420091-6	TARCHOMIŃSKIE ZAKŁADY FARMACEUTYCZ NE „POLFA” SPÓŁKA AKCYJNA, Poljska	sprej za kožu, suspenzija	9,3 mg/1 g+ 3,1 mg/1 g	32,25 g spreja za kožu, suspenzije u aluminijskom spremniku pod pritisakom s rasprivačem i PP zatvaračem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6518/22	14.11.2023	13.11.2028
101	PRAZEPAM HEMOFARM	N05BA11	prazepam	BIH-H-7850455-5	HEMOFARM proizvođnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	20 tableta (2 PVC/Al - blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6127/22	15.11.2023	14.11.2028
102	MONOPIN	C08CA09	lacidipin	BIH-H-6083211-2	PLIVA HRVATSKA d.o.o., Hrvatska	filmom obložena tableta	4 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 OPA/Al/PVC/Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6683/22	23.11.2023	22.11.2028

103	VELCADE	L01XG01	bortezomib	BIH-H-5325140-0	JANSSEN PHARMACEUTICA N.V., Belgija	prašak za rastvor za injekciju	3,5 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za otopinu za injekciju u providnom blister pakovanju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10597/21	23.11.2023	22.11.2028
104	DUOVIT	A11AA03	askorbinska kiselina, bakar, cijanokobalamin, cink, folna kiselina, fosfor, gvožđe (II)-hidrogenfosfat, fumarat, holokalciferol, kalcijum-kalcijum-kalcijum-pantotemat, magnezijum, mangan, molibden, nikotinamid, piridoksin, retinol, riboflavin, tiamin, vitamin E	BIH-H-2354940-2	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	obložena tableta	5000 i j./1 tableta+ 200 i j./1 tableta+ 60 mg/1 tableta+ 13 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta+ 0,4 mg/1 tableta+ 3 µg/1 tableta+ 20 mg/1 tableta+ 15 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta+ 3 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta+ 1,2 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 0,1 mg/1 tableta+ 12 mg/1 tableta	40 obloženih tableta (20 crvenih tableta i 20 vitaminisanih tableta u Al/ PVC/PVDC/PVC blisteru), u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-1689/22	24.11.2023	23.11.2028

105	DEPAKINE CHRONO 300	N03AG01	natrijum- valproat, valproinska kiselina	BIH-H-5838029-1	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	tableta s prilagođenim oslobađanje m	87 mg/1 tableta+ 199.8 mg/1 tableta	100 tableta sa prilagođenim oslobađanjem (2 polipropilenska spremnika (bočice) sa 50 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-8451/22	24.11.2023	23.11.2028
106	DEPAKINE CHRONO 500	N03AG01	natrijum- valproat, valproinska kiselina	BIH-H-3939440-3	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	tableta s prilagođenim oslobađanje m	145 mg/1 tableta+ 333 mg/1 tableta (bočica)	30 tableta sa prilagođenim oslobađanjem u spremniku polipropilenskom (bočica) polietilenskim zatvaračem, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-8452/22	24.11.2023	23.11.2028
107	SEROXAT	N06AB05	paroksetin	BIH-H-0329548-7	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	20 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 PVC/Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2045/22	24.11.2023	23.11.2028
108	SULIQUA	A10AE54	insulin glargin, liksisenaoid	BIH-H-0574826-7	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 ml+ 33 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7874/22	27.11.2023	26.11.2028
109	SULIQUA	A10AE54	insulin glargin, liksisenaoid	BIH-H-4574747-8	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 ml+ 50 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7875/22	27.11.2023	26.11.2028

110	INAKLOFEN	M01AB05	diklofenak	BIH-H-6094740-8	KRKA, tovarna zdravil, d.d, Novo Mesto, Slovenija	otopina za injekciju	75 mg/3 mL	5 staklenih ampula po 3 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-494/22	27.11.2023	26.11.2028
111	FLUNISAN	N06AB03	fluksetin	BIH-H-6916949-9	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	20 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al - blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljeckarski recept	04-07.3-2-7194/22	28.11.2023	27.11.2028
112	Gadovist 1,0 mmol/ml otopina za injekciju	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-0241740-9	BAYER AKTIENGESELLSC HAFT, Njemačka	otopina za injekciju	604.72 mg/1 mL	1 bočica sa 7,5 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-5167/22	28.11.2023	27.11.2028
113	Gadovist 1,0 mmol/ml otopina za injekciju	V08CA09	gadobutrol	BIH-H-6316641-0	BAYER AKTIENGESELLSC HAFT, Njemačka	otopina za injekciju	604.72 mg/1 mL	1 bočica sa 15 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-5168/22	28.11.2023	27.11.2028

114	KABIVEN PERIPHERAL 1000kcal	B05BA10	aminokiseline, masti, glukoza	EUH-H-6998477-6	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftvägen 1, Kungälv 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 16 g/1000 mL+ 22,3 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 4,5 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 1,9 g/1000 mL+ 0,23 g/1000 mL+ 7,3 g/1000 mL+ 0,74 g/1000 mL+ 5,04 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 5,97 g/1000 mL+ 4,9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL	4 vrećice po 1440 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po tri odjeljka), u kutiji tercijarnog nivoa	04-073-2-8926/22	29.11.2023	28.11.2028
-----	-----------------------------------	---------	----------------------------------	-----------------	--	-------------------------	---	---	------------------	------------	------------

115	KABIVEN PERIPHERAL 1400Kcal	BO5BA10	aminokiseline, masti, glukoza	BIH-H-6700071-4	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftwägen 1, Kungsängen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 4,5	4 vrećice po 1920 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po 3 odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8927/22	29.11.2023	28.11.2028
116	KAEIVEN PERIPHERAL 1700Kcal	BO5BA10	aminokiseline, masti, glukoza	BIH-H-3502748-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftwägen 1, Kungsängen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 22,3 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 8/1000 mL+ 3 vrećice po 2400 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po 3 odjeljka), u kutiji	3 vrećice po 2400 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po 3 odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8928/22	29.11.2023	28.11.2028

117	TENLOP	C09CA01	losartan	BIH-H-6218132-4	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	film tableta	50 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-1719/22	29.11.2023	28.11.2028
118	MEROPENE M APTAPHARM A	J01DH02	meropenem	BIH-H-265289-1	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1000 mg/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7243/22	29.11.2023	28.11.2028
119	MEROPENE M APTAPHARM A	J01DH02	meropenem	BIH-H-6709433-5	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7244/22	29.11.2023	28.11.2028
120	Imipenem/cilas tatin AptaPharma	J01DH51	cilastatin, imipenem	BIH-H-224239-0	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6064/22	29.11.2023	28.11.2028

121	ERTAPENEM A 121.APTAPHARM A	J01DH03	ertapenem	BIH-H-0100000-9	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	1 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u izdaje uz jekarski ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10494/22	30.11.2023	29.11.2028
122	AGLIKEM A10BA02	A10BA02	metformin	BIH-H-3949291-6	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	500 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVdC/Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz jekarski recept	04-07.3-2-7167/22	01.12.2023	30.11.2028
123	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-5487730-5	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz jekarski recept	04-07.3-2-4088/22	04.12.2023	03.12.2028
124	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-6018516-4	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC- Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz jekarski recept	04-07.3-2-4086/22	04.12.2023	03.12.2028
125	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-0383686-0	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz jekarski recept	04-07.3-2-4087/22	04.12.2023	03.12.2028
126	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-5132760-1	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz jekarski recept	04-07.3-2-4089/22	04.12.2023	03.12.2028

127	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-3313006-1	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVAc-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljetarski recept	04-07.3-2-4090/22	04.12.2023	03.12.2028
128	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-9247588-7	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVAc blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljetarski recept	04-07.3-2-4091/22	04.12.2023	03.12.2028
129	UNICLOPHE N 0,1%	S01BC03	diklofenak	BIH-H-3421716-4	UNIMED PHARMA spol. s r.o., Slovačka	kapji za oči, rastvor	1 mg/1 mL	1 LDPE bočica sa 10 ml rastvora, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljetarski recept	04-07.3-2-5404/22	04.12.2023	03.12.2028
130	AMINOVEN 10%	B05BA01	alanin, arginin, fenilalanin, glicin, histidin, izoleucin, leucin, lizin, metionin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin	BIH-H-0037768-2	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za infuziju	5 g/1000 mL+ 4,7 g/1000 mL+ 6,6 g/1000 mL+ 4,3 g/1000 mL+ 5,1 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 2 g/1000 mL+ 6,2 g/1000 mL+ 12 g/1000 mL+ 3 g/1000 mL+ 14 g/1000 mL+ 11 g/1000 mL+ 11,2 g/1000 mL+ 6,5 g/1000 mL+ 0,4 g/1000 mL+ 1 g/1000 mL	10 staklenih boca sa po 500 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6977/22	05.12.2023	04.12.2028

131	METRONIDA ZOL Presentius	J01XD01	metronidazol	BIH-H-0607514-6	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	otopina za infuziju	500 mg/100 mL	10 staklenih bočica po 100 ml otopine za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-5266/23	05.12.2023	04.12.2028
132	OCTAPLEX 500 IU	B02ED01	faktor koagulacije II, humani, faktor koagulacije IX, faktor koagulacije VII, humani, faktor koagulacije X, humani, protein c, protein s	BIH-H-0422792-8	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	prašak i rastvarač za rastvor za infuziju	25 i.j./1 mL+ 9 i.j./1 mL - 24 i.j./1 mL+ 18 i.j./1 mL 30 i.j./1 mL+ 13 i.j./1 mL - 31 i.j./1 mL+ 12 i.j./1 mL - 32 i.j./1 mL+ 14 i.j./1 mL - 38 i.j./1 mL	1 staklena bočica sa praškom, 1 staklena bočica sa rastvaračem, 1 set za prijenos Nextaro, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3342/23	06.12.2023	05.10.2028
133	PANKLAV	J01CR02	amoksisilin, klavulanska kiselina	BIH-H-7226419-7	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	prašak za oralnu suspenciju	125 mg/5 mL+ 31.25 mg/5 mL	1 staklena bočica sa 11,5 g praška za pripremu 100 ml oralne suspencije, u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6575/22	07.12.2023	06.12.2028

134	PANKLAV forte	J01CR02	amoksisiclin, klavulanska kiselina	BIH-H-8140410-5	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	prašak za oralnu suspenziju	250 mg/5 mL+ 62.5 mg/5 mL	1 staklena bočica sa 16,5 g praška za pripremu 100 ml oralne suspenzije i mliječni kašikorn, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6576/22	07.12.2023	06.12.2028
135	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-2211654-1	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 50 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4224/23	07.12.2023	06.12.2028
136	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-5102339-9	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 100 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4225/23	07.12.2023	06.12.2028
137	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-4931230-6	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 200 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4226/23	07.12.2023	06.12.2028
138	BidkMAX	M02AA13	ibuprofen	BIH-H-1096773-2	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	gel	50 mg/1 g	aluminjska tuba sa 50g gela, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-6757/22	07.12.2023	06.12.2028
139	HERNOVIR	D06BB03	aciclovir	BIH-H-3565637-5	NOBEL PHARM SANAYI VE TICARET A.Ş., Istanbul	krem	50 mg/1 g	Al - tuba sa 10 g kreme, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6748/22	08.12.2023	07.12.2028

140	PELLMERA	L01BA04	penetretsed	BIH-H-5354266-2	SYNTHON B.V., Nizozemska	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za koncentrat za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6635/22	08.12.2023	07.12.2028
141	PELLMERA	L01BA04	penetretsed	BIH-H-2943826-8	SYNTHON B.V., Nizozemska	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6634/22	08.12.2023	07.12.2028
142	NAZOPASS	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-4485668-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	kapci za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	10 ml kapci za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-6758/22	08.12.2023	07.12.2028
143	NAZOPASS	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-3489989-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	kapci za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	10 ml kapci za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-6759/22	08.12.2023	07.12.2028
144	LANTUS	A10AE04	insulin glargin	BIH-H-2920854-5	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u patroni	3.6378 mg/1 mL	5 patrona po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-8371/22	11.12.2023	10.12.2028

145	AMINOSTERI L- N-HEFA 8%	glicin, L-alanin, L-arginin, L- fenilalanin, L- histidin, L- izoleucin, L- leucin, L-lizin, L-metionin, L- prolin, L-serin, L-treonin, L- triptofan, L- valin	BIH-H-0629152-8	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rasvot za infuziju	10,4 g/1000 mL+ 13,09 g/1000mL+ 6,88 g/1000 mL+ 1,1 g/1000mL+ 0,52 g/1000 mL+ 0,88 g/1000mL+ 4,4 g/1000 mL+ 0,7 g/1000 mL+ 10,08 g/1000 mL+ 10,72 g/1000 mL+ 2,8 g/1000 mL+ 5,82 g/1000 mL+ 4,64 g/1000 mL+ 5,73 g/1000 mL+ 2,24 g/1000 mL+ 4,421 g/1000 mL	10 staklenih boca sa 500 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6978/22	11.12.2023	10.12.2028
146	NINLARO	iksazomib	BIH-H-5500625-2	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	kapsula, brida	2,3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde (PVC-AL/AL) blister sa 1 kapsulom, u ovitku* - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6598/22	12.12.2023	11.12.2028

147	NINLARO	L01XG03	ikszomib	BIH-H-2534690-0	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	kapusla, tvrda	3 mg/1 kapusla	3 kapsule, tvrde (PVC-Al/Al blister sa 1 kapuslom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6597/22	12.12.2023	11.12.2028
148	NINLARO	L01XG03	ikszomib	BIH-H-7818136-1	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	kapusla, tvrda	4 mg/1 kapusla	3 kapsule, tvrde (PVC-Al/Al blister sa 1 kapuslom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6596/22	12.12.2023	11.12.2028
149	LIFTA	G04BE08	tadalafil	BIH-H-1508395-8	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PVDC-Alu blistera sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6745/22	18.12.2023	17.12.2028
150	LIFTA	G04BE08	tadalafil	BIH-H-5298098-0	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	14 film tableta (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6744/22	18.12.2023	17.12.2028

151	LIFTA	G04BE08	tadalafil	BIH-H-5687930-9	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	20 mg/1 tableta	2 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 2 film tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6746/22	18.12.2023	17.12.2028
152	LIFTA	G04BE08	tadalafil	BIH-H-6898774-3	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	20 mg/1 tableta	4 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 4 film tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6747/22	18.12.2023	17.12.2028
153	Impenem/Cila 500 mg/500 mg	J01DH51	cilastatin, imipenem	BIH-H-8758977-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica zapremine 20 ml sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4757/23	18.12.2023	17.12.2028
154	RENNIE	A02AD01	kalcijum karbonat, magnezijum karbonat, teški	BIH-H-2427009-7	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka	tableta za žvakanje	680 mg/1 tableta+ 80 mg/1 tableta	24 tablete za žvakanje (2 PVC/Al blistera po 12 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-5003/22	21.12.2023	20.12.2028
155	KAMFART	M02AC	benzil- nikotinat, karnfor, mentol, metil-salicilat	BIH-H-0094206-3	BOSNALLJEK d.d., Bosna i Hercegovina	krem	20 mg/1 g+ 10 mg/1 g+ 10 mg/1 g+ 10 mg/1 g	Al - tuba sa 40 g kreme, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-1721/22	21.12.2023	20.12.2028

156	ARIXTRA	E01AX05	fondaparinux	BIH-H-4929722-9	BGP PRODUCTS OPERATIONS GrnbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	2,5 mg/0,5 mL	10 napunjenih šprica po 0,5 mL rastvora, u kutiji	ZORP - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja.	04-07-3-2-5801/22	25.12.2023	24.12.2028
157	ERLOTINIB TEVA	L01EB02	erlotinib	BIH-H-4604227-3	TEVA PHARMACEUTICA LS EUROPE B.V., Nizozemska	film tableta	150 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	ZURP - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog	04-07-3-2-6830/22	25.12.2023	24.12.2028
158	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-0694925-5	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	pjena za kožu	7,5 g/100 mL	500 ml pjene za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom	BRP - Lijek se izdaje bez ljeakarskog recepta	04-07-3-2-10632/22	26.12.2023	25.12.2028
159	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-7461528-2	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	rastvor za kožu	10 g/100 mL	100 ml rastvora za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom, u kutiji	BRP - Lijek se izdaje bez ljeakarskog recepta	04-07-3-2-11543/22	26.12.2023	25.12.2028

160	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-2487654-9	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	rastvor za kožu	10 g/100 mL	500 ml rastvora za kožu u polipropilnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-11542/22	26.12.2023	25.12.2028
161	POLGYL	J01XD01	metronidazol	BIH-H-0415506-5	POLIFARMA ILAC SAN VE TIC A.S., Turska	rastvor za infuziju	500 mg/100 mL	1 polipropilenska vrecica sa 100 ml rastvora za infuziju, posebno upakovana u zabrvorenu, prozirnu, zaštitnu vanjsku LHDFE plastičnu vrećicu (*twinbox*)	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-9850/22	26.12.2023	25.12.2028
162	CENOMAR	J01MA14	moksifloksacin	BIH-H-5671592-9	HEMOPARM proizvođa farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	rastvor za infuziju	400 mg/250 mL	1 staklena boca sa 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3347/23	27.12.2023	26.12.2028
163	AEROGAL	R06AX27	desloratadin	BIH-H-9545241-7	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	film tableta	5 mg/1 tableta	10 film tableta (1 Alu/PVC-PVC blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-9590/22	27.12.2023	26.12.2028
164	AEROGAL	R06AX27	desloratadin	BIH-H-6747538-2	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	sirup	0,5 mg/1 mL	1 staklena boca sa zatvaračem od polietilena sa 60 ml sirupa, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-10706/22	27.12.2023	26.12.2028

165	NEXETIN	N06AX21	duloksetin	BIH-H-8219677-1	NOBELILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska, Ulkar Kimya Sanayi Ve Ticaret A.S. Gazi Osman Pasa Mah. COSE Fatih Bulvarı No.9 Cekirkoz, Tekirdag 59500, Turska	gastrorezi- stivna kapsula, tvrdi	20 mg/1 kapsula	28 gastrorezi- stivnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC- Al bistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6208/22	28.12.2023	27.12.2028
166	NEXETIN	N06AX21	duloksetin	BIH-H-2923957-5	NOBELILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska, Ulkar Kimya Sanayi Ve Ticaret A.S. Gazi Osman Pasa Mah. COSE Fatih Bulvarı No.9 Cekirkoz, Tekirdag 59500, Turska	gastrorezi- stivna kapsula, tvrdi	40 mg/1 kapsula	28 gastrorezi- stivnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC- Al bistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6209/22	28.12.2023	27.12.2028
167	BRALTUS	R03BE04	tiotropijum- bromid	BIH-H-8961743-8	TEVA PHARMACEUTICA LS EUROPE E.V., Nizozemska	prašak za inhaliranje, tvrdi kapsula	10 µg/1 doza	30 kapsula u bočici i 1 inhalator Zorda, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6934/22	28.12.2023	27.12.2028

Укупан број лијекова којима је извршена обнова дозволе за стављање лијека у промет у Босни и Херцеговини од 01.октобра до 31. децембра 2023. године је 167.

Број 10-02.3-686/24
31. јануара 2024. године
Бања Лука

Директор
Прим. мр фарм. Наташа Грубиша

Na osnovu člana 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK LJJEKOVA KOJIMA JE IZDATA DOZVOLA (U OBNOVLJENOM POSTUPKU) ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

U periodu od 01. oktobra do 31. decembra 2023. godine izdate su Dozvole za obnovu dozvole u Registru sljedećih lijekova:

№	Ime lijeka	ATC	INN	JML	Proizvođač	Oblik	Jakina	Pakovanje	Način izdavanja	Broj dozvole	Datum rješavanja	Važi do
1	FORDEX	A10BA02	metformin	BIH-H-0029688-2	BOSNALLEK d. d., Bosna i Hercegovina	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (6 FVC/AI blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-1718/22	02.10.2023	01.10.2028
2	MIRAPEXIN	N04BC05	pramipeksol	BIH-H-1730313-7	INGELHEIM RCV GmbH & amp; Co.KG, Austrija	tableta	0,18 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/AI/FVC/AI - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-4036/22	02.10.2023	01.10.2028
3	MIRAPEXIN	N04BC05	pramipeksol	BIH-H-258219-3	INGELHEIM RCV GmbH & amp; Co.KG, Austrija	tableta	0,7 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/AI/FVC/AI - blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-4037/22	02.10.2023	01.10.2028
4	OLFREX	N05AH03	olanzapin	BIH-H-2556606-1	NOBEL TLAC SANAVI VE TUCARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 AI/AI - blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-3884/22	02.10.2023	01.10.2028
5	OLFREX	N05AH03	olanzapin	BIH-H-650046-2	NOBEL TLAC SANAVI VE TUCARET A.S., Turska	film tableta	10 mg/1 tableta	28 film tableta (2 AI/AI blistera po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-3885/22	02.10.2023	01.10.2028
6	NITROGLICEROL	C01DA02	gliceril trinitrat	BIH-H-0828248-9	BOSNALLEK d. d., Bosna i Hercegovina	kapsula s produženim oslobađanjem, tvrda	2,5 mg/1 kapsula	20 kapsula sa produženim oslobađanjem, tvrdih (2 FVC/AI blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-3909/22	03.10.2023	02.10.2028
7	FINASTERID HEMOFARM	G04CE01	finasterid	BIH-H-6997310-6	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	5 mg/1 tableta	30 film tableta (3 AI/FVC blistera po 10 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept.	04-07-3-2-4511/22	03.10.2023	02.10.2028

8	COMBIVIT	J05AR01	lamivudin, zidovudin	BIH-H-0017770-8	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta+ 300 mg/1 tableta	60 filmom obloženih tableta (6 neprozirnih PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-2068/22	03.10.2023	02.10.2028
9	VENTOR	M01AX17	nimesulid	BIH-H-7285645-5	REPLEK FARM DOEL-SKOPIJE, Republika Severna Makedonija	tableta	100 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4723/22	03.10.2023	02.10.2028
10	PROTAMIN SULFAT GALENIKA	V03AB14	protamin	BIH-H-2582508-9	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	rastvor za injekciju	50 mg/5 mL	5 staklenih ampula po 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-6677/22	03.10.2023	02.10.2028
11	MILGAMMA 100	A11DB	benfotiamin, piridoksin	BIH-H-8419610-8	WORWAG PHARMA GmbH & amp, Co.KG, Njemačka	obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	30 obloženih tableta (2 PVC/PVDC/Al - blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4939/22	04.10.2023	03.10.2028
12	MILGAMMA 100	A11DB	benfotiamin, piridoksin	BIH-H-0476480-0	WORWAG PHARMA GmbH & amp, Co.KG, Njemačka	obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	60 obloženih tableta (4 PVC/PVDC/Al - blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4939/22	04.10.2023	03.10.2028
13	ITOMED	A03FA07	itoprid	BIH-H-0446890-6	PRO.MED. CS Praha a.s., Češka Republika	film tableta	50 mg/1 tableta	40 film tableta (2 PVC/PV4C/Al blistera po 20 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3894/22	05.10.2023	04.10.2028
14	ITOMED	A03FA07	itoprid	BIH-H-5203808-1	PRO.MED. CS Praha a.s., Češka Republika	film tableta	50 mg/1 tableta	20 film tableta (1 PVC/PV4C/Al blister sa 20 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-12-3895/22	05.10.2023	04.10.2028
15	MILGAMMA N	A11DB	cijanokobalamin, piridoksin, tiamin	BIH-H-4594959-3	WORWAG PHARMA GmbH & amp, Co.KG, Njemačka	rastvor za injekciju	100 mg/2 mL+ 100 mg/2 mL+ 1 mg/2 mL	5 ampula sa po 2 mL rastvora za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4940/22	05.10.2023	04.10.2028
16	EPCLUSA	J05AP55	sofosbuvir, velpatasvir	BIH-H-6251789-8	GILEAD SCIENCES IRELAND UC, Irska	film tableta	400 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	1 HDPE bočica sa 28 film tableta, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-7752/22	05.10.2023	04.10.2028

17	LYSOBACT P SPRAY s aromom banane	E02AA20	lizozim, piridoksin	BIH-H-0765225-1	B OSNALLJEK d.d., Bosna i Hercegovina	Sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smeđoj staklenoj bočici, u kutiji	B Rp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07-3-2-4873/22	05.10.2023	04.10.2028
18	RESEPEKT	E01AC04	klopidogrel	BIH-H-3658073-3	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	75 mg/1 tableta	28 film tableta (2 OPA-AL-PVC blistera po 14 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liješkarski recept	04-07-3-2-4470/22	06.10.2023	05.10.2028
19	DARZALEX	L01FC01	daratumumab	BIH-H-9980666-7	JANSEN - CILAG Kft, Mađarska	Koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/5 mL	1 staklena bočica od 5 mL, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4792/22	06.10.2023	05.10.2028
20	DARZALEX	L01FC01	daratumumab	BIH-H-7371952-2	JANSEN - CILAG Kft, Mađarska	Koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/20 mL	1 staklena bočica od 20 mL, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4791/22	06.10.2023	05.10.2028
21	RHINOSTOPHOT	E01BA52	paracetamol, pseudoeftirin	BIH-H-3625993-6	B OSNALLJEK d.d., Bosna i Hercegovina	granule za oralnu otopinu	500 mg/1 vrećica+ 60 mg/1 vrećica	8 vrećica sa po 1,5 g granula za oralnu otopinu, u kutiji	B Rp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07-3-2-3910/22	09.10.2023	08.10.2028
22	HUMAN ALBUMIN 200g/ml TAKEDA	E05AA01	albumin	BIH-H-1547210-0	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, (Ireland Branch), Irska, Takeda Manufacturing Sp A Via G.B. Oliva, 2 56121 -Loc. Cospedaletto, Pisa, Italy	rastvor za infuziju	200 g/1000 mL	1 staklena bočica sa 50 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-8238/22	10.10.2023	09.10.2028

23	HUMAN ALBUMIN 200g/l TAKEDA.	B05AA01	albumin	BIH-H-2540805-5	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, (Ireland Branch), Irška, Takeda Manufacturing S.p.A. Via G.B. Oliva, 2 56121 -Loc. Ospedaletto, Pisa, Italy	rasvor za infuziju	200 g/1000 mL	1 staklena bočica sa 100 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-8239/22	10.10.2023	09.10.2028
24	PRESSING	R06AX13	loratadin	BIH-H-6629456-4	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al.-blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-5658/22	10.10.2023	09.10.2028
25	SALAZOPYRIN EN	A07EC01	sulfasalazin	BIH-H-3617671-4	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg, Receptarm Uppsala AB Rapsгатan 23 D SE-751 82 Uppsala, Sweden, Švedska	gastrorezistentni na tableta	500 mg/1 tableta	100 gastrorezistentnih tableta (1 HD polietilen bočica), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje uz liješkarski recept	04-07.3-2-3537/22	11.10.2023	10.10.2028
26	PRESSING	R06AX13	loratadin	BIH-H-0172756-6	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	sirup	5 mg/5 mL	staklena boca sa 120 mL sirupa i plastičnom kašičicom od 5 ml, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-5659/22	11.10.2023	10.10.2028
27	SILDENA	G04BE03	sildenafil	BIH-H-7547545-3	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	25 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVCPVDC-Al blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje uz liješkarski recept	04-07.3-2-5128/22	12.10.2023	11.10.2028

28	SILDENA	G04BE03	sildenafil	BIH-H-8239329-2	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	50 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-5129/22	12. 10. 2023	11. 10. 2028
29	SILDENA	G04BE03	sildenafil	BIH-H-9046706-9	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	film tableta	100 mg/1 tableta	1 film tableta (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-5130/22	12. 10. 2023	11. 10. 2028
30	VENTOLIN	R03AC02	sabutamol	BIH-H-5248754-0	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	rastvor za raspršivanje	5 mg/1 mL	1 bočica sa 20 ml rastvora za raspršivanje, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-2911/22	12. 10. 2023	11. 10. 2028
31	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-5380516-1	KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo Mesto, Slovenija	tableta	1000 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-4945/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028
32	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-6333057-1	KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo Mesto, Slovenija	tableta	1000 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-4946/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028
33	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-0865795-8	KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	60 tableta (4 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez lijecarskog recepta	04-07-3-2-4944/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028
34	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-7056986-8	KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	30 tableta (2 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta) u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez lijecarskog recepta	04-07-3-2-4948/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028
35	FLEBAVEN	C05CA03	diosmin	BIH-H-9832598-5	KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	90 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez lijecarskog recepta	04-07-3-2-4947/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028
36	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-2535034-4	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	granule za oralnu suspenziju	125 mg/5 mL	1 staklena boca sa 100 mL oralne suspenzije sa plastičnom odmjerneom čašicom i kašikom u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-2903/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028
37	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-1473239-2	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	granule za oralnu suspenziju	125 mg/5 mL	1 staklena boca sa 50 ml oralne suspenzije sa plastičnom odmjerneom čašicom i dozornom kašikom u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz lijecarski recept	04-07-3-2-2904/22	16. 10. 2023	15. 10. 2028

38	DECAPEPTYL	L02AE04	triptorelin	BIH-H-8441199-5	FERRING PHARMACEUTICA LS BV, Nizozemska	drogna za injekciju	0,1 mg/1 mL	7 šprica sa po 1 mL otopine za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-384722	17.10.2023	16.10.2028
39	DECAPEPTYL DEPOT	L02AE04	triptorelin	BIH-H-9212663-4	FERRING PHARMACEUTICA LS BV, Nizozemska	prašak i otapalo za suspenziju za injekciju	3,75 mg/1 mL	1 šprica sa 172 mg mikrokapsula praška i 1 šprica sa 1 mL otapala za suspenziju za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-383822	17.10.2023	16.10.2028
40	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-4741790-5	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	125 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister), u kutiji	Rp – Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07.3-2-290522	18.10.2023	17.10.2028
41	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-98444876-6	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp – Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07.3-2-290622	18.10.2023	17.10.2028
42	ZINNAT	J01DC02	cefuroksim	BIH-H-4143104-6	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	10 filmom obloženih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp – Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07.3-2-290722	18.10.2023	17.10.2028
43	SERETIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-6371815-3	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prašak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 100 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjerčernom doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp – Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07.3-2-290022	18.10.2023	17.10.2028
44	SERETIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-0016163-8	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prašak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 250 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjerčernom doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp – Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07.3-2-290122	18.10.2023	17.10.2028
45	SERETIDE Diskus	R03AK06	flutikazon, salmeterol	BIH-H-7343252-9	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	prašak za inhaliranje	50 µg/1 doza+ 500 µg/1 doza	1 plastični dozator (diskus) sa mjerčernom doza sa blister trakom sa 60 pojedinačnih doza praška za inhaliranje, u kutiji	Rp – Lijek se izdaje uz liječarski recept	04-07.3-2-290222	18.10.2023	17.10.2028

46	ALDACTONE	C03DA01	spironolakton	BIH-H-3560072-5	KERN PHARMA S.L., Španija	obložena tableta	50 mg/1 tableta	20 obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-2593/22	23.10.2023	22.10.2028
47	TREVICTA	N05AX13	palipendon	BIH-H-0818593-7	JANSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	263 mg/1.315 mL	1.315 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi	04-07.3-2-8346/22	24.10.2023	23.10.2028
48	TREVICTA	N05AX13	palipendon	BIH-H-6917026-3	JANSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	350 mg/1.75 mL	1.750 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi	04-07.3-2-8347/22	24.10.2023	23.10.2028
49	TREVICTA	N05AX13	palipendon	BIH-H-3809517-2	JANSEN-CILAG Kft., Mađarska	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	525 mg/2.625 mL	2.625 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi	04-07.3-2-8348/22	24.10.2023	23.10.2028
50	BEMANOX	S01EA05	brimonidin	BIH-H-0994956-6	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	kapi za oko, otopina	2 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, otopine (1 plastična bočica sa umeškom za kapanje i plastičnim zatvaračem), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3888/22	24.10.2023	23.10.2028
51	NEXAVAR	L01EX02	sorafenib	BIH-H-6695608-4	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka	film tableta	200 mg/1 tableta	112 film tableta (4 PE/Al blistera po 28 tableta), u kutiji	Zdravstvenoj ustanovi ili tercijarnog nivoa, izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-5169/22	25.10.2023	24.10.2028

52	NEODOLPASSE	M01AB55	diklofenak, ortenadrin	BIH-H-0875166-7	FRENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za infuziju	75 mg/250 mL+ 30 mg/250 mL	10 staklenih boca sa po 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6901/22	31.10.2023	30.10.2028
53	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-8739476-2	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta	28 sublingvalnih tableta (4 PVC/Al - blistera po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5816/22	31.10.2023	30.10.2028
54	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-1225955-2	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta+ 0,5 mg/1 tableta	28 sublingvalnih tableta (4 PVC/Al - blistera po 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5814/22	31.10.2023	30.10.2028
55	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-6705373-4	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/Al - blister) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5815/22	31.10.2023	30.10.2028
56	SUBOXONE	N07BC51	buprenorfin, nalokson	BIH-H-4038402-4	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta+ 0,5 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/Al - blister sa 7 tableta) u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-5813/22	31.10.2023	30.10.2028
57	SUXAMETHONIUM CHLORID VUAB 100 mg	M03AB01	suksametonijum	BIH-H-0463201-2	VUAB Pharma a.s., Češka Republika	prašak za rastvor za injekciju/intruziju	100 mg/1 bočica	1 bočica sa 100 g praška za rastvor za injekciju i infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7170/22	02.11.2023	01.11.2028
58	EXELON	N06DA03	rvastigmin	BIH-H-1830656-7	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapsula, tvrda	1,5 mg/1 kapsula	28 kapsula, tvrdih (2 PVC/Al - blistera po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3310/22	06.11.2023	05.11.2028
59	EXELON	N06DA03	rvastigmin	BIH-H-9744265-7	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapsula, tvrda	3 mg/1 kapsula	28 kapsula, tvrdih (2 PVC/Al - blistera po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3311/22	06.11.2023	05.11.2028
60	MEMOBLOCUS	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-8110119-3	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4666/22	07.11.2023	06.11.2028

61	MEMOBLOCUS	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-4383951-5	SANDOZ PHARMACEUTICA, L.S.D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4665/22	07.11.2023	06.11.2028
62	MEMOBLOCUS	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-5322338-0	SANDOZ PHARMACEUTICA, L.S.D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4664/22	07.11.2023	06.11.2028
63	MEMOBLOCUS	N06DX02	ginkgo biloba, list	BIH-H-6478670-3	SANDOZ PHARMACEUTICA, L.S.D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-4663/22	07.11.2023	06.11.2028
64	OLYNTH HA	R01AA07	ksilometazolin	BIH-H-4111658-5	FAMAR HEALTH CARE SERVICES MADRID, S.A.U., Španija	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL	plastična bočica sa odmjernim sistemom za raspršivanje sa 10 ml spreja za nos, otopine, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-617/22	07.11.2023	06.11.2028
65	XOLAIR	R03DX05	omalizumab	BIH-H-3485627-1	NOVARTIS PHARMA Services A.G., Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	75 mg/0.5 mL	1 staklena napunjena šprica sa 0.5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka terapije	04-07.3-2-4658/22	07.11.2023	06.11.2028

66	XOLAIR	R03DX05	omalizumab	BIH-H-1255007-1	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	150 mg/1 mL	1 staklena napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Zovrap - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izdaje uz recept za potrebe nastavka obolavanja	04-07.3-2-4659/22	07.11.2023	06.11.2028
67	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-0663821-8	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	647 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa 50 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10151/22	07.11.2023	06.11.2028
68	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-8587108-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	647 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa po 100 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10152/22	07.11.2023	06.11.2028
69	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-6787624-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	6 polipropilenskih bočica sa po 500 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10153/22	07.11.2023	06.11.2028

70	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-7519257-2	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica sa po 50 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10154/22	07.11.2023	06.11.2028
71	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-5008534-2	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih bočica po 100 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10155/22	07.11.2023	06.11.2028
72	OMNIPAQUE	V08AB02	joheksol	BIH-H-5469582-6	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	755 mg/1 mL	10 polipropilenskih boca sa po 200 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10156/22	07.11.2023	06.11.2028
73	THIOGAMMA 600 Oral	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-4280050-9	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	film tableta	600 mg/1 tableta	60 film tableta (6 PVC-PVDC/Al bistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4937/22	08.11.2023	07.11.2028
74	THIOGAMMA 600 Oral	A16AX01	tioktinska kiselina	BIH-H-9474284-1	WORWAG PHARMA GmbH & amp; Co.KG, Njemačka	film tableta	600 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al bistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4936/22	08.11.2023	07.11.2028
75	DUTRYS	G04CB02	dulastetrid	BIH-H-1511136-9	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	kapsula, meka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mekih (2 PVC-PE-PVDC/Al bistera sa po 15 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4943/22	08.11.2023	07.11.2028
76	DEXOMEN 25	M01AE17	deksketoprofen	BIH-H-8732796-2	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	granule za oralnu otopinu	25 mg/1 kesa	10 kesica sa granulama za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-1808/22	08.11.2023	07.11.2028
77	ETOXIB	M01AH05	etoniksib	BIH-H-8957861-4	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al bistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-3876/22	08.11.2023	07.11.2028

78	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-6811453-5	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	120 mg/1 tableta	28 filrnorn obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3877/22	08.11.2023	07.11.2028
79	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-2574094-8	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	90 mg/1 tableta	28 filrnorn obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3875/22	08.11.2023	07.11.2028
80	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-5283624-9	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	90 mg/1 tableta	14 filrnorn obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3874/22	08.11.2023	07.11.2028
81	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-0550235-7	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	60 mg/1 tableta	28 filrnorn obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3873/22	08.11.2023	07.11.2028
82	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-7313864-4	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	60 mg/1 tableta	14 filrnorn obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3872/22	08.11.2023	07.11.2028
83	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-7015507-3	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	30 mg/1 tableta	28 filrnorn obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3870/22	08.11.2023	07.11.2028
84	ETOXIB	M01AH05	etorikoksib	BIH-H-0796615-4	KKKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	filrnorn obložena tableta	30 mg/1 tableta	14 filrnorn obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-3871/22	08.11.2023	07.11.2028
85	KLONID	A03FA01	metoklopramid	BIH-H-5167549-9	ZADA Pharmaceuticals d.o.o., Bosnia i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	40 tableta (4 PVC/PVDC/Al blistera po 10 tableta) u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz ljetkarski recept	04-07.3-2-4489/22	09.11.2023	08.11.2028

86	RINOBACT	R.01AB.06	ksilometazolin, lizozim	BIH-H-6069622-9	BOSNALIJEK d.d., B.osna i Hercegovina	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	EBp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-3907/22	09.11.2023	08.11.2028
87	RINOBACT P	R.01AB.06	ksilometazolin, lizozim	BIH-H-3557089-4	BOSNALIJEK d.d., B.osna i Hercegovina	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	EBp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-3908/22	09.11.2023	08.11.2028
88	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-6130029-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju u napunjenoj štrcaljki	0,5 mmol/1 mL	10 napunjenih injekcionih štrcaljki sa po 10 ml otopine za injekciju u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2633/23	09.11.2023	08.11.2028
89	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-9468360-0	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 20 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2632/23	09.11.2023	08.11.2028
90	CLARISCAN	V08CA02	gadolonična kiselina	BIH-H-9663719-6	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 15 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-2631/23	09.11.2023	08.11.2028

91	CLARISCAN	V08CA02	egadoterična kiselina	BIH-H-1614994-1	GE HEALTHCARE AS, Norveška	otopina za injekciju	0,5 mmol/1 mL	10 staklenih bočica sa po 10 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-2630/23	09.11.2023	08.11.2028
92	ANASTRAZE	L02BG03	anastrozol	BIH-H-2094863-6	SANDOZ PHARMACEUTICA, LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	1 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 A/PVC blistera po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-3326/22	10.11.2023	09.11.2028
93	AROMASIN	L02BG06	eksarnestan	BIH-H-2260035-5	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg	obložena tableta	25 mg/1 tableta	30 obloženih tableta (2 Al-PVDC/PVC- PVDC blistera po 15 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-1728/22	10.11.2023	09.11.2028
94	OPERIL	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-0033647-5	LEK farmacevtska družba d.d., Slovenija	sprej za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	1 PE bočica sa 10 ml spreja za nos, rastvora, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4661/22	10.11.2023	09.11.2028
95	OPERIL P	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-6946442-4	LEK farmacevtska družba d.d., Slovenija	sprej za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	1 PE bočica sa 10 ml spreja za nos, rastvora, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-4660/22	10.11.2023	09.11.2028
96	VAXIGRIP TETRA	J07BE02	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	BIH-H-9118652-3	SANOPI PASTEUR, Francuska	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL	10 napunjenih staklenih šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-7793/22	13.11.2023	12.11.2028
97	VAXIGRIP TETRA	J07BE02	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	BIH-H-2856942-2	SANOPI PASTEUR, Francuska	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL+ 15 µg/0,5 mL	1 napunjena staklena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-7792/22	13.11.2023	12.11.2028

98	DUOTRAV	S01ED51	timolol, travoprost	BIH-H-6137228-0	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	kapli za oko, otopina	40 µg/1 mL+ 5 mg/1 mL	1 polipropilenska bočica (PP) sa 2,5 ml kapi za oko, otopine sa kapalnikom u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-2-5034/22	13.11.2023	12.11.2028
99	UNIFLOX 0,3%	S03AA	ofloksacin	BIH-H-2805403-2	UNIMED PHARMA spol. s.r.o., Slovačka	kapli za uši/ochi, rastvor	3 mg/1 mL	LDPE bočica sa 10 ml kapi za uši/ochi, rastvora i kapalnikom u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-2-4969/22	13.11.2023	12.11.2028
100	OXYCORT	D07CA01	hidrokortizon, oksitetraciklin	BIH-H-9420091-6	TARCHOMINSKIE ZAKLADY FARMACEUTYCZ NE „POLFA“ SPÓŁKA AKCYJNA, Poljska	sprej za kožu, suspencija	9,3 mg/1 g+ 3,1 mg/1 g	32,25 g spreja za kožu, suspencije u aluminijском spremniku pod pritisakom s raspršivačem i PP zatvaračem u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-2-6518/22	14.11.2023	13.11.2028
101	PRAZEPAM HEMOPARM	N05BA11	prazepam	BIH-H-7850455-5	HEMOPARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	10 mg/1 tableta	20 tableta (2 PVC/Al - blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-2-6127/22	15.11.2023	14.11.2028
102	MONOPTIN	C08CA09	lacidipin	BIH-H-6085211-2	PLIVA HRVATSKA d.o.o., Hrvatska	filmom obložena tableta	4 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta G OPA/Al/PVC//Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	Ep - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-2-6683/22	23.11.2023	22.11.2028
103	VELCADE	L01XG01	bortezomib	BIH-H-5325140-0	JANSEN PHARMACEUTICA N.V., Belgija	prahak za rastvor za injekciju	3,5 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za otopinu za injekciju u providnom blister pakovanju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10597/21	23.11.2023	22.11.2028

104	DUOVIT	A11AA03	askorbinska kiselina, bakar, cijanokobalamin , cink, folna kiselina, fosfor, gvožđe (II)- hidrat, holekalciferol, kalcijum- hidrogenfosfat, kalcijum- hidrogenfosfat, pantotenat, magnezijum, mangan, molibden, nikotinamid, piridoksin, retinol, riboflavin, tiamin, vitarin E	BIH-H-2354940-2	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	obložena tableta	5000 i.j./1 tableta+ 200 i.j./1 tableta+ 60 mg/1 tableta+ 13 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta+ 0.4 mg/1 tableta+ 3 µg/1 tableta+ 20 mg/1 tableta+ 15 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta+ 3 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta+ 2 mg/1 tableta+ 1.2 mg/1 tableta+ 1 mg/1 tableta+ 0.1 mg/1 tableta+ 12 mg/1 tableta	40 obloženih tableta (20 crvenih vitaminskih i 20 plavih mineralnih tableta u Al/ PVC/PVDC/PVC blisteru), u kutiji	04-07-3-2-1689/22	24.11.2023	23.11.2028	BP - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta
105	DEPAKINE CHRONO 300	N03AG01	natrijum- valproat, valproinska kiselina	BIH-H-5838029-1	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	tableta s priлагоđenim oslobađanjem	87 mg/1 tableta+ 199.8 mg/1 tableta	100 tableta sa priлагоđenim oslobađanjem (2 polipropilenska spremnika (bočice) sa 50 tableta), u kutiji	04-07-3-2-8451/22	24.11.2023	23.11.2028	RP - Lijek se izdaje uz liješkarski recept
106	DEPAKINE CHRONO 500	N03AG01	natrijum- valproat, valproinska kiselina	BIH-H-3939440-3	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	tableta s priлагоđenim oslobađanjem	145 mg/1 tableta+ 333 mg/1 tableta	30 tableta sa priлагоđenim oslobađanjem u sa polipropilenskom spremniku (bočica) polietilenskim zavrtačem, u kutiji	04-07-3-2-8452/22	24.11.2023	23.11.2028	RP - Lijek se izdaje uz liješkarski recept
107	SEROXAT	N06AB05	paroksetin	BIH-H-0329548-7	GLAXOSMITHKLIN E TRADING SERVICES LIMITED, Irska	filmom obložena tableta	20 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 PVC/Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	04-07-3-2-2045/22	24.11.2023	23.11.2028	RP - Lijek se izdaje uz liješkarski recept

108	SULIQUA		A10AE54	insulin glargin, liksisenatid	BIH-H-0574826-7	SANOPI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u napunjenom pernu	100 jedinica/1 mL+ 33 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-7874/22	27.11.2023	26.11.2028
109	SULIQUA		A10AE54	insulin glargin, liksisenatid	BIH-H-4574747-8	SANOPI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u napunjenom pernu	100 jedinica/1 mL+ 50 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-7875/22	27.11.2023	26.11.2028
110	NAKLOFEN		M01AB05	diklofenak	BIH-H-6094740-8	KRKA, tovarna zdravila, d.d., Novo Mesto, Slovenija	otopina za injekciju	75 mg/3 mL	5 staklenih ampula po 3 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4949/22	27.11.2023	26.11.2028
111	FLUNISAN		N06AB03	fluoksetin	BIH-H-6916949-9	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	tableta	20 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al - blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-7194/22	28.11.2023	27.11.2028
112	Gadovist 1,0 mmol/ml otopina za injekciju		V08CA09	gadobutrol	BIH-H-0241740-9	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka	otopina za injekciju	604.72 mg/1 mL	1 bočica sa 7,5 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-5167/22	28.11.2023	27.11.2028
113	Gadovist 1,0 mmol/ml otopina za injekciju		V08CA09	gadobutrol	BIH-H-6316641-0	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka	otopina za injekciju	604.72 mg/1 mL	1 bočica sa 15 ml otopine za injekciju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-5168/22	28.11.2023	27.11.2028

114	KABIVEN PERIPHERAL 1000 kcal	E05EA10	aminokiseline, masti, glukoza	BIH-H-6998477-6	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftvägen 1, Kungsängen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 16 g/1000 mL+ 22,3 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 4,5 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 1,9 g/1000 mL+ 0,23 g/1000 mL+ 7,3 g/1000 mL+ 0,74 g/1000 mL+ 5,04 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 5,97 g/1000	4 vrećice po 1440 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po tri odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi; sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07 3-2-8926/22	29.11.2023	28.11.2028
115	KABIVEN PERIPHERAL 1400 kcal	E03EA10	aminokiseline, masti, glukoza	BIH-H-6700071-4	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftvägen 1, Kungsängen 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 16 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 4,5 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 1,9 g/1000L+ 0,23 g/1000 mL+ 7,3 g/1000 mL+ 0,74 g/1000 mL+ 5,04 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 5,97 g/1000 mL+ 4,9 g/1000 mL	4 vrećice po 1920 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po 3 odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi; sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07 3-2-8927/22	29.11.2023	28.11.2028

116	KABIVEN 116PERIPHERAL 1700 kcal	B05BA10	aminokiseline, masti, glukoza	BIH-H-3502748-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija, Fresenius Kabi AB, Kraftvägen 1, Kungälv 196 37, Švedska	emulzija za infuziju	200 g/1000 mL+ 121 g/1000 mL+ 16 g/1000 mL+ 22,3 g/1000 mL+ 3,4 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 9 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 7,9 g/1000 mL+ 6,8 g/1000 mL+ 4,5 g/1000 mL+ 5,6 g/1000 mL+ 1,9 g/1000 mL+ 0,23 g/1000 mL+ 7,3 g/1000 mL+ 0,74 mg/1000 mL+ 5,04 g/1000 mL+ 1,6 g/1000 mL+ 5,97 g/1000 mL+ 4,9 g/1000 mL	3 vrećice po 2400 ml emulzije za infuziju (vrećice sa po 3 odjeljka), u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj usluzi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07 3-2-8928/22	29.11.2023	28.11.2028
117	TENLOP	C09CA01	losartan	BIH-H-6218132-4	BOSNALLJEK d.d, Bosna i Hercegovina	film tableta	50 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07 3-2-1719/22	29.11.2023	28.11.2028

118	MEROPEINEM APTAPHARMA	J01DH02	meropenem	BIH-H-2655289-1	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1000 mg/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7243/22	29.11.2023	28.11.2028
119	MEROPEINEM APTAPHARMA	J01DH02	meropenem	BIH-H-6709433-5	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-7244/22	29.11.2023	28.11.2028
120	Imipenem/cilastatin AptaPharma	J01DH51	cilastatin, imipenem	BIH-H-2246239-0	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6064/22	29.11.2023	28.11.2028
121	ERTAPENEM APTAPHARMA	J01DH03	ertapenem	BIH-H-0100000-9	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o., Slovenija	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	1 g/1 bočica	10 staklenih bočica od 20 ml sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-10494/22	30.11.2023	29.11.2028
122	A10EA02 AGLIKEM	A10EA02	metformin	BIH-H-3949291-6	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	film tableta	500 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/PVdC/Al blistera sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-7167/22	01.12.2023	30.11.2028
123	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-5487730-5	SANDOZ PHARMACEUTICA L.S.D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4088/22	04.12.2023	03.12.2028
124	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-6018516-4	SANDOZ PHARMACEUTICA L.S.D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-4086/22	04.12.2023	03.12.2028

125	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-0383686-0	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4087/22	04.12.2023	03.12.2028
126	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-5132760-1	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4089/22	04.12.2023	03.12.2028
127	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-3313006-1	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4090/22	04.12.2023	03.12.2028
128	IVABRADIN SANDOZ	C01EB17	ivabradin	BIH-H-9247588-7	SANDOZ PHARMACEUTICA LS D.D., Slovenija	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-4091/22	04.12.2023	03.12.2028
129	UNICLOPHEN 0,1%	S01BC03	diklofenak	BIH-H-3421716-4	UNIMED PHARMA spol s r.o., Slovačka	kapi za oči, rastvor	1 mg/1 mL	1 LDPE bočica sa 10 ml rastvora, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-5404/22	04.12.2023	03.12.2028
130	AMINOVEN 10%	B05BA01	alanin, arginin, fenilalanin, glicin, histidin, izoleucin, leucin, lizin, mekonin, prolin, serin, taurin, tirozin, treonin, triptofan, valin	BIH-H-0037768-2	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rastvor za infuziju	5 g/1000 mL+ 4,7 g/1000 mL+ 6,6 g/1000 mL+ 4,3 g/1000 mL+ 5,1 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 2 g/1000 mL+ 6,2 g/1000 mL+ 12 g/1000 mL+ 3 g/1000 mL+ 14 g/1000 mL+ 11 g/1000 mL+ 11,2 g/1000 mL+ 6,5 g/1000 mL+ 0,4 g/1000 mL+ 1 g/1000 mL	10 staklenih boca sa po 500 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-6977/22	05.12.2023	04.12.2028

131	METRONIDAZOL Fresenius	J01XD01	metronidazol	BIH-H-0607514-6	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	otopina za infuziju	500 mg/100 mL	10 staklenih bočica po 100 ml otopine za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-5266/23	05.12.2023	04.12.2028
132	OCTAPLEX 500 IU	B02BD01	faktor koagulacije II, humani, faktor koagulacije IX, faktor koagulacije VII, humani, faktor koagulacije X, humani, protein s c, protein s	BIH-H-0422792-8	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	prašak i rastvor za infuziju	25 i.j./1 mL+ 9 i.j./1 mL - 24 i.j./1 mL+ 18 i.j./1 mL - 30 i.j./1 mL+ 13 i.j./1 mL - 31 i.j./1 mL+ 12 i.j./1 mL - 32 i.j./1 mL+ 14 i.j./1 mL - 38 i.j./1 mL	1 staklena bočica sa praškom, 1 staklena bočica sa rastvaračem, 1 set za prijenos Nextaro, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3342/23	06.12.2023	05.10.2028
133	PANKLAV	J01CR02	arnoksicilin, klavulanska kiselina	BIH-H-7226419-7	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	prašak za oralnu suspenziju	125 mg/5 mL+ 31.25 mg/5 mL	1 staklena bočica sa 11,5 g praška za pripremu 100 ml oralne suspenzije, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6575/22	07.12.2023	06.12.2028
134	PANKLAV forte	J01CR02	arnoksicilin, klavulanska kiselina	BIH-H-8140410-5	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	prašak za oralnu suspenziju	250 mg/5 mL+ 62.5 mg/5 mL	1 staklena bočica sa 16,5 g praška za pripremu 100 ml oralne suspenzije i mjernom kaškom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6576/22	07.12.2023	06.12.2028
135	OCTAGAM	J06EA02	imunoglobulin, normalni humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-2211654-1	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 50 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4224/23	07.12.2023	06.12.2028
136	OCTAGAM	J06EA02	imunoglobulin, normalni humani za intravaskularnu primjenu	BIH-H-5102339-9	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 100 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4225/23	07.12.2023	06.12.2028

137	OCTAGAM	J06BA02	imunoglobulin, normalni humeni za intravaskularnu primjenu	BIH-H-4931230-6	OCTAPHARMA AG, Švajcarska	rastvor za infuziju	50 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 200 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-4226723	07.12.2023	06.12.2028
138	ElckMAX	M02AA13	ibuprofen	BIH-H-1096773-2	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	gel	50 mg/1 g	aluminjska tuba sa 50g gela, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-675722	07.12.2023	06.12.2028
139	HERNOVIR	D06BB03	acklovir	BIH-H-3565637-5	NOBEL LAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	krem	50 mg/1 g	Al - tuba sa 10 g kreme, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-6748722	08.12.2023	07.12.2028
140	PELMERA	L01BA04	pemetreksed	BIH-H-5354266-2	SYNTHON B.V., Nizozemska	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	500 mg/1 b očica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za koncentrat za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-6635722	08.12.2023	07.12.2028
141	PELMERA	L01BA04	pemetreksed	BIH-H-2943826-8	SYNTHON B.V., Nizozemska	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/1 b očica	1 staklena bočica sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07-3-2-6634722	08.12.2023	07.12.2028
142	NAZOPASS	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-4485668-7	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	Kapi za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-6758722	08.12.2023	07.12.2028
143	NAZOPASS	R01AA05	oksimetazolin	BIH-H-3489989-8	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	Kapi za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07-3-2-6759722	08.12.2023	07.12.2028
144	LANTUS	A10AE04	insulin glargin	BIH-H-2920854-5	SANOPI INDUSTRIE, Francuska	rastvor za injekciju u patroni	3.6378 mg/1 mL	5 patrona po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07-3-2-8371722	11.12.2023	10.12.2028

145	AMINOSTERIL N-HEPA, 8%		B05BA01	glicin, L-alanin, L-arginin, L-fenilalanin, L-histidin, L-izoleucin, L-leucin, L-lizin, L-metionin, L-prolin, L-serin, L-treonin, L-triptofan, L-valin	BIH-H-0629152-8	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	rasrta za infuziju	10,4 g/1000 mL+ 13,09 g/1000 mL+ 6,88 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,52 g/1000 mL+ 0,88 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 0,7 g/1000 mL+ 10,08 g/1000 mL+ 10,72 g/1000 mL+ 2,8 g/1000 mL+ 5,82 g/1000 mL+ 4,64 g/1000 mL+ 5,73	10 staklenih boca sa 500 ml rastvora za infuziju, u kutiji ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-6978/22	11.12.2023	10.12.2028
146	NINLARO		L01XG03	iksazomb	BIH-H-5500625-2	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	kapula, tvrda	2,3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde (PVC-AI/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	04-07.3-2-6598/22	12.12.2023	11.12.2028
147	NINLARO		L01XG03	iksazomb	BIH-H-2534690-0	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	kapula, tvrda	3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde (PVC-AI/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku - 3 blisters), u kutiji	04-07.3-2-6597/22	12.12.2023	11.12.2028
148	NINLARO		L01XG03	iksazomb	BIH-H-7818136-1	TAKEDA PHARMACEUTICA LS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	kapula, tvrda	4 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde (PVC-AI/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku - 3 blisters), u kutiji	04-07.3-2-6596/22	12.12.2023	11.12.2028
149	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-1508395-8	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PVDC-Alu blistera sa 14 tableta), u kutiji	04-07.3-2-6745/22	18.12.2023	17.12.2028
150	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-5298098-0	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	5 mg/1 tableta	14 film tableta (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 14 tableta), u kutiji	04-07.3-2-6744/22	18.12.2023	17.12.2028
151	LIFTA		G04BE08	tadalafil	BIH-H-5687930-9	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	20 mg/1 tableta	2 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 2 film tablete), u kutiji	04-07.3-2-6746/22	18.12.2023	17.12.2028

152	LIFTA	G04BE08	tadalafil	BIH-H-6898774-3	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	film tableta	20 mg/1 tableta	4 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 4 film tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz liječnički recept	04-07.3-2-6747/22	18.12.2023	17.12.2028
153	Imipenem/Cilastatin Kabi 500 mg/500 mg	J01DH51	cilastatin, imipenem	BIH-H-8758977-1	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica zapremine 20 ml sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-4757/23	18.12.2023	17.12.2028
154	RENNIE	A02AD01	kalcijum karbonat, magnezijum karbonat, teški	BIH-H-2427009-7	BAYER AKTIENGESELLS CHAFT, Njemačka	tableta za žvakanje	680 mg/1 tableta+ 80 mg/1 tableta	24 tablete za žvakanje (2 PVC/Al blistera po 12 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liječničkog recepta	04-07.3-2-5003/22	21.12.2023	20.12.2028
155	KAMFART	M02AC	benzil-nikotinat, kamfor, mentol, metil-salicilat	BIH-H-0094206-3	BOSNALLJEK d.d, Bosna i Hercegovina	krem	20 mg/1 g+ 10 mg/1 g+ 10 mg/1 g+ 10 mg/1 g	Al - tuba sa 40 g kreme, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liječničkog recepta	04-07.3-2-1721/22	21.12.2023	20.12.2028
156	AREXTRA	B01AX05	fondaparinux	BIH-H-4929722-9	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	2,5 mg/0,5 mL	10 napunjenih šprica po 0,5 mL rastvora, u kutiji	ZU/Rp - Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka polničkog liječenja	04-07.3-2-5801/22	25.12.2023	24.12.2028

157	ERLOTINIB TEVA	L01EB02	erlotinib	BIH-H-4604227-3	TEVA PHARMACEUTICA LS EUROPE B.V., Nizozemska	film tableta	150 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	ZURp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa, izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-2-6830/22	25.12.2023	24.12.2028
158	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-0694925-5	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	pjena za kožu	7,5 g/100 mL	500 ml pjene za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-10632/22	26.12.2023	25.12.2028
159	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-7461528-2	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	rastvor za kožu	10 g/100 mL	100 ml rastvora za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-11543/22	26.12.2023	25.12.2028
160	JODOKOMP	D08AG02	povidon jod	BIH-H-2487654-9	ZOREX PHARMA d.o.o. ŠABAC, Srbija	rastvor za kožu	10 g/100 mL	500 ml rastvora za kožu u poluprozirnoj boci od polietilena sa zatvaračem i aplikatorom	BRp - Lijek se izdaje bez liješkarskog recepta	04-07.3-2-11542/22	26.12.2023	25.12.2028

161	POLGYL	J01XD01	metronidazol	BIH-H-0415506-5	POLIFARMA ILAC SAN ve TIC A.S., Turska	rasvor za infuziju	500 mg/100 mL	1 polipropilenska vrećica sa 100 ml rastvora za infuziju, posebno upakovana u zatvorenu, prozirnu, zaštitnu vanjsku LHDPE ili tercijarnog plastičnu vrećicu (*twirbag*)	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-9850/22	26.12.2023	25.12.2028
162	CENOMAR	J01MA14	moksifloksacin	BIH-H-5671592-9	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	rasvor za infuziju	400 mg/250 mL	1 staklena boca sa 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU - Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi, sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-2-3347/23	27.12.2023	26.12.2028
163	AEROGAL	R06AX27	desloratadin	BIH-H-9545241-7	GALENKA a.d. B-eograd, Slobija	film tableta	5 mg/1 tableta	10 film tableta (1 Alu/PVC-PVC blister), u kutiji	B-Exp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-2-9590/22	27.12.2023	26.12.2028
164	AEROGAL	R06AX27	desloratadin	BIH-H-6747558-2	GALENKA a.d. B-eograd, Slobija	sirup	0,5 mg/1 mL	1 staklena boca sa zavaračnom od polietilena sa 60 ml sirupa, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-10706/22	27.12.2023	26.12.2028
165	NEXETIN	N06AX21	duloksetin	BIH-H-8219677-1	NOBEL ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska, Ulkar Kimya Sanayi Ve Ticaret A.S. Gazi Osman Pasa Mah. COSEB Fatih Bulvarı No 9 Cerkazkoy, Tekirdag 59500, Turska	gastrorezistent na kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-2-6208/22	28.12.2023	27.12.2028

153

Na temelju članka 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", br. 58/08) Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

**POPIS
LIJEKOVA KOJIMA JE UKINUTA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE
BOSNE I HERCEGOVINE**

U razdoblju od 01. listopada do 31. prosinca 2023. godine ukinute su Dozvole za stavljanje lijeka u promet za sljedeće lijekove:

Rb.	Zaštitni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Datum izdavanja rješenja o ukidanju dozvole	Broj rješenja o ukidanju dozvole za stavljanje lijeka u promet na tržište BiH
1	XEFO RAPID, Film tableta, 8 mg/1 tableta	TAKEDA PHARMA A/S	lornoksikam	film tableta	8 mg/1 tableta	10 film tableta (1 OPA/Al/PVC//Al - blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-8388-1/20
2	XEFO RAPID, Film tableta, 8 mg/1 tableta	TAKEDA PHARMA A/S	lornoksikam	film tableta	8 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC//Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-8389-1/20
3	SUMAMED, Prašak za oralnu suspenziju, 100 mg/5 mL	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	azitromicin	prašak za oralnu suspenziju	100 mg/5 mL	1 HDPE bočica sa 20,925 g praška za pripremu 20 ml oralne suspenzije, dvostranom kašikom i graduiranom brizgalicom od 5 ml u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-7374-1/18

4	AFINITOR, Tableta, 10 mg/1 Tablet	NOVARTIS PHARMA Services AG	everolimus	tableta	10 mg/1 tableta	30 tableta u blisteru (3 x 10), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-396-1/20
5	TYVERB, Filmom obložena tableta, 250 mg/1 Tablet	NOVARTIS PHARMA Services AG	lapatinib	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	70 filmom obloženih tableta u HDPE bočici, u kutiji	27.12.2023	04-07.3-2-10685-1/21
6	VFEND, prašak za otopinu za infuziju, 200 mg/1 bočica	PFIZER LUXEMBOURG SARL	vorikonazol	prašak za otopinu za infuziju	200 mg/1 viala	1 staklena bočica sa praškom za otopinu za infuziju, u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-379-1/17
7	XEFO, Prašak i otapalo za otopinu za injekciju, 8 mg/1 bočica	TAKEDA PHARMA A/S	lornoksikam	prašak i otapalo za otopinu za injekciju	8 mg/2 mL	5 staklenih bočica sa praškom za otopinu za injekcije i 5 staklenih ampula sa po 2 mL otapala (voda za injekcije), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-8390-1/23
8	TANTUM VERDE, Rastvor za ispiranje usta, 1,5 mg/ mL	AZIENDE CHIMICHE RIUNITA ANGELINI FRANCESCO-A.C.R.A.F. S.p.A.	benzidamin	rastvor za ispiranje usta	1,5 mg/1 mL	1 bezbojna staklena boca sa 240 ml rastvora za ispiranje usta sa polipropilenskim čepom, u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-1482-1/22
9	AMINOIFILIN ALKALOID, Rastvor za injekciju, 250 mg/10 mL	ALKALOID AD Skopje	aminofilin	rastvor za injekciju	250 mg/10 mL	50 ampula sa 10 ml rastvora za injekciju, u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4371-1/19
10	PROSPERA, Filmom obložena tableta, 3 mg/1 Tablet	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	risperidon	filmom obložena tableta	3 mg/1 tableta	20 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC/Al blister sa 20 tableta), u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-4283-1/18
11	REGLAN, rastvor za injekciju, 10 mg/2 mL	ALKALOID AD Skopje	metoklopramid	rastvor za injekciju	10 mg/2 mL	30 ampula (6 PVC/Al - blistera po 5 ampula sa 2 mL rastvora za injekciju), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-7493-1/18
12	ARICEPT, Filmom obložena tableta, 5 mg/1 tableta	PFIZER LUXEMBOURG SARL	donepezil	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-8926-1/16

13	ARICEPT, Filmom obložena tableta, 10 mg/1 Tablet	PFIZER LUXEMBOURG SARL	donepezil	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-8951-1/16
14	ZYTRON, Rastvor za injekciju, 8 mg/4 mL	ALKALOID AD Skopje	ondansetron	rastvor za injekciju	8 mg/4 mL	5 staklenih ampula po 4 ml rastvora za injekciju (1 PVC blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4050-1/18
15	ZYTRON, Rastvor za injekciju, 4 mg/ 2 ml	ALKALOID AD Skopje	ondansetron	rastvor za injekciju	4 mg/2 mL	5 staklenih ampula po 2 ml rastvora za injekciju (1 PVC blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4049-1/18
16	PANDEV, Gastrorezištentna tableta, 40 mg/1 Tablet	DEVA HOLDING A.S.	pantoprazol	gastrorezištentna tableta	40 mg/1 tableta	28 gastrorezištentnih tableta (4 PVALU/PVC//Al blistera po 7 tableta), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-9489-1/18
17	VIDAZA, Prašak za suspenziju za injekciju, 100 mg/1 bočici	CELGENE EUROPE LIMITED	azacitidin	prašak za suspenziju za injekciju	100 mg/1 bočica	1 staklena (tip I) bočica sa praškom za suspenziju za injekciju, u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-10877-1/18
18	PANTOPRAZOL PharmaS, Zelucanootporna tableta, 20 mg/1 Tablet	PHARMAS D.O.O.	pantoprazol	želučanootporna tableta	20 mg/1 tableta	28 želučanootpornih tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 14 tableta), u kutiji	09.11.2023	04-07.3-2-4912-1/21
19	PANTOPRAZOL PharmaS, Zelucanootporna tableta, 40 mg/1 Tablet	PHARMAS D.O.O.	pantoprazol	želučanootporna tableta	40 mg/1 tableta	14 želučanootpornih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 14 tableta), u kutiji	09.11.2023	04-07.3-2-4913-1/21
20	PANDEV, Gastrorezištentna tableta, 20 mg/1 Tablet	DEVA HOLDING A.S.	pantoprazol	gastrorezištentna tableta	20 mg/1 tableta	14 gastrorezištentnih tableta (2 PVALU/PVC//Al blistera po 7 gastrorezištentnih tableta), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-9484-1/18
21	Ciprofloxacin	BIOFARMA ILAC SAN.	ciprofloksacin	filmom obložena	250 mg/1	14 filmom obloženih	31.10.2023	04-07.3-2-2924-

	Biofarma, Filmom obložena tableta, 250 mg/1 Tablet	VE TIC A.S.		tableta	tableta	tableta (1 Al/PVC blister sa 14 tableta) u kutiji		1/19
22	Ciprofloksacin Biofarma, Filmom obložena tableta, 750 mg/1 Tablet	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC A.S.	ciprofloksacin	filmom obložena tableta	750 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 Al/PVC blistera po 7 tableta) u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-2922-1/19
23	MAPROFEN film tableta 100 mg	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	flurbiprofen	film tableta	100 mg/1 tableta	15 film tableta (1 PVC/PE/PVDC blister sa 15 film tableta), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-2-9436/19
24	EPICA	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V.	pregabalin	kapsula, tvrda	75 mg/1 kapsula	60 kapsula, tvrdih (6 Al/PVC blistera po 10 kapsula) u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-9757-1/19
25	EPICA	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V.	pregabalin	kapsula, tvrda	150 mg/1 kapsula	60 kapsula, tvrdih (6 Al/PVC blistera po 10 kapsula) u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-9758-1/19
26	AZITROMICIN PharmaS 500 mg, filmom obložena tableta	PHARMAS D.O.O.	azitromicin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	3 filmom obložene tablete (1 PVC/PVdC/Al blister), u kutiji	09.11.2023	04-07.3-2-6687-1/19
27	ADDAMO, Filmom obložena tableta, 50 mg	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	sildenafil	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	4 filmom obložene tablete (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-2835-1/19
28	DESLORIN	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	desloratadin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	1 Al/Al blister sa 10 filmom obloženih tableta, u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-2837-1/19
29	TENLORIS, filmom obložena tableta, 50 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-5837-1/19
30	TENLORIS, filmom obložena tableta, 50 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-5839-1/19
31	TENLORIS, filmom	KRKA, tovarna zdravl,	amlodipin,	filmom obložena	100 mg/1	30 tableta (3	10.10.2023	04-07.3-2-5840-

	obložena tableta, 100 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	d.d., Novo Mesto	losartan	tableta	tableta+ 5 mg/1 tableta	OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji		1/19
32	TENLORIS, filmom obložena tableta, 100 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravlil, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-2538-1/19
33	HORIZONT, film tableta, 20 mg/1 tableta	HEMOFARM A.D. Vršac	paroksetin	film tableta	20 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta) u kutiji	28.12.2023	04-07.3-2-1724/20
34	PANTOPRAZOL BOSNALIJEK	BOSNALIJEK d.d.	pantoprazol	želučanootporna tableta	20 mg/1 tableta	1 staklena bočica sa 14 želučanootpornih tableta, u kutiji	28.12.2023	04-07.3-2-12517/19
35	ABRAXANE, prašak za disperziju za infuziju, 5 mg/1 ml	CELGENE EUROPE LIMITED	paklitaksel	prašak za disperziju za infuziju	5 mg/1 mL	1 staklena bočica od 50 ml sa 100 mg paklitaksela, u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-3126-1/20
36	RAPRIL, tableta, 2,5mg	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	ramipril	tableta	2,5 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-12654-1/19
37	SANOSEN, 25 mg/1 tableta, tableta	TEVA PHARMA B.V	klozapin	tableta	25 mg/1 tableta	50 tableta (5 Alu PVC/PVDC blistera po 10 tableta), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-1-9424-1/17
38	RALAGO	KRKA, tovarna zdravlil, d.d., Novo Mesto	rasagilin	tableta	1 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-1-9079-1/18
39	VILDAX, 50 mg, tableta, 50 mg/1 tableta, tableta	LEK farmacevtska družba d.d.	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	28 tableta (2 PA/Al/PVC/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-1-10165-1/18
40	VILDAX, 50 mg, tableta, 50 mg/1 tableta, tableta	LEK farmacevtska družba d.d.	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	28 tableta (2 PA/Al/PVC/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-1-10165/18
41	UNASTERID Kapsula, meka 0.5	LABORATORIOS LEON FARMA S.A., Polígono	dutasterid	kapsula, meka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mekih (2 PVC/PE/PPVDC/Al	28.12.2023	04-07.3-1-3008/19

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", бр. 58/08) Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК
ЛИЈЕКОВА КОЈИМА ЈЕ УКИНУТА ДОЗВОЛА ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ НА ТРЖИШТЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У периоду од 01. октобра до 31. децембра 2023. године укинута су Дозволе за стављање лијекове у промет за следеће лијекове:

Rb.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Datum izdavanja rješenja o ukidanju dozvole	Broj rješenja o ukidanju dozvole za stavljanje lijeka u promet na tržište BiH
1	XEFO RAPID, Film tableta, 8 mg/1 tableta	TAKEDA PHARMA A/S	lornoksikam	film tableta	8 mg/1 tableta	10 film tableta (1 OPA/A/PVC//A - blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-8388-1/20
2	XEFO RAPID, Film tableta, 8 mg/1 tableta	TAKEDA PHARMA A/S	lornoksikam	film tableta	8 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/A/PVC//A - blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-8389-1/20
3	SUMAMED, Prašak za oralnu suspenziju, 100 mg/5 mL	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	azitromicin	prašak za oralnu suspenziju	100 mg/5 mL	1 HDPE bočica sa 20,925 g praška za pripremu 20 ml oralne suspenzije, dvostranom kašikom i graduiranom brizgalicom od 5 ml u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-7374-1/18
4	AFINITOR, Tableta, 10 mg/1 Tablet	NOVARTIS PHARMA Services AG	everolimus	tableta	10 mg/1 tableta	30 tableta u blisteru (3 x 10), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-396-1/20

5	TYVERB, Filmom obložena tableta, 250 mg/1 Tablet	NOVARTIS PHARMA Services AG	lapatinib	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	70 filmom obloženih tableta u HDPE bočici, u kutiji	27.12.2023	04-07.3-2-10685-1/21
6	VFEND, prašak za otopinu za infuziju, 200 mg/1 bočica	PFIZER LUXEMBOURG SARL	vorikonazol	prašak za otopinu za infuziju	200 mg/1 viala	1 staklena bočica sa praškom za otopinu za infuziju, u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-379-1/17
7	XEFO, Prašak i otapalo za otopinu za injekciju, 8 mg/1 bočica	TAKEDA PHARMA A/S	loroksikam	prašak i otapalo za otopinu za injekciju	8 mg/2 mL	5 staklenih bočica sa praškom za otopinu za injekcije i 5 staklenih ampula sa po 2 mL otapala (voda za injekcije), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-8390-1/23
8	TANTUM VERDE, Rastvor za ispiranje usta, 1,5 mg/ mL	AZIENDE CHIMICHE RIUNITA ANGELINI FRANCESCO-A.C.R.A.F. Sp.A.	benzidamin	rastvor za ispiranje usta	1,5 mg/1 mL	1 bezbojna staklena boca sa 240 ml rastvora za ispiranje usta sa polipropilenskim čepom, u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-1482-1/22
9	AMINOFILIN ALKALOID, Rastvor za injekciju, 250 mg/10 mL	ALKALOID AD Skopje	aminofilin	rastvor za injekciju	250 mg/10 mL	50 ampula sa 10 ml rastvora za injekciju, u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4371-1/19
10	PROSPERA, Filmom obložena tableta, 3 mg/1 Tablet	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	risperidon	filmom obložena tableta	3 mg/1 tableta	20 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC/Al blister sa 20 tableta), u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-4283-1/18
11	REGLAN, rastvor za injekciju, 10 mg/2 mL	ALKALOID AD Skopje	metoklopramid	rastvor za injekciju	10 mg/2 mL	30 ampula (6 PVC/Al - blistera po 5 ampula sa 2 mL rastvora za injekciju), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-7493-1/18
12	ARICEPT, Filmom obložena tableta, 5 mg/1 tableta	PFIZER LUXEMBOURG SARL	donepezil	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-8926-1/16
13	ARICEPT, Filmom obložena tableta, 10	PFIZER LUXEMBOURG SARL	donepezil	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/Al	14.11.2023	04-07.3-2-8951-1/16

	mg/1 Tablet											
14	ZYTRON, Rastvor za injekciju, 8 mg/4 mL	ALKALOID AD Skopje	ondansetron	rastvor za injekciju	8 mg/4 mL	5 staklenih ampula po 4 ml rastvora za injekciju (1 PVC blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4050-1/18				
15	ZYTRON, Rastvor za injekciju, 4 mg/ 2 ml	ALKALOID AD Skopje	ondansetron	rastvor za injekciju	4 mg/2 mL	5 staklenih ampula po 2 ml rastvora za injekciju (1 PVC blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4049-1/18				
16	PANDEV, Gastrorezistentna tableta, 40 mg/1 Tablet	DEVA HOLDING A.S.	pantoprazol	gastrorezistentna tableta	40 mg/1 tableta	28 gastrorezistentnih tableta (4 PA/ALU/PVC//AI blistera po 7 tableta), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-9489-1/18				
17	VIDAZA, Prašak za suspenziju za injekciju, 100 mg/1 bočici	CELGENE EUROPE LIMITED	azacitidin	prašak za suspenziju za injekciju	100 mg/1 bočica	1 staklena (tip I) bočica sa praškom za suspenziju za injekciju, u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-10877-1/18				
18	PANTOPRAZOL PharmaS, Želucanootporna tableta, 20 mg/1 Tablet	PHARMAS D.O.O.	pantoprazol	želucanootporna tableta	20 mg/1 tableta	28 želucanootpornih tableta (2 OPA/Al/PVC//AI blistera po 14 tableta), u kutiji	09.11.2023	04-07.3-2-4912-1/21				
19	PANTOPRAZOL PharmaS, Želucanootporna tableta, 40 mg/1 Tablet	PHARMAS D.O.O.	pantoprazol	želucanootporna tableta	40 mg/1 tableta	14 želucanootpornih tableta (1 OPA/Al/PVC//AI blister sa 14 tableta), u kutiji	09.11.2023	04-07.3-2-4913-1/21				
20	PANDEV, Gastrorezistentna tableta, 20 mg/1 Tablet	DEVA HOLDING A.S.	pantoprazol	gastrorezistentna tableta	20 mg/1 tableta	14 gastrorezistentnih tableta (2 PA/ALU/PVC//AI blistera po 7 gastrorezistentnih tableta), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-9484-1/18				
21	Ciprofloksacin Biofarma, Filmom obložena tableta,	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC A.S.	ciprofloksacin	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (1 Al/PVC blister sa 14 tableta)	31.10.2023	04-07.3-2-2924-1/19				

22	250 mg/1 Tablet Ciprofloxacilin Biofarma, Filmom obložena tableta, 750 mg/1 Tablet	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC A.S.	ciprofloksacin	filmom obložena tableta	750 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 Al/PVC blistera po 7 tableta) u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-2922- 1/19
23	MAPROFEN film tableta 100 mg	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	flurbiprofen	film tableta	100 mg/1 tableta	15 film tableta (1 PVC/PE/PVDC blister sa 15 film tableta), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-2-9436/19
24	EPICA	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V.	pregabalin	kapsula, tvrda	75 mg/1 kapsula	60 kapsula, tvrdih (6 Al/PVC blistera po 10 kapsula) u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-9757- 1/19
25	EPICA	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V.	pregabalin	kapsula, tvrda	150 mg/1 kapsula	60 kapsula, tvrdih (6 Al/PVC blistera po 10 kapsula) u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-9758- 1/19
26	AZITROMICIN PharmaS 500 mg, filmom obložena tableta	PHARMAS D.O.O.	azitromicin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	3 filmom obložene tablete (1 PVC/PVdC//Al blister) , u kutiji	09.11.2023	04-07.3-2-6687- 1/19
27	ADDAMO, Filmom obložena tableta, 50 mg	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	sildenafil	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	4 filmom obložene tablete (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-2835- 1/19
28	DESLORIN	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	desloratadin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	1 Al/Al blister sa 10 filmom obloženih tableta, u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-2837- 1/19
29	TENLORIS, filmom obložena tableta, 50 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravlil, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-5837- 1/19
30	TENLORIS, filmom obložena tableta, 50 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravlil, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-5839- 1/19
31	TENLORIS, filmom obložena tableta, 100 mg/1 tableta+ 5	KRKA, tovarna zdravlil, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10	10.10.2023	04-07.3-2-5840- 1/19

42	SUNITYX, kapsula, ¹ tvrda, 25 mg, 25 mg/1 tableta, kapsula, tvrda	Villaquilambre, León	sunitinib	kapsula, tvrda	25 mg/1 tableta	30 kapsula, tvrdih, u bočici od polietilena (HDPE), u kutiji	28.12.2023	04-07-3-1- 11913/19
43	SUNITYX, kapsula, tvrda, 12,5 mg, 12,5 mg/1 kapsula, kapsula, tvrda	AQVIDA GmbH	sunitinib	kapsula, tvrda	12,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih, u bočici od polietilena (HDPE), u kutiji	28.12.2023	04-07-3-1- 11912/19
44	SUNITYX, kapsula, tvrda, 50 mg, 50 mg/1 kapsula, kapsula, tvrda	AQVIDA GmbH	sunitinib	kapsula, tvrda	50 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih, u bočici od polietilena (HDPE), u kutiji	28.12.2023	04-07-3-1- 11914/19

Укупан број лијекова којима је укинута дозвола за промет у БиХ од 01. октобра до 31. децембра 2023. год је 44.

Број 10-02.3-687/24
31. јануара 2024. године
Бања Лука

Директор
Прим. мр фарм. **Наташа Грубиша**

Na osnovu člana 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", br. 58/08) Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

**SPISAK
LJEKOVA KOJIMA JE UKINUTA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE
BOSNE I HERCEGOVINE**

U periodu od 01. oktobra do 31. decembra 2023. godine ukinute su Dozvole za stavljanje lijeka u promet za sljedeće lijekove:

Rb.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Datum izdavanja rješenja o ukidanju dozvole	Broj rješenja o ukidanju dozvole za stavljanje lijeka u promet na tržište BiH
1	XEFO RAPID, Film tableta, 8 mg/1 tableta	TAKEDA PHARMA AVS	lormoksikam	film tableta	8 mg/1 tableta	10 film tableta (1 OPA/Al/PVC//Al - blister), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-8388-1/20
2	XEFO RAPID, Film tableta, 8 mg/1 tableta	TAKEDA PHARMA AVS	lormoksikam	film tableta	8 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC//Al - blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-8388-1/20
3	SUMAMED, Prašak za oralnu suspenziju, 100 mg/5 mL	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	azitromicin	prašak za oralnu suspenziju	100 mg/5 mL	1 HDPE bočica sa 20,925 g praška za pripremu 20 ml oralne suspenzije, dvostranom kašikom i graduiranom brizgalicom od 5 ml u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-7374-1/18
4	AFINITOR, Tableta, 10 mg/1 Tablet	NOVARTIS PHARMA Services AG	everolimus	tableta	10 mg/1 tableta	30 tableta u blisteru (3 x 10), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-396-1/20

5	TYVERB, Filmom obložena tableta, 250 mg/1 Tablet	NOVARTIS PHARMA Services AG	lapatinib	filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta	70 filmom obloženih tableta u HDPE bočici, u kutiji	27.12.2023	04-07.3-2-10685-1/21
6	VFEND, prašak za otopinu za infuziju, 200 mg/1 bočica	PFIZER LUXEMBOURG SARL	vorikonazol	prašak za otopinu za infuziju	200 mg/1 viala	1 staklena bočica sa praškom za otopinu za infuziju, u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-379-1/17
7	XEFO, Prašak i otapalo za otopinu za injekciju, 8 mg/1 bočica	TAKEDA PHARMA A/S	lornoksikam	prašak i otapalo za otopinu za injekciju	8 mg/2 mL	5 staklenih bočica sa praškom za otopinu za injekcije i 5 staklenih ampula sa po 2 mL otapala (voda za injekcije), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-8390-1/23
8	TANTUM VERDE, Rastvor za ispiranje usta, 1,5 mg/ mL	AZIENDE CHIMICHE RIUNITA ANGELINI FRANCESCO-A.C.R.A.F. S.p.A.	benzidamin	rastvor za ispiranje usta	1,5 mg/1 mL	1 bezbojna staklena boca sa 240 ml rastvora za ispiranje usta sa polipropilenskim čepom, u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-1482-1/22
9	AMINOFILIN ALKALOID, Rastvor za injekciju, 250 mg/10 mL	ALKALOID AD Skopje	aminofilin	rastvor za injekciju	250 mg/10 mL	50 ampula sa 10 ml rastvora za injekciju, u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-4371-1/19
10	PROSPERA, Filmom obložena tableta, 3 mg/1 Tablet	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	risperidon	filmom obložena tableta	3 mg/1 tableta	20 filmom obloženih tableta (1 PVC/PE/PVDC/Al blister sa 20 tableta), u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-4283-1/18
11	REGLAN, rastvor za injekciju, 10 mg/2 mL	ALKALOID AD Skopje	metoklopramid	rastvor za injekciju	10 mg/2 mL	30 ampula (6 PVC/Al - blistera po 5 ampula sa 2 mL rastvora za injekciju), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-7493-1/18
12	ARICEPT, Filmom obložena tableta, 5 mg/1 tableta	PFIZER LUXEMBOURG SARL	donepezil	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/Al blistera po 14 tableta), u kutiji	14.11.2023	04-07.3-2-8926-1/16
13	ARICEPT, Filmom obložena tableta, 10	PFIZER LUXEMBOURG SARL	donepezil	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/Al	14.11.2023	04-07.3-2-8951-1/16

	mg/1 Tablet												
14	ZYTRON, Rastvor za injekciju, 8 mg/4 mL	ALKALOID AD Skopje	ondansetron		rastvor za injekciju	8 mg/4 mL					10.10.2023	04-07.3-2-4050-1/18	blistera po 14 tableta), u kutiji 5 staklenih ampula po 4 ml rastvora za injekciju (1 PVC blister), u kutiji
15	ZYTRON, Rastvor za injekciju, 4 mg/2 ml	ALKALOID AD Skopje	ondansetron		rastvor za injekciju	4 mg/2 mL					10.10.2023	04-07.3-2-4049-1/18	5 staklenih ampula po 2 ml rastvora za injekciju (1 PVC blister), u kutiji
16	PANDEV, Gastrorezistentna Tableta, 40 mg/1	DEVA HOLDING A.S.	pantoprazol		gastrorezistentna tableta	40 mg/1 tableta					31.10.2023	04-07.3-2-9489-1/18	28 gastrorezistentnih tableta (4 PA/ALU/PVC//AI blistera po 7 tableta), u kutiji
17	VIDAZA, Prasak za suspenziju za injekciju, 100 mg/1 bočici	CELGENE EUROPE LIMITED	azacitidin		prašak za suspenziju za injekciju	100 mg/1 bočica					05.12.2023	04-07.3-2-10877-1/18	1 staklena (tip I) bočica sa praškom za suspenziju za injekciju, u kutiji
18	PANTOPRAZOL PharmaS, Želučanootporna tableta, 20 mg/1	PHARMAS D.O.O.	pantoprazol		želučanootporna tableta	20 mg/1 tableta					09.11.2023	04-07.3-2-4912-1/21	28 želučanootpornih tableta (2 OPA//AI/PVC//AI blistera po 14 tableta), u kutiji
19	PANTOPRAZOL PharmaS, Želučanootporna tableta, 40 mg/1	PHARMAS D.O.O.	pantoprazol		želučanootporna tableta	40 mg/1 tableta					09.11.2023	04-07.3-2-4913-1/21	14 želučanootpornih tableta (1 OPA//AI/PVC//AI blister sa 14 tableta), u kutiji
20	PANDEV, Gastrorezistentna tableta, 20 mg/1	DEVA HOLDING A.S.	pantoprazol		gastrorezistentna tableta	20 mg/1 tableta					31.10.2023	04-07.3-2-9484-1/18	14 gastrorezistentnih tableta (2 PA/ALU/PVC//AI blistera po 7 gastrorezistentnih tableta), u kutiji
21	Ciprofloksacin Biofarma, Filmom obložena tableta,	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC A.S.	ciprofloksacin		filmom obložena tableta	250 mg/1 tableta					31.10.2023	04-07.3-2-2924-1/19	14 filmom obloženih tableta (1 AI/PVC blister sa 14 tableta)

	250 mg/1 Tablet												
22	Ciprofloksacin Biofarma, Filmom obložena tableta, 750 mg/1 Tablet	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC A.S.	ciprofloksacin	filmom obložena tableta	750 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 Al/PVC blistera po 7 tableta) u kutiji	u kutiji	31.10.2023	04-07.3-2-2922- 1/19				
23	MAPROFEN film tableta 100 mg	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	flurbiprofen	film tableta	100 mg/1 tableta	15 film tableta (1 PVC/PE/PVDC blister sa 15 film tableta), u kutiji		28.12.2023	04-07.3-2-9436/19				
24	EPICA	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V.	pregabalin	kapsula, tvrda	75 mg/1 kapsula	60 kapsula, tvrdih (6 Al/PVC blistera po 10 kapsula) u kutiji		05.12.2023	04-07.3-2-9757- 1/19				
25	EPICA	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V.	pregabalin	kapsula, tvrda	150 mg/1 kapsula	60 kapsula, tvrdih (6 Al/PVC blistera po 10 kapsula) u kutiji		05.12.2023	04-07.3-2-9758- 1/19				
26	AZITROMICIN PharmaS 500 mg, filmom obložena tableta	PHARMAS D.O.O.	azitromicin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	3 filmom obložene tablete (1 PVC/PVdC/Al blister) u kutiji		09.11.2023	04-07.3-2-6687- 1/19				
27	ADDAMO, Filmom obložena tableta, 50 mg	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	sildenafil	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	4 filmom obložene tablete (1 PVC/PVDC/Al blister), u kutiji		20.12.2023	04-07.3-2-2835- 1/19				
28	DESLORIN	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	desloratadin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	1 Al/Al blister sa 10 filmom obloženih tableta, u kutiji		20.12.2023	04-07.3-2-2837- 1/19				
29	TENLORIS, filmom obložena tableta, 50 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji		10.10.2023	04-07.3-2-5837- 1/19				
30	TENLORIS, filmom obložena tableta, 50 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji		10.10.2023	04-07.3-2-5839- 1/19				
31	TENLORIS, filmom obložena tableta, 100 mg/1 tableta+ 5	KRKA, tovarna zdravl, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 5 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10		10.10.2023	04-07.3-2-5840- 1/19				

32	TENLORIS, filmom obložena tableta, 100 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	KRKA, tovarna zdravlje, d.d., Novo Mesto	amlodipin, losartan	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 10 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC, Al blistera po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-2-2538-1/19
33	HORIZONT, film tableta, 20 mg/1 tableta	HEMOFARM A.D. Vršac	paroksetin	film tableta	20 mg/1 tableta	30 film tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera po 10 tableta) u kutiji	28.12.2023	04-07.3-2-1724/20
34	PANTOPRAZOL BOSNALIJEK	BOSNALIJEK d.d.	pantoprazol	želučanootporna tableta	20 mg/1 tableta	1 staklena bočica sa 14 želučanootpornih tableta, u kutiji	28.12.2023	04-07.3-2-12517/19
35	ABRAXANE, prašak za disperziju za infuziju, 5 mg/1 ml	CELGENE EUROPE LIMITED	paklitaksel	prašak za disperziju za infuziju	5 mg/1 mL	1 staklena bočica od 50 ml sa 100 mg paklitaksela, u kutiji	05.12.2023	04-07.3-2-3126-1/20
36	RAPRIL, tableta, 2,5mg	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o.	ramipril	tableta	2.5 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	20.12.2023	04-07.3-2-12654-1/19
37	SANOSEN, 25 mg/1 tableta, tableta	TEVA PHARMA B.V	klozapin	tableta	25 mg/1 tableta	50 tableta (5 Alu PVC/PVDC blistera po 10 tableta), u kutiji	31.10.2023	04-07.3-1-9424-1/17
38	RALAGO	KRKA, tovarna zdravlje, d.d., Novo Mesto	rasagilin	tableta	1 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	10.10.2023	04-07.3-1-9079-1/18
39	VILDAX, 50 mg, tableta, 50 mg/1 tableta, tableta	LEK farmacevtska družba d.d.	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	28 tableta (2 PA/Al/PVC/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-1-10165-1/18
40	VILDAX, 50 mg, tableta, 50 mg/1 tableta, tableta	LEK farmacevtska družba d.d.	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	28 tableta (2 PA/Al/PVC/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-1-10165/18
41	UNASTERID Kapsula, meka 0,5 mg/1 kapsula	LABORATORIOS LEON FARMA S.A., Poligono Industrial Navatejera, C/La Vallina, s/n, 24008	dutasterid	kapsula, meka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mekih (2 PVC/PE/PVDC/Al blistera sa po 15 kapsula), u kutiji	28.12.2023	04-07.3-1-3008/19

42	SUNITYX, kapsula, tvrda, 25 mg, 25 mg/1 tableta, kapsula, tvrda	Villaquilambre, León	sunitinib	kapsula, tvrda	25 mg/1 tableta	30 kapsula, tvrdih, u bočici od polietilena (HDPE), u kutiji	28.12.2023	04-07-3-1-11913/19
43	SUNITYX, kapsula, tvrda, 12,5 mg, 12,5 mg/1 kapsula, kapsula, tvrda	AQVIDA GmbH	sunitinib	kapsula, tvrda	12,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih, u bočici od polietilena (HDPE), u kutiji	28.12.2023	04-07-3-1-11912/19
44	SUNITYX, kapsula, tvrda, 50 mg, 50 mg/1 kapsula, kapsula, tvrda	AQVIDA GmbH	sunitinib	kapsula, tvrda	50 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih, u bočici od polietilena (HDPE), u kutiji	28.12.2023	04-07-3-1-11914/19

Ukupan broj lijekova kojima je ukinuta dozvola za promet u BiH od 01. oktobra do 31. decembra 2023. godine je 44.

Broj 10-02.3-687/24
31. januara 2024. godine
Banja Luka

Direktor
Prim mr ph. **Nataša Grubiša**

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

154

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-21/22**, rješavajući zahtjev **Bakira Izetbegovića**, u vrijeme podnošenja zahtjeva prvog zamjenika predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14 i 47/23), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Mirsad Ćeman, dopredsjednik
Helen Keller, dopredsjednica
Seada Palavrić, sutkinja
Angelika Nušberger, sutkinja
Ledi Bianku, sudac

na sjednici održanoj 18. siječnja 2024. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Bakira Izetbegovića**, u vrijeme podnošenja zahtjeva prvog zamjenika predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,

utvrđuje se da je članak 5. stavak (3) Pravilnika o odorama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 11-02-3-1864-13/16 od 24. travnja 2017. godine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 44/17) u suglasnosti sa člankom II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 9. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Bakir Izetbegović (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), u vrijeme podnošenja zahtjeva prvi zamjenik predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, podnio je 5. kolovoza 2022. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu ustavnosti članka 5. stavak (3) Pravilnika o odorama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 11-02-3-1864-13/16 od 24. travnja 2017. godine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 44/17; u daljnjem tekstu: osporena odredba ili Pravilnik o odorama).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od donositelja osporenog akta – Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), zatraženo je 15. kolovoza 2022. godine da dostavi odgovor na zahtjev.

3. Ministarstvo je dostavilo odgovor 14. rujna 2022. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

4. Podnositelj zahtjeva smatra da je osporena odredba u suprotnosti sa člankom II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 9. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Prema navodima podnositelja zahtjeva, nošenje hidžaba/marame predstavlja manifestiranje religioznog vjerovanja i potpada pod zaštitu članka II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 9. Europske konvencije. Osim toga, kako navodi, nošenje hidžaba je "stroga vjerska dužnost muslimanki u Bosni i Hercegovini". Ta

obveza proistječe iz fetve koju je usvojilo Vijeće muftija na svojoj šestoj redovitoj sjednici održanoj 25. veljače 2016. godine u Sarajevu, koju je potpisao Husein ef. Kavazović, reisul-ulema Islamske zajednice u BiH. U fetvi se navodi da je "hidžab, odnosno marama koju nose muslimanke, vjerska obveza i odjevna praksa muslimanke propisana temeljnim izvorima islama, Kur'anom i Sunnetom [...], kao i da [...] hidžab spada u domen ispovijedanja vjere [...]". Također je navedeno da "[...] hidžab u širem smislu podrazumijeva pokrivanje cijelog tijela, izuzev lica i šaka, dok pokrivanje lica (nikab, burka i feredža) ne spada u vjerske obveze muslimanke [...]" (dostupno na <https://www.islamskazajednica.ba/index.php/fetve-i-rezolucije/26104-fetva%20o%20obaveznosti-nosenja-hidzaba>). Podnositelj zahtjeva se poziva na stavove Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) u predmetu *Eweida i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (presuda od 15. siječnja 2013. godine, predstavka br. 48420/10 i dr.).

5. Podnositelj zahtjeva navodi da se zabranom nošenja hidžaba/marame pripadnicama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Oružane snage) ne može opravdati legitiman cilj koji je u javnom interesu. Interesi javne sigurnosti, zaštite javnog reda, zaštite zdravlja i morala, te zaštite prava i sloboda drugih nisu mogli biti razlog za donošenje "ovako restriktivne norme". Podnositelj smatra da nije jasno šta je motiviralo donositelja osporene odredbe da potpuno zabrani nošenje hidžaba u Oružanim snagama, dok je "nošenje nekih drugih dijelova odjeće dozvoljeno". Naprimjer, vojna potkapa, čije je nošenje propisano člankom 15. točka b) Pravilnika o odorama, "izgledom i funkcijom gotovo je identična hidžabu". Međutim, kako ističe, potkapa se može nositi, dok se hidžab ne smije nositi. Stoga, ako su hidžab i potkapa gotovo isti odjevni predmeti a nošenje potkape je dozvoljeno, onda se "ne može naći razumno obrazloženje kojim bi se opravdala zabrana nošenja hidžaba".

6. U zahtjevu je navedeno da je "prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini (2013. godine) živjelo 50,7 % stanovnika islamske vjeroispovijedi. U svezi s tim, naglašeno je da vojske koje imaju mnogo manji broj pripadnika različitih vjera od Oružanih snaga BiH, kao što su Norveška, Ujedinjeno Kraljevstvo, Kanada, Sjedinjene Američke Države (SAD) i Australija, ipak dozvoljavaju nošenje hidžaba pripadnicama svojih oružanih snaga koje su islamske vjere. Naprimjer, u Norveškoj je od 2012. godine dozvoljeno muslimankama nošenje hidžaba uz odore, pod uvjetom da ga žene koje ga nose čvrsto vežu oko glave". Podnositelj navodi da je Norveška o tome donijela Uredbu o odori u kojoj je navedeno da je "[h]idžab je dozvoljen ako prati oblik glave i ne leprša. Trebao bi biti crne jednobojne boje i bez ukrasa. Hidžab ne zamjenjuje vojna pokrivala za glavu, te se stoga treba nositi ispod običnih vojnih pokrivala za glavu".

7. Dalje, podnositelj ističe da je u Ujedinjenom Kraljevstvu, u Vodiču o religiji i vjerovanju u oružanim snagama, propisano da muslimanke "mogu nositi hidžab (maramu) osim kada operativni ili zdravstveni i sigurnosni razlozi nalažu drugačije". U Kanadi je propisano da "iz duhovnih i vjerskih razloga, pripadnici oružanih snaga imaju pravo da nose hidžab. Hidžab se mora nositi u skladu sa važećim sigurnosnim standardima i neće ometati nošenje gas-maski, maski za kiseonik, borbenih i drugih kaciga, ronilačkih maski i dr. Ako je potrebno, pripadnice oružanih snaga će modificirati frizure, hidžab ili oboje kako bi omogućili pravilno nošenje ovih predmeta". Osim toga, ukazuje i da je Glavni stožer Vojske SAD-a 26. siječnja 2021. godine donio uredbu u kojoj je navedeno da "pripadnik vojske može nositi hidžab (maramu za glavu) napravljen od prigušenog materijala u boji koja blisko podsjeća na dodijeljenu odoru (uglavnom crna, zelena, smeđa ili tamnoplava, prema potrebi). Materijal će biti bez dizajna ili

oznaka, osim što pripadnik vojske koji nosi maskirnu odoru može nositi i hidžab u maskinom uzorku koji odgovara odori".

8. Podnositelj zahtjeva smatra da u konkretnom slučaju Ustavni sud treba slijediti svoju praksu iz predmeta br. U-8/17 i U-9/21 (Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-8/17 od 30. studenog 2017. godine i Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-9/21 od 2. prosinca 2021. godine, dostupne na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavisud.ba).

b) Odgovor na zahtjev

9. U odgovoru na zahtjev Ministarstvo je navelo da osporena odredba nije protivna članku II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine ni članku 9. Europske konvencije jer stavak (2) članka 9. Europske konvencije sadrži "restriktivnu klauzulu" koja dozvoljava državama, kroz tzv. "široko polje procjene", da odlučuju o obimu uživanja prava radi zaštite obavljanja profesionalne vojne službe. Ministarstvo je istaknulo da su prava iz navedenog članka Europske konvencije ograničena jednako i pod istim uvjetima za sve profesionalne pripadnike/ce Oružanih snaga BiH. Prava su ograničena u općem interesu u skladu sa zakonom (čl. 20., 28. i 29. Zakona o službi u Oružanim snagama BiH) i provedbenim propisima u koje spada i ovaj Pravilnik. Jedino su vjerski službenici u Oružanim snagama, prema članku 4. stavak (8) točka h) Pravilnika o odorama, izuzeti od navedenog ograničenja.

10. Prema mišljenju Ministarstva, navedeno ograničenje ima legitiman cilj koji je u općem interesu – osigurati jedinstveno funkcioniranje sustava obrane. Ministarstvo naročito ističe da navedeno ograničenje ima poseban značaj u društvu kao što je bosanskohercegovačko, u kojem egzistira više etničkih skupina i vjera. S tim ciljem, u jedinstvenoj organizaciji na razini države kakvu predstavljaju Oružane snage, bilo je neophodno uvesti određena ograničenja slobode manifestiranja vjere kako bi se uskladili interesi raznih vjerskih i etničkih skupina. Stoga, iz navedenih razloga, koji su u općem interesu, u ovom bi slučaju "prednost trebalo dati stavku (2) članka 9. Europske konvencije u odnosu na stavak (1) istog člana".

11. Ministarstvo smatra da bi se urušio jedinstveni sustav Oružanih snaga BiH ukoliko bi se dozvolilo postupanje na način kako je traženo u zahtjevu za ocjenu ustavnosti. Naime, udovoljavanje ovom zahtjevu bi sasvim izvjesno dovelo do sličnih zahtjeva ostalih vjerskih skupina u Oružanim snagama BiH. Tako bi propisi koji reguliraju jedinstven izgled profesionalnih pripadnika Oružanih snaga BiH bili narušeni do te mjere da se ne bi vidjela prepoznatljiva vojska. Naprimjer, kako dalje navodi Ministarstvo, jedan pripadnik Oružanih snaga BiH bio bi s kapom, dugom bradom ili maramom, drugi opet sa kršćanskom/hrišćanskom brojanicom ili s nekim drugim simbolom i slično. Nošenje marame moglo bi imati za posljedicu loše međuljudske odnose među pripadnicima Oružanih snaga BiH. Također, nošenje marame moglo bi uzrokovati i nepovjerenje građana u Oružane snage BiH. Naime, nakon okončanih oružanih sukoba koji su "nesporno utjecali na međuljudske odnose u Bosni i Hercegovini, naše pluralno društvo je postalo izuzetno osjetljivo kada se radi o ispoljavanju vjerskih simbola u javnom prostoru". Nošenjem marame stvorio bi se dojam identifikacije Oružanih snaga BiH s određenom religijom, što nije u skladu s ustavnim načelom neutralnosti i nepristranosti države. U bosanskohercegovačkom društvu, koje ima naročit senzibilitet prema nošenju vjerskih simbola u javnom prostoru, razumno bi bilo u Oružanim snagama BiH dati prednost načelima neutralnosti i nepristranosti.

IV. Relevantni propisi

12. Ustav Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Članak I/2.

*Bosna i Hercegovina
Demokratska načela*

Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcionira sukladno zakonu i temeljem slobodnih i demokratskih izbora.

13. Zakon o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 88/05, 53/07, 58/08 – završne odredbe Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, 59/09, 59/09 – autentično tumačenje, 74/10, 42/12, 41/16 i 38/18). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Ovim se Zakonom uređuju: služba u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Oružane snage), sastav Oružanih snaga, prijam u službu, prava i obveze osoba na službi u Oružanim snagama, status osoba tijekom službe, sustav klasifikacije ljudstva, ocjene, promaknuća, upravljanje evidencijom osoblja i karijerom vojnih osoba, činovi i oznake u Oružanim snagama, mjerila ponašanja i druga statusna pitanja osoba na službi u Oružanim snagama.

Članak 2.

(Oružane snage)

Oružane snage podrazumijevaju sve vojne snage u Bosni i Hercegovini na način utvrđen Zakonom o obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05), (u daljnjem tekstu: Zakon o obrani).

Članak 5. točka c) alineja 14)

(Vidovi, rodovi i službe)

c) Službe su:

14) vjerska služba.

Članak 20.

(Nošenje odore)

Vojna osoba dužna je nositi propisanu odoru za vrijeme obavljanja službe, sukladno propisu koji donosi ministar obrane.

Članak 29.

(Jednake mogućnosti)

(1) Djelatne vojne osobe i osobe koje žele biti primljene u Oružane snage tretiraju se s punim poštovanjem načela transparentnosti, pravednosti i jednakih mogućnosti. Neće biti diskriminacije po bilo kojoj osnovi, poput spolne, rasne, zbog boje kože, jezika, vjere, političkih ili drugih mišljenja, etničkog ili socijalnog podrijetla, povezanosti s nacionalnim manjinama, imovnog stanja, odnosno drugoga statusa.

(2) Ministar obrane osigurava poštivanje obveza iz stavka (1) ovoga članka u Oružanim snagama.

Članak 29.

(Vjerske aktivnosti i slobode)

(1) Vojna osoba ima pravo obavljati vjerske aktivnosti radi ostvarenja vjerskih sloboda, sukladno posebnostima svake od vjera.

(2) Organiziranje i obavljanje vjerskih aktivnosti iz stavka (1) ovoga članka temelje se na načelu pojedinačne slobode izražavanja i obavljanja vjerske službe pripadnika Oružanih snaga.

(3) Organiziranje vjerskih aktivnosti u Oružanim snagama poglavito se temelji na objektivnim vojnim potrebama.

(4) Ministarstvo obrane BiH, u suradnji sa zakonom priznatim crkvama i vjerskim zajednicama, propisuje organiziranje i način funkcioniranja vjerskih aktivnosti unutar Oružanih snaga i osigurava ostvarenje vjerskih sloboda, kako je utvrđeno u stavku (1) ovoga članka.

Članak 57. stavak (3)*(Osnovni godišnji odmor i dopusti)*

(3) Djelatna vojna osoba može u jednoj kalendarskoj godini izbivati šest radnih dana radi udovoljenja njezinim vjerskim, odnosno tradicijskim potrebama, s tim što se dopust od dva dana koristi uz naknadu plaće – plaćeni dopust.

14. **Zakon o obrani Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" broj 88/05) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2. stavak (1)*(Oružane snage)*

(1) Oružane snage su profesionalna, jedna vojna sila koju ustrojava i nadzire Bosna i Hercegovina. Oružane snage imaju djelatnu i pričuvnu komponentu. Oružane snage, kao instituciju Bosne i Hercegovine, čine pripadnici iz reda svih triju konstitutivnih naroda i iz reda ostalih, sukladno Ustavu i zakonima Bosne i Hercegovine.

ODJELJAK E. Ministar obrane Bosne i Hercegovine

Članak 15. točka a)*(Ustrojstvene i administrativne nadležnosti)*

Ministar obrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar obrane) ima sljedeće ustrojstvene i administrativne nadležnosti, koje su predmetom vrhovnoga zapovijedanja i nadzora Predsjedništva:

a) predlaže i donosi propise, izdaje naloge i zapovijedi, koje se odnose na ustrojstvo, administraciju, osoblje, obuku, opremanje, razmještaj i uporabu Oružanih snaga kako bi se osigurala maksimalna međuoperabilnost unutar Oružanih snaga i međuoperabilnost s NATO snagama;

15. **Pravilnik o odorama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine** broj 11-02-3-1864-13/16 od 24. travnja 2017. godine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 44/17) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.*(Predmet)*

Pravilnikom o odorama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se vrste vojnih odora i odjeće za posebne namjene, način nošenja, vrijeme i prigode u kojima vojne odore, sa pripadajućim vojnim oznakama, i odjeću za posebne namjene, nose vojne i civilne osobe na službi u Ministarstvu obrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: MO i OS BiH).

Članak 4. stavak (1) i stavak (8) točka h)*(Nošenje vojne odore)*

(1) Vojnu odoru, kao obilježje pripadnosti OS BiH, imaju pravo i obvezu da nose vojne osobe za vrijeme obavljanja službe:

(8) Vojne osobe nisu obvezne nositi vojnu odoru u sljedećim prigodama:

h) Pripadnici vjerskih službi u OS BiH, za vrijeme obavljanja vjerske službe.

Članak 5.*(Ograničenja vezana za nošenje odore)*

(1) Vojnim osobama nije dopušteno nošenje pojedinih dijelova vojne odore kombinirano sa civilnom odjećom i/ili opremom, kao ni kombiniranje dijelova različitih kompleta vojne odore.

(2) Izuzetno od stavka (1) ovoga članka Pravilnika, vojne osobe, prigodom izvršenja službenih zadaća, mogu kombinirano sa vojnim odorama nositi propisanu radno-zaštitnu i opremu specijalne namjene, čije je obvezno nošenje regulirano zakonima u BiH ili podzakonskim aktima MO BiH.

(3) Vjerska obilježja uz odoru mogu se nositi na način da ista ne budu vidljiva.

(4) Vojnim osobama nije dopušteno da daju na korišćenje vojne odore ili dijelove vojnih odora osobama koje nisu pripadnici OS BiH.

Članak 15. točka b)*(Dopunski dijelovi kompleta terenske odore)*

Dopunski dijelovi kompleta terenske odore su:

b) Potkapa,

Članak 17. stavak (2)*(Način nošenja dopunskih dijelova kompleta)*

(2) Potkapa se nosi ispod kacige, po potrebi, ovisno od vremenskih uvjeta.

16. **Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini** ("Službeni glasnik BiH" broj 5/04) u relevantnom dijelu glasi:

IV – Odnos države i crkava i vjerskih zajednica

Član 14. točka (7)

Crkve i vjerske zajednice odvojene su od države a to znači da:

7. Javno očitovanje vjere ili uvjerenja može biti ograničeno jedino na temelju zakona i sukladno međunarodnim standardima kada mjerodavni organ dokaže da je to neophodno u interesu javne sigurnosti, zaštite zdravlja, javnog morala, ili u svrhu zaštite prava i sloboda drugih osoba sukladno međunarodnopravnim standardima. [...]

17. **Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine** ("Službene novine FBiH" br. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 – ispravka, 7/13, 52/14 i 85/21) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 13.*(Oznake pripadnosti)*

Suci i službenici Suda ne smiju ispoljavati bilo kakvu vjersku, političku, nacionalnu ili drugu pripadnost za vrijeme obavljanja službenih dužnosti.

Oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti ne smiju se isticati na sudskoj zgradi ili u prostorijama Suda.

Zabrana iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na stranke i treće osobe.

18. **Zakon o sudovima Republike Srpske** ("Službeni glasnik RS" br. 37/12, 14/14 – odluka USRS, 44/15, 39/16 – odluka USRS i 100/17) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 14.

(1) Suci, stručni suradnici, viši stručni suradnici i djelatnici suda ne smiju ispoljavati bilo kakvu vjersku, političku, nacionalnu ili drugu pripadnost za vrijeme obavljanja službenih dužnosti.

(2) Oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti ne smiju se isticati na sudbenoj zgradi ili prostorijama suda.

19. **Zakon o sudovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine** – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Brčko distrikta" broj 18/20) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 14.*(Oznake pripadnosti)*

Suci ne smiju isticati oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti, niti se takve oznake smiju isticati bilo gdje u sudskim prostorijama.

20. **Direktiva Vijeća Europske unije broj 2000/78/EZ od 27. studenog 2000. godine** o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (dostupno na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078>) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.*Pojam diskriminacije*

1. Za potrebe ove Direktive "načelo jednakog postupanja" znači nepostojanje bilo kakve izravne ili neizravne diskriminacije na temelju bilo kojeg od razloga iz članka 1.

2. Za potrebe stavka 1.:

(a) smatra se da se radi o izravnoj diskriminaciji u slučaju kada se prema jednoj osobi postupa lošije nego prema drugoj osobi ili je došlo do takvog postupanja ili je moglo doći do takvog postupanja u sličnim situacijama, zbog bilo kojeg od razloga iz članka 1.;

[...]

5. Ova Direktiva ne utječe na mjere koje proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva, a koje su u demokratskom društvu potrebne zbog očuvanja javne sigurnosti, održanja javnog reda i prevencije kaznenih djela, radi zaštite zdravlja te zaštite prava i sloboda drugih ljudi.

Članak 3.

Područje primjene

1. U granicama nadležnosti prenesenih na Zajednicu, ova se Direktiva primjenjuje na sve osobe, bilo u javnom ili privatnom sektoru, uključujući javna tijela, u odnosu na:

[...]

(c) zapošljavanje i uvjete rada, uključujući otkaze i plaće;

[...]

Članak 4.

Uvjeti za obavljanje zanimanja

1. Neovisno o članku 2. stavcima 1. i 2., države članice mogu propisati da različito postupanje, koje se temelji na nekoj od značajki u vezi s bilo kojim od razloga iz članka 1., ne predstavlja diskriminaciju kada zbog prirode određenih profesionalnih djelatnosti ili zbog uvjeta u kojima se obavljaju takva značajka predstavlja stvarni i odlučujući uvjet za obavljanje određenog zanimanja, ako je svrha opravdana, a zahtjev proporcionalan.

[...]

V. Dopustivost

21. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredaba članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. Pravila Ustavnog suda.

22. Članak VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

a) Ustavni sud ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz ovog Ustava između entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući, ali ne ograničavajući se na to:

- Je li odluka nekog entiteta da uspostavi posebne paralelne odnose sa susjednom državom sukladna ovom Ustavu, uključujući i odredbe koje se tiču suvereniteta i teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine.

- Je li neka odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom Ustavu.

Spor može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili dopredsjedavajući jednog od domova Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata jednog od domova Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina jednog od domova zakonodavnog tijela jednog entiteta.

23. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je, u vrijeme podnošenja zahtjeva, prvi zamjenik predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjev podnijelo ovlaštena osoba iz članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud slijedi svoju praksu iz predmeta broj U-8/17 prema kojoj je nadležan vršiti kontrolu ustavnosti pravnih akata nižeg ranga od zakona kada takvi akti pokreću pitanje poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda zaštićenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom. Naime, osporena odredba propisuje da se vjerska obilježja ne smiju nositi uz odoru tako da budu vidljiva. Ograničavanje nošenja vjerskih obilježja na vidljiv način potpada pod članak 9. Europske konvencije. Stoga, za zasnivanje nadležnosti Ustavnog suda nije bitno što osporeni

propis nije zakon, već podzakonski akt – pravilnik. U ovom slučaju, bitno je da osporeni akt pokreće pitanje poštovanja temeljnih ljudskih prava. Zbog toga, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju zahtjev za ocjenu ustavnosti dopustiv, u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. Pravila Ustavnog suda.

VI. Meritum

24. Podnositelj zahtjeva traži ispitivanje usklađenosti osporene odredbe sa člankom II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 9. Europske konvencije.

25. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

g) Slobodu mišljenja, savjesti i vjere.

26. Članak 9. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjere ili uvjerenja i slobodu svakog da, bilo sâm ili zajedno s drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, podučavanjem, redovnim obavljanjem i obredom.

2. Sloboda ispoljavanja vjere ili uvjerenja podvrgava se samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti radi, zaštite javnog reda, zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

Prethodna razmatranja

27. U odnosu na pozivanje podnositelja zahtjeva na predmete iz apstraktne nadležnosti Ustavnog suda (br. U-8/17 i U-9/21), Ustavni sud ističe da je u njima razmotreno pitanje zabrane nošenja brade policijskim službenicima Granične policije Bosne i Hercegovine (U-8/17) te pripadnicima Oružanih snaga BiH (U-9/21) u smislu garancija prava iz članka II/3.(f) i (g) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 8. i 9. Europske konvencije. U oba predmeta Ustavni sud je istaknuo da brada kao dio tijela i fizičkog izgleda osobe predstavlja manifestaciju vjere ako se nosi s tim ciljem, ali da istovremeno predstavlja i aspekt privatnog života, budući da se ne veže samo za vjerska obilježja. S obzirom na to da su osporeni propisi u navedenim predmetima propisivali apsolutnu zabranu nošenja brade te da nisu propisivali bilo kakve odrednice o estetskom izgledu brade ili bilo kakvim drugim karakteristikama, zaključeno je da takvo ograničenje ne slijedi interes općih ciljeva iz stavka 2. čl. 8. i 9. Europske konvencije.

28. Međutim, za razliku od brade čije nošenje može biti povezano sa životnim stilom, modom ili nekim drugim osobnim opredjeljenjem, koje nužno ne mora biti religijsko, hidžab nedvojbeno predstavlja vjerski simbol i odjevnu praksu muslimanke, na šta je ukazao i podnositelj zahtjeva (vidi točku 4.) kao na "strogu vjersku obvezu". Iz ovih razloga Ustavni sud smatra da brada i hidžab nisu usporedive kategorije, te da se praksa Ustavnog suda iz navedenih predmeta ne može *per se* dovesti u vezu s konkretnim predmetom.

29. U odnosu na pozivanje apelanta na praksu nošenja hidžaba u vojskama drugih demokratskih zemalja, Ustavni sud ukazuje da među članicama Vijeća Europe ne postoji konsenzus oko tog pravnog pitanja. U svezi s tim, Ustavni sud naročito napominje da se u ovom slučaju ne radi o apsolutnoj zabrani nošenja hidžaba u svim prilikama i na svakom mjestu. Ovdje se radi o zabrani nošenja hidžaba za vrijeme obavljanja službene dužnosti, tj. na radnom mjestu u Oružanim snagama BiH. Kada je riječ o nošenju hidžaba na radnom mjestu, radi se o kontroverznom pitanju koje je predmet javnih rasprava u državama članicama i Vijeća Europe i Europske unije. Ustavni sud zapaža da se propisi o tom pitanju vrlo razlikuju i da postoje

države članice koje isključuju nošenje hidžaba u javnoj službi (naprimjer Republika Francuska), zatim države koje toleriraju nošenje hidžaba (naprimjer Kraljevina Danska), te države u kojima na nacionalnoj razini postoji različita sudska praksa glede zabrane nošenja hidžaba (naprimjer Savezna Republika Njemačka). Stoga, selektivno navođenje određenih afirmativnih primjera o dopuštenosti nošenja hidžaba bez uzimanja u obzir konkretnog konteksta u Bosni i Hercegovini i nepostojanja konsenzusa o tom pitanju među državama članicama Vijeća Europe, što državama ostavlja široko polje slobodne procjene, ne može imati odlučujući utjecaj na odlučivanje u konkretnom slučaju.

30. Također, procent osoba u Bosni i Hercegovini koje su se izjasnile kao muslimani/muslimanke ne može utjecati na odluku Ustavnog suda o tome je li osporenom odredbom prekršeno pravo na slobodu vjere iz članka 9. Europske konvencije. Naime, prema stavku 2. članka 9. Europske konvencije, moguća su ograničenja prava na slobodu vjere ako su ispunjeni određeni uvjeti. Ako se utvrdi da je zakonodavac ispunio uvjete iz članka 2. stavak 9. Europske konvencije, onda nije važan procent osoba koje pripadaju određenoj religiji, jer su određena ograničenja slobode vjere dozvoljena. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je člankom 14. stavak 7. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon o slobodi vjere) propisano da su crkve i vjerske zajednice odvojene od države, te da "[j]avno očitovanje vjere ili uvjerenja može biti ograničeno jedino na temelju zakona i u skladu s međunarodnim standardima kada nadležni organ dokaže da je to nužno u interesu javne sigurnosti, zaštite zdravlja, javnog morala, ili s ciljem zaštite prava i sloboda drugih osoba u skladu s međunarodnopravnim standardima".

31. Osim toga, Ustavni sud ukazuje da ni činjenica koju podnositelj zahtjeva naglašava – da je Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini izdala fetvu u svezi s nošenjem hidžaba (vidi točku 4. ove odluke) – ne može imati utjecaj na odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Naime, fetve su vjerske naredbe koje obvezuju muslimane/muslimanke u njihovom privatnom životu, ali koje nemaju utjecaja na primjenu i poštovanje zakona koje donosi javna vlast. U svezi s tim, Ustavni sud ističe da je Europski sud, razmatrajući odnos vjerskog i građanskog prava, podsjetio da je sloboda vjere, uključujući slobodu njezina manifestiranja, primarno stvar individualne svijesti. U svezi s tim je naglasio da je sfera individualne svijesti znatno drugačija od sfere "privatnog prava", odnosno sfere građanskog prava koja se tiče organizacije i funkcioniranja društva u cjelini. Članak 9. Europske konvencije garantira svima u privatnom životu slobodu poštovanja zahtjeva svoje vjere. S druge strane, država može, u okviru svojih ovlaštenja u oblasti privatnog odnosno građanskog prava, legitimno spriječiti primjenu vjerskih uvjerenja koja su u suprotnosti s javnim redom i demokratskim vrijednostima (vidi Europski sud za ljudska prava, *Refah partija blagostanja i drugi protiv Turske*, presuda od 13. veljače 2003. godine, predstavka broj 41340/98 i dr.). Isti zaključak je prihvatio i Ustavni sud (vidi, *mutatis mutandis*, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-286/06 od 29. rujna 2007. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 86/07).

Praksa Europskog suda

32. Članak 9. Europske konvencije ne štiti svako djelo koje je motivirano ili inspirirano vjerom ili uvjerenjem te ne garantira uvijek pravo na ponašanje u javnoj sferi na način koji diktira vjera ili uvjerenje (vidi naprimjer, *Arrowsmith protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka broj 7050/75, izvještaj Komisije od 12. listopada 1978. godine, DR 19; *Kalaç protiv Turske*, presuda od 1. srpnja 1997. godine, točka 27., Izvješća o presudama i odlukama 1997-IV; i *Leyla Şahin protiv Turske* [VV], presuda od 10. studenog 2005. godine, predstavka broj 44774/98, toč. 105. i

121.). U demokratskim društvima u kojima koegzistira više religija može se pokazati potrebnim da se ograniči sloboda ispoljavanja vjere ili uvjerenja kako bi se pomirili interesi različitih skupina i osiguralo poštovanje svake osobe (vidi *Kokkinakis protiv Grčke*, presuda od 25. svibnja 1993. godine, predstavka broj 14307/88, točka 33.).

33. Kako je već rečeno, članak 9. Europske konvencije, u načelu, ostavlja široko polje slobodne procjene prilikom odlučivanja je li i u kojoj je mjeri ograničenje prava na ispoljavanje vjere ili uvjerenja "neophodno". Prilikom utvrđivanja polja slobodne procjene mora se voditi računa i o tome šta je to što se dovodi u pitanje. Europski sud je istaknuo da je njegov zadatak utvrditi jesu li mjere koje su poduzete na domaćoj razini u načelu opravdane i razmjerne (vidi, *inter alia*, *Manoussakis i ostali protiv Grčke*, presuda od 26. rujna 1996. godine, točka 44., i *op. cit.*, *Leyla Şahin*, točka 110.). Prilikom rješavanja pitanja opravdanosti nošenja vjerskih simbola Europski sud je, između ostalog, svoja razmatranja dovodio u kontekst sekularizma (*laïcité*). U svezi s tim je zaključeno da je i sekularizam uvjerenje zaštićeno člankom 9. Europske konvencije (vidi *Lautsi i drugi protiv Italije* [VV], presuda od 18. ožujka 2011. godine, predstavka broj 30814/06, točka 58.), te da se cilj podržavanja sekularnih i demokratskih vrijednosti može povezati s legitimnim ciljem "zaštite prava i sloboda drugih" u smislu članka 9. stavak 2. Europske konvencije (vidi, *op. cit.*, *Leyla Şahin*, točka 99. i *Ahmet Arslan i drugi protiv Turske*, presuda od 23. veljače 2010. godine, predstavka broj 41135/98, točka 43.).

34. U više svojih odluka Europski sud je istaknuo da nošenje marame predstavlja "manifestaciju" iskrenog vjerskog uvjerenja zaštićeno člankom 9. Europske konvencije (vidi *Bayatyan protiv Armenije*, presuda od 7. srpnja 2011. godine, predstavka broj 23459/03, točka 111.; *op. cit.*, *Eweida i drugi*, toč. 82., 89. i 97.). Nošenje hidžaba – marame koja pokriva kosu i vrat a lice ostavlja vidljivim, može se smatrati "činom motiviranim ili inspiriranim vjerom ili vjerskim uvjerenjima" (vidi *Lachiri protiv Belgije*, presuda od 18. rujna 2018. godine, predstavka broj 3413/09, točka 31.). Pri tome je hidžab okarakteriziran kao snažan vjerski/izvanjski simbol (vidi *Dahlab protiv Švicarske*, odluka od 15. veljače 2001. godine, predstavka broj 42393/98).

35. Zabrana nošenja vjerskih simbola ili odjeće na radnom mjestu posebno se, u smislu prakse Europskog suda, odnosi na javne službenike koji mogu biti obvezani diskrecijom, neutralnošću i nepristranošću, uključujući i zabranu nošenja takvih simbola i odjeće za vrijeme vršenja službenih ovlasti. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da se u predmetu *Dahlab* radilo o zabrani nošenja marame za vrijeme nastave učiteljici osnovne škole (*ibid.*), a u drugom predmetu o zabrani nošenja marame za vrijeme nastave univerzitetskoj profesorici (vidi *Kurtulmuş protiv Turske*, odluka od 24. siječnja 2006. godine, predstavka broj 65500/01, ESLJP 2006-II). U navedenim predmetima Europski sud je odbacio kao očigledno neutemeljene navode podnositelja predstavki u odnosu na članak 9. Europske konvencije. Naime, uzimajući u obzir "polje slobodne procjene koje se mora ostaviti državama u svjetlu načela neutralnosti javne službe", Europski sud je u navedenim odlukama zaključio da je osporavano miješanje bilo načelno opravdano i srazmjerno cilju koji se želi postići, odnosno da je zabrana nošenja hidžaba bila neophodna u demokratskom društvu. Također, Ustavni sud ukazuje i na predmet u svezi sa zabranom nošenja marame na poslu socijalnoj radnici na psihijatrijskom odjelu jedne javne bolnice (vidi Europski sud, *Ebrahimian protiv Francuske*, presuda od 26. studenog 2015. godine, predstavka broj 64846/11). U tom predmetu francuski sudovi su odlučili da je neproduleženje ugovora podnositeljici predstavke bilo u skladu s načelima sekularizma i neutralnosti javnih službi. Europski sud je zaključio da se osporavano miješanje u slobodu ispoljavanja vjere podnositeljice

predstavke može smatrati razmjernim ciljevima koji se žele postići, te da je bilo neophodno u demokratskom društvu, zbog čega nije utvrđeno kršenje članka 9. Europske konvencije.

Praksa Europskog suda pravde

36. Ustavni sud ukazuje i na praksu Europskog suda pravde u svezi sa zabranom nošenja hidžaba na radnom mjestu. Naime, Europski sud pravde je 14. ožujka 2017. godine donio dvije presude. U predmetu *Achbita*, koji je donesen po zahtjevu za preliminarnu odluku koji uputio Kasacioni sud Belgije, Europski sud pravde je, između ostalog, zaključio da se "[č]lanak 2(2)(a) Direktive 2000/78 mora tumačiti u smislu da zabrana nošenja islamske marame, koja proizlazi iz internog pravila privatnog poduzeća koje zabranjuje vidljivo nošenje bilo kakvog političkog, filozofskog ili vjerskog znaka na radnom mjestu, ne predstavlja direktnu diskriminaciju na temelju vjere ili uvjerenja u smislu te direktive" (vidi Europski sud pravde, Presuda broj C-157/15 od 14. ožujka 2017. godine). U drugom predmetu, *Bougnaoui*, koji je donesen po zahtjevu za preliminarnu odluku koji je uputio Kasacioni sud Francuske, Europski sud pravde je istaknuo da "samo u vrlo ograničenim okolnostima karakteristika koja se odnosi na religiju može predstavljati istinski i odlučujući zahtjev za zanimanje". U svezi s tim, Sud je zaključio da "spremnost poslodavca da uzme u obzir želje korisnika da više ne prima usluge tog poslodavca koje pruža radnica koja nosi islamsku maramu ne može [se] smatrati stvarnim i odlučujućim zahtjevom za zanimanje u smislu članka 4(1) Direktive 2000/78" (vidi Europski sud pravde, Presuda broj C-188/15 od 14. ožujka 2017. godine).

Primjena navedenih načela na konkretan slučaj

37. Osporeni članak 5. stavak (3) Pravilnika o odorama Oružanih snaga BiH glasi:

Vjerska obilježja uz odoru mogu se nositi na način da ista ne budu vidljiva.

38. Ustavni sud zapaža da osporena odredba nesumnjivo predstavlja miješanje u pravo iz članka 9. stavak 2. Europske konvencije. Stoga će Ustavni sud ispitati jesu li zadovoljeni uvjeti iz trodijelnog testa koji, u smislu prakse Europskog suda, podrazumijeva da takvo miješanje mora biti "propisano zakonom", da slijedi jedan ili više legitimnih ciljeva navedenih u tom stavku i da je "neophodno u demokratskom društvu" radi postizanja legitimnog cilja (vidi Europski sud, *Hamidović protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 5. prosinca 2017. godine, predstavka broj 57792/15, točka 31.).

Je li mjera "propisana zakonom"

39. Izraz "propisan zakonom" u stavku 2. članka 9. Europske konvencije zahtijeva ne samo da ograničenje ima pravnu osnovu u domaćem zakonu nego se odnosi i na kvalitetu tog zakona koji mora biti dostupan osobama o kojima je riječ i predvidiv glede njegovih učinaka (vidi Europski sud, *Izzettin Doğan i drugi protiv Turske* [VV], presuda od 26. travnja 2016. godine, predstavka broj 62649/10, točka 99.). Prema ustaljenoj sudskoj praksi Europskog suda, pojam "zakon" ima autonomno značenje i mora se shvatiti u njegovom "suštinskom", a ne samo u "formalnom" smislu (vidi, *op. cit.*, presuda *Ebrahimian*, točka 48. s daljnjim referencama). Ustavni sud zapaža da su stranke u postupku saglasne da je osporena mjera, odnosno ograničenje, propisana "zakonom". Pri tome se može zaključiti da osporena odredba na dovoljno jasan i predvidljiv način omogućuje sagledavanje njezinih posljedica po sve osobe. Konkretno, osporena odredba omogućuje svakom da prepozna i predvidi ograničenja ispoljavanja slobode vjere kada je riječ o nošenju vidljivih vjerskih obilježja uz odoru. Osim toga, kako je već navedeno, mogućnost ograničavanja prava iz članka 9. Europske konvencije predviđena je i Zakonom o slobodi vjere (vidi točku 30. ove odluke). Stoga, Ustavni sud zaključuje da je u

konkretnom slučaju ograničenje prava iz članka 9. Europske konvencije propisano "zakonom".

Postoji li "legitiman cilj"

40. Ustavni sud podsjeća da je Bosna i Hercegovina demokratska država (članak 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine). Za razliku od nekih europskih država u kojima je sekularizam uspostavljan kao ustavno načelo (naprimjer Francuska), navedeno načelo nije izričito utvrđeno u Ustavu Bosne i Hercegovine. Međutim, Europski sud je ipak zaključio da Bosna i Hercegovina jest sekularna država (*op. cit.*, presuda *Hamidović*, točka 13.). Osim toga, kako je već rečeno, odvojenost crkve i vjerskih zajednica od države te mogućnost ograničavanja prava na slobodu vjere propisuje i Zakon o slobodi vjere (vidi točku 30. ove odluke). Iz odgovora Ministarstva proizlazi da je navedeno ograničenje uspostavljeno radi zaštite tolerancije u višenacionalnom i višereligijskom društvu kakvo je u Bosni i Hercegovini. To se prvenstveno odnosi na zahtjev vjerske neutralnosti javnih organa, u konkretnom slučaju Oružanih snaga BiH. Osim toga, Ministarstvo je navelo da je svrha ograničenja da se zaštititi načelo neutralnosti prema cjelokupnoj bosanskohercegovačkoj javnosti, u čijoj službi se nalaze Oružane snage. Navedeno načelo neutralnosti odnosi se na sve pripadnike Oružanih snaga BiH jer im je svima zabranjeno da uz odoru nose vidno istaknuta vjerska obilježja. Također, Ministarstvo je naglasilo da bi udovoljavanje ovom zahtjevu dovelo do promjene izgleda jednoobrazne odore za sve pripadnike Oružanih snaga BiH jer bi se i pripadnicima drugih vjera moralo osigurati isto pravo (vidi toč. 9.–11. ove odluke).

41. Ustavni sud smatra da razlozi i ciljevi na koje je Ministarstvo ukazalo u svom odgovoru korespondiraju jednom ili više legitimnih ciljeva za miješanje u pravo iz članka 9. Europske konvencije.

Je li mjera "bila neophodna u demokratskom društvu"

42. U svezi s ovim pitanjem, Ustavni sud podsjeća da je Europski sud istaknuo da može, po potrebi, uzeti u obzir bilo koji konsenzus i zajedničke vrijednosti koje proizlaze iz prakse država potpisnica Europske konvencije (između ostalih, *op. cit.*, *S.A.S. protiv Francuske*, toč. 129.–131.).

43. U konkretnom slučaju, Ustavni sud smatra da se ne može prihvatiti analogija podnositelja zahtjeva glede zabrane nošenja hidžaba i dozvoljenosti nošenja potkape u Oružanim snagama BiH. Neovisno o eventualnoj sličnosti izgleda dva navedena predmeta, Ustavni sud ukazuje da potkapa predstavlja dopunski dio kompleta terenske odore koji se nosi samo ispod šljema, po potrebi, ovisno o vremenskim uvjetima (članak 15. točka b) i članak 17. stavak (2) Pravilnika o odorama) i njezino nošenje je jednako propisano za sve pripadnike Oružanih snaga BiH. S druge strane, obveza nošenja hidžaba se ne ograničava na vremenske uvjete. Iako hidžab jest i odjevni predmet, on je primarno vjerski simbol za razliku od potkape.

44. Dalje, iz Pravilnika o odorama vidljivo je da se pravila o odijevanju, odnosno vidljivom isticanju vjerskih simbola u Oružanim snagama BiH jednako primjenjuju na sve pripadnike, neovisno o njihovoj funkciji ili vjerskim uvjerenjima. Osim toga, Ustavni sud ističe da su pripadnici Oružanih snaga BiH, prilikom izbora profesije, mogli biti svjesni mogućnosti uspostavljanja ograničenja ispoljavanja slobode vjere na radnom mjestu, uključujući i zabranu isticanja vjerskih obilježja uz odoru. Status pripadnika Oružanih snaga se zasigurno razlikuje od statusa građana koji nisu predstavnici države angažirani u javnoj službi i nisu vezani obvezom neutralnosti zbog svog službenog statusa. Takva neutralnost također je uspostavljena u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini, pa u skladu sa zakonima o sudovima, sucima i sudskim službenicima nije dozvoljeno nošenje istaknutih vjerskih obilježja za vrijeme vršenja njihovih dužnosti (vidi toč. 17.–19. ove odluke). Zaštita načela neutralnosti u

Oružanim snagama BiH kompatibilna je s vrijednostima na kojima se temelje Ustav Bosne i Hercegovine i Europska konvencija. Zbog toga, Ustavni sud smatra da Ministarstvo, zbog specifičnog karaktera Oružanih snaga BiH (ratna prošlost vojski iz kojih su nastale Oružane snage BiH, višenacionalna i višereligijska struktura Oružanih snaga BiH) može zahtijevati od svojih pripadnika/pripadnica da se suzdrže od iskazivanja određenih vjerskih uvjerenja tijekom obavljanja vojnih dužnosti odnosno na radnom mjestu. Naime, ovakvu mjeru javna vlast je procijenila neophodnom kako bi se sačuvala neutralnost Oružanih snaga BiH prema javnosti i zajamčila jednakost tretmana za sve pripadnike/pripadnice Oružanih snaga BiH. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća na to da Europski sud ističe supsidijarnu ulogu mehanizma Europske konvencije, prema kojoj domaće vlasti imaju izravan demokratski legitimitet te su u boljem položaju da procijene potrebe i uvjete u odnosu na pitanje o odnosima između države i različitih religija, o kojima mišljenja u demokratskom društvu opravdano mogu biti vrlo različita.

45. Osim toga, Ustavni sud ističe da se osporenom odredbom vjerska sloboda ne ograničava općenito u Oružanim snagama BiH. Naprotiv, Ustavni sud ukazuje da se prepoznaje senzibilitet javne vlasti u odnosu na ovo pitanje po tome što je člankom 29. Zakona o službi u Oružanim snagama BiH vojnim osobama omogućeno obavljanje vjerskih aktivnosti u skladu sa specifičnostima svake od vjera. Kada je riječ o muslimanima, uspostavljeno je Vojno muftijstvo kao dio vjerske službe u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH koje organizira i pruža podršku vjerskom životu pripadnika/pripadnica islamske vjere radi zadovoljavanja njihovih vjerskih potreba. To uključuje, između ostalog, organizaciju obavljanja vjerskih dužnosti i manifestacija/svečanosti, kao naprimjer organiziranje džume namaza (molitva petkom), organiziranje iftara i sehura tijekom ramazana (mjesec posta) te obilježavanje Mevluda (rođenje poslanika Muhammeda) i sl. Također, u kontekstu ostvarivanja prava iz radnog odnosa, profesionalnim vojnim osobama u Oružanim snagama BiH je zakonski omogućeno odsustvovanje šest radnih dana s posla radi zadovoljavanja vjerskih potreba (članak 57. stavak (3) Zakona o službi u Oružanim snagama BiH; vidi točku 13. ove odluke). Europski sud pravde (SPEU) je smatrao da je slično rješenje spojivo s pravom Europske unije, te je, u nedavnoj presudi od 28. studenog 2023. godine, u predmetu C-148/22, OP protiv Commune d'Ans, zaključio sljedeće: "[...] Članak 2(2)(b) Direktive 2000/78 se mora tumačiti tako da se interno pravilo općinske vlasti koje, na opći i neselektivan način, članovima osoblja te vlasti zabranjuje da na radnom mjestu vidljivo nose bilo koji znak koji otkriva, posebno, filozofska ili vjerska uvjerenja, može opravdati željom navedene vlasti da uspostavi, s obzirom na kontekst u kojem djeluje, potpuno neutralno administrativno okruženje pod uvjetom da je to pravilo prikladno, neophodno i proporcionalno u svjetlu tog konteksta i uzimajući u obzir različita prava i interese o kojima se radi".

46. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da zabranom nošenja hidžaba uz odoru tijekom vojne službe u Oružanim snagama BiH nije prekršeno pravo na slobodu vjere zagwarantirano člankom II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 9. Europske konvencije budući da sporna mjera slijedi opće ciljeve propisane stavkom 2. članka 9. Europske konvencije koji su proporcionalni sa slobodom vjere iz stavka 1. ovog članka.

VII. Zaključak

47. Ustavni sud zaključuje da je članak 5. stavak (3) Pravilnika o odorama koji glasi: "Vjerska obilježja uz odoru mogu se nositi na način da ista ne budu vidljiva" u skladu sa člankom II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 9. Europske konvencije.

48. Na temelju članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

49. U smislu članka 43. Pravila Ustavnog suda, dopredsjednik Mirsad Ćeman je dao izjavu o neslaganju s odlukom većine.

50. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У-21/22**, рјешавајући захтјев **Бакира Изетбеговића**, у вријеме подношења захтјева првог замјеника предједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14 и 47/23), у саставу:

Валерија Галић, председница
Мирсад Ћеман, потпредседник
Helen Keller, потпредседница
Сеада Палаврић, судија
Angelika Nußberger, судија
Леди Бианку, судија

на сједници одржаној 18. јануара 2024. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјеву **Бакира Изетбеговића**, у вријеме подношења захтјева првог замјеника предједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине,

утврђује се да је члан 5 став (3) Правилника о униформама Оружаних снага Босне и Херцеговине број 11-02-3-1864-13/16 од 24. априла 2017. године ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 44/17) у сагласности са чланом II/3г) Устава Босне и Херцеговине и чланом 9 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Бакир Изетбеговић (у даљњем тексту: подносилац захтјева), у вријеме подношења захтјева први замјеник предједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, поднио је 5. августа 2022. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену уставности члана 5 став (3) Правилника о униформама Оружаних снага Босне и Херцеговине број 11-02-3-1864-13/16 од 24. априла 2017. године ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 44/17; у даљњем тексту: оспорена одредба или Правилник о униформама).

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од доносиоца оспореног акта – Министарства одбране Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Министарство), затражено је 15. августа 2022. године да достави одговор на захтјев.

3. Министарство је доставило одговор 14. септембра 2022. године.

III. Захтјев

а) Наводи из захтјева

4. Подносилац захтјева сматра да је оспорена одредба у супротности са чланом II/3г) Устава Босне и Херцеговине и чланом 9 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). Према наводима подносиоца захтјева, ношење хиџаба/мараме представља манифестовање религиозног вјеровања и потпада под заштиту II/3г) Устава Босне и Херцеговине и члана 9 Европске конвенције. Осим тога, како наводи, ношење хиџаба је "строга вјерска дужност муслиманки у Босни и Херцеговини". Та обавеза проистиче из фетве коју је усвојило Вијеће муфтија на својој шестој редовној сједници одржаној 25. фебруара 2016. године у Сарајеву, коју је потписао Хусеин еф. Кавазовић, реисул-улема Исламске заједнице у БиХ. У фетви се наводи да је "хиџаб, односно мараме коју носе муслиманке, вјерска обавеза и одјевна пракса муслиманке прописана основним изворима ислама, Кур'аном и Суннетом [...], као и да [...] хиџаб спада у домен исповиједања вјере [...]". Такође је наведено да "[...] хиџаб у ширем смислу подразумијева покривање цијелог тијела, изузев лица и шака, док покривање лица (никаб, бурка и фереца) не спада у вјерске обавезе муслиманке [...]" (доступно на <https://www.islamskazajednica.ba/index.php/fetve-i-rezolucije/26104-fetva%20o%20obaveznosti-nosenja-hidzaba>). Подносилац захтјева се позива на ставове Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) у предмету *Eweida и други против Уједињеног Краљевства* (пресуда од 15. јануара 2013. године, представке бр. 48420/10 и др.).

5. Подносилац захтјева наводи да се забраном ношења хиџаба/мараме припадницама Оружаних снага Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Оружане снаге) не може оправдати легитиман циљ који је у јавном интересу. Интереси јавне безбједности, заштите јавног реда, заштите здравља и морала, те заштите права и слобода других нису могли да буду разлог за доношење "овако рестриктивне норме". Подносилац сматра да није јасно шта је мотивисало доносиоца оспорене одредбе да потпуно забрани ношење хиџаба у Оружаним снагама, док је "ношење неких других дијелова одјеће дозвољено". На примјер, војна поткапа, чије је ношење прописано чланом 15 тачка б) Правилника о униформама, "изгледом и функцијом готово је идентична хиџабу". Међутим, како истиче, поткапа се може носити, док се хиџаб не смије носити. Стога, ако су хиџаб и поткапа готово исти одјевни предмети а ношење поткапе је дозвољено, онда се "не може наћи разумно образложење којим би се оправдала забрана ношења хиџаба".

6. У захтјеву је наведено да је "према посљедњем попису становништва, у Босни и Херцеговини (2013. године) живјело 50,7% становника исламске вјероисповијести. У вези с тим, наглашено је да војске које имају много мањи број припадника различитих вјера од Оружаних снага БиХ, као што су Норвешка, Уједињено Краљевство, Канада, Сједињене Америчке Државе (САД) и Аустралија, ипак дозвољавају ношење хиџаба припадницама својих оружаних снага које су исламске вјере. На примјер, у Норвешкој је од 2012. године дозвољено муслиманкама ношење хиџаба уз униформе, под условом да га жене које га носе чврсто вежу око главе". Подносилац наводи да је Норвешка о томе донијела Уредбу о униформи у којој је наведено да је "[x]иџаб дозвољен ако прати облик главе и не лепрша. Требао би да буде црне једнобојне боје и без украса. Хиџаб не замјењује војна покривала за главу, те стога треба да се носи испод обичних војних покривала за главу".

7. Даље, подносилац истиче да је у Уједињеном Краљевству, у Водичу о религији и вјеровању у оружаним

снагама, прописано да муслиманке "могу да носе хиџаб (мараму) осим када оперативни или здравствени и безбједности разлози налажу другачије". У Канади је прописано да "из духовних и вјерских разлога, припадници оружаних снага имају право да носе хиџаб. Хиџаб се мора носити у складу с важећим сигурносним стандардима и неће ометати ношење гас-маски, маски за кисеоник, борбених и других кацига, ронилачких маски и др. Ако је потребно, припаднице оружаних снага ће модификовати фризуру, хиџаб или обоје како би омогућили правилно ношење ових предмета". Осим тога, указује и да је Главни штаб Војске САД-а 26. јануара 2021. године донио уредбу у којој је наведено да "припадник војске може да носи хиџаб (мараму за главу) направљен од пригушеног материјала у боји која блиско подсећа на додијељену униформу (углавном црна, зелена, смеђа или тамноплава, према потреби). Материјал ће бити без дизајна или ознака, осим што припадник војске који носи маскирну униформу може да носи и хиџаб у маскирном узorkу који одговара униформи".

8. Подносилац захтјева сматра да у конкретном случају Уставни суд треба да слиједи своју праксу из предмета бр. У-8/17 и У-9/21 (Одлука о допустивости и меритуму број У-8/17 од 30. новембра 2017. године и Одлука о допустивости и меритуму број У-9/21 од 2. децембра 2021. године, доступне на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

б) Одговор на захтјев

9. У одговору на захтјев Министарство је навело да оспорена одредба није противна члану II/3г) Устава Босне и Херцеговине ни члану 9 Европске конвенције јер став (2) члана 9 Европске конвенције садржи "рестриктивну клаузулу" која дозвољава државама, кроз тзв. "широко поље процјене", да одлучују о обиму уживања права ради заштите обављања професионалне војне службе. Министарство је истакло да су права из наведеног члана Европске конвенције ограничена једнако и под истим условима за све професионалне припаднике/припаднице Оружаних снага БиХ. Права су ограничена у општем интересу у складу са законом (чл. 20, 28 и 29 Закона о служби у Оружаним снагама БиХ) и проведбеним прописима у које спада и овај правилник. Једино су вјерски службеници у Оружаним снагама, према члану 4 став (8) тачка х) Правилника о униформама, изузети од наведеног ограничења.

10. Према мишљењу Министарства, наведено ограничење има легитиман циљ који је у општем интересу – обезбјеђењу јединственог функционисања система одбране. Министарство нарочито истиче да наведено ограничење има посебан значај у друштву као што је босанскохерцеговачко, у којем егзистира више етничких група и вјера. С тим циљем је, у јединственој организацији на нивоу државе какву представљају Оружане снаге, било неопходно увести одређена ограничења слободе манифестовања вјере како би се ускладили интереси разних вјерских и етничких група. Стога, из наведених разлога, који су у општем интересу, у овом би случају "предност требало дати ставу (2) члана 9 Европске конвенције у односу на став (1) истог члана".

11. Министарство сматра да би се урушио јединствени систем Оружаних снага БиХ уколико би се дозволило поступање на начин како је тражено у захтјеву за оцјену уставности. Наиме, удовољавање овом захтјеву би сасвим извјесно довело до сличних захтјева осталих вјерских група у Оружаним снагама БиХ. Тако би прописи који регулишу јединствен изглед професионалних припадника Оружаних снага БиХ били нарушени до те мјере да се не би видјела препознатљива војска. На примјер, како даље наводи Министарство, један припадник Оружаних снага БиХ би био

с капом, дугом брадом или марамом, други опет са кршћанском/хришћанском бројаницом или с неким другим симболом и слично. Ношење мараме могло би имати за посљедицу лоше међуљудске односе међу припадницима/припадницама Оружаних снага БиХ. Такође, ношење мараме могло би да узрокује и неповјерење грађана у Оружане снаге БиХ. Наиме, након окончаних оружаних сукоба који су "неспорно утицали на међуљудске односе у Босни и Херцеговини, наше плурално друштво је постало изузетно осјетљиво када је ријеч о испољавању вјерских симбола у јавном простору". Ношењем мараме створио би се утисак идентификације Оружаних снага БиХ с одређеном религијом, што није у складу с уставним принципом неутралности и непристрасности државе. У босанскохерцеговачком друштву, које има нарочит сензибилитет према ношењу вјерских симбола у јавном простору, разумно би било у Оружаним снагама БиХ дати предност принципима неутралности и непристрасности.

IV. Релевантни прописи

12. Устав Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Члан 1/2

*Босна и Херцеговина
Демократска начела*

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

13. Закон о служби у Оружаним снагама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 88/05, 53/07, 58/08 – завршне одредбе Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ, 59/09, 59/09 – аутентично тумачење, 74/10, 42/12, 41/16 и 38/18). За потребе ове одлуке користи се неслужбени прецизнији текст сачињен у Уставном суду, који у релевантном дијелу гласи:

ГЛАВА I – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Закона)

Овим законом уређују се служба у Оружаним снагама Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Оружане снаге), састав Оружаних снага, пријем у службу, права и обавезе лица на служби у Оружаним снагама, статус лица током службе, систем класификовања људства, оцјене, унапређења, управљање евиденцијом персонала и каријером војних лица, чиновни и ознаке у Оружаним снагама, стандарди понашања и друга статусна питања лица на служби у Оружаним снагама.

Члан 2.

(Оружане снаге)

Оружане снаге подразумевају све војне снаге у Босни и Херцеговини на начин утврђен Законом о одбрани Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 88/05), (у даљњем тексту: Закон о одбрани).

Члан 5. тачка ц) алинеја 14)

(Видови, родови и службе)

ц) Службе су:

14) вјерска служба.

Члан 20.

(Ношење униформе)

Војно лице дужно је да носи прописану униформу за вријеме вршења службе у складу са прописом које доноси министар одбране.

Члан 28.

(Исте могућности)

(1) Професионална војна лица и лица која желе бити примљена у Оружане снаге третирају се са пуним поштовањем принципа транспарентности, правичности и истих могућности. Неће бити дискриминације ни по којем основу, попут пола, расе, због боје коже, језика, вјероисповијести, политичких или других мишљења, етничког или социјалног поријекла, повезаности са националним мањинама, имовног стања односно другог статуса.

(2) Министар одбране обезбјеђује да се у Оружаним снагама поштују обавезе из става (1) овог члана.

Члан 29.

(Вјерске активности и слобода)

(1) Војно лице има право обављања вјерских активности са циљем остваривања вјерских слобода у складу са специфичностима сваке од вјера.

(2) Организација и обављање вјерских активности из става (1) овог члана заснивају се на принципу индивидуалне слободе изражавања и обављања вјерске службе припадника Оружаних снага.

(3) Организација вјерских активности у Оружаним снагама првенствено се заснива на објективним војним потребама.

(4) Министарство одбране БиХ, у сарадњи са законом признатим црквама и вјерским заједницама, прописује организацију и начин функционисања вјерских активности унутар Оружаних снага и обезбјеђује остваривање вјерских слобода како је утврђено у ставу (1) овог члана.

Члан 57. став (3)

(Основни годишњи одмор и одсуства)

(3) Професионално војно лице може у једној календарској години одсуствовати шест радних дана ради задовољавања својих вјерских, односно традицијских потреба, с тим да се одсуство од два дана користи уз накнаду плате - плаћено одсуство.

14. Закон о одбрани Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 88/05) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2. став (1)

(Оружане снаге)

(1) Оружане снаге су професионална, једна војна сила коју организује и контролише Босна и Херцеговина. Оружане снаге имају активну и резервну компоненту. Оружане снаге, као институцију Босне и Херцеговине, чине припадници из реда сва три конститутивна народа и реда осталих, у складу са Уставом и законима Босне и Херцеговине.

ОДЈЕЉАК Е. Министар одбране Босне и Херцеговине

Члан 15. тачка а)

(Организационе и административне надлежности)

Министар одбране Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: министар одбране) има сљедеће организационе и административне надлежности, које су предмет врховне команде и контроле Предсједништва:

а) предлаже и доноси прописе, издаје директиве и наређења, која се односе на организацију, администрацију, персонал, обучавање, опремање, размјештање и употребу Оружаних снага како би се обезбједила максимална интероперабилност у Оружаним снагама и интероперабилност са снагама НАТО-а,

[...]

15. Правилник о униформама Оружаних снага Босне и Херцеговине број 11-02-3-1864-13/16 од 24. априла 2017. године ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 44/17) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.
(Предмет)

Правилником о униформама Оружаних снага Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Правилник) прописују се врсте војних униформи и одјеће за посебне намјене, начин ношења, вријеме и прилике у којима војне униформе, са припадајућим војним ознакама, и одјећу за посебне намјене носе војна и цивилна лица на служби у Министарству одбране Босне и Херцеговине и Оружаним снагама Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: МО и ОС БиХ).

Члан 4. став (1) и став (8) тачка х)
(Ношење војне униформе)

(1) Војну униформу, као обиљежје припадности ОС БиХ, имају право и обавезу да носе војна лица за вријеме обављања службе:

(8) Војна лица нису обавезна носити војну униформу у сљедећим приликама:

h) Припадници вјерских служби у ОС БиХ за вријеме обављања вјерске службе.

Члан 5.

(Ограничења везана за ношења униформе)

(1) Војним лицима није допуштено ношење појединих дијелова војне униформе у комбинацији са цивилном одјећом и/или опремом, као ни комбинације дијелова различитих комплекта војне униформе.

(2) Изузетно од става (1) овог члана Правилника, војна лица приликом извршавања службених задатака могу, у комбинацији са војним униформама, носити прописану радно-заштитну и опрему специјалне намјене, чије је обавезно ношење регулисано законима у БиХ или подзаконским актима МО БиХ.

(3) Вјерска обиљежја уз униформу могу се носити на начин да иста не буду видљива.

(4) Војним лицима није допуштено да дају на коришћење војне униформе или дијелове војних униформи лицима која нису припадници ОС БиХ.

Члан 15. тачка б)

(Допунски дијелови комплекта теренске униформе)

Допунски дијелови комплекта теренске униформе су:

б) Поткапа,

[...]

Члан 17. став (2)

(Начин ношења допунских дијелова комплекта)

(2) Поткапа се носи испод шљема, по потреби, зависно од временских услова.

16. Закон о слободи вјере и правном положају црква и вјерских заједница у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ" број 5/04) у релевантном дијелу гласи:

IV – Однос државе и црква и вјерских заједница

Члан 14. тачка (7)

Цркве и вјерске заједнице одвојене су од државе а то значи да:

7. Јавно испољавање вјере или увјерења може да буде ограничено једино на основу закона и у складу са међународним стандардима, када надлежни орган докаже да је то неопходно у интересу јавне безбједности, заштите здравља, јавног морала, или са циљем заштите права и слобода других лица у складу са међународноправним стандардима. [...]

17. Закон о судовима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ" бр. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 – исправка, 7/13, 52/14 и 85/21) у релевантном дијелу гласи:

Члан 13.

Ознаке припадности

Судије и службеници суда не смију испољавати било какву вјерску, политичку, националну или другу припадност за вријеме обављања службених дужности.

Ознаке вјерске, политичке, националне или друге припадности не смију се истицати на судској згради или у просторијама суда.

Забрана из става 1. овог члана не односи се на странке и трећа лица.

18. Закон о судовима Републике Српске ("Службени гласник РС" бр. 37/12, 14/14 – одлука УСРС, 44/15, 39/16 – одлука УСРС и 100/17) у релевантном дијелу гласи:

Члан 14

(1) Судије, стручни сарадници, виши стручни сарадници и радници суда не смију испољавати било какву вјерску, политичку, националну или другу припадност за вријеме обављања службених дужности.

(2) Ознаке вјерске, политичке, националне или друге припадности не смију се истицати на судској згради или просторијама суда.

19. Закон о судовима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Брчко дистрикта" број 18/20) у релевантном дијелу гласи:

Члан 14

(Ознаке припадности)

Судије не смију истицати ознаке вјерске, политичке, националне или друге припадности, нити се такве ознаке смију истицати било гдје у судским просторијама.

20. Директива Савјета Европске уније број 2000/78/ЕЗ од 27. новембра 2000. године о успостави општег оквира за једнако поступање при запошљавању и обављању занимања (доступно на хрватском језику на службеној страници <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078>) у релевантном дијелу гласи:

Чланак 2.

Појам дискриминације

1. За потребе ове Директиве "начело једнаког поступања" значи непостојање било какве изравне или неизравне дискриминације на темељу било којег од разлога из чланка 1.

2. За потребе ставка 1.:

(а) *сматра се да се ради о изравној дискриминацији у случају када се према једној особи поступа лошије него према другој особи или је дошло до таквог поступања или је могло доћи до таквог поступања у сличним ситуацијама, због било којег од разлога из чланка 1.;*

[...]

5. Ова Директива не утјече на мјере које произлазе из националног законодавства, а које су у демократском друштву потребне због очувања јавне сигурности, одржања јавног реда и превенције казних дјела, ради заштите здравља те заштите права и слобода других људи.

Чланак 3.

Подручје примјене

1. У границама надлежности пренесених на Заједницу, ова се Директива примјењује на све особе, било у јавном или приватном сектору, укључујући јавна тијела, у односу на:

[...]

(и) запошљавање и увјете рада, укључујући отказе и плаће;

[...]

Чланак 4.*Увјети за обављање занимања*

1. Неовисно о чланку 2. ставцима 1. и 2., државе чланице могу прописати да различито поступање, које се темељи на некој од значајки у вези с било којим од разлога из чланка 1., не представља дискриминацију када због природе одређених професионалних дјелатности или због увјета у којима се обављају таква значајка представља стварни и одлучујући увјет за обављање одређеног занимања, ако је сврха оправдана, а захтјев пропорционалан.

[...]

V. Допустивост

21. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредби члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине и члана 19 Правила Уставног суда.

22. Члан VI/3а) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

- *Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од сусједних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.*

- *Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.*

Спорове могу покретати само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

23. Захтјев за оцјену уставности поднио је, у вријеме подношења захтјева, први замјеник предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, што значи да је захтјев поднијело овлашћено лице из члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине. Уставни суд слиједи своју праксу из предмета број У-8/17 да је надлежан да врши контролу уставности правних аката нижег ранга од закона када такви акти покрећу питање поштовања људских права и основних слобода заштићених Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом. Наиме, оспорена одредба прописује да вјерска обиљежја не смију да се носе уз униформу тако да буду видљива. Ограничавање ношења вјерских обиљежја на видљив начин потпада под члан 9 Европске конвенције. Стога, за заснивање надлежности Уставног суда није важно што оспорени пропис није закон, већ подзаконски акт – правилник. У овом случају, важно је да оспорени акт покреће питање поштовања основних људских права. Због тога, Уставни суд закључује да је у конкретном случају захтјев за оцјену уставности допустив, у смислу члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине и члана 19 Правила Уставног суда.

VI. Меритум

24. Подносилац захтјева тражи испитивање усклађености оспорене одредбе са чланом II/3г) Устава Босне и Херцеговине и чланом 9 Европске конвенције.

25. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

г) *Слободу мисли, савјести и вјероисповијести.*

26. Члан 9 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. *Свако има право на слободу мишљења, савјести и вјероисповијести; ово право укључује слободу промјене вјере или увјерења и слободу сваког да, било сâм или заједно с другима, јавно или приватно, испољава вјеру или убјеђење молитвом, подучавањем, редовним обављањем и обредом.*

2. *Слобода испољавања вјере или убјеђења подвргава се само оним ограничењима која су прописана законом и која су неопходна у демократском друштву у интересу јавне безбједности, ради заштите јавног реда, здравља или морала, или ради заштите права и слобода других.*

Претходна разматрања

27. У односу на позивање подносиоца захтјева на предмете из апстрактне надлежности Уставног суда (бр. У-8/17 и У-9/21), Уставни суд истиче да је у њима размотрено питање забране ношења браде полицијским службеницима Граничне полиције Босне и Херцеговине (У-8/17) те припадницима Оружаних снага БиХ (У-9/21) у смислу гаранција права из члана II/3ф) и г) Устава Босне и Херцеговине и чл. 8 и 9 Европске конвенције. У оба предмета Уставни суд је истакао да брада као дио тијела и физичког изгледа лица представља манифестацију вјере ако се носи с тим циљем, али да истовремено представља и аспект приватног живота, будући да се не веже само за вјерска обиљежја. С обзиром на то да су оспорени прописи у наведеним предметима прописивали апсолутну забрану ношења браде, те да нису прописивали било какве одреднице о естетском изгледу браде или било каквим другим карактеристикама, закључено је да такво ограничење не слиједи интерес општих циљева из става 2 чл. 8 и 9 Европске конвенције.

28. Међутим, за разлику од браде чије ношење може бити повезано са животним стилем, модом или неким другим личним одређењем, које нужно не мора да буде религијско, хиџаб недвојбено представља вјерски симбол и одјевну праксу муслиманке, на шта је указао и подносилац захтјева (види тачку 4) као на "строгу вјерску обавезу". Из ових разлога Уставни суд сматра да брада и хиџаб нису упоредиве категорије, те да се пракса Уставног суда из наведених предмета не може *per se* довести у везу с конкретним предметом.

29. У односу на позивање апеланта на праксу ношења хиџаба у војскама других демократских земаља, Уставни суд указује да међу чланицама Савјета Европе не постоји консензус око тог правног питања. У вези с тим, Уставни суд нарочито напомиње да се у овом случају не ради о апсолутној забрани ношења хиџаба у свим приликама и на сваком мјесту. Овдје се ради о забрани ношења хиџаба за вријеме обављања службене дужности, тј. на радном мјесту у Оружаним снагама БиХ. Када је ријеч о ношењу хиџаба на радном мјесту, ради се о контроверзном питању које је предмет јавних расправа у државама чланицама и Савјета Европе и Европске уније. Уставни суд запажа да се прописи о том питању веома разликују и да постоје државе чланице које искључују ношење хиџаба у јавној служби (на примјер Република Француска), затим државе које толеришу његово ношење (на примјер Краљевина Данска), те државе у којима на националном нивоу постоји различита судска пракса у погледу забране ношења хиџаба (на примјер Савезна Република Њемачка). Стога, селективно навођење одређених афирмативних примјера о допуштености ношења хиџаба без узимања у обзир конкретног контекста у Босни и Херцеговини и непостојања консензуса о том питању међу државама чланицама Савјета Европе, што државама оставља

широко поље слободне процјене, не може имати одлучујући утицај на одлучење у конкретном случају.

30. Такође, проценат лица у Босни и Херцеговини која су се изјаснила као муслимани/муслиманке не може да утиче на одлуку Уставног суда о томе да ли је оспореном одредбом прекршено право на слободу вјере из члана 9 Европске конвенције. Наиме, према ставу 2 члана 9 Европске конвенције могућа су ограничења права на слободу вјере ако су испуњени одређени услови. Ако се утврди да је законодавац испунио услове из члана 2 став 9 Европске конвенције, онда није важан проценат лица која припадају одређеној религији, јер су одређена ограничења слободе вјере дозвољена. У вези с тим, Уставни суд указује да је чланом 14 став 7 Закона о слободи вјере и правном положају цркава и вјерских заједница у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Закон о слободи вјере) прописано да су цркве и вјерске заједнице одвојене од државе, те да "[j]авно испољавање вјере или увјерења може да буде ограничено једино на основу закона и у складу са међународним стандардима, када надлежни орган докаже да је то неопходно у интересу јавне безбједности, заштите здравља, јавног морала, или са циљем заштите права и слобода других лица у складу са међународноправним стандардима".

31. Осим тога, Уставни суд указује да ни чињеница коју подносилац захтјева наглашава – да је Исламска заједница у Босни и Херцеговини издала фетву у вези с ношењем хиџаба (види тачку 4 ове одлуке) – не може имати утицај на одлучење у овој правној ствари. Наиме, фетве су вјерске наредбе које обавезују муслимане/муслиманке у њиховом приватном животу, али које немају утицаја на примјену и поштовање закона које доноси јавна власт. У вези с тим, Уставни суд истиче да је Европски суд, разматрајући однос вјерског и грађанског права, подсјетио да је слобода вјере, укључујући слободу њеног манифестовања, примарно ствар индивидуалне свијести. У вези с тим је нагласио да је сфера индивидуалне свијести знатно другачија од сфере "приватног права", односно грађанског права која се тиче организације и функционисања друштва у цјелини. Члан 9 Европске конвенције гарантује свима у приватном животу слободу поштовања захтјева своје вјере. С друге стране, држава може, у оквиру својих овлашћења у области приватног односно грађанског права, легитимно спријечити примјену вјерских убјеђења која су у супротности с јавним редом и демократским вриједностима (види Европски суд за људска права, *Рефах партија благостања и други против Турске*, пресуда од 13. фебруара 2003. године, представка број 41340/98 и др.). Исти закључак је прихватио и Уставни суд (види, *mutatis mutandis*, Одлука о допустивости и меритуму број АП-286/06 од 29. септембра 2007. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 86/07).

Пракса Европског суда

32. Члан 9 Европске конвенције не штити свако дјело које је мотивисано или инспирисано вјером или увјерењем те не гарантује увијек право на понашање у јавној сфери на начин који диктира вјера или увјерење (види на примјер, *Arrowsmith против Уједињеног Краљевства*, представка број 7050/75, извјештај Комисије од 12. октобра 1978. године, ДР 19; *Kalaç против Турске*, пресуда од 1. јула 1997, тачка 27, Извјештаји о пресудама и одлукама 1997-IV; и *Leyla Şahin против Турске* [ВВ], пресуда од 10. новембра 2005. године, представка број 44774/98, тач. 105 и 121). У демократским друштвима у којима коегзистира више религија може се показати потребним да се ограничи слобода испољавања вјере или увјерења како би се помирили интереси различитих група и обезбиједило поштовање сваког лица (види

Коккинакис против Грчке, пресуда од 25. маја 1993. године, представка број 14307/88, тачка 33).

33. Како је већ речено, члан 9 Европске конвенције, у принципу, оставља широко поље слободне процјене приликом одлучивања да ли је и у којој је мјери ограничење права на испољавање вјере или увјерења "неопходно". Приликом утврђивања поља слободне процјене мора се водити рачуна и о томе шта је то што се доводи у питање. Европски суд је истакао да је његов задатак да утврди да ли су мјере које су предузете на домаћем нивоу у принципу оправдане и сразмјерне (види, *inter alia*, *Маноуссакис и остали против Грчке*, пресуда од 26. септембра 1996. године, тачка 44, и *op. cit.*, *Leyla Şahin*, тачка 110). Приликом рјешавања питања оправданости ношења вјерских симбола Европски суд је, између осталог, своја разматрања доводио у контекст секуларизма (*laïcité*). У вези с тим је закључено да је и секуларизам увјерење заштићено чланом 9 Европске конвенције (види *Lautsi и други против Италије* [ВВ], пресуда од 18. марта 2011. године, представка број 30814/06, тачка 58), те да се циљ подржавања секуларних и демократских вриједности може повезати с легитимним циљем "заштите права и слобода других" у смислу члана 9 став 2 Европске конвенције (види, *op. cit.*, *Leyla Şahin*, тачка 99 и *Ahmet Arslan и други против Турске*, пресуда од 23. фебруара 2010. године, представка број 41135/98, тачка 43).

34. У више својих одлука Европски суд је истакао да ношење мараме представља "манифестацију" искреног вјерског увјерења заштићеног чланом 9 Европске конвенције (види *Bayatyan против Арменије*, пресуда од 7. јула 2011. године, представка број 23459/03, тачка 111; *op. cit.*, *Eweida и други*, тач. 82, 89 и 97). Ношење хиџаба – мараме која покрива косу и врат а лице оставља видљивим, може се сматрати "чином мотивисаним или инспирисаним вјером или вјерским убјеђењима" (види *Lachiri против Белгије*, пресуда од 18. септембра 2018. године, представка број 3413/09, тачка 31). При томе је хиџаб окарактерисан као снажан вјерски/спольни симбол (види *Dahlab против Швајцарске*, одлука од 15. фебруара 2001. године, представка број 42393/98).

35. Забрана ношења вјерских симбола или одјеће на радном мјесту посебно се, у смислу праксе Европског суда, односи на јавне службенике који могу да буду обавезани дискрецијом, неутралношћу и непристрасношћу, укључујући и забрану ношења таквих симбола и одјеће за вријеме вршења службених овлашћења. У вези с тим, Уставни суд указује да се у предмету *Dahlab* радило о забрани ношења мараме за вријеме наставе учитељици основне школе (*ibid.*), а у другом предмету о забрани ношења мараме за вријеме наставе универзитетској професорици (види *Kurtulmuş против Турске*, одлука од 24. јануара 2006. године, представка број 65500/01, ЕСЉП 2006-II). У наведеним предметима Европски суд је одбацио као очигледно неосноване наводе подносилаца представки у односу на члан 9 Европске конвенције. Наиме, узимајући у обзир "поље слободне процјене које се мора оставити државама у свјетлу принципа неутралности јавне службе", Европски суд је у наведеним одлукама закључио да је оспоравано мијешање било начелно оправдано и сразмјерно циљу који се жели постићи, односно да је забрана ношења хиџаба била неопходна у демократском друштву. Такође, Уставни суд указује и на предмет у вези са забраном ношења мараме на послу социјалној радници на психијатријском одјелу једне јавне болнице (види Европски суд, *Ebrahimian против Француске*, пресуда од 26. новембра 2015. године, представка број 64846/11). У том предмету француски судови су одлучили да је непродужење уговора подносиатељки представке било у складу с принципима секуларизма и

неутралности јавних служби. Европски суд је закључио да се оспоравано мијешање у слободу испољавања вјере подносиоцима представке може сматрати сразмјерним циљевима који се желе постићи, те да је било неопходно у демократском друштву, због чега није утврђено кршење члана 9 Европске конвенције.

Пракса Европског суда правде

36. Уставни суд указује и на праксу Европског суда правде у вези са забраном ношења хиџаба на радном мјесту. Наиме, Европски суд правде је 14. марта 2017. године донио двије пресуде. У предмету *Achbita*, који је донесен по захтјеву за прелиминарну одлуку који упутио Касациони суд Белгије, Европски суд правде је, између осталог, закључио да се "[ч]лан 2(2)(а) Директиве 2000/78 мора тумачити у смислу да забрана ношења исламске мараме, која произлази из интерног правила приватног предузећа које забрањује видљиво ношење било каквог политичког, филозофског или вјерског знака на радном мјесту, не представља директну дискриминацију на основу вјере или увјерења у смислу те директиве" (види Европски суд правде, Пресуда број Ц-157/15 од 14. марта 2017. године). У другом предмету, *Voignoni*, који је донесен по захтјеву за прелиминарну одлуку који је упутио Касациони суд Француске, Европски суд правде је истакао да "само у врло ограниченим околностима карактеристика која се односи на религију може представљати истински и одлучујући захтјев за занимање". У вези с тим, суд је закључио да "спремност послодавца да узме у обзир жеље корисника да више не прима услуге тог послодавца које пружа радница која носи исламску мараму не може [се] сматрати стварним и одлучујућим захтјевом за занимање у смислу члана 4(1) Директиве 2000/78" (види Европски суд правде, Пресуда број Ц-188/15 од 14. марта 2017. године).

Примјена наведених принципа на конкретан случај

37. Оспорени члан 5 став (3) Правилника о униформама Оружаних снага БиХ гласи:

Вјерска обиљежја уз униформу могу се носити на начин да иста не буду видљива.

38. Уставни суд запажа да оспорена одредба несумњиво представља мијешање у право из члана 9 став 2 Европске конвенције. Стога ће Уставни суд испитати да ли су задовољени услови из тродијелног теста који, у смислу праксе Европског суда, подразумева да такво мијешање мора да буде "прописано законом", да слиједи један или више легитимних циљева наведених у том ставу и да је "неопходно у демократском друштву" ради постизања легитимног циља (види Европски суд, *Хамидовић против Босне и Херцеговине*, пресуда од 5. децембра 2017. године, представка број 57792/15, тачка 31).

Да ли је мјера "прописана законом"

39. Израз "прописан законом" у ставу 2 члана 9 Европске конвенције захтијева не само да ограничење има правни основ у домаћем закону него се односи и на квалитет тог закона који мора да буде доступан лицима о којима је ријеч и предвидив у погледу његових учинака (види Европски суд, *Izzettin Doğan и други против Турске* [ВВ], пресуда од 26. априла 2016. године, представка број 62649/10, тачка 99). Према устаљеној судској пракси Европског суда, појам "закон" има аутономно значење и мора се схватити у његовом "суштинском", а не само у "формалном" смислу (види, *op. cit.*, пресуда *Ebrahimian*, тачка 48 с даљњим референцама). Уставни суд запажа да су странке у поступку сагласне да је оспорена мјера, односно ограничење прописано "законом". При томе се може закључити да оспорена одредба на довољно јасан и предвидив начин омогућава сагледавање

њених последица по сва лица. Конкретно, оспорена одредба омогућава сваком да препозна и предвиди ограничења испољавања слободе вјере када је ријеч о ношењу видљивих вјерских обиљежја уз униформу. Осим тога, како је већ наведено, могућност ограничавања права из члана 9 Европске конвенције предвиђена је и Законом о слободи вјере (види тачку 30 ове одлуке). Стога, Уставни суд закључује да је у конкретном случају ограничење права из члана 9 Европске конвенције прописано "законом".

Да ли постоји "легитиман циљ"

40. Уставни суд подсјећа да је Босна и Херцеговина демократска држава (члан I/2 Устава Босне и Херцеговине). За разлику од неких европских држава у којима је секуларизам успостављан као уставни принцип (на примјер Француска), наведени принцип није изричито утврђен у Уставу Босне и Херцеговине. Међутим, Европски суд је ипак закључио да Босна и Херцеговина јест секуларна држава (*op. cit.*, пресуда *Хамидовић*, тачка 13). Осим тога, како је већ речено, одвојеност цркве и вјерских заједница од државе те могућност ограничавања права на слободу вјере прописује и Закон о слободи вјере (види тачку 30. ове одлуке). Из одговора Министарства произлази да је наведено ограничење успостављено ради заштите толеранције у вишенационалном и вишерелигијском друштву какво је у Босни и Херцеговини. То се првенствено односи на захтјев вјерске неутралности јавних органа, у конкретном случају Оружаних снага БиХ. Осим тога, Министарство је навело да је сврха ограничења да се заштити принцип неутралности према цијелокупној босанскохерцеговачкој јавности, у чијој служби се налазе Оружане снаге. Наведени принцип неутралности односи се на све припаднике Оружаних снага БиХ јер им је свима забрањено да уз униформу носе видно истакнута вјерска обиљежја. Такође, Министарство је нагласило да бидовољавање овом захтјеву довело до промјене изгледа једнообразне униформе за све припаднике Оружаних снага БиХ јер би се и припадницима других вјера морало обезбиједити исто право (види тач. 9–11 ове одлуке).

41. Уставни суд сматра да разлози и циљеви на које је Министарство указало у свом одговору кореспондирају једном или више легитимних циљева за мијешање у право из члана 9 Европске конвенције.

Да ли је мјера била неопходна у демократском друштву"

42. У вези с овим питањем, Уставни суд подсјећа да је Европски суд истакао да може, по потреби, узети у обзир било који консензус и заједничке вриједности које произлазе из праксе држава потписница Европске конвенције (између осталих, *op. cit.*, *S.A.S. против Француске*, тач. 129–131).

43. У конкретном случају, Уставни суд сматра да се не може прихватити аналогија подносиоца захтјева у погледу забране ношења хиџаба и дозвољености ношења поткапе у Оружаним снагама БиХ. Независно од евентуалне сличности изгледа два наведена предмета, Уставни суд указује да поткапа представља допунски дио комплета теренске униформе који се носи само испод шљема, по потреби, зависно од временских услова (члан 15 тачка б) и члан 17 став (2) Правилника о униформама) и њено ношење је једнако прописано за све припаднике Оружаних снага БиХ. С друге стране, обавеза ношења хиџаба се не ограничава на временске услове. Иако хиџаб јест и одјевни предмет, он је примарно вјерски симбол за разлику од поткапе.

44. Даље, из Правилника о униформама видљиво је да се правила о одијевању, односно видљивом истицању вјерских симбола у Оружаним снагама БиХ једнако примјењују на све припаднике, независно од њихове функције или вјерских увјерења. Осим тога, Уставни суд истиче да су припадници

Оружаних снага БиХ, приликом избора професије, могли да буду свјесни могућности успостављања ограничења испољавања слободе вјере на радном мјесту, укључујући и забрану истицања вјерских обиљежја уз униформу. Статус припадника Оружаних снага се засигурно разликује од статуса грађана који нису представници државе ангажовани у јавној служби и нису везани обавезом неутралности због свог службеног статуса. Таква неутралност такође је успостављена у правосудним институцијама у Босни и Херцеговини, па према законима о судовима, судијама и судским службеницима није дозвољено ношење истакнутих вјерских обиљежја за вријеме вршења њихових дужности (види тач. 17–19 ове одлуке). Заштита принципа неутралности у Оружаним снагама БиХ компатибилна је с вриједностима на којима се заснива Устав Босне и Херцеговине и Европска конвенција. Због тога, Уставни суд сматра да Министарство, због специфичног карактера Оружаних снага БиХ (ратна прошлост војски из којих су настале Оружане снаге БиХ, вишенационална и вишерелигијска структура Оружаних снага БиХ), може захтијевати од својих припадника/припадница да се суздрже од исказивања одређених вјерских увјерења током обављања војних дужности односно на радном мјесту. Наиме, овакву мјеру јавна власт је процијенила неопходном како би се сачувала неутралност Оружаних снага БиХ према јавности и зајамчила једнакост третмана за све припаднике/припаднице Оружаних снага БиХ. У вези с тим, Уставни суд подсјећа на то да Европски суд истиче супсидијарну улогу механизма Европске конвенције, према којој домаће власти имају директан демократски легитимитет те су у бољем положају да процијене потребе и услове у односу на питање о односима између државе и различитих религија, о којима мишљења у демократском друштву оправдано могу да буду веома различита.

45. Осим тога, Уставни суд истиче да се оспореном одредбом вјерска слобода не ограничава генерално у Оружаним снагама БиХ. Напротив, Уставни суд указује да се препознаје сензибилитет јавне власти у односу на ово питање по томе што је чланом 29 Закона о служби у Оружаним снагама БиХ војним лицима омогућено обављање вјерских активности у складу са специфичностима сваке од вјера. Када је ријеч о муслиманима, успостављено је Војно муфтијство као дио вјерске службе у Министарству и Оружаним снагама БиХ које организује и пружа подршку вјерском животу припадника/припадница исламске вјере ради задовољавања њихових вјерских потреба. То укључује, између осталог, организацију обављања вјерских дужности и манифестација/свечаности, као на примјер организовање цуме намаза (молитва петком), организовање ифтара и секура током рамазана (мјесец поста) те обиљежавање Мевлуда (рођење посланика Мухаммеда) и сл. Такође, у контексту остваривања права из радног односа, професионалним војним лицима у Оружаним снагама БиХ је законски омогућено одсуствовање шест радних дана с посла ради задовољавања вјерских потреба (члан 57 став (3) Закона о служби у Оружаним снагама БиХ; види тачку 13 ове одлуке). Европски суд правде је сматрао да је слично рјешење спојиво с правом Европске уније, те је, у недавној пресуди од 28. новембра 2023. године, у предмету Ц-148/22, ОР против Commune d'Ans, закључио сљедеће: "[...] Члан 2(2)(б) Директиве 2000/78 се мора тумачити тако да се интерно правило општинске власти које, на општи и неселективан начин, члановима особља те власти забрањује да на радном мјесту видљиво носе било који знак који открива, посебно, филозофска или вјерска увјерења, може оправдати жељом наведене власти да успостави, с обзиром на контекст у којем

дјелује, потпуно неутрално административно окружење под условом да је то правило прикладно, неопходно и пропорционално у свјетлу тог контекста и узимајући у обзир различита права и интересе о којима је ријеч".

46. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да забраном ношења хиџаба уз униформу током војне службе у Оружаним снагама БиХ није прекршено право на слободу вјере загарантовано чланом II/3г) Устава Босне и Херцеговине и чланом 9 Европске конвенције будући да спорна мјера слиједи опште циљеве прописане ставом 2 члана 9 Европске конвенције који су пропорционални са слободом вјере из става I овог члана.

VII. Закључак

47. Уставни суд закључује да је члан 5 став (3) Правилника о униформама који гласи: "Вјерска обиљежја уз униформу могу се носити на начин да иста не буду видљива" у складу са чланом II/3г) Устава Босне и Херцеговине и чланом 9 Европске конвенције.

48. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

49. У смислу члана 43 Правила Уставног суда, потпредседник Мирсад Ђеман је дао изјаву о неслагању с одлуком већине.

50. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-21/22**, rješavajući zahtjev **Bakira Izetbegovića**, u vrijeme podnošenja zahtjeva prvog zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14 i 47/23), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Mirsad Ćeman, potpredsjednik
Helen Keller, potpredsjednica
Seada Palavrić, sutkinja
Angelika Nußberger, sutkinja
Ledi Bianku, sudija

na sjednici održanoj 18. januara 2024. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Bakira Izetbegovića**, u vrijeme podnošenja zahtjeva prvog zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,

Utvrđuje se da je član 5. stav (3) Pravilnika o uniformama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 11-02-3-1864-13/16 od 24. aprila 2017. godine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 44/17) u saglasnosti sa članom II/3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 9. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Bakir Izetbegović (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva), u vrijeme podnošenja zahtjeva prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i

Hercegovine, podnio je 5. augusta 2022. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu ustavnosti člana 5. stav (3) Pravilnika o uniformama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 11-02-3-1864-13/16 od 24. aprila 2017. godine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 44/17; u daljnjem tekstu: osporena odredba ili Pravilnik o uniformama).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od donosioca osporenog akta – Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), zatraženo je 15. augusta 2022. godine da dostavi odgovor za zahtjev.

3. Ministarstvo je dostavilo odgovor 14. septembra 2022. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

4. Podnosilac zahtjeva smatra da je osporena odredba u suprotnosti sa članom II(3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 9. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Prema navodima podnosioca zahtjeva, nošenje hidžaba/marame predstavlja manifestiranje religioznog vjerovanja i potpada pod zaštitu II(3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 9. Evropske konvencije. Osim toga, kako navodi, nošenje hidžaba je "stroga vjerska dužnost muslimanki u Bosni i Hercegovini". Ta obaveza proistječe iz fetve koju je usvojilo Vijeće muftija na svojoj šestoj redovnoj sjednici održanoj 25. februara 2016. godine u Sarajevu, koju je potpisao Husein ef. Kavazović, reisul-ulema Islamske zajednice u BiH. U fetvi se navodi da je "hidžab, odnosno marama koju nose muslimanke, vjerska obaveza i odjevna praksa muslimanke propisana osnovnim izvorima islama, Kur'anom i Sunnetom [...], kao i da [...] hidžab spada u domen ispovijedanja vjere [...]". Također je navedeno da "[...] hidžab u širem smislu podrazumijeva pokrivanje cijelog tijela, izuzev lica i šaka, dok pokrivanje lica (nikab, burka i feredža) ne spada u vjerske obaveze muslimanke [...]" (dostupno na <https://www.islamskazajednica.ba/index.php/fetve-i-rezolucije/26104-fetva%20o%20obaveznosti-nosenja-hidzaba>). Podnosilac zahtjeva se poziva na stavove Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) u predmetu *Eweida i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (presuda od 15. januara 2013. godine, predstavke br. 48420/10 i dr.).

5. Podnosilac zahtjeva navodi da se zabranom nošenja hidžaba/marame pripadnicama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Oružane snage) ne može opravdati legitiman cilj koji je u javnom interesu. Interesi javne sigurnosti, zaštite javnog reda, zaštite zdravlja i morala, te zaštite prava i sloboda drugih nisu mogli biti razlog za donošenje "ovako restriktivne norme". Podnosilac smatra da nije jasno šta je motiviralo donosioca osporene odredbe da potpuno zabrani nošenje hidžaba u Oružanim snagama, dok je "nošenje nekih drugih dijelova odjeće dozvoljeno". Naprimjer, vojna potkapa, čije je nošenje propisano članom 15. tačka b) Pravilnika o uniformama, "izgledom i funkcijom gotovo je identična hidžabu". Međutim, kako ističe, potkapa se može nositi, dok se hidžab ne smije nositi. Stoga, ako su hidžab i potkapa gotovo isti odjevni predmeti a nošenje potkape je dozvoljeno, onda se "ne može naći razumno obrazloženje kojim bi se opravdala zabrana nošenja hidžaba".

6. U zahtjevu je navedeno da je "prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini (2013. godine) živjelo 50,7% stanovnika islamske vjeroispovijesti. U vezi s tim, naglašeno je da vojske koje imaju mnogo manji broj pripadnika različitih vjera od Oružanih snaga BiH, kao što su Norveška, Ujedinjeno Kraljevstvo, Kanada, Sjedinjene Američke Države (SAD) i

Australija, ipak dozvoljavaju nošenje hidžaba pripadnicama svojih oružanih snaga koje su islamske vjere. Naprimjer, u Norveškoj je od 2012. godine dozvoljeno muslimankama nošenje hidžaba uz uniforme, pod uvjetom da ga žene koje ga nose čvrsto vežu oko glave". Podnosilac navodi da je Norveška o tome donijela Uredbu o uniformi u kojoj je navedeno da je "[h]idžab je dozvoljen ako prati oblik glave i ne leprša. Trebao bi biti crne jednobojne boje i bez ukrasa. Hidžab ne zamjenjuje vojna pokrivala za glavu, te se stoga treba nositi ispod običnih vojnih pokrivala za glavu".

7. Dalje, podnosilac ističe da je u Ujedinjenom Kraljevstvu, u Vodiču o religiji i vjerovanju u oružanim snagama, propisano da muslimanke "mogu nositi hidžab (maramu) osim kada operativni ili zdravstveni i sigurnosni razlozi nalažu drugačije". U Kanadi je propisano da "iz duhovnih i vjerskih razloga, pripadnici oružanih snaga imaju pravo da nose hidžab. Hidžab se mora nositi u skladu sa važećim sigurnosnim standardima i neće ometati nošenje gas-maski, maski za kiseonik, borbenih i drugih kaciga, ronilačkih maski i dr. Ako je potrebno, pripadnice oružanih snaga će modificirati frizure, hidžab ili oboje kako bi omogućili pravilno nošenje ovih predmeta". Osim toga, ukazuje i da je Glavni štab Vojske SAD-a 26. januara 2021. godine donio uredbu u kojoj je navedeno da "pripadnik vojske može nositi hidžab (maramu za glavu) napravljen od prigušenog materijala u boji koja blisko podsjeća na dodijeljenu uniformu (uglavnom crna, zelena, smeđa ili tamnoplava, prema potrebi). Materijal će biti bez dizajna ili oznaka, osim što pripadnik vojske koji nosi maskirnu uniformu može nositi i hidžab u maskirnom uzorku koji odgovara uniformi".

8. Podnosilac zahtjeva smatra da u konkretnom slučaju Ustavni sud treba slijediti svoju praksu iz predmeta br. U-8/17 i U-9/21 (Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-8/17 od 30. novembra 2017. godine i Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-9/21 od 2. decembra 2021. godine, dostupne na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnusud.ba).

b) Odgovor na zahtjev

9. U odgovoru na zahtjev Ministarstvo je navelo da osporena odredba nije protivna članu II(3.g) Ustava Bosne i Hercegovine ni članu 9. Evropske konvencije jer stav (2) člana 9. Evropske konvencije sadrži "restriktivnu klauzulu" koja dozvoljava državama, kroz tzv. "široko polje procjene", da odlučuju o obimu uživanja prava radi zaštite obavljanja profesionalne vojne službe. Ministarstvo je istaklo da su prava iz navedenog člana Evropske konvencije ograničena jednako i pod istim uvjetima za sve profesionalne pripadnike/ce Oružanih snaga BiH. Prava su ograničena u općem interesu u skladu sa zakonom (čl. 20, 28. i 29. Zakona o službi u Oružanim snagama BiH) i provedbenim propisima u koje spada i ovaj pravilnik. Jedino su vjerski službenici u Oružanim snagama, prema članu 4. stav (8) tačka h) Pravilnika o uniformama, izuzeti od navedenog ograničenja.

10. Prema mišljenju Ministarstva, navedeno ograničenje ima legitiman cilj koji je u općem interesu – osiguranju jedinstvenog funkcioniranja sistema odbrane. Ministarstvo naročito ističe da navedeno ograničenje ima poseban značaj u društvu kao što je bosanskohercegovačko, u kojem egzistira više etničkih grupa i vjera. S tim ciljem je, u jedinstvenoj organizaciji na nivou države kakvu predstavljaju Oružane snage, bilo neophodno uvesti određena ograničenja slobode manifestiranja vjere kako bi se uskladili interesi raznih vjerskih i etničkih grupa. Stoga, iz navedenih razloga, koji su u općem interesu, u ovom bi slučaju "prednost trebalo dati stavu (2) člana 9. Evropske konvencije u odnosu na stav (1) istog člana".

11. Ministarstvo smatra da bi se urušio jedinstveni sistem Oružanih snaga BiH ukoliko bi se dozvolilo postupanje na način kako je traženo u zahtjevu za ocjenu ustavnosti. Naime, udovoljavanje ovom zahtjevu bi sasvim izvjesno dovelo do sličnih

zahtjeva ostalih vjerskih grupa u Oružanim snagama BiH. Tako bi propisi koji reguliraju jedinstven izgled profesionalnih pripadnika Oružanih snaga BiH bili narušeni do te mjere da se ne bi vidjela prepoznatljiva vojska. Naprimjer, kako dalje navodi Ministarstvo, jedan pripadnik Oružanih snaga BiH bio bi s kapom, dugom bradom ili maramom, drugi opet sa kršćanskom/hrišćanskom brojanicom ili s nekim drugim simbolom i slično. Nošenje marame moglo bi imati za posljedicu loše međuljudske odnose među pripadnicima Oružanih snaga BiH. Također, nošenje marame moglo bi uzrokovati i nepovjerenje građana u Oružane snage BiH. Naime, nakon okončanih oružanih sukoba koji su "nesporno utjecali na međuljudske odnose u Bosni i Hercegovini, naše pluralno društvo je postalo izuzetno osjetljivo kada se radi o ispoljavanju vjerskih simbola u javnom prostoru". Nošenjem marame stvorio bi se utisak identifikacije Oružanih snaga BiH s određenom religijom, što nije u skladu s ustavnim principom neutralnosti i nepristranosti države. U bosanskohercegovačkom društvu, koje ima naročit senzibilitet prema nošenju vjerskih simbola u javnom prostoru, razumno bi bilo u Oružanim snagama BiH dati prednost principima neutralnosti i nepristranosti.

IV. Relevantni propisi

12. **Ustav Bosne i Hercegovine** u relevantnom dijelu glasi:

Član 1/2.

*Bosna i Hercegovina
Demokratska načela*

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

13. **Zakon o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 88/05, 53/07, 58/08 – završne odredbe Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, 59/09, 59/09 – autentično tumačenje, 74/10, 42/12, 41/16 i 38/18). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom uređuju se: služba u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Oružane snage), sastav Oružanih snaga, prijem u službu, prava i obaveze lica na službi u Oružanim snagama, status lica tokom službe, sistem klasificiranja ljudstva, ocjene, unapređenja, upravljanje evidencijom personala i karijerom vojnih lica, činovi i oznake u Oružanim snagama, standardi ponašanja i druga statusna pitanja lica na službi u Oružanim snagama.

Član 2.

(Oružane snage)

Oružane snage podrazumijevaju sve vojne snage u Bosni i Hercegovini na način utvrđen Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 88/05), (u daljnjem tekstu: Zakon o odbrani).

Član 5. tačka c) alineja 14)

(Vidovi, rodovi i službe)

c) Službe su:

14) vjerska služba.

Član 20.

(Nošenje uniforme)

Vojno lice dužno je nositi propisanu uniformu za vrijeme vršenja službe, u skladu s propisom koji donosi ministar odbrane.

Član 28.

(Iste mogućnosti)

(1) Profesionalna vojna lica i lica koja žele biti primljena u Oružane snage tretiraju se s punim poštovanjem principa transparentnosti, pravičnosti i istih mogućnosti. Neće biti

diskriminacije ni po kojem osnovu, poput spolne, rasne, zbog boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkih ili drugih mišljenja, etničkog ili socijalnog porijekla, povezanosti s nacionalnim manjinama, imovnog stanja, odnosno drugog statusa.

(2) Ministar odbrane osigurava da se u Oružanim snagama poštuju obaveze iz stava (1) ovog člana.

Član 29.

(Vjerske aktivnosti i slobode)

(1) Vojno lice ima pravo obavljanja vjerskih aktivnosti radi ostvarivanja vjerskih sloboda u skladu sa specifičnostima svake od vjera.

(2) Organizacija i obavljanje vjerskih aktivnosti iz stava (1) ovog člana zasnivaju se na principu individualne slobode izražavanja i obavljanja vjerske službe pripadnika Oružanih snaga.

(3) Organizacija vjerskih aktivnosti u Oružanim snagama prvenstveno se zasniva na objektivnim vojnim potrebama.

(4) Ministarstvo odbrane BiH, u saradnji sa zakonom priznatim crkvama i vjerskim zajednicama, propisuje organizaciju i način funkcioniranja vjerskih aktivnosti u Oružanim snagama i osigurava ostvarivanje vjerskih sloboda, kako je utvrđeno u stavu (1) ovog člana.

Član 57. stav (3)

(Osnovni godišnji odmor i odsustva)

(3) Profesionalno vojno lice može u jednoj kalendarskoj godini odsustvovati šest radnih dana radi zadovoljavanja svojih vjerskih, odnosno tradicijskih potreba, s tim da se odsustvo od dva dana koristi uz naknadu plaće – plaćeno odsustvo.

14. **Zakon o odbrani Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" broj 88/05) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2. stav (1)

(Oružane snage)

(1) Oružane snage su profesionalna, jedna vojna sila koju organizira i kontrolira Bosna i Hercegovina. Oružane snage imaju aktivnu i rezervnu komponentu. Oružane snage, kao instituciju Bosne i Hercegovine, čine pripadnici iz reda sva tri konstitutivna naroda i reda ostalih, u skladu s Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine.

ODJELJAK E. Ministar odbrane Bosne i Hercegovine

Član 15. tačka a)

(Organizacione i administrativne nadležnosti)

Ministar odbrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar odbrane) ima sljedeće organizacione i administrativne nadležnosti, koje su predmet vrhovne komande i kontrole Predsjedništva:

a) predlaže i donosi propise, izdaje direktive i naređenja, koja se odnose na organizaciju, administraciju, osoblje, obuku, opremanje, razmještaj i upotrebu Oružanih snaga kako bi se osigurala maksimalna interoperabilnost u Oružanim snagama i interoperabilnost sa snagama NATO-a,

[...]

15. **Pravilnik o uniformama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine** broj 11-02-3-1864-13/16 od 24. aprila 2017. godine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 44/17) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet)

Pravilnikom o uniformama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se vrste vojnih uniformi i odjeće za posebne namjene, način nošenja, vrijeme i prilike u kojima vojne uniforme, sa pripadajućim vojnim oznakama, i odjeću za posebne namjene nose vojna i civilna lica na službi u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: MO i OS BiH).

Član 4. stav (1) i stav (8) tačka h)
(Nošenje vojne uniforme)

(1) Vojnu uniformu, kao obilježje pripadnosti OS BiH, imaju pravo i obavezu da nose vojna lica za vrijeme obavljanja službe:

(8) Vojna lica nisu obavezna nositi vojnu uniformu u sljedećim prilikama:

h) Pripadnici vjerskih službi u OS BiH za vrijeme obavljanja vjerske službe.

Član 5.

(Ograničenja vezana za nošenja uniforme)

(1) Vojnim licima nije dopušteno nošenje pojedinih dijelova vojne uniforme u kombinaciji sa civilnom odjećom i/ili opremom, kao ni kombinacije dijelova različitih kompleta vojne uniforme.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana Pravilnika, vojna lica prilikom izvršavanja službenih zadataka mogu, u kombinaciji sa vojnim uniformama, nositi propisanu radno-zaštitnu i opremu specijalne namjene, čije je obavezno nošenje regulirano zakonima u BiH ili podzakonskim aktima MO BiH.

(3) Vjerska obilježja uz uniformu mogu se nositi na način da ista ne budu vidljiva.

(4) Vojnim licima nije dopušteno da daju na korištenje vojne uniforme ili dijelove vojnih uniformi licima koja nisu pripadnici OS BiH.

Član 15. tačka b)

(Dopunski dijelovi kompleta terenske uniforme)

Dopunski dijelovi kompleta terenske uniforme su:

b) Potkapa,

[...]

Član 17. stav (2)

(Način nošenja dopunskih dijelova kompleta)

(2) Potkapa se nosi ispod šljema, po potrebi, zavisno od vremenskih uvjeta.

16. **Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini** ("Službeni glasnik BiH" broj 5/04) u relevantnom dijelu glasi:

IV – Odnos države i crkava i vjerskih zajednica

Član 14. tačka (7)

Crkve i vjerske zajednice odvojene su od države a to znači da:

7. Javno očitovanje vjere ili uvjerenja može biti ograničeno jedino na osnovu zakona i u skladu s međunarodnim standardima kada nadležni organ dokaže da je to neophodno u interesu javne sigurnosti, zaštite zdravlja, javnog morala, ili u cilju zaštite prava i sloboda drugih osoba u skladu s međunarodnopravnim standardima. [...]

17. **Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine** ("Službene novine FBiH" br. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 – ispravka, 7/13, 52/14 i 85/21) u relevantnom dijelu glasi:

Član 13.

Oznake pripadnosti

Sudije i službenici suda ne smiju ispoljavati bilo kakvu vjersku, političku, nacionalnu ili drugu pripadnost za vrijeme vršenja službenih dužnosti.

Oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti ne smiju se isticati na sudskoj zgradi ili u prostorijama suda.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na stranke i treća lica.

18. **Zakon o sudovima Republike Srpske** ("Službeni glasnik RS" br. 37/12, 14/14 – odluka USRS, 44/15, 39/16 – odluka USRS i 100/17) u relevantnom dijelu glasi:

Član 14.

(1) Sudije, stručni saradnici, viši stručni saradnici i radnici suda ne smiju ispoljavati bilo kakvu vjersku, političku, nacionalnu ili drugu pripadnost za vrijeme obavljanja službenih dužnosti.

(2) Oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti ne smiju se isticati na sudskoj zgradi ili prostorijama suda.

19. **Zakon o sudovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine** – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Brčko distrikta" broj 18/20) u relevantnom dijelu glasi:

Član 14

(Oznake pripadnosti)

Sudije ne smiju isticati oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti, niti se takve oznake smiju isticati bilo gdje u sudskim prostorijama.

20. **Direktiva vijeća Evropske unije broj 2000/78/EZ od 27. novembra 2000. godine** o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (dostupno na hrvatskom jeziku na službenoj stranici <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0078>) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.

Pojam diskriminacije

1. Za potrebe ove Direktive "načelo jednakog postupanja" znači nepostojanje bilo kakve izravne ili neizravne diskriminacije na temelju bilo kojeg od razloga iz članka 1.

2. Za potrebe stavka 1.:

(a) smatra se da se radi o izravnoj diskriminaciji u slučaju kada se prema jednoj osobi postupa lošije nego prema drugoj osobi ili je došlo do takvog postupanja ili je moglo doći do takvog postupanja u sličnim situacijama, zbog bilo kojeg od razloga iz članka 1.;

[...]

5. Ova Direktiva ne utječe na mjere koje proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva, a koje su u demokratskom društvu potrebne zbog očuvanja javne sigurnosti, održanja javnog reda i prevencije kaznenih djela, radi zaštite zdravlja te zaštite prava i sloboda drugih ljudi.

Članak 3.

Područje primjene

1. U granicama nadležnosti prenesenih na Zajednicu, ova se Direktiva primjenjuje na sve osobe, bilo u javnom ili privatnom sektoru, uključujući javna tijela, u odnosu na:

[...]

(c) zapošljavanje i uvjete rada, uključujući otkaze i plaće;

[...]

Članak 4.

Uvjeti za obavljanje zanimanja

1. Neovisno o članku 2. stavcima 1. i 2., države članice mogu propisati da različito postupanje, koje se temelji na nekoj od značajki u vezi s bilo kojim od razloga iz članka 1., ne predstavlja diskriminaciju kada zbog prirode određenih profesionalnih djelatnosti ili zbog uvjeta u kojima se obavljaju takva značajka predstavlja stvarni i odlučujući uvjet za obavljanje određenog zanimanja, ako je svrha opravdana, a zahtjev proporcionalan.

[...]

V. Dopustivost

21. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbi člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. Pravila Ustavnog suda.

22. Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to:

- Da li je odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim Ustavom,

uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine.

- Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

23. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je, u vrijeme podnošenja zahtjeva, prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjev podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud slijedi svoju praksu iz predmeta broj U-8/17 prema kojoj je nadležan vršiti kontrolu ustavnosti pravnih akata nižeg ranga od zakona kada takvi akti pokreću pitanje poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda zaštićenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom. Naime, osporena odredba propisuje da se vjerska obilježja ne smiju nositi uz uniformu tako da budu vidljiva. Ograničavanje nošenja vjerskih obilježja na vidljiv način potpada pod član 9. Evropske konvencije. Stoga, za zasnivanje nadležnosti Ustavnog suda nije važno što osporeni propis nije zakon, već podzakonski akt – pravilnik. U ovom slučaju, važno je da osporeni akt pokreće pitanje poštovanja osnovnih ljudskih prava. Zbog toga, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju zahtjev za ocjenu ustavnosti dopustiv, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. Pravila Ustavnog suda.

VI. Meritum

24. Podnosilac zahtjeva traži ispitivanje usklađenosti osporene odredbe sa članom II/3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 9. Evropske konvencije.

25. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

g) Slobodu misli, savjesti i vjere.

26. Član 9. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. *Svako ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti; ovo pravo uključuje slobodu da se promijeni vjera ili uvjerenje i slobodu svakog da, bilo sâm ili zajedno s drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, podučavanjem, redovnim obavljanjem i obredom.*

2. *Sloboda ispoljavanja vjere ili ubjeđenja podvrgava se samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti, radi zaštite javnog reda, zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.*

Prethodna razmatranja

27. U odnosu na pozivanje podnosioca zahtjeva na predmete iz apstraktne nadležnosti Ustavnog suda (br. U-8/17 i U-9/21), Ustavni sud ističe da je u njima razmotreno pitanje zabrane nošenja brade policijskim službenicima Granične policije Bosne i Hercegovine (U-8/17) te pripadnicima Oružanih snaga BiH (U-9/21) u smislu garancija prava iz člana II/3.f) i g) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 8. i 9. Evropske konvencije. U oba predmeta Ustavni sud je istakao da brada kao dio tijela i fizičkog izgleda osobe predstavlja manifestaciju vjere ako se nosi s tim ciljem, ali da istovremeno predstavlja i aspekt privatnog života, budući da se ne veže samo za vjerska obilježja. S obzirom na to da su osporeni propisi u navedenim predmetima propisivali apsolutnu zabranu nošenja brade, te da nisu propisivali bilo kakve odrednice o estetskom izgledu brade ili bilo kakvim drugim karakteristikama,

zaključeno je da takvo ograničenje ne slijedi interes općih ciljeva iz stava 2. čl. 8. i 9. Evropske konvencije.

28. Međutim, za razliku od brade čije nošenje može biti povezano sa životnim stilom, modom ili nekim drugim ličnim opredjeljenjem, koje nužno ne mora biti religijsko, hidžab nedvojbeno predstavlja vjerski simbol i odjevnu praksu muslimanke, na šta je ukazao i podnosilac zahtjeva (vidi tačku 4) kao na "strogu vjersku obavezu". Iz ovih razloga Ustavni sud smatra da brada i hidžab nisu uporedive kategorije, te da se praksa Ustavnog suda iz navedenih predmeta ne može *per se* dovesti u vezu s konkretnim predmetom.

29. U odnosu na pozivanje apelanta na praksu nošenja hidžaba u vojskama drugih demokratskih zemalja, Ustavni sud ukazuje da među članicama Vijeća Evrope ne postoji konsenzus oko tog pravnog pitanja. U vezi s tim, Ustavni sud naročito napominje da se u ovom slučaju ne radi o apsolutnoj zabrani nošenja hidžaba u svim prilikama i na svakom mjestu. Ovdje se radi o zabrani nošenja hidžaba za vrijeme obavljanja službene dužnosti, tj. na radnom mjestu u Oružanim snagama BiH. Kada je riječ o nošenju hidžaba na radnom mjestu, radi se o kontroverznom pitanju koje je predmet javnih rasprava u državama članicama i Vijeća Evrope i Evropske unije. Ustavni sud zapaža da se propisi o tom pitanju veoma razlikuju i da postoje države članice koje isključuju nošenje hidžaba u javnoj službi (naprimjer Republika Francuska), zatim države koje toleriraju njegovo nošenje (naprimjer Kraljevina Danska), te države u kojima na nacionalnom nivou postoji različita sudska praksa u pogledu zabrane nošenja hidžaba (naprimjer Savezna Republika Njemačka). Stoga, selektivno navođenje određenih afirmativnih primjera o dopuštenosti nošenja hidžaba bez uzimanja u obzir konkretnog konteksta u Bosni i Hercegovini i nepostojanja konsenzusa o tom pitanju među državama članicama Vijeća Evrope, što državama ostavlja široko polje slobodne procjene, ne može imati odlučujući utjecaj na odlučenje u konkretnom slučaju.

30. Također, procent osoba u Bosni i Hercegovini koje su se izjasnile kao muslimani/muslimanke ne može utjecati na odluku Ustavnog suda da li je osporenim odredbom prekršeno pravo na slobodu vjere iz člana 9. Evropske konvencije. Naime, prema stavu 2. člana 9. Evropske konvencije moguća su ograničenja prava na slobodu vjere ako su ispunjeni određeni uvjeti. Ako se utvrdi da je zakonodavac ispunio uvjete iz člana 2. stav 9. Evropske konvencije, onda nije važan procent osoba koje pripadaju određenoj religiji, jer su određena ograničenja slobode vjere dozvoljena. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je članom 14. stav 7. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon o slobodi vjere) propisano da su crkve i vjerske zajednice odvojene od države, te da "[j]avno očitovanje vjere ili uvjerenja može biti ograničeno jedino na osnovu zakona i u skladu s međunarodnim standardima kada nadležni organ dokaže da je to neophodno u interesu javne sigurnosti, zaštite zdravlja, javnog morala, ili s ciljem zaštite prava i sloboda drugih osoba u skladu s međunarodnopravnim standardima".

31. Osim toga, Ustavni sud ukazuje da ni činjenica koju podnosilac zahtjeva naglašava – da je Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini izdala fetvu u vezi s nošenjem hidžaba (vidi tačku 4. ove odluke) – ne može imati utjecaj na odlučenje u ovoj pravnoj stvari. Naime, fetve su vjerske naredbe koje obavezuju muslimane u njihovom privatnom životu, ali koje nemaju utjecaja na primjenu i poštovanje zakona koje donosi javna vlast. U vezi s tim, Ustavni sud ističe da je Evropski sud, razmatrajući odnos vjerskog i građanskog prava podsjetio da je sloboda vjere, uključujući slobodu njenog manifestiranja, primarno stvar individualne svijesti. U vezi s tim je naglasio da je sfera individualne svijesti znatno drugačija od sfere "privatnog prava",

odnosno građanskog prava koja se tiče organizacije i funkcioniranja društva u cjelini. Član 9. Evropske konvencije garantira svima u privatnom životu slobodu poštovanja zahtjeva svoje vjere. S druge strane, država može, u okviru svojih ovlaštenja u oblasti privatnog odnosno građanskog prava, legitimno spriječiti primjenu vjerskih uvjerenja koja su u suprotnosti s javnim redom i demokratskim vrijednostima (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Refah partija blagostanja i drugi protiv Turske*, presuda od 13. februara 2003. godine, predstavka broj 41340/98 i dr.). Isti zaključak je prihvatio i Ustavni sud (vidi, *mutatis mutandis*, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-286/06 od 29. septembra 2007. godine, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 86/07).

Praksa Evropskog suda

32. Član 9. Evropske konvencije ne štiti svako djelo koje je motivirano ili inspirirano vjerom ili uvjerenjem te ne garantira uvijek pravo na ponašanje u javnoj sferi na način koji diktira vjera ili uvjerenje (vidi naprimjer, *Arrowsmith protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka broj 7050/75, izvještaj Komisije od 12. oktobra 1978. godine, DR 19; *Kalaç protiv Turske*, presuda od 1. jula 1997, tačka 27, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-IV; i *Leyla Şahin protiv Turske* [VV], presuda od 10. novembra 2005. godine, predstavka broj 44774/98, tač. 105. i 121). U demokratskim društvima u kojima koegzistira više religija može se pokazati potrebnim da se ograniči sloboda ispoljavanja vjere ili uvjerenja kako bi se pomirili interesi različitih grupa i osiguralo poštovanje svake osobe (vidi *Kokinakis protiv Grčke*, presuda od 25. maja 1993. godine, predstavka broj 14307/88, tačka 33).

33. Kako je već rečeno, član 9. Evropske konvencije, u principu, ostavlja široko polje slobodne procjene prilikom odlučivanja je li i u kojoj je mjeri ograničenje prava na ispoljavanje vjere ili uvjerenja "neophodno". Prilikom utvrđivanja polja slobodne procjene mora se voditi računa i o tome šta je to što se dovodi u pitanje. Evropski sud je istakao da je njegov zadatak utvrditi jesu li mjere koje su preduzete na domaćem nivou, u principu opravdane i srazmjerne (vidi, *inter alia*, *Manoussakis i ostali protiv Grčke*, presuda od 26. septembra 1996. godine, tačka 44, i *op. cit.*, *Leyla Şahin*, tačka 110). Prilikom rješavanja pitanja opravdanosti nošenja vjerskih simbola Evropski sud je, između ostalog, svoja razmatranja dovodio u kontekst sekularizma (*laïcité*). U vezi s tim je zaključeno da je i sekularizam uvjerenje zaštićeno članom 9. Evropske konvencije (vidi *Lautsi i drugi protiv Italije* [VV], presuda od 18. marta 2011. godine, predstavka broj 30814/06, tačka 58), te da se cilj podržavanja sekularnih i demokratskih vrijednosti može povezati s legitimnim ciljem "zaštite prava i sloboda drugih" u smislu člana 9. stav 2. Evropske konvencije (vidi, *op. cit.*, *Leyla Şahin*, tačka 99. i *Ahmet Arslan i drugi protiv Turske*, presuda od 23. februara 2010. godine, predstavka broj 41135/98, tačka 43).

34. U više svojih odluka Evropski sud je istakao da nošenje marame predstavlja "manifestaciju" iskrenog vjerskog uvjerenja zaštićenog članom 9. Evropske konvencije (vidi *Bayatyan protiv Armenije*, presuda od 7. jula 2011. godine, predstavka broj 23459/03, tačka 111; *op. cit.*, *Eweida i drugi*, tač. 82, 89. i 97). Nošenje hidžaba – marame koja pokriva kosu i vrat a lice ostavlja vidljivim, može se smatrati "činom motiviranim ili inspiriranim vjerom ili vjerskim uvjerenjima" (vidi *Lachiri protiv Belgije*, presuda od 18. septembra 2018. godine, predstavka broj 3413/09, tačka 31). Pri tome je hidžab okarakteriziran kao snažan vjerski/vanjski simbol (vidi *Dahlab protiv Švicarske*, odluka od 15. februara 2001. godine, predstavka broj 42393/98).

35. Zabrana nošenja vjerskih simbola ili odjeće na radnom mjestu posebno se, u smislu prakse Evropskog suda, odnosi na javne službenike koji mogu biti obavezani dužnošću diskrecije, neutralnosti i nepristranosti, uključujući i zabranu nošenja takvih

simbola i odjeće za vrijeme vršenja službenih ovlasti. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da se u predmetu *Dahlab* radilo o zabrani nošenja marame za vrijeme nastave učiteljici osnovne škole (*ibid.*), a u drugom predmetu o zabrani nošenja marame za vrijeme nastave univerzitetskoj profesorici (vidi *Kurtuluş protiv Turske*, odluka od 24. januara 2006. godine, predstavka broj 65500/01, ESLJP 2006-II). U navedenim predmetima Evropski sud je odbacio kao očigledno neosnovane navode podnosilaca predstavi u odnosu na član 9. Evropske konvencije. Naime, uzimajući u obzir "polje slobodne procjene koje se mora ostaviti državama u svjetlu načela neutralnosti javne službe", Evropski sud je u navedenim odlukama zaključio da je osporavano miješanje bilo načelno opravdano i srazmjerno cilju koji se želi postići, odnosno da je zabrana nošenja hidžaba bila neophodna u demokratskom društvu. Također, Ustavni sud ukazuje i na predmet u vezi sa zabranom nošenja marame na poslu socijalnoj radnici na psihijatrijskom odjelu jedne javne bolnice (vidi Evropski sud, *Ebrahimian protiv Francuske*, presuda od 26. novembra 2015. godine, predstavka broj 64846/11). U tom predmetu francuski sudovi su odlučili da je neproduženje ugovora podnositeljici predstavke bilo u skladu s principima sekularizma i neutralnosti javnih službi. Evropski sud je zaključio da se osporavano miješanje u slobodu ispoljavanja vjere podnositeljice predstavke može smatrati srazmjernim ciljevima koji se žele postići, te da je bilo neophodno u demokratskom društvu, zbog čega nije utvrđeno kršenje člana 9. Evropske konvencije.

Praksa Evropskog suda pravde

36. Ustavni sud ukazuje i na praksu Evropskog suda pravde u vezi sa zabranom nošenja hidžaba na radnom mjestu. Naime, Evropski sud pravde je 14. marta 2017. godine donio dvije presude. U predmetu *Achbita*, koji je donesen po zahtjevu za preliminarnu odluku koji uputio Kasacioni sud Belgije, Evropski sud pravde je, između ostalog, zaključio da se "[č]lan 2(2)(a) Direktive 2000/78 mora tumačiti u smislu da zabrana nošenja islamske marame, koja proizlazi iz internog pravila privatnog poduzeća koje zabranjuje vidljivo nošenje bilo kakvog političkog, filozofskog ili vjerskog znaka u radno mjesto, ne predstavlja direktnu diskriminaciju na osnovu vjere ili uvjerenja u smislu te direktive" (vidi Evropski sud pravde, Presuda broj C-157/15 od 14. marta 2017. godine). U drugom predmetu, *Bouagnaoui*, koji je donesen po zahtjevu za preliminarnu odluku koji je uputio Kasacioni sud Francuske, Evropski sud pravde je istakao da "samo u vrlo ograničenim okolnostima karakteristika koja se odnosi na religiju može predstavljati istinski i odlučujući zahtjev za zanimanje". U vezi s tim, sud je zaključio da "spremnost poslodavca da uzme u obzir želje korisnika da više ne prima usluge tog poslodavca koje pruža radnica koja nosi islamsku maramu ne može [se] smatrati stvarnim i odlučujućim zahtjevom za zanimanje u smislu člana 4(1) Direktive 2000/78" (vidi Evropski sud pravde, presuda broj C-188/15 od 14. marta 2017. godine).

Primjena navedenih principa na konkretan slučaj

37. Osporeni član 5. stav (3) Pravilnika o uniformama Oružanih snaga BiH glasi:

Vjerska obilježja uz uniformu mogu se nositi na način da ista ne budu vidljiva.

38. Ustavni sud zapaža da osporena odredba nesumnjivo predstavlja miješanje u pravo iz člana 9. stav 2. Evropske konvencije. Stoga će Ustavni sud ispitati da li su zadovoljeni uvjeti iz trodijelnog testa koji, u smislu prakse Evropskog suda, podrazumijeva da takvo miješanje mora biti "propisano zakonom", da slijedi jedan ili više legitimnih ciljeva navedenih u tom stavu i da je "neophodno u demokratskom društvu" radi postizanja legitimnog cilja (vidi Evropski sud, *Hamidović protiv*

Bosne i Hercegovine, presuda od 5. decembra 2017. godine, predstavka broj 57792/15, tačka 31).

Da li je mjera "propisana zakonom"

39. Izraz "propisan zakonom" u stavu 2. člana 9. Evropske konvencije zahtijeva ne samo da ograničenje ima pravni osnov u domaćem zakonu nego se odnosi i na kvalitet tog zakona koji mora biti dostupan licima o kojima je riječ i predvidiv u pogledu njegovih učinaka (vidi Evropski sud, *İzzettin Doğan i drugi protiv Turske* [VV], presuda od 26. aprila 2016. godine, predstavka broj 62649/10, tačka 99). Prema ustaljenoj sudskoj praksi Evropskog suda, pojam "zakon" ima autonomno značenje i mora se shvatiti u njegovom "suštinskom", a ne samo u "formalnom" smislu (vidi, *op. cit.*, presuda *Ebrahimian*, tačka 48. s daljnjim referencama). Ustavni sud zapaža da su stranke u postupku saglasne da je osporena mjera, odnosno ograničenje propisano "zakonom". Pri tome se može zaključiti da osporena odredba na dovoljno jasan i predvidiv način omogućava sagledavanje njenih posljedica po sva lica. Konkretno, osporena odredba omogućava svakom da prepozna i predvidi ograničenja ispoljavanja slobode vjere kada je riječ o nošenju vidljivih vjerskih obilježja uz uniformu. Osim toga, kako je već navedeno, mogućnost ograničavanja prava iz člana 9. Evropske konvencije predviđena je i Zakonom o slobodi vjere (vidi tačku 30. ove odluke). Stoga, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju ograničenje prava iz člana 9. Evropske konvencije propisano "zakonom".

Da li postoji "legitiman cilj"

40. Ustavni sud podsjeća da je Bosna i Hercegovina demokratska država (član 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine). Za razliku od nekih evropskih država u kojima je sekularizam uspostavljan kao ustavni princip (naprimjer Francuska), navedeni princip nije izričito utvrđen u Ustavu Bosne i Hercegovine. Međutim, Evropski sud je ipak zaključio da Bosna i Hercegovina jest sekularna država (*op. cit.*, presuda *Hamidović*, tačka 13). Osim toga, kako je već rečeno, odvojenost crkve i vjerskih zajednica od države te mogućnost ograničavanja prava na slobodu vjere propisuje i Zakon o slobodi vjere (vidi tačku 30. ove odluke). Iz odgovora Ministarstva proizlazi da je navedeno ograničenje uspostavljeno radi zaštite tolerancije u višenacionalnom i višereligijskom društvu kakvo je u Bosni i Hercegovini. To se prvenstveno odnosi na zahtjev vjerske neutralnosti javnih organa, u konkretnom slučaju Oružanih snaga BiH. Osim toga, Ministarstvo je navelo da je svrha ograničenja da se zaštiti princip neutralnosti prema cjelokupnoj bosanskohercegovačkoj javnosti, u čijoj službi se nalaze Oružane snage. Navedeni princip neutralnosti odnosi se na sve pripadnike Oružanih snaga BiH jer im je svima zabranjeno da uz uniformu nose vidno istaknuta vjerska obilježja. Također, Ministarstvo je naglasilo da bi udovoljavanje ovom zahtjevu dovelo do promjene izgleda jednoobrazne uniforme za sve pripadnike Oružanih snaga BiH jer bi se i pripadnicima drugih vjera moralo osigurati isto pravo (vidi tač. 9–11. ove odluke).

41. Ustavni sud smatra da razlozi i ciljevi na koje je Ministarstvo ukazalo u svom odgovoru korespondiraju jednom ili više legitimnih ciljeva za miješanje u pravo iz člana 9. Evropske konvencije.

Da li je mjera bila "neophodna u demokratskom društvu"

42. U vezi sa ovim pitanjem, Ustavni sud podsjeća da je Evropski sud istakao da može, po potrebi, uzeti u obzir bilo koji konsenzus i zajedničke vrijednosti koje proizlaze iz prakse država potpisnica Evropske konvencije (između ostalih, *op. cit.*, *S.A.S. protiv Francuske*, tač. 129–131).

43. U konkretnom slučaju, Ustavni sud smatra da se ne može prihvatiti analogija podnosioca zahtjeva u pogledu zabrane nošenja hidžaba i dozvoljenosti nošenja potkape u Oružanim snagama BiH. Nezavisno od eventualne sličnosti izgleda dva navedena predmeta, Ustavni sud ukazuje da potkapa predstavlja

dopunski dio kompleta terenske uniforme koji se nosi samo ispod šljema, po potrebi, zavisno od vremenskih uvjeta (član 15. tačka b) i član 17. stav (2) Pravilnika o uniformama) i njeno nošenje je jednako propisano za sve pripadnike Oružanih snaga BiH. S druge strane, obaveza nošenja hidžaba se ne ograničava na vremenske uvjete. Iako hidžab jest i odjevni predmet, on je primarno vjerski simbol za razliku od potkape.

44. Dalje, iz Pravilnika o uniformama vidljivo je da se pravila o odijevanju, odnosno vidljivom isticanju vjerskih simbola u Oružanim snagama BiH jednako primjenjuju na sve pripadnike, nezavisno od njihove funkcije ili vjerskih uvjerenja. Osim toga, Ustavni sud ističe da su pripadnici Oružanih snaga BiH, prilikom izbora profesije, mogli biti svjesni mogućnosti uspostavljanja ograničenja ispoljavanja slobode vjere na radnom mjestu, uključujući i zabranu isticanja vjerskih obilježja uz uniformu. Status pripadnika Oružanih snaga se zasigurno razlikuje od statusa građana koji nisu predstavnici države angažirani u javnoj službi i nisu vezani obavezom neutralnosti zbog svog službenog statusa. Takva neutralnost također je uspostavljena u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini, pa prema zakonima o sudovima, sudijama i sudskim službenicima nije dozvoljeno nošenje istaknutih vjerskih obilježja za vrijeme vršenja njihovih dužnosti (vidi tač. 17–19. ove odluke). Zaštita principa neutralnosti u Oružanim snagama BiH kompatibilna je s vrijednostima na kojima se zasniva Ustav Bosne i Hercegovine i Evropska konvencija. Zbog toga, Ustavni sud smatra da Ministarstvo, zbog specifičnog karaktera Oružanih snaga BiH (ratna prošlost vojski iz kojih su nastale Oružane snage BiH, višenacionalna i višereligijska struktura Oružanih snaga BiH) može zahtijevati od svojih pripadnika/pripadnica da se suzdrže od iskazivanja određenih vjerskih uvjerenja tokom obavljanja vojnih dužnosti odnosno na radnom mjestu. Naime, ovakvu mjeru javna vlast je procijenila neophodnom kako bi se sačuvala neutralnost Oružanih snaga BiH prema javnosti i zajamčila jednakost tretmana za sve pripadnike/pripadnice Oružanih snaga BiH. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća na to da Evropski sud ističe supsidijarnu ulogu mehanizma Evropske konvencije, prema kojoj domaće vlasti imaju direktan demokratski legitimitet te su u boljem položaju da procijene potrebe i uvjete u odnosu na pitanje o odnosima između države i različitih religija, o kojima mišljenja u demokratskom društvu opravdano mogu biti veoma različita.

45. Osim toga, Ustavni sud ističe da se osporenim odredbom vjerska sloboda ne ograničava općenito u Oružanim snagama BiH. Naprotiv, Ustavni sud ukazuje da se prepoznaje senzibilitet javne vlasti u odnosu na ovo pitanje po tome što je članom 29. Zakona o službi u Oružanim snagama BiH vojnim licima omogućeno obavljanje vjerskih aktivnosti u skladu sa specifičnostima svake od vjera. Kada je riječ o muslimanima, uspostavljeno je Vojno muftijstvo kao dio vjerske službe u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH koje organizira i pruža podršku vjerskom životu pripadnika/pripadnica islamske vjere radi zadovoljavanja njihovih vjerskih potreba. To uključuje, između ostalog, organizaciju obavljanja vjerskih dužnosti i manifestacija/svečanosti kao naprimjer organiziranje džume namaza (molitva petkom), organiziranje iftara i sehura tokom ramazana (mjesec posta) te obilježavanje Mevluda (rođenje poslanika Muhammeda) i sl. Također, u kontekstu ostvarivanja prava iz radnog odnosa, profesionalnim vojnim licima u Oružanim snagama BiH je zakonski omogućeno odsustvovanje šest radnih dana s posla radi zadovoljavanja vjerskih potreba (član 57. stav (3) Zakona o službi u Oružanim snagama BiH; vidi tačku 13. ove odluke). Evropski sud pravde (SPEU) je smatrao da je slično rješenje spojivo s pravom Evropske unije, te je, u nedavnoj presudi od 28. novembra 2023. godine, u predmetu C-148/22, OP protiv Commune d'Ans, zaključio sljedeće: "[...] Član 2(2)(b) Direktive 2000/78 se mora tumačiti tako da se interno pravilo

općinske vlasti koje, na opći i neselektivni način, članovima osoblja te vlasti zabranjuje da na radnom mjestu vidljivo nose bilo koji znak koji otkriva, posebno, filozofska ili vjerska uvjerenja, može opravdati željom navedene vlasti da uspostavi, s obzirom na kontekst u kojem djeluje, potpuno neutralno administrativno okruženje pod uvjetom da je to pravilo prikladno, neophodno i proporcionalno u svjetlu tog konteksta i uzimajući u obzir različita prava i interese o kojima se radi".

46. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da zabranom nošenja hidžaba uz uniformu tokom vojne službe u Oružanim snagama BiH nije prekršeno pravo na slobodu vjere zagwarantirano članom II/3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 9. Evropske konvencije, budući da sporna mjera slijedi opće ciljeve propisane stavom 2. člana 9. Evropske konvencije koji su proporcionalni sa slobodom vjere iz stava 1. ovog člana.

VII. Zaključak

47. Ustavni sud zaključuje da je član 5. stav (3) Pravilnika o uniformama koji glasi: "Vjerska obilježja uz uniformu mogu se nositi na način da ista ne budu vidljiva" u skladu sa članom II/3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 9. Evropske konvencije.

48. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

49. U smislu člana 43. Pravila Ustavnog suda, potpredsjednik Mirsad Čeman je dao izjavu o neslaganju s odlukom većine.

50. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

155

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-20/23**, rješavajući zahtjeve **Kantonalnog suda u Tuzli**, na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14 i 47/23), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Mirsad Čeman, dopredsjednik
Helen Keller, dopredsjednica
Seada Palavrić, sutkinja
Angelika Nußberger, sutkinja
Ledi Bianku, sudac

na sjednici održanoj 18. siječnja 2024. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevima **Kantonalnog suda u Tuzli (sudac Predrag Krsmanović)** za ocjenu ustavnosti **članka 102. stavak (2) Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23) i **čl. 7., 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22),

utvrđuje se da su odredbe **članka 102. stavak (2) Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23) i **čl. 7., 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22) u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak (1) Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i

člankom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Kantonalni sud u Tuzli, sudac Predrag Krsmanović (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), podnio je 11. srpnja, 27. rujna, 27. listopada i 1. studenog 2023. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) identične zahtjeve za ocjenu ustavnosti članka 102. stavak (2) Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23 – odluka US; u daljnjem tekstu: Zakon o MIO), te čl. 7., 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22; u daljnjem tekstu: Zakon o osnivanju Instituta), u svezi sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), te člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Zahtjevi su evidentirani pod br. U-20/23, U-28/23, U-29/23, U-30/23 i U-31/23.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. S obzirom na to da se zahtjevima osporavaju iste odredbe Zakona o MIO i Zakona o osnivanju Instituta, Ustavni sud je, u smislu članka 32. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju predmeta U-20/23, U-28/23, U-29/23, U-30/23 i U-31/23 u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem U-20/23.

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Zastupničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, te od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada) i Ureda za suradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom (u daljnjem tekstu: Ured za zastupanje) zatraženo je 17. srpnja 2023. godine da dostave odgovore na zahtjev U-20/23.

4. Vlada i Ured za zastupanje su 15. odnosno 18. kolovoza 2023. godine dostavili odgovore na zahtjev. Zastupnički dom i Dom naroda nisu dostavili odgovore.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnositelj zahtjeva navodi da je zakonom nedovoljno reguliran postupak medicinskog vještačenja kod ocjenjivanja radne sposobnosti. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva dovodi u pitanje ustavnost članka 102. stavak 2. Zakona o MIO kojim su, kako je naveo, "bez jasne svrhe i opravdanja zakonodavna ovlaštenja donositelja Zakona o MIO u reguliranju pitanja vještačenja prenesena na Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja" (u daljnjem tekstu: Institut). Podnositelj zahtjeva smatra da Institut nema ni stručnu ni kadrovsku sposobnost da svojim aktima regulira ovako složena i bitna pitanja. Dalje, podnositelj zahtjeva navodi da zakonom nije propisan postupak medicinskog vještačenja koji bi predstavljao minimalan okvir i standard kojim bi se Institut rukovodio prilikom izvršavanja nadležnosti iz članka 102. stavak (2) Zakona o MIO. Za podnositelja zahtjeva ovaj problem se čini još većim kada se uzme u obzir da ni Zakon o osnivanju Instituta ne propisuje okvire i standarde za reguliranje ove materije.

6. Dodatni problem za podnositelja zahtjeva predstavlja okolnost da je postupak medicinskog vještačenja reguliran

isključivo podzakonskim aktima Instituta. Riječ je o Pravilima Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Pravila Instituta) i Pravilniku o jedinstvenim kriterijima i pravilima postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Pravilnik o jedinstvenim kriterijima). Prema mišljenju podnositelja zahtjeva, u tim podzakonskim aktima postoje "krupni nedostaci koji mogu utjecati na povredu prava pojedinih stranaka na pravično suđenje i imovinu". Kao primjer navodi da internim aktima nisu regulirana pitanja specijalizacije niti stručnih kvalifikacija vještaka, što posljedično dovodi do toga da sve vrste medicinskih vještačenja obavlja nekoliko vještaka iz svega nekoliko medicinskih specijalnosti, bez obzira na vrstu ozljede, bolesti ili oboljenja. Ovo se dešava, kako obrazlaže, zbog ograničenog broja vještaka koji su zaposleni u Institutu, jer vještačenja obavljaju samo zaposlenici Instituta. Podnositelj zahtjeva dalje navodi da internim aktima Instituta nije regulirano što sadrži "mišljenje" koje daje liječničko povjerenstvo Instituta. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva navodi da, u pravilu, niti jedno liječničko povjerenstvo Instituta (prvostupanjsko i drugostupanjsko) ne daje razloge za svoju ocjenu niti iznosi obrazloženje mišljenja, već, u pravilu, ponavlja svoje ocjene i paušalne tvrdnje predstavljajući ih kao "mišljenje" ili "obrazloženje". Podnositelj zahtjeva smatra da ovakav način rada liječničkih povjerenstava Instituta krši prava stranaka na pravično suđenje. Smatra da se to dešava zbog izostanka zakonskog reguliranja postupka medicinskog vještačenja kojim bi se jasno propisala obveza vještacima da svoje mišljenje obrazlože medicinskim činjenicama i medicinskim dokazima.

7. Dalje, podnositelj zahtjeva ukazuje na neusklađenost internih akata Instituta s određenim zakonima, prije svega sa Zakonom o upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZOUN) i Zakonom o vještacima. U svezi s tim, podnositelj zahtjeva se pozvao na odredbu članka 3. ZOUN-a kojom je propisano da se u upravnim oblastima za koje je federalnim zakonom propisan poseban postupak postupka po odredbama tog posebnog zakona, osim u pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom kada se primjenjuje ZOUN. Podnositelj zahtjeva ističe da niti jednim federalnim zakonom nije propisan poseban postupak medicinskog vještačenja u mirovinsko-invalidskim stvarima, a da u odredbama ZOUN-a nema valjanog pravnog temelja za primjenu internih podzakonskih akata kojima je propisan postupak medicinskog vještačenja. Podnositelj zahtjeva dalje tvrdi da postojeći interni akti Instituta omogućuju da nalaz i mišljenje sačini osoba koja nije dovoljno stručna i koja nema odgovarajuću medicinsku specijalnost koja odgovara predmetu vještačenja. Dalje, podnositelj zahtjeva navodi da je internim aktima Instituta onemogućeno da se u postupku vještacima postavljaju pitanja i iznose primjedbe u svezi s nalazom i mišljenjem, uključujući i primjedbe u svezi s ličnošću i izuzećem vještaka. Podnositelj zahtjeva problematizira i načelo dvostupnosti koje je uvedeno internim aktima Instituta, što je, prema njegovu mišljenju, u suprotnosti sa svrhom i ciljem vještačenja kao jednog od dokaznih sredstava, te s načelom učinkovitosti i ekonomičnosti upravnog postupka. Navodi i da se internim aktima Instituta krše i odredbe Zakona o vještacima, posebno one koje se tiču uvjeta i postupka izbora i imenovanja vještaka, kriterija za njihovo imenovanje, stručnog znanja i radnih rezultata imenovanih vještaka i sl. U takvim okolnostima podnositelj zahtjeva "izražava sumnju" da osporene odredbe stvaraju mogućnost da vještačenje zdravstvenog stanja u upravnim postupcima obavljaju i osobe koje prema Zakonu o vještacima nisu imenovane za vještake, osobe koja ne ispunjavaju kriterije za imenovanje za vještaka, kao i osobe koje nemaju adekvatno specijalističko znanje i vještine koje se zahtijevaju s obzirom na predmet vještačenja.

b) Činjenice predmeta povodom kojih su podneseni zahtjevi

8. Pred Kantonalnim sudom u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) vodi se više upravnih sporova u kojima tužitelji traže poništenje rješenja drugostupanjskog organa uprave. Tužitelji su nezadovoljni time što im je, kako tvrde, priznato pravo na invalidnost II. kategorije (promijenjena radna sposobnost zbog bolesti, a ne zbog profesionalne bolesti ili ozljede na radu) ili što im nije utvrđena invalidnost, pa ne mogu ni ostvariti prava po toj osnovi. U svim predmetima Kantonalni sud je uočio problem u nalazu i mišljenju vještaka.

c) Odgovor na zahtjev

9. Vlada je u izjašnjenju navela da su navodi iz zahtjeva neutemeljeni. U svezi s prigovorom da je zakonodavac bez jasne svrhe i opravdanja prebacio poslove vještačenja na Institut, Vlada je navela da su opravdanje i svrha prijenosa nadležnosti utemeljeni na činjenici da postupak vještačenja, uz suglasnost Vlade i sudjelovanje resornog ministra, provodi ustanova koja je stručna da se bavi poslovima medicinskog vještačenja. Pri tome je procedura medicinskog vještačenja utemeljena na pravilima i znanju iz oblasti medicinske struke, kojim zakonodavac ne raspolaže. Dalje, Vlada je navela da su neutemeljeni i prigovori o neusklađenosti osporenih odredaba s odredbama ZOUN-a i Zakona o vještacima. U svezi s tim, Vlada je podsjetila da je medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja samo jedan segment cjelovitog upravnog postupka koji se provodi pred nadležnim organima uprave radi ostvarivanja prava iz mirovinsko-invalidskog osiguranja, socijalne zaštite i sl. U tom pravcu, Vlada je ukazala na proceduru za ostvarivanje prava koja se pokreće podnošenjem zahtjeva, upućivanjem stranaka na medicinsko vještačenje, sačinjavanjem nalaza i mišljenja prema pravilima struke, nakon čega se izdaje rješenje kojim se odlučuje o pravima podnositelja zahtjeva. U tom dijelu u potpunosti se primjenjuju odredbe ZOUN-a, a podnositelj zahtjeva, ukoliko je nezadovoljan nalazom i mišljenjem vještaka, ima mogućnost u žalbi odnosno tužbi istaknuti sve primjedbe. Dalje, Vlada je podsjetila da je Zakon o osnivanju Instituta poseban propis kojim su propisani djelatnost Instituta, postupak medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja te druga pitanja u svezi s tim. U takvim okolnostima, u odnosu na Zakon o vještacima vrijedi pravilo *lex specialis derogat legi generali*. U svezi s prigovorom da medicinsko vještačenje vrši liječnik koji nema odgovarajuće specijalističko znanje, Vlada je podsjetila na odredbe Pravilnika o temeljnim kriterijima i to čl. 28., 29., 31. i 33. kojima je reguliran postupak medicinskog vještačenja. U tom pravcu, Vlada je podsjetila da sva medicinska vještačenja podliježu obveznoj internoj medicinskoj kontroli prije nego se nalaz i mišljenje dostavi podnositelju zahtjeva. Vlada je predložila da se zahtjev odbije jer su osporene odredbe suglasne s Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom.

10. Ured za zastupanje se pozvao na odredbe Naputka o provođenju postupka za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti i fizičke onesposobljenosti i provođenju postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Naputak), kojima je propisan postupak za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja. Ured je naveo da je člankom 4. Naputka propisana dokumentacija koju je osiguranik dužan dostaviti za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja. U svezi s tim je podsjetio na Odluku Ustavnog suda broj AP-132/21 u kojoj Ustavni sud nije utvrdio kršenje apelantova prava na pravično suđenje. U navedenom predmetu Ustavni sud je naveo "da dokazivanje činjenica o nastanku invaliditeta zbog ozljede na radu podliježe dokazivanju na temelju odredaba Naputka kojim je detaljno razrađen postupak dokazivanja ozljede na radu i umanjenja radne sposobnosti, a to podrazumijeva vještačenje putem nadležnog Instituta, a ne posredstvom sudskog vještaka".

Prema mišljenju Ureda za zastupanje, osporene odredbe ne krše pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije. U svezi s kršenjem prava na imovinu, Ured za zastupanje je podsjetio da osporene odredbe određuju uvjete pod kojima se može ostvariti pravo na osobnu invalidninu, što ukazuje da se osporenim odredbama ne utvrđuje imovinsko pravo, već uvjeti za stjecanje imovinskih prava. Stoga osporene odredbe ne pokreću pitanje neusuglašenosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

IV. Relevantni propisi

11. Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23 – odluka US) u relevantnom dijelu glasi:

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuje se obavezno mirovinsko i invalidsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti (u daljnjem tekstu: obavezno osiguranje) i dobrovoljno mirovinsko i invalidsko osiguranje za osobe koja nisu obavezno osigurana po ovom zakonu (u daljnjem tekstu: dobrovoljno osiguranje), kao i prava i obaveze na osnovu tih osiguranja.

POGLAVLJE II. PRAVA NA OSNOVU INVALIDNOSTI

Članak 48.

(Pojam invalidnosti)

(1) Invalidnost kod osiguranika u obaveznom osiguranju postoji kada se utvrdi da je, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastala promijenjena radna sposobnost ili gubitak sposobnosti za rad na radnom mjestu odnosno poslu koji je obavljao na dan ocjene radne sposobnosti ili koji je obavljao prije prestanka osiguranja.

(2) Promijenjena radna sposobnost postoji kada osiguranik u obaveznom osiguranju, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju, sa radnim naporom koji ne ugrožava njegovo zdravstveno stanje, ne može da radi na radnom mjestu odnosno poslu iz stavka (1) ovog članka, ali može sa punim radnim vremenom, sa ili bez prekvalifikacije ili dokvalifikacije, da radi na drugom radnom mjestu odnosno poslu koji odgovara njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom.

(3) Gubitak radne sposobnosti (I. kategorija invalidnosti) postoji kada se utvrdi da osiguranik u obaveznom osiguranju trajno nije sposoban za rad na radnom mjestu odnosno poslu koji je obavljao na dan ocjene radne sposobnosti ili koje je obavljao prije prestanka osiguranja, kao ni za drugo radno mjesto odnosno posao koji odgovara njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom niti se prekvalifikacijom ili dokvalifikacijom može osposobiti za druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom.

(4) Invalidnost prema stavku (1) ovog članka može prouzrokovati povreda na radu, profesionalna bolest, povreda van rada i bolest.

(5) Invalidnost kod osiguranika poljoprivrednika postoji kada se utvrdi da je, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, zbog povrede van rada ili zbog bolesti, nastala potpuna nesposobnost za obavljanje poljoprivredne djelatnosti odnosno poslova koje redovno obavlja u svom poljoprivrednom gazdinstvu.

(6) Invalidnost kod osiguranika u dobrovoljnom osiguranju postoji kada se utvrdi da je, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili

medicinskom rehabilitacijom, nastala potpuna nesposobnost za privređivanje.

(7) Potpuna nesposobnost za privređivanje postoji kada osoba zbog vrste i težine tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili vrste i težine psihičke bolesti nije sposobna za obavljanje najjednostavnijih poslova.

Članak 49.

(Povreda na radu)

(1) Povredom na radu smatra se:

a) povreda osiguranika, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili kemijskim djelovanjem, naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je takva povreda uzročno vezana za obavljanje posla koji je osnov osiguranja,

b) povreda koju osiguranik pretrpi na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno, odnosno radi obavljanja djelatnosti na osnovu koje je osiguran,

[...]

(2) Povredom na radu u smislu ovog zakona, ne smatra se povreda na radu ukoliko je prouzrokovana:

a) namjerno ili iz krajnje nepažnje osiguranika koji je obavljao radne obaveze, kao i na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno,

b) pijanstvom osiguranika,

c) isključivom odgovornosti treće osobe,

d) zbog više sile,

e) zbog obavljanja aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti,

f) usljed namjernog nanošenja ozljede osiguraniku od strane druge osobe izazvanog osobnim odnosom s osiguranom osobom koje se ne može dovesti u vezu sa radno-pravnom aktivnosti,

g) usljed namjernog nekorištenja opreme zaštite na radu i nepoštivanja propisa o zaštiti na radu.

(3) U slučaju spora iz stavka (2) ovog članka teret dokazivanja je na poslodavcu.

Članak 50.

(Profesionalna bolest)

Profesionalne bolesti u smislu ovog zakona su određene bolesti nastale u toku osiguranja, prouzrokovane dužim neposrednim uticajem procesa rada i uslova rada na radnim mjestima odnosno poslovima koje je osiguranik obavljao.

Članak 51.

(Lista profesionalnih bolesti)

Propis o listi profesionalnih bolesti, radna mjesta i poslove na kojima se te bolesti pojavljuju i uvjete pod kojima se smatraju profesionalnim, na prijedlog Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Institut), utvrđuje Ministarstvo i taj propis objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

Članak 52.

(Prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnosti)

(1) Osiguranik kod kojeg je utvrđena promijenjena radna sposobnost ima pravo na:

a) raspoređivanje na drugo radno mjesto,

b) prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju,

c) novčanu naknadu u vezi sa promijenjenom radnom sposobnošću.

(2) Prava iz stavka (1) ovog članka osiguraniku osigurava poslodavac kod koga je radio u vrijeme nastanka invalidnosti.

Članak 53.

(Pravo osiguranika na raspoređivanje na drugo radno mjesto)

(1) Osiguranik sa promijenjenom radnom sposobnošću ima pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto koje odgovara njegovoj smanjenoj radnoj sposobnosti.

(2) Pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto osigurava se i osiguraniku nakon završene prekvalifikacije ili dokvalifikacije.

Članak 54.

(Pravo osiguranika na prekvalifikaciju i dokvalifikaciju)

(1) Osiguranik sa promijenjenom radnom sposobnošću ima pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ukoliko se, s obzirom na njegovu stručnu spremu i promijenjenu radnu sposobnost, može osposobiti za rad na drugom radnom mjestu sa punim radnim vremenom.

(2) Prekvalifikacija ili dokvalifikacija se osigurava osiguraniku do navršenih 55 godina života.

Članak 55.

(Pravo osiguranika na naknadu plaće)

Osiguranik kome se na osnovu promijenjene radne sposobnosti osigurava pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto, odnosno pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ima pravo na:

a) naknadu plaće od dana nastanka invalidnosti do dana rasporeda na drugo radno mjesto, odnosno do upućivanja na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, kao i od dana završene prekvalifikacije ili dokvalifikacije do rasporeda na drugo radno mjesto (u daljnjem tekstu: naknada zbog čekanja),

b) naknadu plaće za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije (u daljnjem tekstu: naknada za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije) i

c) naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu (u daljnjem tekstu: naknada zbog manje plaće), pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti.

POGLAVLJE III. INVALIDSKA MIROVINA**Članak 58.**

(Uvjeti za invalidsku mirovinu)

(1) Osiguranik, kod koga je utvrđena I. kategorija invalidnosti stiče pravo na invalidsku mirovinu:

a) ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću, bez obzira na dužinu mirovinskog staža;

b) ako je invalidnost prouzrokovana povredom van rada ili bolešću, pod uvjetom da je prije nastanka invalidnosti imao navršen mirovinski staž koji mu pokriva najmanje jednu trećinu razdoblja od navršenih najmanje 20 godina života do dana nastanka invalidnosti (u daljnjem tekstu: radni vijek), računajući radni vijek na pune godine.

(2) Osiguranik kod koga je utvrđena I. kategorija invalidnosti do navršene 30. godine života stiče pravo na invalidsku mirovinu ako je invalidnost prouzrokovana povredom van rada ili bolešću, pod uvjetom da prije nastanka invalidnosti ima navršen mirovinski staž koji mu pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka, ali najmanje jednu godinu staža osiguranja.

(3) Osiguraniku iz st. (1) i (2) ovog članka koji je bio na redovnom školovanju i takvim školovanjem stekao višu ili visoku stručnu spremu, radni vijek se računa od 22 godine života, ako je stekao višu stručnu spremu, odnosno od 25 godina, ako je stekao visoku stručnu spremu.

Članak 59.

(Odlučivanje o pravu iz mirovinskog i invalidskog osiguranja)

Kada je za rješavanje o pravu iz mirovinskog i invalidskog osiguranja potrebno utvrditi invalidnost i potpunu nesposobnost za privređivanje, nositelj osiguranja donosi rješenje o pravima po

osnovu tih činjenica utvrđenih na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta.

Članak 102.

(Odredbe o medicinskom vještačenju)

(1) Postojanje invalidnosti osiguranika i nesposobnosti člana obitelji, kao uvjeta za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, utvrđuje Institut, u skladu sa propisima o medicinskom vještačenju zdravstvenog stanja i ovom zakonu.

(2) Institut uređuje postupak ocjenjivanja radne sposobnosti, utvrđivanje invalidnosti osiguranika i nesposobnosti člana obitelji, obujam i sadržaj medicinske dokumentacije potrebne za vještačenje, nalaze, ocjene i mišljenja koje mogu donijeti organi vještačenja, definicije svih nalaza, ocjena i mišljenja, sadržaj obrazaca nalaza, ocjene i mišljenja, kao i postupak revizije i kontrole nalaza, ocjena i mišljenja.

12. Zakon o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenoga stanja ("Službene novine Federacije BiH" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

I. TEMELJNE ODREDBE**Članak 1.**

Ovim se Zakonom osniva ustanova za medicinsko vještačenje u Federaciji Bosne i Hercegovine, uređuje njena djelatnost, postupak medicinskoga vještačenja, međusobni odnosi s korisnicima usluga i druga pitanja u svezi s medicinskim vještačenjem u oblasti: mirovinskog i invalidskog osiguranja, socijalne zaštite, dječje i invalidske zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, braniteljsko-invalidske zaštite, obrane i u drugim oblastima.

Članak 2.

Pod medicinskim vještačenjem iz članka 1. ovog zakona, smatra se vještačenje kojim se ocjenjuje trajno funkcionalno oštećenje organizma, koje se ne može otkloniti daljim mjerama medicinske rehabilitacije i zaštite, radi ostvarivanja prava sukladno zakonu.

Članak 7.

Postupak medicinskoga vještačenja, kriteriji medicinskoga vještačenja, obrasci koji se izdaju u postupku medicinskoga vještačenja i druga pitanja u svezi s medicinskim vještačenjem uređuju se Pravilima i općim aktom Instituta.

Na Pravila Instituta suglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Instituta.

II. DJELATNOST INSTITUTA I POSTUPAK MEDICINSKOGA VJEŠTAČENJA**Članak 8.**

Institut obavlja poslove medicinskoga vještačenja iz oblasti:

- mirovinskog i invalidskog osiguranja,
- socijalne zaštite, dječje i invalidske zaštite,
- zaštite civilnih žrtava rata,
- braniteljsko-invalidske zaštite,
- obrane.

Poslove medicinskoga vještačenja Institut obavlja i za druge oblasti na zahtjev suda, drugih pravnih i fizičkih osoba, kao i druge poslove medicinskog vještačenja sukladno zakonu.

Članak 9.

U postupku medicinskog vještačenja primjenjuju se sljedeća načela:

- jedinstvena pravila postupka,
- jedinstveni kriteriji za medicinsko vještačenje prema listi Svjetske zdravstvene organizacije,
- ekonomično i brzo vođenje postupka,
- dvostupnost postupka,
- najviša razina medicinske stručnosti,
- druga načela utvrđena Pravilima i općim aktima Instituta.

Članak 10.

Institut osigurava visoku razinu profesionalnosti i ekonomičnosti prema korisnicima usluga medicinskoga vještačenja i uz primjenu načela iz članka 9. ovoga Zakona obavlja medicinsko vještačenje na najvišoj razini medicinske doktrine.

Članak 14.

Upravni odbor Instituta obavlja sljedeće poslove:

- donosi Pravila i opće akte,
- utvrđuje program rada,
- usvaja izyješće o radu,
- donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun,
- utvrđuje program razvika,
- donosi Pravilnik o radu i druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta,
- odlučuje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti Instituta, ako za to nije ovlašten drugi organ Instituta,
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora,
- rješava sva pitanja odnosa sa osnivačem,
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu, drugim propisima i Pravilima Instituta.

IV. OPĆI AKTI INSTITUTA

Članak 20.

Osnovni opći akt Instituta su Pravila Instituta.

Institut donosi i sljedeće opće akte:

- Pravilnik o kriterijima i postupku medicinskoga vještačenja,
- Pravilnik o radu,
- druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta.

VIII. NADZOR NAD RADOM INSTITUTA

Članak 29.

Nadzor nad zakonitosti rada Instituta vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo financija/Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 33.

U provođenju postupka medicinskog vještačenja primjenjivat će se pravila upravnog postupka za slučaj da određena proceduralna pitanja nisu regulirana ovim Zakonom.

13. **Zakon o upravnom postupku** ("Službene novine Federacije BiH" br. 2/98, 48/99 i 61/22). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

3. Supsidijarna primjena Zakona

Članak 3.

U upravnim oblastima za koje je federalnim zakonom propisan poseban postupak, postupa se po odredbama tog zakona, s tim da se po odredbama ovog zakona postupa u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom.

11. Pravo žalbe

Članak 11. stavak (1)

(1) Protiv rješenja donesenog u prvom stupnju stranka ima pravo žalbe. Samo zakonom može se propisati da u pojedinim upravnim stvarima žalba nije dopuštena, i to ako se na drugi način osigura zaštita prava i zakonitosti.

6. Vještaci

Članak 181.

Kad je za utvrđivanje ili ocjenu neke činjenice važne za rješavanje stvari potrebno stručno znanje kojim ne raspolaže službena osoba koja vodi postupak, izvest će se dokaz vještačenjem.

Članak 189. stavak (1)

(1) Ako nalaz i mišljenje vještaka nisu jasni ili potpuni, ili ako se nalazi i mišljenje vještaka bitno razlikuju, ili ako mišljenje nije dovoljno obrazloženo, ili se pojavi osnovana sumnja u točnost datog mišljenja, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ni ponovnim saslušavanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima, a može se zatražiti i mišljenje od koje znanstvene ili stručne ustanove.

14. **Zakon o vještacima** ("Službene novine Federacije BiH" br. 49/05 i 38/08) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Predmet Zakona

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti i postupak izbora i imenovanja vještaka koji u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku obavljaju poslove vještačenja, prava i dužnosti vještaka, nadzor nad radom vještaka, vršenje nadzora nad poslovima vještačenja od strane pravnih osoba, vođenje imenika vještaka, kao i druga pitanja od značaja za rad vještaka.

15. **Pravila Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije BiH" br. 38/08 i 52/22). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Pravilima Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Pravila), uređuju se, pored pitanja utvrđenih Zakonom o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/07, u daljnjem tekstu: Zakon), Zakonom o ustanovama ("Službeni list SRBiH", br. 6/92 i 13/94), naročito: naziv i sjedište, pečat i štambilj Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Institut), odredbe o osnivaču, obavezama Instituta prema osnivaču, načinu sticanja i raspoređivanja sredstava za rad, odgovornost za obaveze u pravnom prometu, djelatnost Instituta, način i uslovi obavljanja djelatnosti, odnos prema korisnicima usluga, postupak i kriteriji medicinskog vještačenja, pitanja u vezi postupka medicinskog vještačenja, prava, obaveze i odgovornosti direktora, članova Upravnog odbora, članova Nadzornog odbora i njihova nadležnost, način imenovanja i razrješenja direktora, članova Upravnog odbora, članova Nadzornog odbora, javnost rada, profesionalna i etička tajna, koji će se opći akti donijeti u Institutu i druga pitanja od značaja za rad Instituta.

Član 11.

Medicinsko vještačenje u prvostepenom i drugostepenom postupku obavljaju ljekari specijalisti, koji imaju značajno iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja.

U postupku medicinskog vještačenja mogu se angažovati i spoljni saradnici najvišeg nivoa obrazovanja i kliničkog iskustva.

Član 13.

Medicinsko vještačenje obavlja se na osnovu neposrednog pregleda podnosioca zahtjeva i medicinske dokumentacije sa kojom se raspolaže, a u izuzetnim slučajevima na osnovu medicinske dokumentacije.

Postupak medicinskog vještačenja, kriteriji medicinskog vještačenja i obrasci koji se izdaju u postupku medicinskog vještačenja uređuju se općim aktom Instituta.

Obrasci za provođenje medicinskog vještačenja utvrđuje i obezbjeđuje Institut.

16. **Pravilnik o jedinstvenim kriterijima i pravilima postupka medicinskoga vještačenja zdravstvenoga stanja** ("Službene novine Federacije BiH" broj 63/21 od 11. 8. 2021. godine). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je

objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom se uređuju jedinstveni kriteriji i pravila postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljem tekstu: medicinsko vještačenje), koje se vrši na Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljem tekstu: Institut), u postupcima ostvarivanja prava iz oblasti:

- penzijskog i invalidskog osiguranja;
- socijalne zaštite, dječije i invalidske zaštite, zaštite civilnih žrtava rata;
- boračko-invalidske zaštite;
- odbrane;

kao i medicinskog vještačenja iz drugih oblasti: po zahtjevu sudova, osiguranja, pravnih i fizičkih lica i sva druga medicinska vještačenja koja obavlja Institut u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Medicinsko vještačenje vrši se u prvostepenom i drugostepenom postupku.

Član 4.

(1) Medicinsko vještačenje u prvostepenom postupku obavlja ljekar vještak (pojedinaac), koji ima iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja.

(2) Medicinsko vještačenje u drugostepenom postupku obavlja vijeće u sastavu od dva lekara vještaka koji imaju značajno iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja;

(3) U postupku medicinskog vještačenja mogu se angažovati i spoljni saradnici najvišeg nivoa obrazovanja i kliničkog iskustva.

V. NADLEŽNOST I NAČIN RADA LJEKARA VJEŠTAKA U PRVOSTEPENOM I DRUGOSTEPENOM POSTUPKU

Član 28. stav (1)

(1) Medicinsko vještačenje u prvostepenom postupku obavlja ljekar vještak uz neposredan pregled lica nad kojim se vrši medicinsko vještačenje kao i uvidom u raspoloživu medicinsku dokumentaciju i medicinsku dokumentaciju sačinjenu nakon pregleda u funkcionalnoj dijagnostici Instituta.

Član 29. stav (1)

(1) Medicinsko vještačenje u drugostepenom postupku se obavlja u slučaju žalbe na rješenje o ostvarivanju prava u prvostepenom postupku.

VI. NADLEŽNOST I NAČIN RADA INTERNOG MEDICINSKOG KONTROLORA U PRVOSTEPENOM I DRUGOSTEPENOM POSTUPKU

Član 31. stav (1)

(1) Sva medicinska vještačenja izvršena u skladu sa ovim Pravilnikom u prvostepenom i drugostepenom postupku obavezno podliježu internoj medicinskoj kontroli.

Član 32.

(1) Interna medicinska kontrola iz člana 31. ovog Pravilnika obuhvata:

- kontrolu medicinske i druge dokumentacije;
- kontrolu Nalaza, ocjene i mišljenja medicinskog vještačenja.

(2) Interni medicinski kontrolor za vršenje interne medicinske kontrole, po svojoj ocjeni, može izvršiti pregled lica na kome je izvršeno medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Član 33. stav (1)

(1) Interni medicinski kontrolor može u postupku interne kontrole, potvrditi Nalaz, ocjenu i mišljenje ili vratiti isti radi izmjene i/ili dopune ljekaru vještaku ili vijeću koji su vršili medicinsko vještačenje.

IX. OBRAZAC NA KOJIMA SE EVIDENTIRAJU PODACI O MEDICINSKOM VJEŠTAČENJU

Član 39.

(1) Obrasci medicinskog vještačenja u prvostepenom i drugostepenom postupku, kao i postupku revizije, nose naziv: "NALAZ, OCJENA I MIŠLJENJE" i sadrži minimalno:

[...]

- ocjena medicinskog vještačenja;

[...]

- uzrok nastanka invalidnosti, fizičke onesposobljenosti i druge okolnosti pri ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja;

- mišljenje o potrebi kontrolnog pregleda (ako je mogućnost kontrolnog pregleda predviđena);

[...]

(2) Obrazac medicinsko[g] vještačenja sadrži i druge podatke ako su isti predviđeni posebnim propisima ili je iste potrebno unijeti sukladno zahtjevu ili rješenju organa uprave, institucije ili pravne osobe koja vodi postupak ili rješenju suda.

17. Uputstvo/Naputak o provođenju postupka za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti i fizičke onesposobljenosti i provođenju postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije BiH" broj 46/18). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Uputstvom/Naputkom, u skladu sa Zakonom o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH" broj 13/18, u daljem tekstu "Zakon") i Pravilnikom o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljem tekstu "Pravilnik"), propisuje se postupak podnošenja i provođenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja po osnovu invalidnosti, fizičke onesposobljenosti i drugih činjenica koje se utvrđuju medicinskim vještačenjem zdravstvenog stanja od strane Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, provođenje postupka i način kretanja i dostavljanja podataka vezanih za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja između Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje i Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, postupak utvrđivanja invalidnosti, rokovi, potrebna medicinska dokumentacija, obrasci koje se koriste i druga pitanja od uticaja za provođenje postupka.

Postupak iz prethodnog stava ovog člana, propisuje se posebno za Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Zavod), i posebno za Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljem tekstu: Institut).

Članak 4.

Uz zahtjev iz članka 3. ovog Uputstva/Naputka prilaže se sljedeća dokumentacija:

a) Kopija LK/OI;

b) Uvjerenje o prebivalištu (CIPS);

c) Dokaz o završenoj školskoj spremi;

d) Minimum medicinske dokumentacije propisane Pravilnikom o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja;

e) Osiguranik koji je u radnom odnosu prilaže P-3 obrazac obrađen, potpisan i ovjeren pečatom poslodavca kod kojeg je zaposlen;

f) Osiguranik koji nije u radnom odnosu prilaže P-3 obrazac obrađen, potpisan i ovjeren pečatom od strane posljednjeg poslodavca kod kojeg je bio zaposlen;

g) Osiguranik koji nije u radnom odnosu, a posljednji poslodavac ne postoji ili postojeći poslodavac ne želi obraditi P-3 obrazac, umjesto P-3 obrasca prilaže izjavu u kojoj navodi tačan naziv poslova koje je posljednje obavljao sa opisom.

Izjava se daje na Z-2 obrascu, koja mora biti ovjerena od strane općinskog organa ili notara.

Osiguranik koji je doživio povredu na radu ili profesionalnu bolest, dužan je, pored navedene dokumentacije iz tačke a) i b) pre[t]hodnog stava priložiti:

h) Za povredu na radu: popunjen i ovjeren obrazac Prijava o nesreći na poslu (Obrazac ZO-5) kao i medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na povredu na radu;

i) Za profesionalnu bolest: popunjen i ovjeren obrazac Prijave o profesionalnoj bolesti, odnosno medicinsku dokumentaciju izdatu od ovlaštene zdravstvene ustanove medicine rada ili specijaliste medicine rada, kojom se dokazuje profesionalna bolest.

Dokumentacija iz ovog članka podnosi se u originalu ili ovjerenoj kopiji.

Članak 7.

Zahtjev za ostvarivanja prava na novčanu naknadu po osnovu fizičke onesposobljenosti podnosi se na obrascu Z-1.

Uz zahtjev iz prethodnog stava osiguranik je obavezan dostaviti dokumentaciju iz članka 4. stavak (2) ovoga Uputstva / Naputka, kao i medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na povredu na radu odnosno na profesionalnu bolest.

V. Dopustivost

18. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredaba članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine.

19. Članak VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanja koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

20. Zahtjeve za ocjenu ustavnosti podnio je Kantonalni sud (sudac Predrag Krsmanović), čime je ispunjen prvi uvjet iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjeve podnijela ovlaštena osoba iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. studenog 2010. godine, toč. 7.–14., objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11, dostupno na www.ustavnisud.ba). Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da su zahtjevi dopustivi zato što ih je podnio ovlašten subjekt, te stoga što ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjevi ne bi bili dopustivi.

VI. Meritum

Pravo na pravično suđenje

21. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

22. Članak 6. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom.

23. Osporene odredbe iz Zakona o MIO:

Članak 102. stavak (2)

(Odredbe o medicinskom vještačenju)

(2) Institut uređuje postupak ocjenjivanja radne sposobnosti, utvrđivanje invalidnosti osiguranika i nesposobnosti člana obitelji, obujam i sadržaj medicinske dokumentacije potrebne za vještačenje, nalaze, ocjene i mišljenja koje mogu donijeti organi vještačenja, definicije svih nalaza, ocjena i mišljenja, sadržaj obrazaca nalaza, ocjene i mišljenja, kao i postupak revizije i kontrole nalaza, ocjena i mišljenja.

24. Osporene odredbe iz Zakona o osnivanju Instituta:

Članak 7.

Postupak medicinskoga vještačenja, kriteriji medicinskoga vještačenja, obrasci koji se izdaju u postupku medicinskoga vještačenja i druga pitanja u svezi s medicinskim vještačenjem uređuju se Pravilima i općim aktom Instituta.

Na Pravila Instituta suglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Instituta.

Članak 14.

Upravni odbor Instituta obavlja sljedeće poslove:

- donosi Pravila i opće akte,
- utvrđuje program rada,
- usvaja izvješće o radu,
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun,
- utvrđuje program razvitka,
- donosi Pravilnik o radu i druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta,

- odlučuje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti Instituta, ako za to nije ovlašten drugi organ Instituta,

- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora,
- rješava sva pitanja odnosa sa osnivačem,
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu, drugim propisima i Pravilima Instituta.

Članak 20.

Osnovni opći akt Instituta su Pravila Instituta.

Institut donosi i sljedeće opće akte:

- Pravilnik o kriterijima i postupku medicinskoga vještačenja,

- Pravilnik o radu,
- druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta.

25. Podnositelj zahtjeva smatra da osporene odredbe nisu u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. Europske konvencije, ali ne precizira koji standardi tog prava su neustavni.

26. Prema utvrđenoj praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), "članak 6. stavak 1. Europske konvencije primjenjiv je u postupcima koji se odnose na pravo socijalnog osiguranja – uključujući i pravo socijalne pomoći kad god dođe do spora između upravnih tijela i pojedinca glede tih prava" (vidi, između ostalih, *Letinić protiv Hrvatske*, presuda od 3. svibnja 2016. godine, predstava broj 7183/11, točka 35.). Dakle, članak 6. stavak 1. Europske konvencije, sa svim svojim standardima, nedvojbeno se primjenjuje na pojedinačne postupke koji se vode na temelju propisa čije su odredbe osporene.

27. Međutim, s obzirom na to da se u konkretnom slučaju odlučuje o apstraktnoj ocjeni ustavnosti, glede standarda iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije, relevantna je praksa Ustavnog suda iz Odluke o dopustivosti i meritumu broj U-12/21 od 24. ožujka 2022. godine (dostupna na www.ustavnisud.ba) u kojoj je navedeno:

"51. prilikom odlučivanja Ustavnog suda u predmetima iz apstraktne nadležnosti, kada se ispitivanje ograničava samo na tekst osporene odredbe, veoma je teško ispitati je li došlo do povrede prava na pravično suđenje jer se poštovanje ili nepoštovanje članka 6. Europske konvencije, koji detaljno

propisuje niz proceduralnih garancija, efektno može ispitati tek nakon provedenog postupka u cjelini. Jedino što Ustavni sud u okviru apstraktne nadležnosti može ispitati jeste isključuje li osporena odredba eksplicitno neko od načela koje sadrži članak 6. Europske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-16/18* od 28. ožujka 2019. godine, stavak 65., dostupna na www.ustavnisud.ba).

28. Ustavni sud zapaža da podnositelj zahtjeva neustavnost osporenih odredaba vidi u prijenosu nadležnosti poslova medicinskog vještačenja iz oblasti mirovinskog i invalidskog osiguranja na Institut, i to, kako navodi, "bez jasne svrhe i dovoljnog opravdanja". U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da, prema Europskoj konvenciji, država u pravilu ima široko polje procjene kada je riječ o općim mjerama ekonomske ili socijalne strategije. Zbog njihova izravnog poznavanja svog društva i njegovih potreba, nacionalne vlasti su u načelu u boljem položaju od međunarodnog suca da ocijene ono što je u javnom interesu na društvenim ili ekonomskim osnovama, a sud će općenito poštovati izbor politike zakonodavca osim ako je "očito bez razumnog temelja" (vidi Europski sud, *Carson i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 42184/05, točka 61., ECHR 2010). Dalje, Europski sud je u praksi naveo da Europska konvencija ne sprečava nacionalne sudove da se pozivaju na mišljenja vještaka koja su sastavila specijalizirana tijela kako bi riješili sporove koji se pred njima vode kada to zahtjeva priroda spornih pitanja koja se razmatraju (*op. cit., Letinčić protiv Hrvatske*, točka 61.).

29. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da je zakonodavac, osporenim člankom 102. stavak (2) Zakona o MIO, dao ovlaštenje Institutu da uredi postupak ocjenjivanja radne sposobnosti, da utvrdi stupanj oštećenja organizma/invalidnosti i da poduzme i druge aktivnosti značajne za postupak medicinskog vještačenja. Osporena odredba upućuje na Zakon o osnivanju Instituta, kao propis *lex specialis* kojim je osnovan Institut kao specijalizirana "ustanova za medicinsko vještačenje u Federaciji Bosne i Hercegovine" i koji je nadležan za medicinsko vještačenje i kojem su zakonom povjerena ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova medicinskog vještačenja iz oblasti koje su precizirane člankom 8. Zakona o osnivanju Instituta. Podnositelj zahtjeva ne osporava to što je zakonodavac povjerio ovlaštenje za medicinsko vještačenje Institutu. Međutim, smatra da je zakonodavac propustio odrediti standarde i okvir po kojima će Institut postupiti, a naročito to što je, kako je naveo, cjelokupan postupak vještačenja reguliran odredbama podzakonskih akata Instituta.

30. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća na stajalište Europskog suda "[...] da svaka zemlja u svrhu priznavanja prava na invalidsku mirovinu invalidnosti ispituje na temelju vlastitih pravnih i medicinskih kriterija [...]" (vidi Europski sud, *Hamzagić protiv Hrvatske*, presuda od 9. studenog 2021. godine, predstavka broj 68437/13, točka 57.). Ustavni sud zapaža da je člankom 2. Zakona o osnivanju Instituta definiran pojam medicinskog vještačenja, te da su člankom 9. Zakona o osnivanju Instituta propisana načela po kojima će se provoditi postupak medicinskog vještačenja. Među tim načelima su i "jedinствени kriteriji za medicinsko vještačenje prema listi Svjetske zdravstvene organizacije". Člankom 10. Zakona o osnivanju Instituta propisano je da Institut osigurava visoku razinu profesionalnosti i ekonomičnosti prema korisnicima usluga medicinskog vještačenja i, uz primjenu načela iz članka 9. ovog Zakona, obavlja medicinsko vještačenje "na najvišoj razini medicinske doktrine". S druge strane, Zakon o MIO propisuje prava iz osnova invalidnosti, uvjete i način ostvarivanja tih prava, te definira pojmove koji su važni za ostvarivanje prava iz osnova invalidnosti (vidi točku 11. ove odluke). Prema tome, Ustavni sud zapaža da Zakon o MIO i Zakon o osnivanju Instituta propisuju oblasti u kojima će se provoditi medicinsko vještačenje, kao i temeljna načela i instituciju koja će provoditi to vještačenje. Dalje, ovi zakoni

definiiraju relevantne pojmove značajne za postupak vještačenja, prava koja se mogu ostvariti iz te osnove, kao i uvjete i način na koji osiguranik može ostvarivati svoja prava. Stoga, Ustavni sud smatra da je navedenim zakonima dat temeljni okvir, kao i smjernice za ovlaštenja koja su povjerena Institutu. Postupak vještačenja, izgled obrasca u koji se upisuje "nalaz, ocjena i mišljenje", tko čini prvostupanjsko i drugostupanjsko povjerenstvo i druga pitanja bitna za sam proces vještačenja zakonodavac je prepustio specijaliziranoj instituciji. Ustavni sud smatra da je to u skladu sa širokim poljem slobodne procjene javne vlasti u toj oblasti. Pri tome, treba naglasiti da pravila Instituta podliježu kontroli javne vlasti (članak 7. stavak 2. Zakona o osnivanju Instituta), a da nadzor nad Institutom provode nadležna federalna ministarstva u okviru svojih nadležnosti (članak 29. Zakona o osnivanju Instituta). Osim toga, Ustavni sud smatra da to što je zakonodavac ovlastio Institut da podzakonskim aktima regulira sva relevantna pitanja (postupak medicinskog vještačenja, kriterije, obim i sadržaj medicinske dokumentacije i ostala pitanja bitna za medicinsko vještačenje za koja podnositelj smatra da su trebala biti regulirana zakonom) jest razumno i logično rješenje, budući da zakonodavac nema specijalistička medicinska znanja da bi ova pitanja mogao detaljno propisati. Stoga, Ustavni sud smatra da ovi navodi podnositelja zahtjeva ne pokreću pitanje prava na pravično suđenje.

31. Podnositelj zahtjeva navodi i da se "u praksi dešava da vještačenje provodi vještak koji nije specijaliziran za oblast medicine koja je predmet vještačenja". U svezi s ovim prigovorom, Ustavni sud podsjeća da Europski sud, u spomenutom predmetu *Hamzagić*, nije utvrdio kršenje aplikantova prava na pravično suđenje, u kojem su se domaći sudovi pozvali na nalaz i mišljenje vještaka iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, bez dodatne provjere podnositeljeva stanja od specijaliste psihijatra, kako je to podnositelj predložio. Obrazlažući takav stav, Europski sud je naveo da "zadatak vještaka nije bio dijagnosticirati i liječiti podnositeljevu bolest, već ocijeniti njihov utjecaj na podnositeljevu radnu sposobnost na temelju medicinske dokumentacije [...]. Sud primjećuje da su osobe određene za vještake Zavoda bile medicinski vještaci sa značajnim profesionalnim i obrazovnim iskustvom i da su se u svojem radu morali držati Zakona o mirovinskom osiguranju, Uredbe i drugih propisa, te načela i dostignuća suvremene medicine i znanosti" (*op. cit., Hamzagić protiv Hrvatske*, točka 54.). Ustavni sud smatra da su ovi stavovi Europskog suda u potpunosti primjenjivi i u odnosu na navedeni prigovor podnositelja zahtjeva.

32. Osim toga, Ustavni sud ukazuje da se medicinsko vještačenje provodi neposrednim pregledom osoba i uvidom u medicinsku dokumentaciju, a da vještak nakon pregleda sačinjava medicinsku dokumentaciju, nalaz, ocjenu i mišljenje. Izgled i sadržaj koji se upisuje u nalaz, ocjenu i mišljenje propisan je Pravilnikom o jedinstvenim kriterijima (članak 39.). Također, Pravilnik o jedinstvenim kriterijima propisuje u članku 4. da medicinsko vještačenje, u prvostupanjskom postupku, "obavlja ljekar vještak pojedinac koji ima iskustva na poslovima medicinskog vještačenja". U slučaju žalbe na prvostupanjsko rješenje o ostvarivanju prava, u drugostupanjskom postupku odlučuje vijeće u sastavu od dva ljekara koji "imaju značajno iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja" (članak 4. stavak 2. i članak 29. stavak 1. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima). Također, Pravilima Instituta omogućeno je angažiranje i suradnika izvan Instituta ako to zahtjeva predmet vještačenja. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud u relevantnim odredbama kojima je propisan postupak medicinskog vještačenja ne uočava ništa što bi *per se* imalo za posljedicu ograničenje ili isključenje neke od garancija iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

33. Osim navedenog, Ustavni sud ukazuje da je postupak podnošenja i provođenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja propisan relevantnim odredbama Napatka. Člankom 4. Napatka taksativno su navedeni dokazi na osnovu kojih se ostvaruje pravo iz osnova invalidnosti. Svi dokazi, uključujući i nalaz, ocjenu i mišljenje vještaka, podložni su ocjeni organa koji vodi postupak, u skladu s procesnim pravilima po kojima se postupak vodi. Ukoliko je stranka nezadovoljna nalazom, mišljenjem i ocjenom Instituta, ona ima mogućnost da ga ospori. To proizlazi iz članka 29. stavak (1) Pravilnika o jedinstvenim kriterijima koji propisuje da se medicinsko vještačenje u drugostupanjskom postupku obavlja u slučaju žalbe na rješenje o ostvarivanju prava u prvostupanjskom postupku. Dalje, Ustavni sud podsjeća da je člankom 31. stavak (1) Pravilnika o jedinstvenim kriterijima propisano da sva medicinska vještačenja izvršena u skladu s Pravilnikom u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku obvezno podliježu internoj medicinskoj kontroli, čija su ovlaštenja propisana čl. 32. i 33. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima.

34. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da osporene odredbe Zakona o MIO i Zakona o osnivanju instituta ni na koji način ne isključuju niti jednu garanciju iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije, niti da je to pravo ograničeno ili isključeno time što je nadležni zakonodavac ovlastio Institut da podzakonskim aktima detaljno regulira postupak medicinskog vještačenja.

35. Svakako, Ustavni sud ne može isključiti mogućnost da neodgovarajuća primjena ovih odredaba može rezultirati kršenjem ljudskih prava u pojedinačnim slučajevima, ali takvo eventualno kršenje nije u svezi sa ustavnošću osporenih odredaba, već se tiče njihove primjene u svakom pojedinačnom slučaju. Naime, Ustavni sud podsjeća da je u praksi iz nadležnosti VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine odlučivao o pitanjima kršenja prava na pravično suđenje u predmetima koja su pokretala pitanje kompetencija vještaka, odnosno nalaza i mišljenja vještaka Instituta u postupcima za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja ili prava iz druge oblasti (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluke br. AP-46/21 od 7. rujna 2022. godine, toč. 42.-44. i AP-4050/20 od 27. studenog 2020. godine, toč. 7. i 11., dostupne na www.ustavnisud.ba). Također, i Europski sud je u praksi raspravljao isto pitanje (vidjeti, osim već spomenutih predmeta, i *Devinar protiv Slovenije*, presuda od 22. svibnja 2018. godine, predstavka broj 28621/15; *Korošec protiv Slovenije*, presuda od 8. listopada 2015. godine, predstavka broj 77212/12 i dr.). Ovo znači da se pitanje kompetencije vještaka kroz ocjenu njegovog nalaza i mišljenja ispituje *in concreto* u zavisnosti od relevantnih okolnosti svakog pojedinačnog slučaja. Organi uprave i sudovi odlučuju o činjeničnim i pravnim pitanjima u svjetlu raspoloživih dokaza, koje cijene u skladu s procesnim pravilima postupka kojima je postupak uređen, ispituju prigovore stranaka i cijene njihovu opravdanost u smislu garancija iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije. U svakom slučaju, nakon što se iscrpe svi učinkoviti pravni lijekovi, o poštovanju garancija iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije može odlučivati Ustavni sud na osnovu apelacione nadležnosti iz članka VI/3.(b) Ustava BiH.

36. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da su osporene odredbe Zakona o MIO i Zakona o osnivanju instituta u skladu s garancijama iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Pravo na imovinu

37. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

38. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju u relevantnom dijelu glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

39. Ustavni sud zapaža da podnositelj zahtjeva tvrdi da osporene odredbe nisu u suglasnosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, a te tvrdnje ničim nije obrazložio. Stoga će Ustavni sud, prije svega, utvrditi da li osporene odredbe Zakona o MIO i Zakona o osnivanju Instituta pokreću pitanja prema članku II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Glede toga, Ustavni sud treba razmotriti pitanje odnose li se osporene odredbe na "imovinu" zaštićenu člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

40. Ustavni sud podsjeća na praksu Europskog suda prema kojoj do povrede članka 1. Protokola broj 1 može doći samo ukoliko se pobijane odluke odnose na "imovinu" u smislu te odredbe, koja može biti postojeća imovina ili potraživanja koja su dovoljno utvrđena da se mogu smatrati "imovinom". Kada je vlasnički interes u naravi potraživanja, može se smatrati "imovinom" samo ako postoji dovoljno uporište za taj interes u domaćem pravu, npr. kad postoji utvrđena sudska praksa domaćih sudova koja to potvrđuje, tj. kad je potraživanje dovoljno utvrđeno da može biti izvršno (vidi Europski sud, *Radomilja protiv Hrvatske* [VV], presuda od 20. ožujka 2018. godine, predstavke br. 37685/10 i 22768/12, točka 142.). Osim toga, Europski sud se također pozivao i na zahtjeve u svezi s kojima podnositelj predstavke može tvrditi da ima barem "legitimno očekivanje" da će biti ostvareni, odnosno da će ostvariti efektivno uživanje imovinskog prava (*ibidem*, točka 143.). Ovakvu praksu dosljedno prati i Ustavni sud, (vidi naprimjer, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-1846/06 od 12. lipnja 2008. godine, točka 24., dostupna na www.ustavnisud.ba).

41. U konkretnom slučaju Zakonom o MIO propisana su prava koja se mogu ostvariti iz osnova invalidnosti kada su za to ispunjeni zakonom propisani uvjeti. S druge strane, kako je već navedeno, nalazom, ocjenom i mišljenjem se ne utvrđuje bilo kakvo pravo. Naime, vještačenje se provodi u svrhu ostvarivanja prava iz osnova invalidnosti, a to pravo utvrđuje nadležni organ u upravnom postupku na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja i drugih dokaza u spisu. Ustavni sud ne osporava da se *in concreto* zahtjevi u svezi s ostvarivanjem prava iz osnova invalidnosti, u zavisnosti od okolnosti slučaja, mogu dovesti u vezu s "imovinom" koja je zaštićena člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Međutim, u okviru apstraktne nadležnosti, Ustavni sud zapaža da se osporene odredbe ne tiču "imovine" koja je zaštićena člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, već su njima isključivo propisana ovlaštenja Instituta za provođenje vještačenja i donošenje akata, na osnovu kojih će se provoditi postupak za utvrđivanje prava.

42. U skladu s tim, Ustavni sud smatra da se osporene odredbe Zakona o MIO i Zakona o osnivanju Instituta ne tiču "imovine" u smislu članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, odnosno da se njima ne pokreću ustavna pitanja kršenja tog prava, pa je zahtjev i u ovom dijelu neutemeljen.

VII. Закључак

43. Уставни суд закључује да су одредбе чланка 102. ставак (2) Закона о МИО и чл. 7., 14. и 20. Закона о оснивању Института у складу с правом на правично суђење из чланка II/3.(e) Устава Босне и Херцеговине и чланка 6. ставак 1. Европске конвенције и правом на имовину из чланка II/3.(k) Устава Босне и Херцеговине и чланком 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

44. На основу чланка 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

45. Према чланку VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У-20/23**, рјешавајући захтјеве **Кантоналног суда у Тузли**, на основу члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14 и 47/23), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Мирсад Ђеман, потпредсједник
Helen Keller, потпредсједница
Сеада Палаврић, судија
Angelika Nußberger, судија
Леди Бианку, судија

на сједници одржаној 18. јануара 2024. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјевима **Кантоналног суда у Тузли (судија Предраг Крсмановић)** за оцјену уставности члана 102 став (2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 13/18, 93/19 – одлука УСФБиХ, 94/20 – рјешење УСФБиХ, 90/21, 19/22 и 42/23) и чл. 7, 14 и 20 Закона о оснивању Института за медицинско вјештачење здравственог стања ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 70/07, 26/14, 40/18 и 25/22),

утврђује се да су одредбе члана 102 став (2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 13/18, 93/19 – одлука УСФБиХ, 94/20 – рјешење УСФБиХ, 90/21, 19/22 и 42/23) и чл. 7, 14 и 20 Закона о оснивању Института за медицинско вјештачење здравственог стања ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 70/07, 26/14, 40/18 и 25/22) у складу са чланом II/3e) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став (1) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Кантонални суд у Тузли, судија Предраг Крсмановић (у даљњем тексту: подносилац захтјева), поднио је 11. јула, 27. септембра, 27. октобра и 1. новембра 2023. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) идентичне захтјеве за оцјену уставности члана

102 став (2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 13/18, 93/19 – одлука УСФБиХ, 94/20 – рјешење УСФБиХ, 90/21, 19/22 и 42/23 – одлука УС; у даљњем тексту: Закон о ПИО), те чл. 7, 14 и 20 Закона о оснивању Института за медицинско вјештачење здравственог стања ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 70/07, 26/14, 40/18 и 25/22; у даљњем тексту: Закон о оснивању Института), у вези са чланом II/3e) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), те чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Захтјеви су евидентирани под бр. У-20/23, У-28/23, У-29/23, У-30/23 и У-31/23.

II. Поступак пред Уставним судом

2. С обзиром на то да се захтјевима оспоравају исте одредбе Закона о ПИО и Закона о оснивању Института, Уставни суд је, у смислу члана 32 став (1) Правила Уставног суда, донио одлуку о спајању предмета У-20/23, У-28/23, У-29/23, У-30/23 и У-31/23 у којима ће да води један поступак и да донесе једну одлуку под бројем У-20/23.

3. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, те од Владе Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада) и Канцеларије за сарадњу и заступање пред Уставним судом (у даљњем тексту: Канцеларија за заступање) затражено је 17. јула 2023. године да доставе одговоре на захтјев У-20/23.

4. Влада и Канцеларија за заступање су 15. односно 18. августа 2023. године доставиле одговоре на захтјев. Представнички дом и Дом народа нису доставили одговоре.

III. Захтјев

а) Наводи из захтјева

5. Подносилац захтјева наводи да је законом недовољно регулисан поступак медицинског вјештачења код оцјењивања радне способности. У вези с тим, подносилац захтјева доводи у питање уставност члана 102 став 2 Закона о ПИО којим су, како је навео, "без јасне сврхе и оправдања законодавна овлашћења доносиоца Закона о ПИО у регулисању питања вјештачења пренесена на Институт за медицинско вјештачење здравственог стања" (у даљњем тексту: Институт). Подносилац захтјева сматра да Институт нема ни стручну ни кадровску способност да својим актима регулише овако сложена и важна питања. Даље, подносилац захтјева наводи да законом није прописан поступак медицинског вјештачења који би представљао минималан оквир и стандард којим би се Институт руководио приликом извршавања надлежности из члана 102 став (2) Закона о ПИО. За подносиоца захтјева овај проблем се чини још већим када се узме у обзир да ни Закон о оснивању Института не прописује оквире и стандарде за регулисање ове материје.

6. Додатни проблем за подносиоца захтјева представља околност да је поступак медицинског вјештачења регулисан искључиво подзаконским актима Института. Ријеч је о Правилима Института за медицинско вјештачење здравственог стања (у даљњем тексту: Правила Института) и Правилнику о јединственим критеријумима и правилима поступка медицинског вјештачења здравственог стања (у даљњем тексту: Правилник о јединственим критеријумима). Према мишљењу подносиоца захтјева, у тим подзаконским актима постоје "крупни недостаци који могу утицати на повреду права појединих странака на правично суђење и имовину". Као примјер наводи да интерним актима нису регулисана питања специјализације нити стручних

квалификација вјештака, што последично доводи до тога да све врсте медицинских вјештачења обавља неколико вјештака из свега неколико медицинских специјалности, без обзира на врсту повреде, болести или обољења. Ово се дешава, како образлаже, због ограниченог броја вјештака који су запослени у Институту, јер вјештачења обављају само запосленици Института. Подносилац захтјева даље наводи да интерним актима Института није регулисано шта садржи "мишљење" које даје љекарска комисија Института. У вези с тим, подносилац захтјева наводи да, у правилу, нити једна љекарска комисија Института (првостепена и другостепена) не даје разлоге за своју оцјену нити износи образложење мишљења, већ, у правилу, понавља своје оцјене и паушалне тврдње представљајући их као "мишљење" или "образложење". Подносилац захтјева сматра да овакав начин рада љекарских комисија Института крши права странака на правично суђење. Сматра да се то дешава због изостанка законског регулисања поступка медицинског вјештачења којим би се јасно прописала обавеза вјештачима да своје мишљење образложе медицинским чињеницама и медицинским доказима.

7. Даље, подносилац захтјева указује на неусклађеност интерних аката Института с одређеним законима, прије свега са Законом о управном поступку (у даљем тексту: ЗОУП) и Законом о вјештачима. У вези с тим, подносилац захтјева се позвао на одредбу члана 3 ЗОУП-а којом је прописано да се у управним областима за које је федералним законом прописан посебан поступак поступа по одредбама тог посебног закона, осим у питањима која нису уређена посебним законом када се примјењује ЗОУП. Подносилац захтјева истиче да нити једним федералним законом није прописан посебан поступак медицинског вјештачења у пензијско-инвалидским стварима, а да у одредбама ЗОУП-а нема ваљаног правног основа за примјену интерних подзаконских аката којима је прописан поступак медицинског вјештачења. Подносилац захтјева даље тврди да постојећи интерни акти Института омогућавају да налаз и мишљење сачини лице које није довољно стручно и које нема одговарајућу медицинску специјалност која одговара предмету вјештачења. Даље, подносилац захтјева наводи да је интерним актима Института онемогућено да се у поступку вјештачима постављају питања и износе примједбе у вези с налазом и мишљењем, укључујући и примједбе у вези с личношћу и изузећем вјештака. Подносилац захтјева проблематизује и принцип двостепености који је уведен интерним актима Института, што је, по његовом мишљењу, у супротности са сврхом и циљем вјештачења као једног од доказних средстава, те с принципом ефикасности и економичности управног поступка. Наводи и да се интерним актима Института крше и одредбе Закона о вјештачима, посебно оне које се тичу услова и поступка избора и именовања вјештака, критеријума за њихово именовање, стручног знања и радних резултата именованих вјештака и сл. У таквим околностима, подносилац захтјева "изражава сумњу" да оспорене одредбе стварају могућност да вјештачење здравственог стања у управним поступцима обављају и лица која по Закону о вјештачима нису именована за вјештаке, лица која не испуњавају критеријуме за именовање за вјештака, као и лица која немају адекватно специјалистичко знање и вјештине које се захтијевају с обзиром на предмет вјештачења.

б) Чињенице предмета поводом којих су поднесени захтјеви

8. Пред Кантоналним судом у Тузли (у даљем тексту: Кантонални суд) води се више управних спорова у којима тужиоци траже поништење рјешења другостепеног органа

управе. Тужиоци су незадовољни тиме што им је, како тврде, признато право на инвалидност II категорије (промијењена радна способност због болести, а не због професионалне болести или повреде на раду) или што им није утврђена инвалидност па не могу ни да остварују права по том основу. У свим предметима Кантонални суд је учио проблем у налазу и мишљењу вјештака.

ц) Одговор на захтјев

9. Влада је у изјашњењу навела да су наводи из захтјева неосновани. У вези с приговором да је законодавац без јасне сврхе и оправдања пребадио послове вјештачења на Институт, Влада је навела да су оправдање и сврха преноса надлежности засновани на чињеници да поступак вјештачења, уз сагласност Владе и учешће ресорног министра, проводи установа која је стручна да се бави пословима медицинског вјештачења. При томе је процедура медицинског вјештачења заснована на правилима и знању из области медицинске струке, којим законодавац не располаже. Даље, Влада је навела да су неосновани и приговори о неусклађености оспорених одредби с одредбама ЗОУП-а и Закона о вјештачима. У вези с тим, Влада је подсетила да је медицинско вјештачење здравственог стања само један сегмент cjеловитог управног поступка који се спроводи пред надлежним органима управе ради остваривања права из пензијско-инвалидског осигурања, социјалне заштите и сл. У том правцу, Влада је указала на процедуру за остваривање права која се покреће подношењем захтјева, упућивањем странака на медицинско вјештачење, сачињавањем налаза и мишљења по правилима струке, након чега се издаје рјешење којим се одлучује о правима подносиоца захтјева. У том дијелу у потпуности се примјењују одредбе ЗОУП-а, а подносилац захтјева, уколико је незадовољан налазом и мишљењем вјештака, има могућност у жалби односно тужби да истакне све примједбе. Даље, Влада је подсетила да је Закон о оснивању Института посебан пропис којим су прописани дјелатност Института, поступак медицинског вјештачења здравственог стања те друга питања у вези с тим. У таквим околностима, у односу на Закон о вјештачима важи правило *lex specialis derogat legi generali*. У вези с приговором да медицинско вјештачење врши љекар који нема одговарајуће специјалистичко знање, Влада је подсетила на одредбе Правилника о основним критеријумима и то чл. 28, 29, 31 и 33 којима је регулисан поступак медицинског вјештачења. У том правцу, Влада је подсетила да сва медицинска вјештачења подлијежу обавезној интерној медицинској контроли прије него се налаз и мишљење достави подносиоцу захтјева. Влада је предложила да се захтјев одбије јер су оспорене одредбе сагласне с Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом.

10. Канцеларија за заступање се позвала на одредбе Упутства о спровођењу поступка за остваривање права по основу инвалидности и физичке онеспособљености и спровођењу поступка медицинског вјештачења здравственог стања (у даљем тексту: Упутство), којима је прописан поступак за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Канцеларија је навела да је чланом 4 Упутства прописана документација коју је осигураник дужан да достави за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. У вези с тим, подсетио је на Одлуку Уставног суда број АП-132/21 у којој Уставни суд није утврдио кршење апелантовог права на правично суђење. У наведеном предмету Уставни суд је навео "да доказивање чињеница о настанку инвалидитета због повреде на раду подлијеже доказивању на основу одредби Упутства којим је детаљно разрађен поступак доказивања повреда на раду и умањења

радне способности, а то подразумијева вјештачење путем надлежног Института, а не посредством судског вјештака". Према мишљењу Канцеларије за заступање, оспорене одредбе не крше право на правично суђење из члана П/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције. У вези с кршењем права на имовину, Канцеларија за заступање је подсјетила да оспорене одредбе одређују услове под којима се може остварити право на личну инвалиднину, што указује да се оспореним одредбама не утврђује имовинско право, већ услови за стицање имовинских права. Стога оспорене одредбе не покрећу питање неусаглашености са чланом П/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

IV. Релевантни прописи

11. Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 13/18, 93/19 – одлука УСФБиХ, 94/20 – рјешење УСФБиХ, 90/21, 19/22 и 42/23 – одлука УС) у релевантном дијелу гласи:

ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређује се обавезно пензијско и инвалидско осигурање на основу међугенерациске солидарности (у даљем тексту: обавезно осигурање) и добровољно пензијско и инвалидско осигурање за лица која нису обавезно осигурана по овом закону (у даљем тексту: добровољно осигурање), као и права и обавезе на основу тих осигурања.

ПОГЛАВЉЕ II. ПРАВА НА ОСНОВУ ИНВАЛИДНОСТИ

Члан 48.

(Појам инвалидности)

(1) Инвалидност код осигураника у обавезном осигурању постоји када се утврди да је, због трајних промјена у здравственом стању које се не могу отклонити лијечењем или медицинском рехабилитацијом, настала промијењена радна способност или губитак способности за рад на радном мјесту односно послу који је обављао на дан оцјене радне способности или који је обављао прије престанка осигурања.

(2) Промијењена радна способност постоји када осигураник у обавезном осигурању, због трајних промјена у здравственом стању, са радним напором који не угрожава његово здравствено стање, не може да ради на радном мјесту односно послу из става (1) овог члана, али може са пуним радним временом, са или без преквалификације или доквалификације, да ради на другом радном мјесту односно послу који одговара његовој стручној спреми односно радној способности стеченој радом.

(3) Губитак радне способности (I. категорија инвалидности) постоји када се утврди да осигураник у обавезном осигурању трајно није способан за рад на радном мјесту односно послу који је обављао на дан оцјене радне способности или које је обављао прије престанка осигурања, као ни за друго радно мјесто односно посао који одговара његовој стручној спреми односно радној способности стеченој радом нити се преквалификацијом или доквалификацијом може оспособити за друге послове који одговарају његовој стручној спреми односно радној способности стеченој радом.

(4) Инвалидност према ставу (1) овог члана може проузроковати повреда на раду, професионална болест, повреда ван рада и болест.

(5) Инвалидност код осигураника пољопривредника постоји када се утврди да је, због трајних промјена у

здравственом стању које се не могу отклонити лијечењем или медицинском рехабилитацијом, због повреде ван рада или због болести, настала потпуна неспособност за обављање пољопривредне дјелатности односно послова које редовно обавља у свом пољопривредном газдинству.

(6) Инвалидност код осигураника у добровољном осигурању постоји када се утврди да је, због трајних промјена у здравственом стању које се не могу отклонити лијечењем или медицинском рехабилитацијом, настала потпуна неспособност за привређивање.

(7) Потпуна неспособност за привређивање постоји када лице због врсте и тежине физичког или менталног оштећења или врсте и тежине психичке болести није способно за обављање најједноставнијих послова.

Члан 49.

(Повреда на раду)

(1) Повредом на раду сматра се:

a) повреда осигураника, проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дјеловањем, наглим промјенама положаја тијела, изненадним оптерећењем тијела или другим промјенама физиолошког стања организма, ако је таква повреда узрочно везана за обављање посла који је основ осигурања,

b) повреда коју осигураник претрпи на редовном путу од стана до мјеста рада и обратно, односно ради обављања дјелатности на основу које је осигураник,

[...]

(2) Повредом на раду у смислу овог закона, не сматра се повреда на раду уколико је проузрокована:

a) намјерно или из крајње непажње осигураника који је обављао радне обавезе, као и на редовном путу од стана до мјеста рада и обратно,

b) пијанством осигураника,

c) искључивом одговорности трећег лица,

d) због више силе,

e) због обављања активности које нису у вези с обављањем радних активности,

f) услед намјерног наношења озљеде осигуранику од стране другог лица изазваног личним односом с осигураним лицем које се не може довести у везу са радно-правном активношћу,

g) услед намјерног некористишења опреме заштите на раду и непоштивања прописа о заштити на раду.

(3) У случају спора из става (2) овог члана терет доказивања је на послодавцу.

Члан 50.

(Професионална болест)

Професионалне болести у смислу овог закона су одређене болести настале у току осигурања, проузроковане дужим непосредним утицајем процеса рада и услова рада на радним мјестима односно пословима које је осигураник обављао.

Члан 51.

(Листа професионалних болести)

Протис о листи професионалних болести, радна мјеста и послове на којима се те болести појављују и услове под којима се сматрају професионалним, на приједлог Института за медицинско вјештачење здравственог стања (у даљем тексту: Институт), утврђује Министарство у тај пропис објављује у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Члан 52.

(Права осигураника са промијењеном радном способношћу)

(1) Осигураник код којег је утврђена промијењена радна способност има право на:

a) распоређивање на друго радно мјесто,

b) преквалификацију или доквалификацију,
 c) новчану накнаду у вези са промијењеном радном способношћу.

(2) Права из става (1) овог члана осигураннику обезбјеђује послодавац код кога је радио у вријеме настанка инвалидности.

Члан 53.

(Право осигураника на распоређивање на друго радно мјесто)

(1) Осигураник са промијењеном радном способношћу има право на распоређивање на друго радно мјесто које одговара његовој смањеној радној способности.

(2) Право на распоређивање на друго радно мјесто обезбјеђује се и осигураннику након завршене преквалификације или доквалификације.

Члан 54.

(Право осигураника на преквалификацију и доквалификацију)

(1) Осигураник са промијењеном радном способношћу има право на преквалификацију или доквалификацију уколико се, с обзиром на његову стручну спрему и промијењену радну способност, може оспособити за рад на другом радном мјесту са пуним радним временом.

(2) Преквалификација или доквалификација се обезбјеђује осигураннику до навршених 55 година живота.

Члан 55.

(Право осигураника на накнаду плате)

Осигураник коме се на основу промијењене радне способности обезбјеђује право на распоређивање на друго радно мјесто, односно право на преквалификацију или доквалификацију има право на:

a) накнаду плате од дана настанка инвалидности до дана распореда на друго радно мјесто, односно до упућивања на преквалификацију или доквалификацију, као и од дана завршене преквалификације или доквалификације до распореда на друго радно мјесто (у даљем тексту: накнада због чекања),

b) накнаду плате за вријеме преквалификације или доквалификације (у даљем тексту: накнада за вријеме преквалификације или доквалификације) и

c) накнаду плате због мање плате на другом радном мјесту (у даљем тексту: накнада због мање плате), под условом да је промијењена радна способност настала по основу повреде на раду или професионалне болести.

ПОГЛАВЉЕ III. ИНВАЛИДСКА ПЕНЗИЈА

Члан 58.

(Услови за инвалидску пензију)

(1) Осигураник, код кога је утврђена I. категорија инвалидности стиче право на инвалидску пензију:

a) ако је инвалидность проузрокована повредом на раду или професионалном болешћу, без обзира на дужину пензијског стажа;

b) ако је инвалидность проузрокована повредом ван рада или болешћу, под условом да је прије настанка инвалидности имао навршен пензијски стаж који му покрива најмање једну трећину периода од навршених најмање 20 година живота до дана настанка инвалидности (у даљем тексту: радни вијек), рачунајући радни вијек на пуне године.

(2) Осигураник код кога је утврђена I. категорија инвалидности до навршене 30. године живота стиче право на инвалидску пензију ако је инвалидность проузрокована повредом ван рада или болешћу, под условом да прије настанка инвалидности има навршен пензијски стаж који му покрива најмање једну трећину радног вијека, али најмање једну годину стажа осигурања.

(3) Осигураннику из ст. (1) и (2) овог члана који је био на редовном школовању и таквим школовањем стекао вишу или

високу стручну спрему, радни вијек се рачуна од 22 године живота, ако је стекао вишу стручну спрему, односно од 25 година, ако је стекао високу стручну спрему.

Члан 59.

(Одлучивање о праву из пензијског и инвалидског осигурања)

Када је за рјешавање о праву из пензијског и инвалидског осигурања потребно утврдити инвалидность и потпуну неспособност за привређивање, носилац осигурања доноси рјешење о правима по основу тих чињеница утврђених на основу налаза, оцјене и мишљења Института.

Члан 102.

(Одредбе о медицинском вјештачењу)

(1) Постојање инвалидности осигураника и неспособности члана породице, као услова за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, утврђује Институт, у складу са прописима о медицинском вјештачењу здравственог стања и овом закону.

(2) Институт уређује поступак оцјењивања радне способности, утврђивање инвалидности осигураника и неспособности члана породице, обим и садржај медицинске документације потребне за вјештачење, налазе, оцјене и мишљења које могу донијети органи вјештачења, дефиниције свих налаза, оцјена и мишљења, садржај образаца налаза, оцјене и мишљења, као и поступак ревизије и контроле налаза, оцјена и мишљења.

12. Закон о оснивању Института за медицинско вјештачење здравственог стања ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 70/07, 26/14, 40/18 и 25/22). За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који гласи:

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Законом оснива се установа за медицинско вјештачење у Федерацији Босне и Херцеговине, уређује њена дјелатност, поступак медицинског вјештачења, међусобни односи са корисницима услуга и друга питања у вези са медицинским вјештачењем у области: пензијског и инвалидског осигурања, социјалне заштите, дјечије и инвалидске заштите, заштите цивилних жртава рата, борачко-инвалидске заштите, одбране и у другим областима.

Члан 2.

Под медицинским вјештачењем из члана 1. овог закона, сматра се вјештачење којим се оцјењује трајно функционално оштећење организма, које се не може отклонити даљим мјерама медицинске рехабилитације и заштите, ради остваривања права у складу са законом.

Члан 7.

Поступак медицинског вјештачења, критеријуми медицинског вјештачења, образци који се издају у поступку медицинског вјештачења и друга питања у вези са медицинским вјештачењем уређују се Правилима и опитим актом Института.

На Правила Института сагласност даје Влада Федерације Босне и Херцеговине, на приједлог Института.

II. ДЈЕЛАТНОСТ ИНСТИТУТА И ПОСТУПАК МЕДИЦИНСКОГ ВЈЕШТАЧЕЊА

Члан 8.

Институт обавља послове медицинског вјештачења из области:

- пензијског и инвалидског осигурања;
- социјалне заштите, дјечије и инвалидске заштите;
- заштите цивилних жртава рата;
- борачко-инвалидске заштите;

- одбране.

Послове медицинског вјештачења Институт обавља и за друге области на захтијев суда, других правних и физичких лица, као и друге послове медицинског вјештачења, у складу са законом.

Члан 9.

У поступку медицинског вјештачења примјењују се сљедећи принципи:

- јединствена правила поступка;
- јединствени критеријуми за медицинско вјештачење према листи Свјетске
- здравствене организације;
- економично и брзо вођење поступка;
- двостепеност поступка;
- највиши ниво медицинске стручности;
- други принципи утврђени Правилима и општим актима Института.

Члан 10.

Институт осигурава висок ниво професионалности и економичности према корисницима услуга медицинског вјештачења и уз примјену принципа из члана 9. овог Закона, обавља медицинско вјештачење на највишем нивоу медицинске доктрине.

Члан 14.

Управни одбор Института обавља сљедеће послове:

- доноси правила и опште акте;
- утврђује програм рада;
- усваја извјештај о раду;
- доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун;
- утврђује програм развоја;
- доноси Правилник о раду и друге опште акте потребне за рад и дјелатност Института;
- одлучује о свим питањима вршења дјелатности Института ако за то није овлашћен други орган Института;
- усмјерава, контролише и оцјењује рад директора;
- рјешава сва питања односа са оснивачем;
- обавља и друге послове у складу са законом, другим прописима и Правилима Института.

IV. ОПШТИ АКТИ ИНСТИТУТА

Члан 20.

Основни општи акт Института су Правила Института.

Институт доноси и сљедеће опште акте:

- Правилник о критеријумима и поступку медицинског вјештачења;
- Правилник о раду;
- друге опште акте потребне за рад и дјелатност Института.

VIII. НАДЗОР НАД РАДОМ ИНСТИТУТА

Члан 29.

Надзор над законитости рада Института врши Федерално министарство рада и социјалне политике, Федерално министарство здравства, Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата/Федерално министарство за питања бранитеља и инвалида домовинског рата, Федерално министарство правде, Федерално министарство финансија/Федерално министарство финансија, свако у оквиру своје надлежности.

Члан 33.

У спровођењу поступка медицинског вјештачења примјењуваће се правила управног поступка за случај да

одређена процедурална питања нису регулисана овим Законом.

13. **Закон о управном поступку** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 2/98, 48/99 и 61/22). За потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

3. Супсидијарна примјена Закона

Члан 3.

У управним областима за које је федералним законом прописан посебан поступак, поступа се по одредбама тог закона, с тим да се по одредбама овог закона поступа у свим питањима која нису уређена посебним законом.

11. Право жалбе

Члан 11. став (1)

(1) Против рјешења донесеног у првом ступњу странка има право жалбе. Само законом може се прописати да у појединим управним стварима жалба није допуштена, и то ако се на други начин осигура заштита права и законитости.

6. Вјештаци

Члан 181.

Кад је за утврђивање или оцјену неке чињенице важне за рјешавање ствари потребно стручно знање којим не располаже службена особа која води поступак, извештај се доказ вјештачењем.

Члан 189. став (1)

(1) Ако налаз и мишљење вјештака нису јасни или потпуни, или ако се налази и мишљење вјештака битно разликују, или ако мишљење није довољно образложено, или се појави основана сумња у тачност датог мишљења, а ти се недостаци не могу отклонити ни поновним саслушавањем вјештака, обновит ће се вјештачење с истим или другим вјештацима, а може се затражити и мишљење од неке знанствене или стручне установе.

14. **Закон о вјештацима** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 49/05 и 38/08) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Предмет Закона

Овим Законом уређују се услови и поступак избора и именована вјештака који у судском, управном и прекршајном поступку обављају послове вјештачења, права и дужности вјештака, надзор над радом вјештака, вршење надзора над пословима вјештачења од правних лица, вођење именика вјештака, као и друга питања од значаја за рад вјештака.

15. **Правила Института за медицинско вјештачење здравственог стања** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 38/08 и 52/22) у релевантном дијелу гласе:

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилима Института за медицинско вјештачење здравственог стања (у даљњем тексту: Правила), уређују се, поред питања утврђених Законом о оснивању Института за медицинско вјештачење здравственог стања ("Службене новине Федерације БиХ", број 70/07, у даљњем тексту: Закон), Законом о установама ("Службени лист СРБиХ", бр. 6/92 и 13/94), нарочито: назив и сједиште, печат и штампбиљ Института за медицинско вјештачење здравственог стања (у даљњем тексту: Институт), одредбе о оснивачу, обавезама Института према оснивачу, начину стицања и распоређивања средстава за рад, одговорност за обавезе у правном промету, дјелатност Института, начин и услови обављања дјелатности, однос према корисницима услуга,

поступак и критерији медицинског вјештачења, питања у вези поступка медицинског вјештачења, права, обавезе и одговорности директора, чланова Управног одбора, чланова Надзорног одбора и њихова надлежност, начин именованја и разрјешења директора, чланова Управног одбора, чланова Надзорног одбора, јавност рада, професионална и етичка тајна, који ће се опћи акти донијети у Институту и друга питања од значаја за рад Института.

Члан 11.

Медицинско вјештачење у првостепеном и другостепеном поступку обављају љекари специјалисти, који имају значајно искуство на пословима медицинског вјештачења.

У поступку медицинског вјештачења могу се ангажовати и спољни сарадници највишег нивоа образовања и клиничког искуства.

Члан 13.

Медицинско вјештачење обавља се на основу непосредног прегледа подносиоца захтјева и медицинске документације са којом се располаже, а у изузетним случајевима на основу медицинске документације.

Поступак медицинског вјештачења, критерији медицинског вјештачења и обрасци који се издају у поступку медицинског вјештачења уређују се опћим актом Института.

Обрасце за провођење медицинског вјештачења утврђује и обезбјеђује Институт.

16. Правилник о јединственим критеријумима и правилима поступка медицинског вјештачења здравственог стања ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/21 од 11. 8. 2021. године). За потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се уређују јединствени критерији и правила поступка медицинског вјештачења здравственог стања (у даљем тексту: медицинско вјештачење), које се врши на Институту за медицинско вјештачење здравственог стања (у даљем тексту: Институт), у поступцима остваривања права из области:

- пензијског и инвалидског осигурања;
- социјалне заштите, дјечије и инвалидске заштите, заштите цивилних жртава рата;
- борачко-инвалидске заштите;
- одбране;

као и медицинског вјештачења из других области: по захтјеву судова, осигурања, правних и физичких лица и сва друга медицинска вјештачења која обавља Институт у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Медицинско вјештачење врши се у првостепеном и другостепеном поступку.

Члан 4.

(1) Медицинско вјештачење у првостепеном поступку обавља љекар вјештак (појединац), који има искуство на пословима медицинског вјештачења.

(2) Медицинско вјештачење у другостепеном поступку обавља вијеће у саставу од два љекара вјештака који имају значајно искуство на пословима медицинског вјештачења;

(3) У поступку медицинског вјештачења могу се ангажовати и спољни сарадници највишег нивоа образовања и клиничког искуства.

V. НАДЛЕЖНОСТ И НАЧИН РАДА ЉЕКАРА ВЈЕШТАКА У ПРВОСТЕПЕНОМ И ДРУГОСТЕПЕНОМ ПОСТУПКУ

Члан 28. став (1)

(1) Медицинско вјештачење у првостепеном поступку обавља љекар вјештак уз непосредан преглед лица над којим се врши медицинско вјештачење као и увидом у расположиву медицинску документацију и медицинску документацију сачињену након прегледа у функционалној дијагностици Института.

Члан 29. став (1)

(1) Медицинско вјештачење у другостепеном поступку се обавља у случају жалбе на рјешење о остваривању права у првостепеном поступку.

VI. НАДЛЕЖНОСТ И НАЧИН РАДА ИНТЕРНОГ МЕДИЦИНСКОГ КОНТРОЛОРА У ПРВОСТЕПЕНОМ И ДРУГОСТЕПЕНОМ ПОСТУПКУ

Члан 31. став (1)

(1) Сва медицинска вјештачења извршена у складу са овим Правилником у првостепеном и другостепеном поступку обавезно подлијежу интерној медицинској контроли.

Члан 32.

(1) Интерна медицинска контрола из члана 31. овог Правилника обухвата:

- контролу медицинске и друге документације;
- контролу Налаза, оцјене и мишљења медицинског вјештачења.

(2) Интерни медицински контролор за вршење интерне медицинске контроле, по својој оцјени, може извршити преглед лица на коме је извршено медицинско вјештачење здравственог стања.

Члан 33. став (1)

(1) Интерни медицински контролор може у поступку интерне контроле, потврдити Налаз, оцјену и мишљење или вратити исти ради измјене и/или допуне љекару вјештаку или вијећу који су вршили медицинско вјештачење.

IX. ОБРАЗАЦ НА КОЈИМА СЕ ЕВИДЕНТИРАЈУ ПОДАЦИ О МЕДИЦИНСКОМ ВЈЕШТАЧЕЊУ

Члан 39.

(1) Обрасци медицинског вјештачења у првостепеном и другостепеном поступку, као и поступку ревизије, носе назив: "НАЛАЗ, ОЦЈЕНА И МИШЉЕЊЕ" и садржи минимално:

- [...]
- оцјена медицинског вјештачења;
- [...]
- узрок настанка инвалидности, физичке оспособљености и друге околности при остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања;
- мишљење о потреби контролног прегледа (ако је могућност контролног прегледа предвиђена);

(2) Образац медицинско[г] вјештачења садржи и друге податке ако су исти предвиђени посебним прописима или је исте потребно унијети сукладно захтјеву или рјешењу органа управе, институције или правне особе која води поступак или рјешењу суда.

17. Упутство/Напутак о провођењу поступка за остваривање права по основу инвалидности и физичке оспособљености и провођењу поступка медицинског вјештачења здравственог стања ("Службене новине Федерације БиХ" број 46/18). За потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер

није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

1. ОПЋЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Упутством/Напутком, у складу са Законом о пензијском/мировинском и инвалидском осигурању ("Службене новине Федерације БиХ" број 13/18, у даљем тексту "Закон") и Правилником о критеријима и поступку медицинског вјештачења здравственог стања (у даљем тексту "Правилник"), прописује се поступак подношења и провођења захтјева за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања по основу инвалидности, физичке онеспособљености и других чињеница које се утврђују медицинским вјештачењем здравственог стања од стране Института за медицинско вјештачење здравственог стања, провођење поступка и начин кретања и достављања података везаних за медицинско вјештачење здравственог стања између Федералног завода за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање и Института за медицинско вјештачење здравственог стања, поступак утврђивања инвалидности, рокови, потребна медицинска документација, образци које се користе и друга питања од утицаја за провођење поступка.

Поступак из претходног става овог члана, прописује се посебно за Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: Завод), и посебно за Институт за медицинско вјештачење здравственог стања (у даљем тексту: Институт).

Члан 4.

Уз захтјев из члана 3. овог Упутства/Напутка прилаже се сљедећа документација:

а) Копија ЛК/ОИ;

б) Увјерење о пребивалишту (ЦИПС);

ц) Доказ о завршеној школској спреми;

д) Минимум медицинске документације прописане Правилником о критеријима и поступку медицинског вјештачења здравственог стања;

е) Осигураник који је у радном односу прилаже П-3 образац обрађен, потписан и овјерен печатом послодавца код којег је запослен;

ф) Осигураник који није у радном односу прилаже П-3 образац обрађен, потписан и овјерен печатом од стране посљедњег послодавца код којег је био запослен;

г) Осигураник који није у радном односу, а посљедњи послодавац не постоји или постојећи послодавац не жели обрадити П-3 образац, умјесто П-3 обрасца прилаже изјаву у којој наводи тачан назив послова које је посљедње обављао са описом.

Изјава се даје на 3-2 образцу, која мора бити овјерена од стране опћинског органа или нотара.

Осигураник који је доживио повреду на раду или професионалну болест, дужан је, поред наведене документације из тачке а) и б) пре[т]ходног става приложити:

х) За повреду на раду: попуњен и овјерен образац Пријава о несрећи на послу (Образац 30-5) као и медицинску документацију која се односи на повреду на раду;

и) За професионалну болест: попуњен и овјерен образац Пријаве о професионалној болести, односно медицинску документацију издату од овлашћене здравствене установе медицине рада или специјалисте медицине рада, којом се доказује професионална болест.

Документација из овог члана подноси се у оригиналу или овјереној копији.

Члан 7.

Захтјев за остваривања права на новчану накнаду по основу физичке онеспособљености подноси се на образцу 3-1.

Уз захтјев из претходног става осигураник је обавезан доставити документацију из члана 4. став (2) овога Упутства / Напутка, као и медицинску документацију која се односи на повреду на раду односно на професионалну болест.

V. Допустивост

18. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредби члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине.

19. Члан VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине гласи:

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, саслазан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

20. Захтјеве за оцјену уставности поднио је Кантонални суд (судија Предраг Крсмановић), чиме је испуњен први услов из члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине, што значи да је захтјеве поднијело овлашћено лице из члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У-5/10 од 26. новембра 2010. године, тач. 7–14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 37/11, доступно на www.ustavisud.ba). Имајући у виду одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 19 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд сматра да су захтјеви допустиви зато што их је поднио овлашћени субјекат, те стога што не постоји ниједан формални разлог из члана 19 став (1) Правила Уставног суда због којег захтјеви не би били допустиви.

VI. Меритум

Право на правично суђење

21. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

22. Члан 6 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом.

23. Оспорене одредбе из Закона о ПИО:

Члан 102. став (2)

(Одредбе о медицинском вјештачењу)

(2) Институт уређује поступак оцјенивања радне способности, утврђивање инвалидности осигураника и неспособности члана породице, обим и садржај медицинске документације потребне за вјештачење, налазе, оцјене и мишљења које могу донијети органи вјештачења, дефиниције свих налаза, оцјена и мишљења, садржај образаца налаза, оцјене и мишљења, као и поступак ревизије и контроле налаза, оцјена и мишљења.

24. Оспорене одредбе из Закона о оснивању Института:

Члан 7.

Поступак медицинског вјештачења, критеријуми медицинског вјештачења, образци који се издају у поступку медицинског вјештачења и друга питања у вези са медицинским вјештачењем уређују се Правилма и општим актом Института.

На Правила Института сагласност даје Влада Федерације Босне и Херцеговине, на приједлог Института.

Члан 14.

Управни одбор Института обавља сљедеће послове:

- доноси правила и опште акте;
- утврђује програм рада;
- усваја извјештај о раду;
- доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун;
- утврђује програм развоја;
- доноси Правилник о раду и друге опште акте потребне за рад и дјелатност Института;
- одлучује о свим питањима вријећа дјелатности Института ако за то није овлашћен други орган Института;
- усмјерава, контролише и оцјењује рад директора;
- рјешава сва питања односа са оснивачем;
- обавља и друге послове у складу са законом, другим прописима и Правилма Института.

Члан 20.

Основни општи акт Института су Правила Института.

Институт доноси и сљедеће опште акте:

- Правилник о критеријумима и поступку медицинског вјештачења;
- Правилник о раду;
- друге опште акте потребне за рад и дјелатност Института.

25. Подносилац захтјева сматра да оспорене одредбе нису у складу са чланом III(3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 Европске конвенције, али не прецизира који стандарди тог права су неуставни.

26. Према утврђеној пракси Европског суда за људска права (у даљем тексту: Европски суд), "члан 6 став 1 Европске конвенције примјењив је у поступцима који се односе на право социјалног осигурања – укључујући и право социјалне помоћи кад год дође до спора између управних тијела и појединца у погледу тих права" (види, између осталих, *Летинчић против Хрватске*, пресуда од 3. маја 2016. године, представка број 7183/11, тачка 35). Дакле, члан 6 став 1 Европске конвенције, са свим својим стандардима, несумњиво се примјењује на појединачне поступке који се воде на основу прописа чије су одредбе оспорене.

27. Међутим, с обзиром на то да се у конкретном случају одлучује о апстрактној оцјени уставности, у погледу стандарда из члана 6 став 1 Европске конвенције, релевантна је пракса Уставног суда из Одлуке о допуствости и меритуму број У-12/21 од 24. марта 2022. године (доступна на www.ustavnisud.ba) у којој је наведено:

"51. приликом одлучивања Уставног суда у предметима из апстрактне надлежности, када се испитивање ограничава само на текст оспорене одредбе, веома је тешко испитати да ли је дошло до повреде права на правично суђење јер се поштовање или непоштовање члана 6 Европске конвенције, који детаљно прописује низ процедуралних гаранција, ефектно може испитати тек након проведеног поступка у цјелини. Једино што Уставни суд у оквиру апстрактне надлежности може испитати јесте да ли оспорена одредба експлицитно искључује неки од принципа које садржи члан 6 Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука о

допустивости и меритуму број У-16/18 од 28. марта 2019. године, став 65, доступна на www.ustavnisud.ba)".

28. Уставни суд запажа да подносилац захтјева неуставност оспорених одредби види у преносу надлежности послова медицинског вјештачења из области пензијског и инвалидског осигурања на Институт, и то, како наводи, "без јасне сврхе и довољног оправдања". У вези с тим, Уставни суд подсјећа да, према Европској конвенцији, држава у правилу има широко поље процјене када је ријеч о општим мјерама економске или социјалне стратегије. Због њиховог директног познавања свог друштва и његових потреба, националне власти су у принципу у бољем положају од међународног судије да оцијене оно што је у јавном интересу на друштвеним или економским основима, а суд ће генерално поштовати избор политике законодавца осим ако је "очито без разумног основа" (види Европски суд, *Carson и други против Уједињеног Краљевства* [BV], бр. 42184/05, тачка 61, ЕЦХР 2010). Даље, Европски суд је у пракси навео да Европска конвенција не спречава националне судове да се позивају на мишљења вјештака која су саставила специјализована тијела како би ријешили спорове који се пред њима воде када то захтијева природа спорних питања која се разматрају (*op. cit.*, *Летинчић против Хрватске*, тачка 61).

29. Имајући у виду наведено, Уставни суд запажа да је законодавац, оспореним чланом 102 став (2) Закона о ПИО, дао овлашћење Институту да уреди поступак оцјењивања радне способности, да утврди степен оштећења организма/инвалидност и да предузме и друге активности значајне за поступак медицинског вјештачења. Оспорена одредба упућује на Закон о оснивању Института, као пропис *lex specialis* којим је основан Институт као специјализована "установа за медицинско вјештачење у Федерацији Босне и Херцеговине" и који је надлежан за медицинско вјештачење и којем су законом повјерена овлашћења за обављање стручних послова медицинског вјештачења из области које су прецизиране чланом 8 Закона о оснивању Института. Подносилац захтјева не оспорава то што је законодавац повјерио овлашћење за медицинско вјештачење Институту. Међутим, сматра да је законодавац пропустио да одреди стандарде и оквир по којима ће Институт поступати, а нарочито то што је, како је навео, цјелокупан поступак вјештачења регулисан одредбама подзаконских аката Института.

30. У вези с тим, Уставни суд подсјећа на став Европског суда "[...] да свака земља у сврху признавања права на инвалидску мировину инвалидности испитује на темељу властитих правних и медицинских критерија [...]" (види Европски суд, *Хамзагић против Хрватске*, пресуда од 9. новембра 2021. године, представка број 68437/13, тачка 57). Уставни суд запажа да је чланом 2 Закона о оснивању Института дефинисан појам медицинског вјештачења, те да су чланом 9 Закона о оснивању Института прописани принципи по којима ће се проводити поступак медицинског вјештачења. Међу тим принципима су и "јединствени критеријуми за медицинско вјештачење према листи Свјетске здравствене организације". Чланом 10 Закона о оснивању Института прописано је да Институт обезбјеђује висок ниво професионалности и економичности према корисницима услуга медицинског вјештачења и, уз примјену принципа из члана 9 овог закона, обавља медицинско вјештачење "на највишем нивоу медицинске доктрине". С друге стране, Закон о ПИО прописује права из основа инвалидности, услове и начин остваривања тих права, те дефинише појмове који су важни за остваривање права из основа инвалидности (види тачку 11 ове одлуке). Према томе, Уставни суд запажа

да Закон о ПИО и Закон о оснивању Института прописују области у којима ће се спроводити медицинско вјештачење, као и основне принципе и институцију која ће спроводити то вјештачење. Даље, ови закони дефинишу релевантне појмове значајне за поступак вјештачења, права која се могу остварити из тог основа, као и услове и начин на који осигураник може да остварује своја права. Стога, Уставни суд сматра да је наведеним законима дат основни оквир, као и смјернице за овлашћења која су повјерена Институту. Поступак вјештачења, изглед обрасца у који се уписује "налаз, оцјена и мишљење", ко чини првостепену и другостепену комисију и друга питања важна за сам процес вјештачења, законодавац је препустио специјализованој институцији. Уставни суд сматра да је то у складу са широким пољем слободне процјене јавне власти у овој области. При томе, треба нагласити да правила Института подлијежу контроли јавне власти (члан 7 став 2 Закона о оснивању Института), а да надзор над Институтом спроводе надлежна федерална министарства у оквиру својих надлежности (члан 29 Закона о оснивању Института). Осим тога, Уставни суд сматра да то што је законодавац овластио Институт да подзаконским актима регулише сва релевантна питања (поступак медицинског вјештачења, критеријуме, обим и садржај медицинске документације и остала питања значајна за медицинско вјештачење за која подносилац сматра да су требала да буду регулисана законом) јесте разумно и логично рјешење, будући да законодавац нема специјалистичка медицинска знања да би ова питања могао детаљно прописати. Стога, Уставни суд сматра да ови наводи подносиоца захтјева не покрећу питање права на правично суђење.

31. Подносилац захтјева наводи и да се "у пракси дешава да вјештачење спроводи вјештак који није специјализован за област медицине која је предмет вјештачења". У вези с овим приговором, Уставни суд подсећа да Европски суд, у поменутом предмету *Хамзагић*, није утврдио кршење апликантовог права на правично суђење, у којем су се домаћи судови позвали на налаз и мишљење вјештака из Хрватског завода за мировинско осигурање, без додатне провјере подносиоцевог стања од специјалисте психијатра, како је то подносилац предложио. Образлажући такав став, Европски суд је навео да "задатак вјештака није био дијагностицирати и лијечити подносиоцевоу болест, већ оцијенити њихов утјецај на подносиоцевоу радну способност, на темељу медицинске документације [...]. Суд примјењује да су особе одређене за вјештаке Завода биле медицински вјештаци са значајним професионалним и образовним искуством и да су се у својем раду морали држати Закона о мировинском осигурању, Уредбе и других прописа, те начела и достигнућа сувремене медицине и знаности" (*op. cit., Хамзагић против Хрватске*, тачка 54). Уставни суд сматра да су ови ставови Европског суда у потпуности примјениви и у односу на наведени приговор подносиоца захтјева.

32. Осим тога, Уставни суд указује да се медицинско вјештачење спроводи непосредним прегледом лица и увидом у медицинску документацију, а да вјештак након прегледа сачињава медицинску документацију, налаз, оцјену и мишљење. Изглед и садржај који се уписује у налаз, оцјену и мишљење прописан је Правилником о јединственим критеријумима (члан 39). Такође, Правилник о јединственим критеријумима прописује у члану 4 да медицинско вјештачење, у првостепеном поступку, "обавља лекар вјештак појединац који има искуства на пословима медицинског вјештачења". У случају жалбе на првостепено рјешење о остваривању права, у другостепеном поступку

одлучује вијеће у саставу од два љекара који "имају значајно искуство на пословима медицинског вјештачења" (члан 4 став 2 и члан 29 став 1 Правилника о јединственим критеријумима). Такође, Правилима Института омогућено је ангажовање и сарадника ван Института ако то захтијева предмет вјештачења. Имајући у виду све наведено, Уставни суд у релевантним одредбама којима је прописан поступак медицинског вјештачења не уочава ништа што би *per se* имало за посљедицу ограничење или искључење неке од гаранција из члана 6 став 1 Европске конвенције.

33. Осим наведеног, Уставни суд указује да је поступак подношења и спровођења захтјева за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања прописан релевантним одредбама Упутства. Чланом 4 Упутства таксативно су наведени докази на основу којих се остварује право из основа инвалидности. Сви докази, укључујући и налаз, оцјену и мишљење вјештака, подложни су оцјени органа који води поступак, у складу с процесним правилима по којима се поступак води. Уколико је странка незадовољна налазом, мишљењем и оцјеном Института, она има могућност да га оспори. То произлази из члана 29 став (1) Правилника о јединственим критеријумима који прописује да се медицинско вјештачење у другостепеном поступку обавља у случају жалбе на рјешење о остваривању права у првостепеном поступку. Даље, Уставни суд подсећа да је чланом 31 став (1) Правилника о јединственим критеријумима прописано да сва медицинска вјештачења извршена у складу с Правилником у првостепеном и другостепеном поступку обавезно подлијежу интерној медицинској контроли, чија су овлашћења прописана чл. 32 и 33 Правилника о јединственим критеријумима.

34. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да оспорене одредбе Закона о ПИО и Закона о оснивању института ни на који начин не искључују нити једну гаранцију из члана 6 став 1 Европске конвенције, нити да је то право ограничено или искључено тиме што је надлежни законодавац овластио Институт да подзаконским актима детаљно регулише поступак медицинског вјештачења.

35. Свакако, Уставни суд не може искључити могућност да неодговарајућа примјена ових одредби може резултирати кршењем људских права у појединачним случајевима, али такво евентуално кршење није у вези са уставношћу оспорених одредби, већ се тиче њихове примјене у сваком појединачном случају. Наиме, Уставни суд подсећа да је у пракси из надлежности VI/36) Устава Босне и Херцеговине одлучивао о питањима кршења права на правично суђење у предметима која су покретала питање компетенција вјештака, односно налаза и мишљења вјештака Института у поступцима за остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања или права из друге области (види, између осталих, Уставни суд, одлуке бр. АП-46/21 од 7. септембра 2022. године, тач. 42-44 и АП-4050/20 од 27. новембра 2020. године, тач. 7 и 11, доступне на www.ustavisud.ba). Такође, и Европски суд је у пракси расправљао исто питање (видјети, осим већ поменутих предмета, и *Девинар против Словеније*, пресуда од 22. маја 2018. године, представка број 28621/15; *Корошец против Словеније*, пресуда од 8. октобра 2015. године, представка број 77212/12 и др.). Ово значи да се питање компетенције вјештака кроз оцјену његовог налаза и мишљења испитује *in concreto* у зависности од релевантних околности сваког појединачног случаја. Органи управе и судови одлучују о чињеничним и правним питањима у свјетлу расположивих доказа, које цијене у складу с процесним правилима поступка којима је поступак уређен, испитују приговоре странака и цијене њихову оправданост у смислу гаранција из члана 6

став 1 Европске конвенције. У сваком случају, након што се исцрпе сви дјелотворни правни лијекови, о поштовању гаранција из члана 6 став 1 Европске конвенције може одлучивати Уставни суд на основу апелационе надлежности из члана VI/3б) Устава БиХ.

36. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да су оспорене одредбе Закона о ПИО и Закона о оснивању института у складу с гаранцијама из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Право на имовину

37. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободе из става 2. овог члана, што укључује:

к) Право на имовину.

38. Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију у релевантном дијелу гласи:

Свако физичко или правно лице има право на мирно уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим принципима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не умањују право државе да примјењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересом, или да би обезбиједила плаћање пореза или других доприноса или казни.

39. Уставни суд запажа да подносилац захтјева тврди да оспорене одредбе нису у сагласности са чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, а те тврдње ничим није образложио. Стога ће Уставни суд, прије свега, утврдити да ли оспорене одредбе Закона о ПИО и Закона о оснивању Института покрећу питања према члану II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члану 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. У том погледу, Уставни суд треба да размотри питање да ли се оспорене одредбе односе на "имовину" заштићену чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

40. Уставни суд подсјећа на праксу Европског суда према којој до повреде члана 1 Протокола број 1 може да дође само уколико се побијане одлуке односе на "имовину" у смислу те одредбе, која може да буде постојећа имовина или потраживања која су довољно утврђена да се могу сматрати "имовином". Када је власнички интерес у природи потраживања, може се сматрати "имовином" само ако постоји довољно упориште за тај интерес у домаћем праву, на примјер када постоји утврђена судска пракса домаћих судова која то потврђује, тј. када је потраживање довољно утврђено да може да буде извршно (види Европски суд, *Радомиља против Хрватске*, [ВВ] пресуда од 20. марта 2018. године, представке бр. 37685/10 и 22768/12, тачка 142). Осим тога, Европски суд се такође позивао и на захтјеве у вези с којима подносилац представке може да тврди да има барем "легитимно очекивање" да ће да буду остварени, односно да ће да оствари ефективно уживање имовинског права (*ibidem*, тачка 143). Овакву праксу досљедно прати и Уставни суд, (види на примјер, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-1846/06 од 12. јуна 2008. године, тачка 24, доступна на www.ustavisud.ba).

41. У конкретном случају Законом о ПИО прописана су права која се могу остварити из основа инвалидности када су за то испуњени законом прописани услови. С друге стране, како је већ наведено, налазом, оцјеном и мишљењем се не утврђује било какво право. Наиме, вјештачење се проводи у сврху остваривања права из основа инвалидности, а то право

утврђује надлежни орган у управном поступку на основу налаза, оцјене и мишљења и других доказа у спису. Уставни суд не оспорава да се *in concreto* захтјеви у вези с остваривањем права из основа инвалидности, у зависности од околности случаја, могу да доведу у везу с "имовином" која је заштићена чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Међутим, у оквиру апстрактне надлежности, Уставни суд запажа да се оспорене одредбе не тичу "имовине" која је заштићена чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, већ су њима искључиво прописана овлашћења Института за спровођење вјештачења и доношење аката на основу којих ће се проводити поступак за утврђивање права.

42. У складу с тим, Уставни суд сматра да се оспорене одредбе Закона о ПИО и Закона о оснивању Института не тичу "имовине" у смислу члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, односно да се њима не покрећу уставна питања кршења тог права, па је захтјев и у овом дијелу неоснован.

VII. Закључак

43. Уставни суд закључује да су одредбе члана 102 став (2) Закона о ПИО и чл. 7, 14 и 20 Закона о оснивању Института у складу с правом на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и правом на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

44. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

45. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-20/23**, rješavajući zahtjeve **Kantonalnog suda u Tuzli**, na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14 i 47/23), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Mirsad Čeman, potpredsjednik
Helen Keller, potpredsjednica
Seada Palavrić, sutkinja
Angelika Nußberger, sutkinja
Ledi Bianku, sudija

na sjednici održanoj 18. januara 2024. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevima **Kantonalnog suda u Tuzli (sudija Predrag Krsmanović)** za ocjenu ustavnosti **člana 102. stav (2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23) i **čl. 7, 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22),

utvrđuje se da su odredbe **člana 102. stav (2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23) i **čl. 7, 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22) u skladu sa

članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav (1) Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, te članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Kantonalni sud u Tuzli, sudija Predrag Krsmanović (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva), podnio je 11. jula, 27. septembra, 27. oktobra i 1. novembra 2023. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) identične zahtjeve za ocjenu ustavnosti člana 102. stav (2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23 – odluka US; u daljnjem tekstu: Zakon o PIO), te čl. 7, 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22; u daljnjem tekstu: Zakon o osnivanju Instituta), u vezi sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), te članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Zahtjevi su evidentirani pod br. U-20/23, U-28/23, U-29/23, U-30/23 i U-31/23.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. S obzirom na to da se zahtjevima osporavaju iste odredbe Zakona o PIO i Zakona o osnivanju Instituta, Ustavni sud je, u smislu člana 32. stav (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju predmeta U-20/23, U-28/23, U-29/23, U-30/23 i U-31/23 u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem U-20/23.

3. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, te od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada) i Ureda za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom (u daljnjem tekstu: Ured za zastupanje) zatraženo je 17. jula 2023. godine da dostave odgovore na zahtjev U-20/23.

4. Vlada i Ured za zastupanje su 15. odnosno 18. augusta 2023. godine dostavili odgovore na zahtjev. Predstavnički dom i Dom naroda nisu dostavili odgovore.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnosilac zahtjeva navodi da je zakonom nedovoljno reguliran postupak medicinskog vještačenja kod ocjenjivanja radne sposobnosti. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva dovodi u pitanje ustavnost člana 102. stav 2. Zakona o PIO kojim su, kako je naveo, "bez jasne svrhe i opravdanja zakonodavna ovlaštenja donosioca Zakona o PIO u reguliranju pitanja vještačenja prenesena na Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja" (u daljnjem tekstu: Institut). Podnosilac zahtjeva smatra da Institut nema ni stručnu ni kadrovsku sposobnost da svojim aktima regulira ovako složena i važna pitanja. Dalje, podnosilac zahtjeva navodi da zakonom nije propisan postupak medicinskog vještačenja koji bi predstavljao minimalan okvir i standard kojim bi se Institut rukovodio prilikom izvršavanja nadležnosti iz člana 102. stav (2) Zakona o PIO. Za podnosioca zahtjeva ovaj problem se čini još većim kada se uzme u obzir da ni Zakon o osnivanju

Instituta ne propisuje okvire i standarde za reguliranje ove materije.

6. Dodatni problem za podnosioca zahtjeva predstavlja okolnost da je postupak medicinskog vještačenja reguliran isključivo podzakonskim aktima Instituta. Riječ je o Pravilima Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Pravila Instituta) i Pravilniku o jedinstvenim kriterijima i pravilima postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Pravilnik o jedinstvenim kriterijima). Prema mišljenju podnosioca zahtjeva, u tim podzakonskim aktima postoje "krupni nedostaci koji mogu utjecati na povredu prava pojedinih stranaka na pravično suđenje i imovinu". Kao primjer navodi da internim aktima nisu regulirana pitanja specijalizacije niti stručnih kvalifikacija vještaka, što posljedično dovodi do toga da sve vrste medicinskih vještačenja obavlja nekoliko vještaka iz svega nekoliko medicinskih specijalnosti, bez obzira na vrstu povrede, bolesti ili oboljenja. Ovo se dešava, kako obrazlaže, zbog ograničenog broja vještaka koji su zaposleni u Institutu, jer vještačenja obavlja samo zaposlenici Instituta. Podnosilac zahtjeva dalje navodi da internim aktima Instituta nije regulirano šta sadrži "mišljenje" koje daje ljekarska komisija Instituta. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva navodi da, u pravilu, niti jedna ljekarska komisija Instituta (prvostepena i drugostepena) ne daje razloge za svoju ocjenu niti iznosi obrazloženje mišljenja, već, u pravilu, ponavlja svoje ocjene i paušalne tvrdnje predstavljajući ih kao "mišljenje" ili "obrazloženje". Podnosilac zahtjeva smatra da ovakav način rada ljekarskih komisija Instituta krši prava stranaka na pravično suđenje. Smatra da se to dešava zbog izostanka zakonskog reguliranja postupka medicinskog vještačenja kojim bi se jasno propisala obaveza vještacima da svoje mišljenje obrazlože medicinskim činjenicama i medicinskim dokazima.

7. Dalje, podnosilac zahtjeva ukazuje na neusklađenost internih akata Instituta s određenim zakonima, prije svega sa Zakonom o upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZOUP) i Zakonom o vještacima. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva se pozvao na odredbu člana 3. ZOUP-a kojom je propisano da se u upravnim oblastima za koje je federalnim zakonom propisan poseban postupak postupa po odredbama tog posebnog zakona, osim u pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom kada se primjenjuje ZOUP. Podnosilac zahtjeva ističe da niti jednim federalnim zakonom nije propisan poseban postupak medicinskog vještačenja u penzijsko-invalidskim stvarima, a da u odredbama ZOUP-a nema valjanog pravnog osnova za primjenu internih podzakonskih akata kojima je propisan postupak medicinskog vještačenja. Podnosilac zahtjeva dalje tvrdi da postojeći interni akti Instituta omogućavaju da nalaz i mišljenje sačini lice koje nije dovoljno stručno i koje nema odgovarajuću medicinsku specijalnost koja odgovara predmetu vještačenja. Dalje, podnosilac zahtjeva navodi da je internim aktima Instituta onemogućeno da se u postupku vještacima postavljaju pitanja i iznose primjedbe u vezi s nalazom i mišljenjem, uključujući i primjedbe u vezi s ličnošću i izuzećem vještaka. Podnosilac zahtjeva problematizira i princip dvostepenosti koji je uveden internim aktima Instituta, što je, po njegovom mišljenju, u suprotnosti sa svrhom i ciljem vještačenja kao jednog od dokaznih sredstava, te s principom efikasnosti i ekonomičnosti upravnog postupka. Navodi i da se internim aktima Instituta krše i odredbe Zakona o vještacima, posebno one koje se tiču uvjeta i postupka izbora i imenovanja vještaka, kriterija za njihovo imenovanje, stručnog znanja i radnih rezultata imenovanih vještaka i sl. U takvim okolnostima podnosilac zahtjeva "izražava sumnju" da osporene odredbe stvaraju mogućnost da vještačenje zdravstvenog stanja u upravnim postupcima obavljaju i lica koja po Zakonu o vještacima nisu imenovana za vještake, lica koja ne ispunjavaju kriterije za imenovanje za vještaka, kao i lica koja nemaju

adekvatno specijalističko znanje i vještine koje se zahtijevaju s obzirom na predmet vještačenja.

b) Činjenice predmeta povodom kojih su podneseni zahtjevi

8. Pred Kantonalnim sudom u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) vodi se više upravnih sporova u kojima tužioc traže poništenje rješenja drugostepenog organa uprave. Tužioc su nezadovoljni time što im je, kako tvrde, priznato pravo na invalidnost II kategorije (promijenjena radna sposobnost zbog bolesti, a ne zbog profesionalne bolesti ili povrede na radu) ili što im nije utvrđena invalidnost pa ne mogu ni ostvariti prava po tom osnovu. U svim predmetima Kantonalni sud je uočio problem u nalazu i mišljenju vještaka.

c) Odgovor na zahtjev

9. Vlada je u izjašnjenju navela da su navodi iz zahtjeva neosnovani. U vezi s prigovorom da je zakonodavac bez jasne svrhe i opravdanja prebacio poslove vještačenja na Institut, Vlada je navela da su opravdanje i svrha prijenosa nadležnosti zasnovani na činjenici da postupak vještačenja, uz saglasnost Vlade i učešće resornog ministra, provodi ustanova koja je stručna da se bavi poslovima medicinskog vještačenja. Pri tome je procedura medicinskog vještačenja zasnovana na pravilima i znanju iz oblasti medicinske struke, kojim zakonodavac ne raspolaže. Dalje, Vlada je navela da su neosnovani i prigovori o neusklađenosti osporenih odredbi s odredbama ZOUP-a i Zakona o vještacima. U vezi s tim, Vlada je podsjetila da je medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja samo jedan segment cjelovitog upravnog postupka koji se provodi pred nadležnim organima uprave radi ostvarivanja prava iz penzijsko-invalidskog osiguranja, socijalne zaštite i sl. U tom pravcu, Vlada je ukazala na proceduru za ostvarivanje prava koja se pokreće podnošenjem zahtjeva, upućivanjem stranaka na medicinsko vještačenje, sačinjavanjem nalaza i mišljenja po pravilima struke, nakon čega se izdaje rješenje kojim se odlučuje o pravima podnosioca zahtjeva. U tom dijelu u potpunosti se primjenjuju odredbe ZOUP-a, a podnosilac zahtjeva, ukoliko je nezadovoljan nalazom i mišljenjem vještaka, ima mogućnost u žalbi odnosno tužbi istaći sve primjedbe. Dalje, Vlada je podsjetila da je Zakon o osnivanju Instituta poseban propis kojim su propisani djelatnost Instituta, postupak medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja te druga pitanja u vezi s tim. U takvim okolnostima, u odnosu na Zakon o vještacima vrijedi pravilo *lex specialis derogat legi generali*. U vezi s prigovorom da medicinsko vještačenje vrši ljekar koji nema odgovarajuće specijalističko znanje, Vlada je podsjetila na odredbe Pravilnika o osnovnim kriterijima i to čl. 28, 29, 31. i 33. kojima je reguliran postupak medicinskog vještačenja. U tom pravcu, Vlada je podsjetila da sva medicinska vještačenja podliježu obaveznoj internoj medicinskoj kontroli prije nego se nalaz i mišljenje dostavi podnosiocu zahtjeva. Vlada je predložila da se zahtjev odbije jer su osporene odredbe saglasne s Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

10. Ured za zastupanje se pozvao na odredbe Uputstva o provođenju postupka za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti i fizičke onesposobljenosti i provođenju postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Uputstvo), kojima je propisan postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Ured je naveo da je članom 4. Uputstva propisana dokumentacija koju je osiguranik dužan dostaviti za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. U vezi s tim je podsjetio na Odluku Ustavnog suda broj AP-132/21 u kojoj Ustavni sud nije utvrdio kršenje apelantovog prava na pravično suđenje. U navedenom predmetu Ustavni sud je naveo "da dokazivanje činjenica o nastanku invaliditeta zbog povreda na radu podliježe dokazivanju na osnovu odredbi Uputstva kojim je detaljno razrađen postupak dokazivanja povreda na radu i umanjenja radne sposobnosti, a to podrazumijeva vještačenje

putem nadležnog Instituta, a ne posredstvom sudskog vještaka". Prema mišljenju Ureda za zastupanje, osporene odredbe ne krše pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije. U vezi s kršenjem prava na imovinu, Ured za zastupanje je podsjetio da osporene odredbe određuju uvjete pod kojima se može ostvariti pravo na ličnu invalidninu, što ukazuje da se osporenim odredbama ne utvrđuje imovinsko pravo, već uvjeti za stjecanje imovinskih prava. Stoga osporene odredbe ne pokreću pitanje neusklađenosti sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

IV. Relevantni propisi

11. **Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju** ("Službene novine Federacije BiH" br. 13/18, 93/19 – odluka USFBiH, 94/20 – rješenje USFBiH, 90/21, 19/22 i 42/23 – odluka US) i relevantnom dijelu glasi:

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuje se obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje na osnovu međugeneracijske solidarnosti (u daljnjem tekstu: *obavezno osiguranje*) i dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje za lica koja nisu obavezno osigurana po ovom zakonu (u daljnjem tekstu: *dobrovoljno osiguranje*), kao i prava i obaveze na osnovu tih osiguranja.

POGLAVLJE II. PRAVA NA OSNOVU INVALIDNOSTI

Član 48.

(Pojam invalidnosti)

(1) Invalidnost kod osiguranika u obaveznom osiguranju postoji kada se utvrdi da je, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastala promijenjena radna sposobnost ili gubitak sposobnosti za rad na radnom mjestu odnosno poslu koji je obavljao na dan ocjene radne sposobnosti ili koji je obavljao prije prestanka osiguranja.

(2) Promijenjena radna sposobnost postoji kada osiguranik u obaveznom osiguranju, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju, sa radnim naporom koji ne ugrožava njegovo zdravstveno stanje, ne može da radi na radnom mjestu odnosno poslu iz stava (1) ovog člana, ali može sa punim radnim vremenom, sa ili bez prekvalifikacije ili dokvalifikacije, da radi na drugom radnom mjestu odnosno poslu koji odgovara njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom.

(3) Gubitak radne sposobnosti (I. kategorija invalidnosti) postoji kada se utvrdi da osiguranik u obaveznom osiguranju trajno nije sposoban za rad na radnom mjestu odnosno poslu koji je obavljao na dan ocjene radne sposobnosti ili koje je obavljao prije prestanka osiguranja, kao ni za drugo radno mjesto odnosno posao koji odgovara njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom niti se prekvalifikacijom ili dokvalifikacijom može osposobiti za druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom.

(4) Invalidnost prema stavu (1) ovog člana može prouzrokovati povreda na radu, profesionalna bolest, povreda van rada i bolest.

(5) Invalidnost kod osiguranika poljoprivrednika postoji kada se utvrdi da je, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, zbog povreda van rada ili zbog bolesti, nastala potpuna nesposobnost za obavljanje poljoprivredne djelatnosti odnosno poslova koje redovno obavlja u svom poljoprivrednom gazdinstvu.

(6) Invalidnost kod osiguranika u dobrovoljnom osiguranju postoji kada se utvrdi da je, zbog trajnih promjena u

zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastala potpuna nesposobnost za privređivanje.

(7) Potpuna nesposobnost za privređivanje postoji kada lice zbog vrste i težine fizičkog ili mentalnog oštećenja ili vrste i težine psihičke bolesti nije sposobno za obavljanje najjednostavnijih poslova.

Član 49.

(Povreda na radu)

(1) Povredom na radu smatra se:

a) povreda osiguranika, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim djelovanjem, naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je takva povreda uzročno vezana za obavljanje posla koji je osnov osiguranja,

b) povreda koju osiguranik pretrpi na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno, odnosno radi obavljanja djelatnosti na osnovu koje je osiguran,

[...]

(2) Povredom na radu u smislu ovog zakona, ne smatra se povreda na radu ukoliko je prouzrokovana:

a) namjerno ili iz krajnje nepažnje osiguranika koji je obavljao radne obaveze, kao i na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno,

b) pijanstvom osiguranika,

c) isključivom odgovornosti trećeg lica,

d) zbog više sile,

e) zbog obavljanja aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti,

f) usljed namjernog nanošenja ozljede osiguraniku od strane drugog lica izazvanog ličnim odnosom s osiguranim licem koje se ne može dovesti u vezu sa radno-pravnom aktivnosti,

g) usljed namjernog nekorisćenja opreme zaštite na radu i nepoštivanja propisa o zaštiti na radu.

(3) U slučaju spora iz stava (2) ovog člana teret dokazivanja je na poslodavcu.

Član 50.

(Profesionalna bolest)

Profesionalne bolesti u smislu ovog zakona su određene bolesti nastale u toku osiguranja, prouzrokovane dužim neposrednim uticajem procesa rada i uslova rada na radnim mjestima odnosno poslovima koje je osiguranik obavljao.

Član 51.

(Lista profesionalnih bolesti)

Propis o listi profesionalnih bolesti, radna mjesta i poslove na kojima se te bolesti pojavljuju i uslove pod kojima se smatraju profesionalnim, na prijedlog Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Institut), utvrđuje Ministarstvo i taj propis objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 52.

(Prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnosti)

(1) Osiguranik kod kojeg je utvrđena promijenjena radna sposobnost ima pravo na:

a) raspoređivanje na drugo radno mjesto,

b) prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju,

c) novčanu naknadu u vezi sa promijenjenom radnom sposobnošću.

(2) Prava iz stava (1) ovog člana osiguraniku obezbjeđuje poslodavac kod koga je radio u vrijeme nastanka invalidnosti.

Član 53.

(Pravo osiguranika na raspoređivanje na drugo radno mjesto)

(1) Osiguranik sa promijenjenom radnom sposobnošću ima pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto koje odgovara njegovoj smanjenoj radnoj sposobnosti.

(2) Pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto obezbjeđuje se i osiguraniku nakon završene prekvalifikacije ili dokvalifikacije.

Član 54.

(Pravo osiguranika na prekvalifikaciju i dokvalifikaciju)

(1) Osiguranik sa promijenjenom radnom sposobnošću ima pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ukoliko se, s obzirom na njegovu stručnu spremu i promijenjenu radnu sposobnost, može osposobiti za rad na drugom radnom mjestu sa punim radnim vremenom.

(2) Prekvalifikacija ili dokvalifikacija se obezbjeđuje osiguraniku do navršenih 55 godina života.

Član 55.

(Pravo osiguranika na naknadu plaće)

Osiguranik kome se na osnovu promijenjene radne sposobnosti obezbjeđuje pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto, odnosno pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ima pravo na:

a) naknadu plaće od dana nastanka invalidnosti do dana rasporeda na drugo radno mjesto, odnosno do upućivanja na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, kao i od dana završene prekvalifikacije ili dokvalifikacije do rasporeda na drugo radno mjesto (u daljnjem tekstu: naknada zbog čekanja),

b) naknadu plaće za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije (u daljnjem tekstu: naknada za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije) i

c) naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu (u daljnjem tekstu: naknada zbog manje plaće), pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti.

POGLAVLJE III. INVALIDSKA PENZIJA

Član 58.

(Uslovi za invalidsku penziju)

(1) Osiguranik, kod koga je utvrđena I. kategorija invalidnosti stiče pravo na invalidsku penziju:

a) ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću, bez obzira na dužinu penzijskog staža;

b) ako je invalidnost prouzrokovana povredom van rada ili bolešću, pod uslovom da je prije nastanka invalidnosti imao navršen penzijski staž koji mu pokriva najmanje jednu trećinu perioda od navršenih najmanje 20 godina života do dana nastanka invalidnosti (u daljnjem tekstu: radni vijek), računajući radni vijek na pune godine.

(2) Osiguranik kod koga je utvrđena I. kategorija invalidnosti do navršene 30. godine života stiče pravo na invalidsku penziju ako je invalidnost prouzrokovana povredom van rada ili bolešću, pod uslovom da prije nastanka invalidnosti ima navršen penzijski staž koji mu pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka, ali najmanje jednu godinu staža osiguranja.

(3) Osiguraniku iz st. (1) i (2) ovog člana koji je bio na redovnom školovanju i takvim školovanjem stekao višu ili visoku stručnu spremu, radni vijek se računa od 22 godine života, ako je stekao višu stručnu spremu, odnosno od 25 godina, ako je stekao visoku stručnu spremu.

Član 59.

(Odlučivanje o pravu iz penzijskog i invalidskog osiguranja)

Kada je za rješavanje o pravu iz penzijskog i invalidskog osiguranja potrebno utvrditi invalidnost i potpunu nesposobnost za privređivanje, nosilac osiguranja donosi rješenje o pravima po

osnovu tih činjenica utvrđenih na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta.

Član 102.

(Odredbe o medicinskom vještačenju)

(1) Postojanje invalidnosti osiguranika i nesposobnosti člana porodice, kao uslova za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, utvrđuje Institut, u skladu sa propisima o medicinskom vještačenju zdravstvenog stanja i ovom zakonu.

(2) Institut uređuje postupak ocjenjivanja radne sposobnosti, utvrđivanje invalidnosti osiguranika i nesposobnosti člana porodice, obim i sadržaj medicinske dokumentacije potrebne za vještačenje, nalaze, ocjene i mišljenja koje mogu donijeti organi vještačenja, definicije svih nalaza, ocjena i mišljenja, sadržaj obrazaca nalaza, ocjene i mišljenja, kao i postupak revizije i kontrole nalaza, ocjena i mišljenja.

12. Zakon o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije BiH" br. 70/07, 26/14, 40/18 i 25/22). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom osniva se ustanova za medicinsko vještačenje u Federaciji Bosne i Hercegovine, uređuje njena djelatnost, postupak medicinskog vještačenja, međusobni odnosi sa korisnicima usluga i druga pitanja u vezi sa medicinskim vještačenjem u oblasti: penzijskog i invalidskog osiguranja, socijalne zaštite, dječije i invalidske zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, boračko-invalidske zaštite, odbrane i u drugim oblastima.

Član 2.

Pod medicinskim vještačenjem iz člana 1. ovog zakona, smatra se vještačenje kojim se ocjenjuje trajno funkcionalno oštećenje organizma, koje se ne može otkloniti daljnjim mjerama medicinske rehabilitacije i zaštite, radi ostvarivanja prava u skladu sa zakonom.

Član 7.

Postupak medicinskog vještačenja, kriteriji medicinskog vještačenja, obrasci koji se izdaju u postupku medicinskog vještačenja i druga pitanja u vezi sa medicinskim vještačenjem uređuju se Pravilima i općim aktom Instituta.

Na Pravila Instituta saglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na prijedlog Instituta.

II. DJELATNOST INSTITUTA I POSTUPAK MEDICINSKOG VJEŠTAČENJA

Član 8.

Institut obavlja poslove medicinskog vještačenja iz oblasti:

- penzijskog i invalidskog osiguranja,
- socijalne zaštite, dječije i invalidske zaštite,
- zaštite civilnih žrtava rata,
- boračko-invalidske zaštite,
- odbrane.

Poslove medicinskog vještačenja Institut obavlja i za druge oblasti na zahtjev suda, drugih pravnih i fizičkih lica, kao i druge poslove medicinskog vještačenja u skladu sa zakonom.

Član 9.

U postupku medicinskog vještačenja primjenjuju se sljedeći principi:

- jedinstvena pravila postupka,
- jedinstveni kriteriji za medicinsko vještačenje prema listi Svjetske zdravstvene organizacije,
- ekonomično i brzo vođenje postupka,
- dvostепенost postupka,
- najviši nivo medicinske stručnosti,

- drugi principi utvrđeni Pravilima i općim aktima Instituta.

Član 10.

Institut osigurava visok nivo profesionalnosti i ekonomičnosti prema korisnicima usluga medicinskog vještačenja i uz primjenu principa iz člana 9. ovog Zakona, obavlja medicinsko vještačenje na najvišem nivou medicinske doktrine.

Član 14.

Upravni odbor Instituta obavlja sljedeće poslove:

- donosi pravila i opće akte;
- utvrđuje program rada;
- usvaja izvještaj o radu;
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- utvrđuje program razvoja;
- donosi pravilnik o radu i druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta;
- odlučuje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti Instituta, ako za to nije ovlašten drugi organ Instituta;
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora;
- rješava sva pitanja odnosa sa osnivačem;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, drugim propisima i Pravilima Instituta.

IV. OPĆI AKTI INSTITUTA

Član 20.

Osnovni opći akt Instituta su Pravila Instituta.

Institut donosi i sljedeće opće akte:

- Pravilnik o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja,
- Pravilnik o radu,
- druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta.

VIII. NADZOR NAD RADOM INSTITUTA

Član 29.

Nadzor nad zakonitosti rada Instituta vrše: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Federalno ministarstvo pravde i Federalno ministarstvo finansija/Federalno ministarstvo financija, svako u okviru svoje nadležnosti

Član 33.

U provođenju postupka medicinskog vještačenja primjenjivat će se pravila upravnog postupka za slučaj da određena proceduralna pitanja nisu regulirana ovim Zakonom.

13. Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH" br. 2/98, 48/99 i 61/22). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

3. Supsidijarna primjena Zakona

Član 3.

U upravnim oblastima za koje je federalnim zakonom propisan poseban postupak, postupa se po odredbama tog zakona, s tim da se po odredbama ovog zakona postupa u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom.

11. Pravo žalbe

Član 11. stav (1)

(1) Protiv rješenja donesenog u prvom stupnju stranka ima pravo žalbe. Samo zakonom može se propisati da u pojedinim upravnim stvarima žalba nije dopuštena, i to ako se na drugi način osigura zaštita prava i zakonitosti.

6. Vještaci

Član 181.

Kad je za utvrđivanje ili ocjenu neke činjenice važne za rješavanje stvari potrebno stručno znanje kojim ne raspolaže službena osoba koja vodi postupak, izvest će se dokaz vještačenjem.

Član 189. stav (1)

(1) Ako nalaz i mišljenje vještaka nisu jasni ili potpuni, ili ako se nalazi i mišljenje vještaka bitno razlikuju, ili ako mišljenje nije dovoljno obrazloženo, ili se pojavi osnovana sumnja u tačnost datog mišljenja, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ni ponovnim saslušavanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima, a može se zatražiti i mišljenje od neke znanstvene ili stručne ustanove.

14. **Zakon o vještacima** ("Službene novine Federacije BiH" br. 49/05 i 38/08) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.**Predmet Zakona**

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti i postupak izbora i imenovanja vještaka koji u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku obavljaju poslove vještačenja, prava i dužnosti vještaka, nadzor nad radom vještaka, vršenje nadzora nad poslovima vještačenja od pravnih lica, vođenje imenika vještaka, kao i druga pitanja od značaja za rad vještaka.

15. **Pravila Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije BiH", br. 38/08 i 52/22). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

I. OSNOVNE ODREDBE**Član 1.**

Pravilima Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Pravila), uređuju se, pored pitanja utvrđenih Zakonom o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/07, u daljnjem tekstu: Zakon), Zakonom o ustanovama ("Službeni list SRBiH", br. 6/92 i 13/94), naročito: naziv i sjedište, pečat i štambilj Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Institut), odredbe o osnivaču, obavezama Instituta prema osnivaču, načinu sticanja i raspoređivanja sredstava za rad, odgovornost za obaveze u pravnom prometu, djelatnost Instituta, način i uslovi obavljanja djelatnosti, odnos prema korisnicima usluga, postupak i kriteriji medicinskog vještačenja, pitanja u vezi postupka medicinskog vještačenja, prava, obaveze i odgovornosti direktora, članova Upravnog odbora, članova Nadzornog odbora i njihova nadležnost, način imenovanja i razrješenja direktora, članova Upravnog odbora, članova Nadzornog odbora, javnost rada, profesionalna i etička tajna, koji će se opći akti donijeti u Institutu i druga pitanja od značaja za rad Instituta.

Član 11.

Medicinsko vještačenje u prvostepenom i drugostepenom postupku obavljaju ljekari specijalisti, koji imaju značajno iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja.

U postupku medicinskog vještačenja mogu se angažovati i spoljni saradnici najvišeg nivoa obrazovanja i kliničkog iskustva.

Član 13.

Medicinsko vještačenje obavlja se na osnovu neposrednog pregleda podnosioca zahtjeva i medicinske dokumentacije sa kojom se raspolaze, a u izuzetnim slučajevima na osnovu medicinske dokumentacije.

Postupak medicinskog vještačenja, kriteriji medicinskog vještačenja i obrasci koji se izdaju u postupku medicinskog vještačenja uređuju se općim aktom Instituta.

Obrasci za provođenje medicinskog vještačenja utvrđuje i obezbjeđuje Institut.

16. **Pravilnik o jedinstvenim kriterijima i pravilima postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja** ("Službene novine Federacije BiH" broj 63/21 od 11.8.2021. godine) u relevantnom dijelu glasi:

I. OSNOVNE ODREDBE**Član 1.**

Ovim Pravilnikom se uređuju jedinstveni kriteriji i pravila postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljem tekstu: medicinsko vještačenje), koje se vrši na Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljem tekstu: Institut), u postupcima ostvarivanja prava iz oblasti:

- penzijskog i invalidskog osiguranja;
 - socijalne zaštite, dječije i invalidske zaštite, zaštite civilnih žrtava rata;
 - boračko-invalidske zaštite;
 - odbrane;
- kao i medicinskog vještačenja iz drugih oblasti: po zahtjevu sudova, osiguranja, pravnih i fizičkih lica i sva druga medicinska vještačenja koja obavlja Institut u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Medicinsko vještačenje vrši se u prvostepenom i drugostepenom postupku.

Član 4.

(1) Medicinsko vještačenje u prvostepenom postupku obavlja ljekar vještak (pojedinaac), koji ima iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja.

(2) Medicinsko vještačenje u drugostepenom postupku obavlja vijeće u sastavu od dva ljekara vještaka koji imaju značajno iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja;

(3) U postupku medicinskog vještačenja mogu se angažovati i spoljni saradnici najvišeg nivoa obrazovanja i kliničkog iskustva.

V. NADLEŽNOST I NAČIN RADA LJEKARA VJEŠTAKA U PRVOSTEPENOM I DRUGOSTEPENOM POSTUPKU**Član 28. stav (1)**

(1) Medicinsko vještačenje u prvostepenom postupku obavlja ljekar vještak uz neposredan pregled lica nad kojim se vrši medicinsko vještačenje kao i uvidom u raspoloživu medicinsku dokumentaciju i medicinsku dokumentaciju sačinjenu nakon pregleda u funkcionalnoj dijagnostici Instituta.

Član 29. stav (1)

(1) Medicinsko vještačenje u drugostepenom postupku se obavlja u slučaju žalbe na rješenje o ostvarivanju prava u prvostepenom postupku.

VI. NADLEŽNOST I NAČIN RADA INTERNOG MEDICINSKOG KONTROLORA U PRVOSTEPENOM I DRUGOSTEPENOM POSTUPKU**Član 31. stav (1)**

(1) Sva medicinska vještačenja izvršena u skladu sa ovim Pravilnikom u prvostepenom i drugostepenom postupku obavezno podliježu internoj medicinskoj kontroli.

Član 32.

(1) Interna medicinska kontrola iz člana 31. ovog Pravilnika obuhvata:

- kontrolu medicinske i druge dokumentacije;
- kontrolu Nalaza, ocjene i mišljenja medicinskog vještačenja.

(2) Interni medicinski kontrolor za vršenje interne medicinske kontrole, po svojoj ocjeni, može izvršiti pregled lica na kome je izvršeno medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Član 33. stav (1)

(1) Interni medicinski kontrolor može u postupku interne kontrole, potvrditi Nalaz, ocjenu i mišljenje ili vratiti isti radi izmjene i/ili dopune ljekaru vještaku ili vijeću koji su vršili medicinsko vještačenje.

IX. OBRAZAC NA KOJIMA SE EVIDENTIRAJU PODACI O MEDICINSKOM VJEŠTAČENJU

Član 39.

(1) Obrasci medicinskog vještačenja u prvostepenom i drugostepenom postupku, kao i postupku revizije, nose naziv: "NALAZ, OCJENA I MIŠLJENJE" i sadrži minimalno:

[...]

-ocjena medicinskog vještačenja;

[...]

- uzrok nastanka invalidnosti, fizičke onesposobljenosti i druge okolnosti pri ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja;

- mišljenje o potrebi kontrolnog pregleda (ako je mogućnost kontrolnog pregleda predviđena);

[...]

(2) Obrazac medicinsko vještačenja sadrži i druge podatke ako su isti predviđeni posebnim propisima ili je iste potrebno unijeti sukladno zahtjevu ili rješenju organa uprave, institucije ili pravne osobe koja vodi postupak ili rješenju suda.

17. Uputstvo/Naputak o provođenju postupka za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti i fizičke onesposobljenosti i provođenju postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja ("Službene novine Federacije BiH" broj 46/18). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

I. OPĆE ODREDBE**Član 1.**

Ovim Uputstvom/Naputkom, u skladu sa Zakonom o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH" broj 13/18, u daljem tekstu "Zakon") i Pravilnikom o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja (u daljem tekstu "Pravilnik"), propisuje se postupak podnošenja i provođenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja po osnovu invalidnosti, fizičke onesposobljenosti i drugih činjenica koje se utvrđuju medicinskim vještačenjem zdravstvenog stanja od strane Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, provođenje postupka i način kretanja i dostavljanja podataka vezanih za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja između Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje i Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, postupak utvrđivanja invalidnosti, rokovi, potrebna medicinska dokumentacija, obrasci koje se koriste i druga pitanja od uticaja za provođenje postupka.

Postupak iz prethodnog stava ovog člana, propisuje se posebno za Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Zavod), i posebno za Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljem tekstu: Institut).

Član 4.

Uz zahtjev iz člana 3. ovog Uputstva/Naputka prilaže se sljedeća dokumentacija:

a) Kopija LK/OI;

b) Uvjerenje o prebivalištu (CIPS);

c) Dokaz o završenoj školskoj spremi;

d) Minimum medicinske dokumentacije propisane Pravilnikom o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja;

e) Osiguranik koji je u radnom odnosu prilaže P-3 obrazac obrađen, potpisan i ovjeren pečatom poslodavca kod kojeg je zaposlen;

f) Osiguranik koji nije u radnom odnosu prilaže P-3 obrazac obrađen, potpisan i ovjeren pečatom od strane posljednjeg poslodavca kod kojeg je bio zaposlen;

g) Osiguranik koji nije u radnom odnosu, a posljednji poslodavac ne postoji ili postojeći poslodavac ne želi obraditi P-3

obrazac, umjesto P-3 obrasca prilaže izjavu u kojoj navodi tačan naziv poslova koje je posljednje obavljao sa opisom.

Izjava se daje na Z-2 obrascu, koja mora biti ovjerena od strane općinskog organa ili notara.

Osiguranik koji je doživio povredu na radu ili profesionalnu bolest, dužan je, pored navedene dokumentacije iz tačke a) i b) pre[ti]hodnog stava priložiti:

h) Za povredu na radu: popunjen i ovjeren obrazac Prijava o nesreći na poslu (Obrazac ZO-5) kao i medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na povredu na radu;

i) Za profesionalnu bolest: popunjen i ovjeren obrazac Prijave o profesionalnoj bolesti, odnosno medicinsku dokumentaciju izdatu od ovlaštene zdravstvene ustanove medicine rada ili specijaliste medicine rada, kojom se dokazuje profesionalna bolest.

Dokumentacija iz ovog člana podnosi se u originalu ili ovjerenoj kopiji.

Član 7.

Zahtjev za ostvarivanja prava na novčanu naknadu po osnovu fizičke onesposobljenosti podnosi se na obrascu Z-1.

Uz zahtjev iz prethodnog stava osiguranik je obavezan dostaviti dokumentaciju iz člana 4. stav (2) ovoga Uputstva / Naputka, kao i medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na povredu na radu odnosno na profesionalnu bolest.

V. Dopustivost

18. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbi člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine.

19. Član VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je prosljedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

20. Zahtjeve za ocjenu ustavnosti podnio je Kantonalni sud (sudija Predrag Krsmanović), čime je ispunjen prvi uvjet iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjeve podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. novembra 2010. godine, tač. 7–14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11, dostupno na www.ustavnisud.ba). Imajući u vidu odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da su zahtjevi dopustivi zato što ih je podnio ovlašteni subjekt, te stoga što ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjevi ne bi bili dopustivi.

VI. Meritum**Pravo na pravično suđenje**

21. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

22. Član 6. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom.

23. Osporene odredbe iz Zakona o PIO:

Član 102. stav (2)**(Odredbe o medicinskom vještačenju)**

(2) Institut uređuje postupak ocjenjivanja radne sposobnosti, utvrđivanje invalidnosti osiguranika i nesposobnosti člana porodice, obim i sadržaj medicinske dokumentacije potrebne za vještačenje, nalaze, ocjene i mišljenja koje mogu donijeti organi vještačenja, definicije svih nalaza, ocjena i mišljenja, sadržaj obrazaca nalaza, ocjene i mišljenja, kao i postupak revizije i kontrole nalaza, ocjena i mišljenja.

24. Osporene odredbe iz Zakona o osnivanju Instituta:

Član 7.

Postupak medicinskog vještačenja, kriteriji medicinskog vještačenja, obrasci koji se izdaju u postupku medicinskog vještačenja i druga pitanja u vezi sa medicinskim vještačenjem uređuju se Pravilima i općim aktom Instituta.

Na Pravila Instituta saglasnost daje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na prijedlog Instituta.

Član 14.

Upravni odbor Instituta obavlja sljedeće poslove:

- donosi pravila i opće akte;
- utvrđuje program rada;
- usvaja izvještaj o radu;
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- utvrđuje program razvoja;
- donosi pravilnik o radu i druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta;

- odlučuje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti Instituta, ako za to nije ovlašten drugi organ Instituta;

- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora;

- rješava sva pitanja odnosa sa osnivačem;

- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, drugim propisima i Pravilima Instituta.

Član 20.

Osnovni opći akt Instituta su Pravila Instituta.

Institut donosi i sljedeće opće akte:

- Pravilnik o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja,

- Pravilnik o radu,

- druge opće akte potrebne za rad i djelatnost Instituta.

25. Podnosilac zahtjeva smatra da osporene odredbe nisu u skladu sa članom 11(3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. Evropske konvencije, ali ne precizira koji standardi tog prava su neustavni.

26. Prema utvrđenoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), "član 6. stav 1. Evropske konvencije primjenjiv je u postupcima koji se odnose na pravo socijalnog osiguranja – uključujući i pravo socijalne pomoći kad god dođe do spora između upravnih tijela i pojedinca glede tih prava" (vidi, između ostalih, *Letinčić protiv Hrvatske*, presuda od 3. maja 2016. godine, predstavka broj 7183/11, tačka 35). Dakle, član 6. stav 1. Evropske konvencije, sa svim svojim standardima, nedvojbeno se primjenjuje na pojedinačne postupke koji se vode na osnovu propisa čije su odredbe osporene.

27. Međutim, s obzirom na to da se u konkretnom slučaju odlučuje o apstraktnoj ocjeni ustavnosti, u pogledu standarda iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije, relevantna je praksa Ustavnog suda iz Odluke o dopustivosti i meritumu broj U-12/21 od 24. marta 2022. godine (dostupna na www.ustavnisud.ba) u kojoj je navedeno:

"51. prilikom odlučivanja Ustavnog suda u predmetima iz apstraktne nadležnosti, kada se ispitivanje ograničava samo na tekst osporene odredbe, veoma je teško ispitati da li je došlo do povrede prava na pravično suđenje jer se poštovanje ili nepoštovanje člana 6. Evropske konvencije, koji detaljno propisuje niz proceduralnih garancija, efektno može ispitati tek

nakon provedenog postupka u cjelini. Jedino što Ustavni sud u okviru apstraktne nadležnosti može ispitati jeste da li osporena odredba eksplicitno isključuje neki od principa koje sadrži član 6. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-16/18 od 28. marta 2019. godine, stav 65, dostupna na www.ustavnisud.ba).

28. Ustavni sud zapaža da podnosilac zahtjeva neustavnost osporenih odredbi vidi u prijenosu nadležnosti poslova medicinskog vještačenja iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja na Institut, i to, kako navodi, "bez jasne svrhe i dovoljnog opravdanja". U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da, prema Evropskoj konvenciji, država u pravilu ima široko polje procjene kada je riječ o općim mjerama ekonomske ili socijalne strategije. Zbog njihovog direktnog poznavanja svog društva i njegovih potreba, nacionalne vlasti su u principu u boljem položaju od međunarodnog sudije da ocijene ono što je u javnom interesu na društvenim ili ekonomskim osnovama, a sud će općenito poštovati izbor politike zakonodavca osim ako je "očito bez razumnog osnova" (vidi Evropski sud, *Carson i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 42184/05, tačka 61, ECHR 2010). Dalje, Evropski sud je u praksi naveo da Evropska konvencija ne sprečava nacionalne sudove da se pozivaju na mišljenja vještaka koja su sastavila specijalizirana tijela kako bi riješili sporove koji se pred njima vode kada to zahtijeva priroda spornih pitanja koja se razmatraju (*op. cit.*, *Letinčić protiv Hrvatske*, tačka 61).

29. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da je zakonodavac, osporenim članom 102. stav (2) Zakona o PIO, dao ovlaštenje Institutu da uredi postupak ocjenjivanja radne sposobnosti, da utvrdi stepen oštećenja organizma/invalidnosti i da preduzme i druge aktivnosti značajne za postupak medicinskog vještačenja. Osporena odredba upućuje na Zakon o osnivanju Instituta, kao propis *lex specialis* kojim je osnovan Institut kao specijalizirana "ustanova za medicinsko vještačenje u Federaciji Bosne i Hercegovine" i koji je nadležan za medicinsko vještačenje i kojem su zakonom povjerena ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova medicinskog vještačenja iz oblasti koje su precizirane članom 8. Zakona o osnivanju Instituta. Podnosilac zahtjeva ne osporava to što je zakonodavac povjerio ovlaštenje za medicinsko vještačenje Institutu. Međutim, smatra da je zakonodavac propustio odrediti standarde i okvir po kojima će Institut postupati, a naročito to što je, kako je naveo, cjelokupan postupak vještačenja reguliran odredbama podzakonskih akata Instituta.

30. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća na stav Evropskog suda "[...] da svaka zemlja u svrhu priznavanja prava na invalidsku mirovinu invalidnosti ispituje na temelju vlastitih pravnih i medicinskih kriterija [...]" (vidi Evropski sud, *Hamzagić protiv Hrvatske*, presuda od 9. novembra 2021. godine, predstavka broj 68437/13, tačka 57). Ustavni sud zapaža da je članom 2. Zakona o osnivanju Instituta definiran pojam medicinskog vještačenja, te da su članom 9. Zakona o osnivanju Instituta propisani principi po kojima će se provoditi postupak medicinskog vještačenja. Među tim principima su i "jedinstveni kriteriji za medicinsko vještačenje prema listi Svjetske zdravstvene organizacije". Članom 10. Zakona o osnivanju Instituta propisano je da Institut osigurava visok nivo profesionalnosti i ekonomičnosti prema korisnicima usluga medicinskog vještačenja i, uz primjenu principa iz člana 9. ovog zakona, obavlja medicinsko vještačenje "na najvišem nivou medicinske doktrine". S druge strane, Zakon o PIO propisuje prava iz osnova invalidnosti, uvjete i način ostvarivanja tih prava, te definira pojmove koji su važni za ostvarivanje prava iz osnova invalidnosti (vidi tačku 11. ove odluke). Prema tome, Ustavni sud zapaža da Zakon o PIO i Zakon o osnivanju Instituta propisuju oblasti u kojima će se provoditi medicinsko vještačenje, kao i osnovne principe i instituciju koja će provoditi to vještačenje. Dalje, ovi

zakoni definiraju relevantne pojmove značajne za postupak vještačenja, prava koja se mogu ostvariti iz tog osnova, kao i uvjete i način na koji osiguravnik može ostvarivati svoja prava. Stoga, Ustavni sud smatra da je navedenim zakonima dat osnovni okvir, kao i smjernice za ovlaštenja koja su povjerena Institutu. Postupak vještačenja, izgled obrasca u koji se upisuje "nalaz, ocjena i mišljenje", ko čini prvostepenu i drugostepenu komisiju i druga pitanja važna za sam proces vještačenja zakonodavac je prepustio specijaliziranoj instituciji. Ustavni sud smatra da je to u skladu sa širokim poljem slobodne procjene javne vlasti u ovoj oblasti. Pri tome, treba naglasiti da pravila Instituta podliježu kontroli javne vlasti (član 7. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta), a da nadzor nad Institutom provode nadležna federalna ministarstva u okviru svojih nadležnosti (član 29. Zakona o osnivanju Instituta). Osim toga, Ustavni sud smatra da to što je zakonodavac ovlastio Institut da podzakonskim aktima regulira sva relevantna pitanja (postupak medicinskog vještačenja, kriterije, obim i sadržaj medicinske dokumentacije i ostala pitanja značajna za medicinsko vještačenje za koja podnosilac smatra da su trebala biti regulirana zakonom) jest razumno i logično rješenje, budući da zakonodavac nema specijalistička medicinska znanja da bi ova pitanja mogao detaljno propisati. Stoga, Ustavni sud smatra da ovi navodi podnosioca zahtjeva ne pokreću pitanje prava na pravično suđenje.

31. Podnosilac zahtjeva navodi i da se "u praksi dešava da vještačenje provodi vještak koji nije specijaliziran za oblast medicine koja je predmet vještačenja". U vezi s ovim prigovorom, Ustavni sud podsjeća da Evropski sud, u spomenutom predmetu *Hamzagić*, nije utvrdio kršenje aplikantovog prava na pravično suđenje, u kojem su se domaći sudovi pozvali na nalaz i mišljenje vještaka iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, bez dodatne provjere podnosiocčevog stanja od specijaliste psihijatra, kako je to podnosilac predložio. Obrazlažući takav stav, Evropski sud je naveo da "zadatak vještaka nije bio dijagnosticirati i liječiti podnositeljevu bolest, već ocijeniti njihov utjecaj na podnositeljevu radnu sposobnost, na temelju medicinske dokumentacije [...]. Sud primjećuje da su osobe određene za vještake Zavoda bile medicinski vještaci sa značajnim profesionalnim i obrazovnim iskustvom i da su se u svojem radu morali držati Zakona o mirovinskom osiguranju, Uredbe i drugih propisa, te načela i dostignuća suvremene medicine i znanosti" (*op. cit., Hamzagić protiv Hrvatske*, tačka 54). Ustavni sud smatra da su ovi stavovi Evropskog suda u potpunosti primjenjivi i u odnosu na navedeni prigovor podnosioca zahtjeva.

32. Osim toga, Ustavni sud ukazuje da se medicinsko vještačenje provodi neposrednim pregledom lica i uvidom u medicinsku dokumentaciju, a da vještak nakon pregleda sačinjava medicinsku dokumentaciju, nalaz, ocjenu i mišljenje. Izgled i sadržaj koji se upisuje u nalaz, ocjenu i mišljenje propisan je Pravilnikom o jedinstvenim kriterijima (član 39). Također, Pravilnik o jedinstvenim kriterijima propisuje u članu 4. da medicinsko vještačenje, u prvostepenom postupku, "obavlja ljekar vještak pojedinac koji ima iskustva na poslovima medicinskog vještačenja". U slučaju žalbe na prvostepeno rješenje o ostvarivanju prava, u drugostepenom postupku odlučuje vijeće u sastavu od dva ljekara koji "imaju značajno iskustvo na poslovima medicinskog vještačenja" (član 4. stav 2. i član 29. stav 1. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima). Također, Pravilima Instituta omogućeno je angažiranje i saradnika van Instituta ako to zahtjeva predmet vještačenja. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud u relevantnim odredbama kojima je propisan postupak medicinskog vještačenja ne uočava ništa što bi *per se* imalo za posljedicu ograničenje ili isključenje neke od garancija iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

33. Osim navedenog, Ustavni sud ukazuje da je postupak podnošenja i provođenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz

penzijskog i invalidskog osiguranja propisan relevantnim odredbama Uputstva. Članom 4. Uputstva taksativno su navedeni dokazi na osnovu kojih se ostvaruje pravo iz osnova invalidnosti. Svi dokazi, uključujući i nalaz, ocjenu i mišljenje vještaka, podložni su ocjeni organa koji vodi postupak, u skladu s procesnim pravilima po kojima se postupak vodi. Ukoliko je stranka nezadovoljna nalazom, mišljenjem i ocjenom Instituta, ona ima mogućnost da ga ospori. To proizlazi iz člana 29. stav (1) Pravilnika o jedinstvenim kriterijima koji propisuje da se medicinsko vještačenje u drugostepenom postupku obavlja u slučaju žalbe na rješenje o ostvarivanju prava u prvostepenom postupku. Dalje, Ustavni sud podsjeća da je članom 31. stav (1) Pravilnika o jedinstvenim kriterijima propisano da sva medicinska vještačenja izvršena u skladu s Pravilnikom u prvostepenom i drugostepenom postupku obavezno podliježu internoj medicinskoj kontroli, čija su ovlaštenja propisana čl. 32. i 33. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima.

34. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da osporene odredbe Zakona o PIO i Zakona o osnivanju instituta ni na koji način ne isključuju niti jednu garanciju iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije, niti da je to pravo ograničeno ili isključeno time što je nadležni zakonodavac ovlastio Institut da podzakonskim aktima detaljno regulira postupak medicinskog vještačenja.

35. Svakako, Ustavni sud ne može isključiti mogućnost da neodgovarajuća primjena ovih odredbi može rezultirati kršenjem ljudskih prava u pojedinačnim slučajevima, ali takvo eventualno kršenje nije u vezi sa ustavnošću osporenih odredbi, već se tiče njihove primjene u svakom pojedinačnom slučaju. Naime, Ustavni sud podsjeća da je u praksi iz nadležnosti VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine odlučivao o pitanjima kršenja prava na pravično suđenje u predmetima koja su pokretala pitanje kompetencija vještaka, odnosno nalaza i mišljenja vještaka Instituta u postupcima za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ili prava iz druge oblasti (vidi, između ostalih, Ustavni sud, odluke br. *AP-46/21* od 7. septembra 2022. godine, tač. 42–44. i *AP-4050/20* od 27. novembra 2020. godine, tač. 7. i 11, dostupne na www.ustavnisud.ba). Također, i Evropski sud je u praksi raspravljao isto pitanje (vidjeti, osim već spomenutih predmeta, i *Devinar protiv Slovenije*, presuda od 22. maja 2018. godine, predstavka broj 28621/15; *Korošec protiv Slovenije*, presuda od 8. oktobra 2015. godine, predstavka broj 77212/12 i dr.). Ovo znači da se pitanje kompetencije vještaka kroz ocjenu njegovog nalaza i mišljenja ispituje *in concreto* u zavisnosti od relevantnih okolnosti svakog pojedinačnog slučaja. Organi uprave i sudovi odlučuju o činjeničnim i pravnim pitanjima u svjetlu raspoloživih dokaza, koje cijene u skladu s procesnim pravilima postupka kojima je postupak uređen, ispituju prigovore stranaka i cijene njihovu opravdanost u smislu garancija iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije. U svakom slučaju, nakon što se iscrpe svi djelotvorni pravni lijekovi, o poštovanju garancija iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije može odlučivati Ustavni sud na osnovu apelacione nadležnosti iz člana VI/3.b) Ustava BiH.

36. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da su osporene odredbe Zakona o PIO i Zakona o osnivanju instituta u skladu s garancijama iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Pravo na imovinu

37. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

38. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju u relevantnom dijelu glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

39. Ustavni sud zapaža da podnosilac zahtjeva tvrdi da osporene odredbe nisu u saglasnosti sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, a te tvrdnje ničim nije obrazložio. Stoga će Ustavni sud, prije svega, utvrditi da li osporene odredbe Zakona o PIO i Zakona o osnivanju Instituta pokreću pitanja prema članu II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članu 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U tom pogledu, Ustavni sud treba razmotriti pitanje da li se osporene odredbe odnose na "imovinu" zaštićenu članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

40. Ustavni sud podsjeća na praksu Evropskog suda prema kojoj do povrede člana 1. Protokola broj 1. smoze doći samo ukoliko se pobijane odluke odnose na "imovinu" u smislu te odredbe, koja može biti postojeća imovina ili potraživanja koja su dovoljno utvrđena da se mogu smatrati "imovinom". Kada je vlasnički interes u prirodi potraživanja, može se smatrati "imovinom" samo ako postoji dovoljno uporište za taj interes u domaćem pravu, naprimjer kada postoji utvrđena sudska praksa domaćih sudova koja to potvrđuje, tj. kad je potraživanje dovoljno utvrđeno da može biti izvršno (vidi Evropski sud, *Radomilja protiv Hrvatske* [VV], presuda od 20. marta 2018. godine, predstavke br. 37685/10 i 22768/12, tačka 142). Osim toga, Evropski sud se također pozivao i na zahtjeve u vezi s kojima podnosilac predstavke može tvrditi da ima barem "legitimno očekivanje" da će biti ostvareni, odnosno da će ostvariti efektivno uživanje imovinskog prava (*ibidem*, tačka 143). Ovakvu praksu dosljedno prati i Ustavni sud, (vidi naprimjer, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP-1846/06* od 12. juna 2008. godine, tačka 24, dostupna na www.ustavnisud.ba).

41. U konkretnom slučaju Zakonom o PIO propisana su prava koja se mogu ostvariti iz osnova invalidnosti kada su za to ispunjeni zakonom propisani uvjeti. S druge strane, kako je već navedeno, nalazom, ocjenom i mišljenjem se ne utvrđuje bilo kakvo pravo. Naime, vještačenje se provodi u svrhu ostvarivanja prava iz osnova invalidnosti, a to pravo utvrđuje nadležni organ u upravnom postupku na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja i drugih dokaza u spisu. Ustavni sud ne osporava da se *in concreto* zahtjevi u vezi s ostvarivanjem prava iz osnova invalidnosti, u zavisnosti od okolnosti slučaja, mogu dovesti u vezu s "imovinom" koja je zaštićena članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Međutim, u okviru apstraktne nadležnosti, Ustavni sud zapaža da se osporene odredbe ne tiču "imovine" koja je zaštićena članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, već su njima isključivo propisana ovlaštenja Instituta za provođenje vještačenja i donošenje akata, na osnovu kojih će se provoditi postupak za utvrđivanje prava.

42. U skladu s tim, Ustavni sud smatra da se osporene odredbe Zakona o PIO i Zakona o osnivanju Instituta ne tiču "imovine" u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, odnosno da se njima ne pokreću ustavna pitanja kršenja tog prava, pa je zahtjev i u ovom dijelu neosnovan.

VII. Zaključak

43. Ustavni sud zaključuje da su odredbe člana 102. stav (2) Zakona o PIO i čl. 7, 14. i 20. Zakona o osnivanju Instituta u skladu s pravom na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i pravom na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

44. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

45. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

K A Z A L O

**AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 149 Popis priznatih prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)
Листа признатих природних минералних вода и природних изворских вода у Босни и Херцеговини (српски језик)
Lista priznatih prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)
- 150 Popis stonih voda u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)
Листа стоних вода у Босни и Херцеговини (српски језик)
Lista stonih voda u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)

**AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 151 Popis lijekova za koje su izdate dozvole za stavljanje lijekova u promet na tržištu Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Списак лијекова којима су издате дозволе за стављање у промет на тржишту Босне и Херцеговине (српски језик)
Spisak lijekova za koje su izdate dozvole za stavljanje lijekova u promet na tržištu Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)

- 152 Popis lijekova kojima je izdata dozvola (u obnovljenom postupku) za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Списак лијекова којима је издата дозвола (у обновљеном поступку) за стављање у промет на тржиште Босне и Херцеговине (српски језик)
Spisak lijekova kojima je izdata dozvola (u obnovljenom postupku) za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 153 Popis lijekova kojima je ukinuta dozvola za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Списак лијекова којима је укинута дозвола за стављање у промет на тржиште Босне и Херцеговине (српски језик)
Spisak lijekova kojima je ukinuta dozvola za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 154 Odluka broj U-21/22 (hrvatski jezik)
Одлука број У-21/22 (српски језик)
Odluka broj U-21/22 (bosanski jezik)
- 155 Odluka broj U-20/23 (hrvatski jezik)
Одлука број У-20/23 (српски језик)
Odluka broj U-20/23 (bosanski jezik)

JP NIO Službeni list BiH - Svakom zlopotrebom kupac se obavezuje da plati nastalu štetu - Sva prava zadržava © JP NIO

**službena
glasila
2023.**

Adobe

JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@slist.ba
www.sluzbenilist.ba

SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

SLUŽBENI GLASNIK

BOSNE I HERCEGOVINE

Nakladnik: JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39/III, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Direktor i odgovorni urednik: Dragan Prusina

Tehnička priprema: Uredništvo JP NIO Službeni list BiH

Tisak: UNIONINVESTPLASTIKA d. d. Sarajevo

Za tiskaru: Muhamed Mirvić

Telefoni:

Centrala:	033 72 20 30
Direktor:	033 72 20 61
Uredništvo:	033 72 20 38
Računovodstvo:	033 72 20 48
Služba za pravne i opće poslove:	033 72 20 51
Pretplata:	033 72 20 54
Oglasni odjel:	033 72 20 49 i 72 20 50
Komercijala sa poslovnicom i prodajom:	033 72 20 43

Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa:

UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11

ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09

ADDIKO BANK AD

Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12

RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57

Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista.

Identifikacijski broj 4200226120002

Porezni broj 01071019

PDV broj 200226120002

Pretplata za I polugodište 2024. godine na

"Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", 120,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba>

Godišnja pretplata 240,00 KM po korisniku

e-mail: redakcija@sllist.ba - oglasi@sllist.ba - pretplata@sllist.ba

- racunovodstvo@sllist.ba - jnb.komercijala@sllist.ba